

Mihvak

YIL: 1 SAYI: 1 ISSN: 2148-9440

**Türkiye'nin
İmam Hatipli
İlk Cumhurbaşkanı:
Recep Tayyip ERDOĞAN**

ADINA SAHİBİ

Sinan AKSU

**SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ**

Mücahit CİVRİZ

YAYIN KURULU

Ahmet BAĞCI
Fatih Muhammed ÇAKMAK
İsmail KUMSAR
Zehra ÖZDEMİROĞLU
Zeynep KARADENİZ
Zeynep ZELAN

YAYIN DANIŞMANI

Mehmet Fatih SERENLİ

İDARİ İŞLER KURULU

Ahmet Serdar ÇOBAN
Osman KARAKOYUNLU

MALİ İŞLER KURULU

Abdülkadir SARUHAN
Furkan KOÇAK
Gökay ÖZCAN

YAYIN TÜRÜ

6 AYLIK
YEREL SÜRELİ YAYIN

YÖNETİM ADRESİ

Gülbaba Sokak No: 28
Hacıbayram Ulus/Altındağ
ANKARA
Tel: 0 312 430 59 50

İLETİŞİM

mihvakdergi@gmail.com

TASARIM ve BASKI

Fayton Tanıtım
0 312 223 65 55
www.faytontanitim.com

ISSN: 2148-9440

MİHVAK Dergisi altı ayda bir yayımlanır.
Yazılar kaynak gösterilerek yayımlanabilir.
Yazıların sorumluluğu yazarlarına,
reklamların sorumluluğu reklam
verenlere aittir.
Dergiye dijital ortamda
www.mihvak.org.tr
adresinden ulaşılabilir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adı ile yeni bir yolculuğa başlıyoruz. Ankara Merkez İmam Hatip Lisesi Öğrencileri ve Mezunları Vakfı Yayın Organı olan MİHVAK Dergi'nin ilk sayısını sizlere sunmanın mutluluğunu ve şükürünü yaşıyoruz.

Mücahit CİVRİZ

MİHVAK Dergi, altı ayda bir, Vakfımız faaliyetlerinin, okulumuz Tefvik İleri İmam-Hatip Lisesi öğrencilerine, mezun ve mensuplarına ulaştırıldığı bir yayın organı olmasının yanısıra, İmam-Hatip davasına gönül veren herkes için; camiamızda, ülkemizde ve dünyada yaşanan sorunlar üzerine düşünmeye, değerlendirmeler yapmaya, yol gösterici ve aydınlatıcı çözümler üretmeye yönlendiren bir dergi olma hedefiyle yayın hayatına başlıyor.

Bu yolculuktaki rotamızı, Merhum Celaleddin ÖKTEN Hocamızın, "Asrın ihtiyaçlarına müdrik, doğuyu ve batıyı iyi bilen münevver, dindar görüneceğim diye mutaassıp olmayan, aydın desinler diye de dinden taviz vermeyen, tavizsiz fakat müsamahakâr bir gençlik..." olma sevdası belirledi.

Hiç şüphe yok ki, içinde bulunduğumuz güzel günlere gelinceğe değin İmam- Hatipler, arkasında yasaklarla ve engellenmelerle dolu bir tarihsel süreç bıraktı. Yaşanan onca acıya rağmen İmam-Hatipliler, girdikleri her ortamda liderlik yapan, etrafındaki geniş kitleleri motive eden, yaptığı işlerle iz bırakan ve birbirinden farklı alanlara yayılmış becerilere sahip bireyler olarak, ülkemize hizmet etmekten geri durmadılar. Bizler; Mihvak Dergi'nin, tüm bu süreçlerden elde edinilen birikim ile kolektif bir bilinç oluşmasına aracılık edebilecek bir köprü olmasının hayalindeyiz.

Bilinmelidir ki, Türkiye sadece Edirne'den Karsa, Sinop'tan Mersin'e bir harita değildir. Türkiye, Mekke ve Medine, Kudüs, Bağdat ve Şam, Üsküp ve Saraybosna, Semerkant ve Buhara demektir. Ve bunun en fazla bilincinde olanlar da, hiç şüphe yok ki, İmam Hatip Lisesi öğrencileri, mezunları ve mensuplarıdır. Unutmamalım ki; "bu toprakların bir hafızası" var. Bizler "Yeni Türkiye" ile bu hafızanın dirilmeye başladığına inanıyoruz. Dileğimiz Mihvak Dergi'nin bu dirilişin en somut bir örneklerinden biri olmasıdır.

Bu yolun kolay bir yol olmadığını biliyoruz ancak yolculuğumuzda en büyük destekçimizin önce Rabbimiz sonra da bu davaya gönül verenlerin duaları olduğunu da unutmuyoruz.

Gayret bizden, Tefvik Allah'tandır.

İçindekiler

04

Vakıf Başkanı Yazısı
Sinan AKSU

31

DOSYA: İmam Hatip Liselerinin Dünü, Bugünü, Yarını...

- 32 Kuruluşlarının 101. Yılında İmam-Hatip Liseleri
Mustafa ÖCAL
- 54 İmam-Hatip Liselerinin Çağdaş Misyonu
İsmail Lütfi ÇAKAN
- 60 İmam Hatiplerin Yoldaş, Kardeş ve Hizmet Anlayışı
Hayrettin KARAMAN
- 62 Gelecek Ufkumuzda İmam Hatipler
Hüseyin KORKUT
- 66 İmam Hatip Liseleri İle İlgili Gelişmeler
- 70 İmam Hatipler İçin Yeni Hedef: Nitelik ve Başarı
Erdoğan DOĞAN
- 74 Sen Ey İmam Hatiplim!
Tarık TORUN
- 75 İmam Hatipli Olmanın Faturası
Hasan DOĞAN
- 76 Yeni Altın Çağın Eşiğinde İmam-Hatip Hareketi
Mehmet Fatih SERENLİ
- 80 İmam Hatip'e Mensup Olmak
Hadi Ensar CEYLAN
- 82 İmam Hatipler: Dini Değerleri Muhafaza Mücadelesi
Yusuf GÜNEY
- 89 İmam Hatipli Olmak
Muhammed Mehdi KASAPÖĞLU
- 91 Bize Kalan Sevdalar
Ayşe Sümeyye YAVUZ
- 92 İmam Hatip Kitaplığı
Aysel YAŞA

06

Tevfik İleri İmam Hatip Lisesi ve MİHVAK
İsmail Alper KUMSAR

10

Vakıf Faaliyetlerinden

22

Cumhurbaşkanımızın Dilinden İmam Hatipler

26

Türkiye'nin İmam Hatipli İlk Cumhurbaşkanı ve Başbakanı:
Recep Tayyip ERDOĞAN
İsmihan ŞİMŞEK

98

Mezunlarımız ile Söyleşiler

98 Taekwondo Dünya Şampiyonu Hamide Bıçkın ÇETİNER: "Hiçbir zaman doping belasına bulaşmadım. Benim dopingim hep ayetler ve dualar oldu."

100 Mezunumuz Emniyet Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Kadir YILMAZ: "Bütün zorluklara rağmen okumamı, okulumuzdaki arkadaş ve hocalarımızın sıcak ilişkilerine ve içerisinde bulunduğumuz manevi ortama borçluyum..."

102

Bir Dava Adamının Hayatı Sahil Kenarında Okunabilir mi?
Mücahit CİVRİZ

112

Kadınların Diliyle 28 Şubat Hikayeleri
Hatice ÇELİK GÜLER

132

Gençliğin Kayıp Kimliğini Mescid-i Aksa'da Bulmak
Gülşah AKÇAY CİVRİZ

139

Bir Bilinmez Sefer
Beyza Gizem YILDIRIM

140

En Son Teheccüdü Ne Zaman Kıldım?
Mehmet Bahadır EMİROĞLU

142

Kudüs İnsanlığımıza Dahil
Hilal SÖYLEMEZ

143

İntifada!..
Elifsu ŞEN

Değerli mezunlarımız ve İmam Hatip ruhuna gönül veren kıymetli okurlarımız, Ankara Merkez İmam Hatip Lisesi Öğrencileri ve Mezunları Vakfı (Mihvak) yayını olan ve Allah nasip ettiği müddetçe de altı aylık periyotlarda yayınlanacak dergimizin ilk sayısının hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

İlk olarak 1971 yılında, geleceğimizin üzerine bina edileceği imanlı gönülleri "Mihvak" çatısı altında bir araya getirdik. Vakfımızın bugünlere gelmesinde büyük emekleri olan, fedakarca hizmet eden tüm ağabeylerimize teşekkür ederim. Vakfımızı bu yüce davada 43 yıl koşturan Allah'a hamd u senalar olsun. Bizleri son nefesimize kadar bu yoldan ayırmasın inşallah.

Vakfımız vesilesiyle; lider kişilikli, milli ve manevi değerlerine bağlı, ilim ve irfan sahibi fertler olarak yetişen okulumuz öğrencileriyle bu davaya gönül veren mezunlarımız her daim irtibatlı ve birliktedirler. Bizler "Her hayırlı işte yardımcımız Allah'tır" ifadesinin canlı şahitleriyiz. Okulumuzun yapım aşamasında da gördük ki niyet hayır olunca akıbet de hayır oluyor. Allah samimane niyetlere, dualara, ıstıraplara devasa bir kampus ihsan eyledi. Yüce milletimiz ve evlatlarımız için din eğitimi hususunda bir cazibe merkezi olan yeni okul binamızın da hayırlara vesile olmasını dilerim. Okulumuz inşasında destekleriyle hep yanımızda olan, kendisi de İmam Hatip Lisesi mezunu ve Türkiye'nin İmam Hatip Liseli ilk Başbakanı ve İlk Cumhurbaşkanı olan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca katkılarını belirtmeden geçemeyeceğim Söğüt İnşaatın sahipleri Mustafa Akan ve ailesine, İlim Yayma Cemiyeti'ne de teşekkür ederim. "Hayra vesile olan hayrı yapan gibidir." Hadis-i Şeriflerinde de buyrulduğu üzere emeği geçen herkese Rabbim İnşallah misliyle mukabelede bulunsun.

Dergimizin ilk sayısında İmam Hatip Liselerinin tarihine değinmek istedik. Geçirdiği zorlu süreçlerden bugünkü hak ettiği noktaya nasıl geldiğine ışık tutmaya çalıştık. Hiçbir zaman neticeye odaklanmadık, sadece vazifemizi yapmaya gayret ettik. İnaniyoruz ki bu duygularla sizlerle buluşan dergimiz sadece mezunlarımızın değil, tüm İmam Hatip neslinin gür sedası olacaktır. Dergimizin sizlerle buluşma safhasına kadar gayret gösteren herkese teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Sinan AKSU
Mihvak Mütevelli Heyeti Başkanı

İSMAİL ALPER KUMSAR

Tevfik İleri İmam Hatip Lisesi ve MİHVAK

Herkesin (her toplumun) yüzünü çevirdiği bir yön vardır. Öyleyse hayırlarda yarışınız. Her nerede olursanız, Allah sizleri bir araya getirecektir. Şüphesiz Allah, her şeye güç yetirendir. (Bakara 148)

“Size mal mülk, servet bırakmadım. Bütün hayatım boyunca bir tekaüdiye maşu bırakmaya çalıştım. Tecelli eden adalet onu da kuşa çevirdi. Ne yapayım. Kader böyle imiş. Yalnız, size şerefli, namuslu, erkek bir ad bırakabildim. Hiçbir zaman başınız yere bakmayacaktır. Bununla müteselliyim, siz de bununla iftihar edeceksiniz.” Ateşler içinde yandığı bir gecenin sabahında ailesine bu mektubu yazmıştı Tevfik İLERİ. Terekesini sayarken çok önemli bir şeyi unutmuştu şüphesiz. Övünülecek şeyler arasında sayılması

gereken bir şey daha vardı. Evet, İmam Hatipler... Memleketin eğitim tarihinde çok önemli bir fonksiyon icra etmiş İmam Hatipler...

1951-1952 Eğitim Öğretim Döneminde açılan ilk yedi İmam Hatip Okulu'ndan birisi olan Ankara Merkez İmam Hatip Okulu da, Tevfik İleri'nin amel defterindeki önemli kayıtlardan biridir. 18 Aralık 1951 tarihinde Opera Meydanı'ndaki Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından kullanılan bir binanın bodrum katında, eğitim-öğretime başlayan Okulumuz, 7 Ekim 1967 tarihinde Dernek tarafından yaptırılan Devlet Demiryolları Hastanesi karşısındaki bugünkü yeni binasına taşınmıştır.

1991-1992 öğretim yılında bünyesinde Anadolu İmam Hatip Lisesi, 1993-1994 öğretim yılında Yabancı Dil Ağırlıklı Lise bölümleri açılmıştır. 1994 yılında, ilk kez İmam Hatip Okullarını açan Milli Eğitim Eski Bakanı Merhum Tevfik İLERİ'nin ismi okulumuza verilerek okulumuz Tevfik İleri İmam Hatip Lisesi ve Anadolu İmam Hatip Lisesi adını almıştır.

Mezun olduğu okulu unutmayan bir grup kadirşinas insan tarafından okul öğrencilerine destek olmak amacıyla okulumuzun kuruluşundan tam yirmi yıl sonra 1971 yılında Ankara Merkez İmam Hatip Lisesi Öğrencileri ve Mezunları Vakfı (MİHVAK) kurulmuştur. Uzun yıllar boyunca okul pansiyonun ihtiyaçlarının giderilmesi, ihtiyaç sahibi birçok öğrenciye ücretsiz yemek temini, kırtasiye ve burs yardımı gibi faaliyetlerde bulunan vakfımız zamanla faaliyet alanını genişletmiştir. 28 Şubat 2013 tarihinden itibaren Gül Baba Sokak No:28 Hacıbayram/Ulus adresindeki yeni binasına taşınan Vakfımız, çalışmalarını halen burada yürütmektedir.

Vakfımızın son yıllarda organize ettiği bazı faaliyetler şunlardır:

- Kurulduğu günden itibaren ihtiyaç sahibi öğrencilere "EĞİTİM VE BURS YARDIMI"nda bulunan Vakfımız, bu hizmetini her geçen gün artırarak devam ettirmektedir.

- Okul mezunlarının birbirinden kopmaması, ilişkilerini diri tutmaları adına her yıl Temmuz ayının ilk Pazar günü geleneksel olarak "PİLAV GÜNLERİ" düzenlenmektedir. Ancak son yıllarda ramazan ayının bu tarihlere denk gelmesi sebebiyle, bu faaliyetlere "GELENEKSEL İFTAR YEMEĞİ" şeklinde devam edilmektedir. Yine benzer bir faaliyet olarak 2014 yılı Ramazan Ayında MİHVAK Merkezinde "30 RAMAZAN 30 İFTAR" sloganı ile her dönemin mezunlarına ayrı ayrı iftar programları düzenlenmiştir.

- Ramazan'ın bir yardımlaşma ve dayanışma ayı olduğunun bilincinde olan Vakıf Çalışanlarımız, bu ay içinde yardıma muhtaç ailelere "GIDA YARDIMI" yapmaktadır.

- Birçok önemli tarihi hadisenin yıldönümü olarak bilinen Aşure gününde okulumuzun bahçesinde her yıl "AŞURE GÜNLERİ" düzenlenmektedir. Bu vesileyle aşure gününe denk gelen tarihi hadiselerin kahramanı olan öncülerin kutlu mücadeleleri yeni nesillere hatırlatılmaya çalışılmaktadır.

- Nebevi silsilenin son halkası olan Yüce İnsan Hz Muhammed'in dünyaya şeref verdiği "KUTLU DOĞUM HAFTASI" Vakfımız tarafından çeşitli etkinliklerle hatırlanmaya/hatırlatılmaya çalışılmaktadır.

- Zor zamandaki mücadelesiyle her zaman hayırla yâd edilmeyi hak eden İmam Hatip Okullarının kurucusu Merhum Tevfik İLERİ, geleneksel olarak her yıl 31 Aralık'ta kabri başında anılmakta, onun ve arkadaşlarının hatırası diri tutulmaktadır.

- Eğitim ve kültür hayatımızı zenginleştirmek için yapılan çalışmalar teşvik edilmekte ve desteklenmektedir. Bu bağlamda "Okulda Din Eğitimi ve Öğretimi Çalıştayı" ve "Din Eğitimi Raporu" adlı iki kitap Vakfımız tarafından basılmıştır.

Son yıllarda faaliyet alanını genişleten Vakfımız 10. Genel Kurulunda bir önceki Yönetim ile yoluna devam etme kararı almıştır.

*Geleneksel Mimari ile Bezenmiş Çağdaş Bir Okul
ve
Modern Bir Eğitim Kampüsüne Kavuşmamızda
Yardımları ve Desteklerini Bizlerden Esirgemeyen,
Başta;
Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOğAN
olmak üzere,
Başbakanımız sayın Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'na
Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Akif Çağatay KILIÇ'a
Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Melih GÖKÇEK'e
AK PARTİ Ankara Milletvekili Sayın Salih KAPUSUZ'a
AK PARTİ Artvin Milletvekili Sayın Dr. İsrail KIŞLA'ya
Hayırsever İşadamı, Söğüt İnşaat Sahibi Sayın Mustafa AKAN'a
İlim Yayma Cemiyeti Ankara Şube Başkanı Sayın Halim ALTUNKAL'a
Tüm Ankara Merkez İmam Hatip Lisesi Öğrencileri ve Mezunları
adına şükranlarımızı sunarım.*

*MİHVAK Yönetim Kurulu Adına
Sinan AKSU
Başkan*

Vakıf Faaliyetlerinden

Ankara'mızın manevi sahibi Hacı Bayram-ı Veli Hazretleri'ne komşu olduk...

28 Şubat 2014 günü Cuma namazını müteakip Ankara'da manevi atmosferin en yoğun yaşandığı, ruhun ve beden huzur bulduğu Hacı Bayram'da birlik, beraberlik ve kardeşliğin temellerinin sağlanacağı yeni vakıf merkezimizi mezunlarımızın hizmetine açtık.

Aşure Günü Programımız

İmam Hüseyin'in zulme direnişi başta olmak üzere, birçok önemli tarihi hadisenin yıldönümü kabul edilen Aşure Günü'nü okulumuzda tertip ettiğimiz programlarla dört yıldır mezun ve öğrenci kardeşlerimizle idrak ediyoruz.

Burslu Öğrencilerimiz

Okulumuzda ve mezun olup üniversitede eğitim görmekte olan yüzlerce kardeşimize Burs ve gıda yardımı desteğinde bulunuyor, İmam-Hatip neslini geleceğe hazırlıyoruz...

Güçsüzler Yurdu İftar Programı

Saçı sakalı ağarmış yaşlı Müslüman'a saygı gösterip ikram etmek, Allah'a saygıdandır. (Ebu Davud, "Edeb," 23) düsturu ile hareket eden kardeşlerimiz ile birlikte Güçsüzler yurdunda kalan yaşlılarımız ile birlikte İftar programı düzenledik...

Geleneksel MiHVAK İftar Programlarımız

Kardeşlerimiz arasında birlik ve beraberliğin daim olması amacıyla 11 yıldır geleneksel olarak tertip ettiğimiz "Mihvak Mezunlar İftar Programı" kapsamında, 2014 yılı Ramazan ayında okulumuzun meydanında yaklaşık 5.000 kardeşimiz ile birlikte iftar yaptık...

Gönül Köprüsü Projemiz

Gittik... Uzak yakın demeden düştük yollara... "İmam-Hatip sevdasıdır" dedik, "Müminler kardeşidir" dedik düştük yollara... Gördük ki mümin olmanın, İmam-Hatipli olmanın bedeli uzak coğrafyalarda daha ağır bir fatura ile ödeniyormuş... Bu okullara gitmeyeceksiniz diyen terör örgütüne rağmen sevdalarından vazgeçmeyen gençlerimizi, o toprakların kaderini değiştirecek kutlu neslimizin gözlerindeki ışıltıyı gördük...

Mihvak mütevelli heyeti olarak gönül köprüsü projeleri ile 2011 yılında Şırnak-Cizre İmam-Hatip Lisesi'nde öğrenim görmekte olan 600 kardeşimize Ankara'daki kardeşlerinin selamlarını götürdük...

2012 yılı Aralık ayında Hakkari İmam-Hatip Lisesi ve Hakkari Seyyid Taha Ortaokulunu ziyaret ederek 1000 kardeşimize kırtasiye malzemesi desteğinde bulunduk...

Hacı Bayram İftarları

"30 Ramazan 30 İftar" sloganı ile yaptığımız iftar programlarında mezunlarımızı ve okulumuz öğretmenlerini Ramazan ayı süresince iftar vakitlerinde vakfımızda misafir ettik.

Zulmü Alkışlayamam, Zalimi Asla Sevemem...

Kanayan bir yara gördüm mü yanar ta ciğerim... Gazze'de İsrail zulmüne karşı şanlı bir direniş gösteren kardeşlerimize bir nebze de olsa destek sağlamak amacı ile kermesler düzenleyerek bu kutlu mücadelede karınca misali safımız belli etmeye çalıştık.

MİHVAK'lı Günler

"Ne çabuk geçmişti o güzelim yıllar. Her biri uzak bir hatıra gibi kalmıştı zihnimizin bir köşesinde. Gençliğimizin en güzel yıllarını birlikte geçirdiğimiz arkadaşlarla tekrar bir arada olmak, o eski günleri yâd etmek imkânsız gibi görünüyordu. "Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer" diyen şairin sözüyle avunup sadece hayali bile bir dünyaya bedel günleri birkaç arkadaş bir araya gelip hatırlamakla avunuyorduk." Neyse ki ince düşünceli vakıf yönetiminin himmeti ile "Mihvaklı Günler Projesi" başlatıldı. Bir zamanlar aynı sırları paylaştığımız yüzlerce arkadaş, her akşam vakıf binasını doldurdu. Eskimeyen hatıralar uzun uzun konuşuldu, konuşuldu...

Selam Olsun En Sevgiliye...

Ankara'da ilk defa İmam-Hatipliler tarafından organize edilen kutlu doğum programını gerçekleştirdik. Okulumuz öğrencilerinden oluşturduğumuz "Mihvak Tasavvuf Müzik Korosu" ve diğer İmam-Hatip liselerinden kardeşlerimizin okudukları muhteşem şiirlerle misafirlerimize unutamayacakları bir program yaşattık...

Vefa Sadece Bir Apartman Adı Değildi!..

Vefatının 52. yılında merhum Tevfik İLERİ'yi kabri başında çok sayıda öğrenci ve mezunlarımızın katılımlarıyla dualarla yad ettik..

Paylaşmak Bereketlidir...

Ramazan ayı içerisinde ve Kurban Bayramı'nda ihtiyaç sahibi mezun ve öğrenci kardeşlerimizin yanında olmaya çalıştık... Belki de adlarını dahi bilmedikleri ama aynı sınıflarda yetişmiş hayata aynı pencereden bakan mezun kardeşlerinin gönderdikleri gıda kolilerini, kurban paylarını ve selamlarını ihtiyaç sahibi kardeşlerimize ilettik...

Su Kuyumuz

Bir damla temiz suyun olmadığı, kuraklığın kavurduğu Afrika topraklarındaki kardeşlerimize "Müminler ancak kardeştir." düsturunun bir nişanesi olarak siz vefalı dostlarımızın katkılarıyla bir su kuyusu hediye ettik.

Vakfım Cebimde!

Mihvak Mobil Uygulamaları

CUMHURBAŞKANIMIZIN DİLİNDEN İMAM HATİPLER

‘İmam Hatip okullarını Türkiye’ye bela edenler” veya “Türkiye’nin başındaki İmam hatip belası” gibi ifadeler çok çirkin, çok köşeli, çok sıkıntılı ifadelerdir. Türkiye’de imam hatip okullarını, Türkiye Cumhuriyeti’nin yetkili hükümetleri kurmuştur ve bunu bizler kurmadık. Bunun menşeyini araştırdığınız zaman Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’e dayanır ve oradan bugüne kadar bu okullar, öğrenciler mezun etmiştir. Ben de bu okulun bir mezunuyum, onu da söylüyorum ve ben bu ülkenin başına bela değil, ülkeme hizmet için o bela diyenleri çok gerilerde bırakan bir insanım ve bu hakareti asla kabul edemem. 15. 10. 2003

İmam hatiplerin 1973 ile 1999 yılları arasındaki veya tüm meslek liselerinin ondan önceki durumu ne ise bizim şu anda gelinmesini istediğimiz konu budur. Olayı abartmak çok yanlış, çok anlamsızdır. Ben bunu gündemde de tutmak istemiyorum. Tüm meslek liselerinin içinde, imam hatip oranı yüzde 5'tir. Bu, bu kadar abartmaya asla gelmez. Türkiye, çok ciddi anlamda bir ara eleman ihtiyacı olan bir ülke. Kaldı ki Avrupa Birliği İlerleme Raporlarında yer alan tespitlerde de meslek liselerine ağırlık verilmesi öngörülüyor. Türkiye, şu anda düz lise mezunları ile doludur. Gelişmiş ülkelere baktığımız zaman oralarda düz lise mezunları oranı yüzde 30 civarlarındadır, meslek lisesi mezunu oranı yüzde 70'lerdedir.

01. 06. 2004

Yoksulluğa pes etmedik, dışlanmışlığa 'eyvallah' demedik, aşağılayanlara prim vermedik; biz "Anadoluyuz" dedik, biz "Trakyayız" dedik, biz "Türkiye'yiz" dedik ve işte bugünlere ulaştık. Bir okulun bahçesinde oynayan imam hatip liselilerin bahçenin kenarındaki elma ağaçlarındaki meyvelere dokunmadılar. İşte İmam Hatip ruhu budur, işte İmam Hatip terbiyesi budur. Biz, bu aziz milletin yüreğinden koparıp verdiği, dışından tırnağından artırdığı, aydınlık bir nesil umuduyla kendisi yemeyip bize gönderdiği infaklarla bugünlere ulaştık. Ben, bütün bu camianın, emanetin ne demek olduğunu çok iyi idrak ettiğini biliyorum. Bütün bu camianın, harama el uzatmaktan, milletin emanetine göz dikmekten nasıl sakındığını çok iyi biliyorum. İmam Hatip camiasının, yetimin hakkını korumakta, milletin tek kuruluşunu kır kır kırk yaran bir hassasiyetle muhafaza etmekte ne denli hassas olduğunu çok iyi biliyorum. İmam Hatip çı-narının büyümesinin birilerini rahatsız etme sebebi de esasen işte budur. "Meslek lisesi öğ-rencileri, üniversite okumasın" dediler, "meslek lisesi mezunları mühendis olmasın, tıp fakülte-lerine, siyasal bilgilere, hukuk fakültelerine gitmesin" dediler. Meslek lisesi mezunları kamuda görev almasın, idareci olmasın, kaymakam, vali, milletvekili, bakan, başbakan olmasın istediler. Çünkü kapıcının çocuğunun okumasından rahatsız oldular. Onun için "bidon kafalı, göbeğini kaşıyan adam" dediler bu milletin evlatlarına. "Yozgat'ın, Sivas'ın, Erzurum'un köylüsünün çocuğu gelip başımıza kaymakam olmasın" dediler, "Muş'un, Bitlis'in, Bingöl'ün çocukları valilik yapmasın" dediler. Aydın'ın, Muğla'nın İzmir'in yoksul varoşlarından mühendis çıkmasın, doktor çıkmasın, avukat, hâkim, savcı çıkmasın istediler. Milletin emanetine, milletin hâzinesine sahip çıkacak, onu büyük bir hassasiyetle koruyacak, kollayacak, gözetecek Anadolu çocuklarının yetişmesini hazzetmediler. "Başörtüsü' deyip kızları eve hapsedmek" istediler. Onlar gitsinler kapıcılık yapsınlar, onlar sadece el ayak işlerine baksınlar, onlar çay getirip çay götürsünler, onlar etkin konumlarda olmasın istediler. "Katsayı' deyip yoksulları köylerine sıkıştırmak" istediler. Bu elitistlere, bu seçkincilere, bu statükoculara karşı eğitim mücadelemizden taviz vermedik. Onların istediğini yapmadık, köylerimize, taşraya, varoşlara mahpus olmadık.

Merhum Nurettin Topçu'nun, Celalettin Hoca ile ilgili anlattığı şu anekdot gerçekten ibret veri-cidir; Bir tatil günü okula gittim. Celalettin Hocayı, 70 yaşına gelmiş haliyle okulun tuvaletlerini temizlerken buldum... 'Hocam, bu genç işidir, bırak gençler yapsın' dedim. Bana şu cevabı verdi: "Gençler, yaptıkları işlerle şahsiyetleri arasında irtibat kurarlar. Yarın tuvalet temizleyip okudum diyerek kompleks sahibi olurlar. Onları, gürbüz bir fidan gibi yetiştirmek bizim vazifemizdir...". Evet 1920'lerde, ardından 1950'lerde atılan o tohum, Celalettin Hocanın, onun gibi nice değerli şahsiyetin fedakârlıkları neticesinde bugün ulu bir çınara dönüştü. Ezanların Türkçe okunduğu bir dönemdi, kitapların yasaklandığı,

yakıldığı bir süreçti; maddenin ruhtan tecrit edilmek istendiği, Anadolu'nun köklerinden koparılmaya çalışıldığı günlerdi. Yılgınlığa kapılmayan, umutsuzluğa düşmeyen, bu millete inanan, gençliğe inanan fedakâr insanlar, karanlığa bir mum yakmak, bir umut alevlendirmek için yüreklerini ortaya koymuşlardı. O büyük insanların talebesi olarak, bu yapıyı öksüz bırakmadık, Anadolu'ya mahcup olmadık, bizim için dışından tırnağından artıranlara mahcup olmadık, bize dua edenlere mahcup olmadık. Allah'ın izniyle Celalettin Hoca gibi bu işe öncülük eden büyüklerimize mahcup olmadık ve inşallah da olmayacağız. İmam Hatip Lisesinin sıralarında okuduğumuz anlarda da, sonrasında da her türlü aşağılamaya, hakarete, baskıya, engellemeye maruz kaldık. Aralarda öyle hocalarımız çıktı ki içeride, dışarıda, bize 'cenaze yıkayıcısı' dediler, bize 'taşralı' dediler, 'köylü' dediler, zenci dediler; bize 'siz doktor olamazsınız, mühendis olamazsınız, kaymakam, vali, siyasetçi olamazsınız' dediler; bize 'muhtar bile olamazsınız' dediler. Allah'ın izniyle millete güvendik, ülkeye inandık, umutsuzluğu yanımıza yaklaş-tırmadık, yılgınlığa kapılmadık ve her kademedede milletin teveccühüne mazhar olduk."

Yoksul köy çocukları İstanbul'un, Ankara'nın çeşitli üniversitelerin master, doktora yaptılar. Bütün aşağılamalara, bütün hakaretlere, bütün yasaklara rağmen; işte 8 yıldır Türkiye'yi büyütüyor, Türkiye'yi bölgenin en itibarlı ülkesi haline getiriyoruz. Yolsuzluğa, yoksulluğa, yasaklara karşı kararlı bir şekilde mücadele ediyor, Türkiye'yi kronik sorunlarından arındırmak için ter döküyoruz. Yıllarca 'gerici' dediler, yıllarca yobaz yaftasını yakıştırdılar, Anadolu insanım yıllarca en sakil şekilde yazdılar, çizdiler. İşte 8 yılda açtığımız 160 bin yeni derslikle, okullara gönderdiğimiz 750 bin bilgisayarla, 78 yeni üniversiteyle, bu ülkenin her bir çocuğuna sunduğumuz kaliteli eğitim imkânıyla bilime, eğitime verdiğimiz önemi tartışmasız şekilde ispat ettik. Sanal korkulara, sanal tehditlere bizi malzeme yapmak istediler. Avrupa Birliği ile katılım müzakerelerini başlatan biz olduk. Medeniyetler İttifakı'na öncülük eden biz olduk. Milli Birlik ve Kardeşlik Projesi'nde elini, bedenini, yüreğini ortaya koyan biz olduk. Balkanlar'da, Kafkasya'da, Ortadoğu'da, Kabil'de, Bağdat'ta, Gazze'de, Kudüs'te hakkı söyleyen, hakkı savunan, hakkı tutup kaldıran yine biz olduk. Bizi farklı şekilde tanımlayanlar mahcup oldular ama biz tevazudan asla taviz göstermedik, kibre prim vermedik.

Biz, imam hatip sıralarında kardeşliği gördük, kardeşliği yaşadık, dayanışmayı, paylaşmayı adeta hücrelerimizde hissettik. Bugün de "kardeşlik" diyoruz; bugün de 'dayanışma' diyoruz, 'paylaşma' diyoruz; bugün de 'hak' diyoruz, 'hukuk' diyoruz, 'adalet' diyoruz. 06. 12. 2010

Hiç merak etmeyin dik duracağız, dikleşmeyeceğiz. Bildiğiniz gibi biz beddualarla gelmedik, dualarla geldik. Yolumuza da böyle devam edeceğiz. 1951 yılında imam okullarını tekrar açan, milleti okullarıyla buluşturan, milletin adamı, demokrasi mücadelesinin abidevi şahsiyeti merhum Adnan Menderes'e, onun Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri'ye bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum. Başta Celalettin Ökten hocamız olmak üzere imam hatiplerin bugünlere ulaşmasında emeği geçen herkese, siyasetçisinden idarecesine, eğitimcisinden hayırseverine kadar tüm imam hatip gönüllülerine teşekkür ediyorum, rabbim onlardan razı olsun, mekânları cennet olsun. Fahri kâinat efendimiz, âlemlere rahmet olarak gönderilmiş Hz. Peygamberimiz buyuruyor ki, insanoğlu öldüğü zaman amel defteri kapanır. Yalnız üç

kişinin amel defteri açık kalır ve sevap yazılmaya devam edilir. Sadaka-i cariye verenlerin, hayırlı evlat yetiştirenlerin, faydalı ilim bırakanların amel defterleri kapanmaz, öldükten sonra da sevap yazılır. Ben inanıyorum ki, imam hatip okulları için ter döken, bu okullar için emek sarf eden, bu okulların açık kalabilmesi mücadelesini verenlerin amel defterleri hiç kapanmadı ve kapanmayacak. İnanıyorum ki, imam hatip sıralarında okunan her Kur'an harfleriyle onların ruhları muazzez olacak. İnanıyorum ki, imam hatiplerden yetişen dürüst, ahlaklı, salih her bir evlat için onların kabirleri inşallah nurla dolacak.

Kamuda başörtülü çalışabilme özgürlüğünü tesis eden kadromuza yürekten şükranlarımı sunuyorum. Kur'an-ı Kerim ve siyer-i nebi derslerinin okullarda seçmeli ders olarak okutulmasını temin eden yol arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. 30 Mart 2012'de kod numarası olarak 444 diyorum, yani 4+4+4 düzenlemesini yasalaştırarak... İmam hatipler üzerindeki kara bulutları dağıtan, milletin evlatları üzerindeki baskı ve zulme son veren AK Parti Grubu'na, hükümetimize, TBMM'ye, Sayın Cumhurbaşkanımıza da şükranlarımı ifade ediyorum. Şunu asla unutmayın; o âlemlere rahmet olarak gönderilmiş bir peygamberdi, o yaradanın 'Habibim' diye seslendiği efendilerin efendisiydi. O hatem-ul enbiyaydı, o son peygamberdi, o miraçta peygamberlere namaz kıldıran imamdı, o insanlığın kılavuzuydu, rehberiydi, önderiydi. Onu ve ashabını aç bıraktılar, zulüm ettiler, işkencelerden geçirdiler, tahkir ettiler, dışladılar, toplumun dışına ittiler. Dayanamadı, o çok sevdiği, mükerrem sıfatlı Mekke'yi, evini, yurdunu terk etmek zorunda kaldı. Sığındığı bir mağarada yol arkadaşı Hz. Ebubekir efendimiz, onun hüzünlendiğini görünce dudaklarından şu ilahi mesajlar döküldü; 'Korkma, çekinme, üzülme, hüzünlenme ye'se kapılma Allah bizimle beraberdir' dedi. İşte o emniyet şuuru, o sabır ve tahammül, o iki yolcuyla mağaradan sağ salim çıkardı. Hâlbuki düşmanlar mağaranın ağzındaydılar. Medine'ye vasil oldular. O sabır ve tahammül, Medine'de bir medeniyeti inşa etti. O sabır ve tahammül Hz. Peygamber ve yol arkadaşlarına fethi mübini, Mekke'nin fethini, zaferi nasip etti. İşte imam hatiplerin, imam hatip mensuplarının da yolu budur.

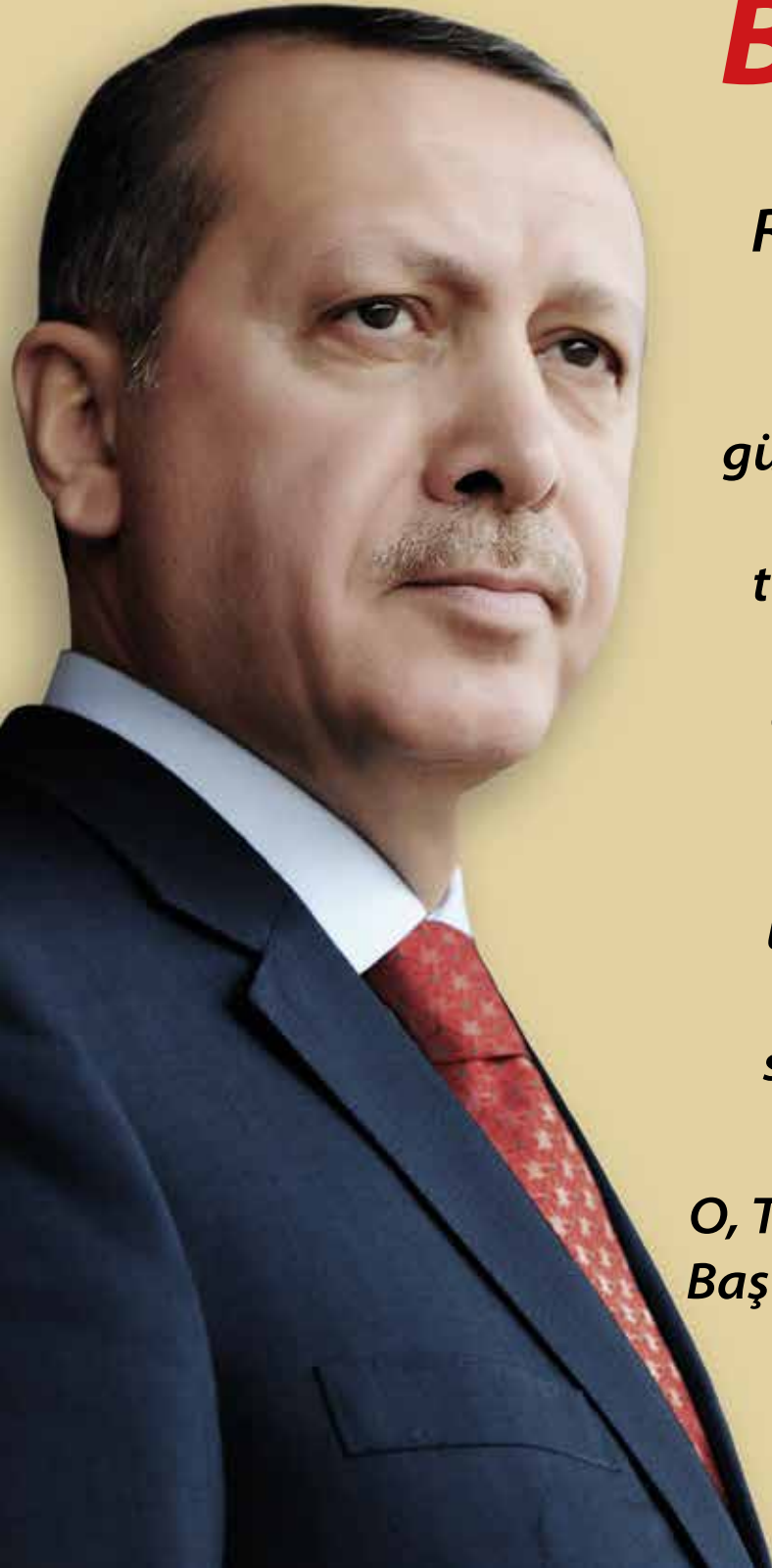
1955 yılında İstanbul İmam Hatip Okulu, Vefa'da, ahşap bir binada hizmet veriyordu. (Biz tabii orada okumadım ama İmam Hatib'e hazırlık kursuna gittim.) Bir gün matematik öğretmeni Rasim hoca, öğrencileri topluyor. Diyor ki öğrencilere, 'Çocuklar! Öğretmenler Kurulu olarak toplandık ve sizleri tebrik etmeye karar verdik. Gençler, şu okul bahçesinin dışından bahçeye sarkan meyve ağaçlarına günlerdir el sürmediniz. Bir tanesini bile koparmadınız. Yaklaşık 400 öğrenciden biriniz bile her gün altında oynadığınız halde, o ağaçtaki elmalara dokunmadınız. Sizi bunun için tebrik ediyoruz' diyor. İmam hatip öğrencisi işte budur. İmam Hatip nesli işte budur.

"İmam hatip mezunlarının da istismar edilmesine asla izin vermeyeceğiz. İmam hatip öğrencilerinin de böyle bir şuur içinde olduklarına gönülden inanıyorum. Biz büyüklerimizden emanet aldığımız misyon ve mirası, nasıl dikkatle taşıdıysak, bizden sonrakiler de bu misyon ve mirası inanıyorum ki büyük bir dikkat ve şuurla taşıyacaklar.

17. 01. 2014

Türkiye'nin İmam Hatipli İlk Cumhurbaşkanı ve Başbakanı

Recep Tayyip Erdoğan,

**Bir siyasi lider olmasının
dışında birçok özelliği ile
gündem oldu şimdiye kadar.**

**Futbol sevgisinden, şiir
tutkusuna, aile hayatından
öğrencilik yıllarına her
adımı, her tercihi tartışıldı,
konuşuldu.**

**Bütün bunların arasında
bir özelliği vardı ki belki de
tüm hayatına, özellikle de
siyasi hayatına yaptığı etki
görmezden gelinemezdi.**

**O, Türkiye'nin ilk imam hatipli
Başbakanı ve Cumhurbaşkanı
oldu.**

Türkiye’de imam hatiplerin geçmişine, kurulduğu günden bugüne etrafında kopartılan fırtınalara bakıldığında imam hatipler üzerine düşünmenin gerekliliği açık biçimde meydana çıkmaktadır. Nitekim Türkiye’nin İmam Hatipli ilk Başbakanı ve Cumhurbaşkanı olan Recep Tayyip ERDOĞAN bu kimliği ile hep tartışmaların odağına çekilen isim oldu. İmam hatipli kimliğini her defasında açıklıkla vurgulayan Sayın Cumhurbaşkanımızın hizmetlerinde, konuşmalarında, yaşam biçiminde, yol haritasında, dış politika anlayışında İmam Hatipliliğinin kazandırdığı değerler manzumesinin açık yansımaları vardı.

Okul Yılları

Bu bağlamda onun İmam Hatip yılları bugününü iyi okuyabilmek için çok önemli veriler sunmaktadır. Okul yılları ile ilgili olarak anlatılanlar arasında futbola olan düşkünlüğü, münazara ve benzeri yarışmalardaki başarısı, lider ruhlu oluşu gibi özellikler ön plana çıkıyor. Futbola olan ilgisinin siyasi hayatında takım ruhunu yakalayabilmesini tetiklediğini, münazara ve şiir yarışmaları gibi etkinliklerde yer almasının bugünkü konuşmalarında kitleleri etkisi altına almasının zeminini oluşturduğunu düşünebiliriz. Okul yıllarında Milli Türk Talebe Birliği (MTTB) ve Akıncılar ile olan bağının siyasi hayatında teşkilatçılığına katkı yaptığını, 12 Eylül öncesinin çatışma döneminde İmam Hatipli kimliğinin onu bu çatışmalardan uzak tutarak fikri bir mücadeleye taşıdığını söyleyebiliriz. Bunun yanında İmam Hatip Liselerinde “imam” olmanın niteliğine uygun olarak öğrencilere “önder, lider” olma bilinci aşılanır. “Hatip” olmanın niteliğine uygun olarak da, topluluğa konuşabilme, dili iyi kullanabilme gibi sadece İmam Hatip Okullarında verilen hitabet derslerini düşünürsek, ERDOĞAN’ın tam bir İmam Hatipli olarak yetiştiğini siyasi hayatında gözlemleyebiliriz. Ortalama bir İmam Hatip mezununda da bulunan bu

hasletler, ERDOĞAN’ın siyasi birikimi, kişisel yetenekleri ve Allah’ın yardımı ile birleşince onu dünyanın en çok konuşulan liderlerinden biri haline getirdi. Bu yüzden ondan bahsederken herhangi bir liderden değil, Türkiye’nin imam hatip tedrisatından geçmiş ilk Başbakanı ve Cumhurbaşkanı olan sıra dışı bir liderden bahsettiğimizi biliyoruz.

ERDOĞAN İçin “İmam- Hatipli Olmak”

ERDOĞAN’ın siyasi çizgisini belirleyen milli ve manevi değerlerinin şekillendiği İmam Hatip Lisesi siyasi tartışmaların odağından bir türlü çıkmadı. Refah Partisi’nin iktidar olması ile başlayan süreç İmam Hatip Liselerine kan kaybettiren 28 Şubat kâbusu ile devam etti. Ta ki “İmam Hatipli Bir Başbakan”a kadar. İşte bu süreç ERDOĞAN’ın siyasi geleceğini ve stratejisini de belirledi. Gerek kendi okul yıllarında “İmam Hatipte okuyup da ölü yıkayıcısı mı olacaksın?” baskısını, gerekse yaşadığı ötekileştirmeyi 28 Şubat sürecinde hem çocuklarının hem de sosyal çevresinin ağır bir şekilde yaşamasını, okuduğu şiir yüzünden hapisanede geçirdiği yılları Başbakanlık dönemi boyunca hafızasında ve söylemlerinde taze tuttu. Eğitimde ve kamuda başörtü serbestliği, 4+4+4 eğitim modeli, ilköğretimde Siyer ve Kuran derslerinin seçmeli hale gelmesi, meslek liselerindeki kat sayı sorununun ortadan kalkması gibi özgürlüklerin iade edilmesinde, ERDOĞAN’ın ve ailesinin bu ülkenin mütedeyyin insanlarına yapılan haksızlıkları bizzat yaşamalarının etkisi büyük oldu. Bu etkiyi ERDOĞAN’ın konuşmalarında sıkça gördük. En son ÖNDER İmam Hatip Okulları Mezunları ve Mensupları Derneği’nin bu yıl düzenlediği

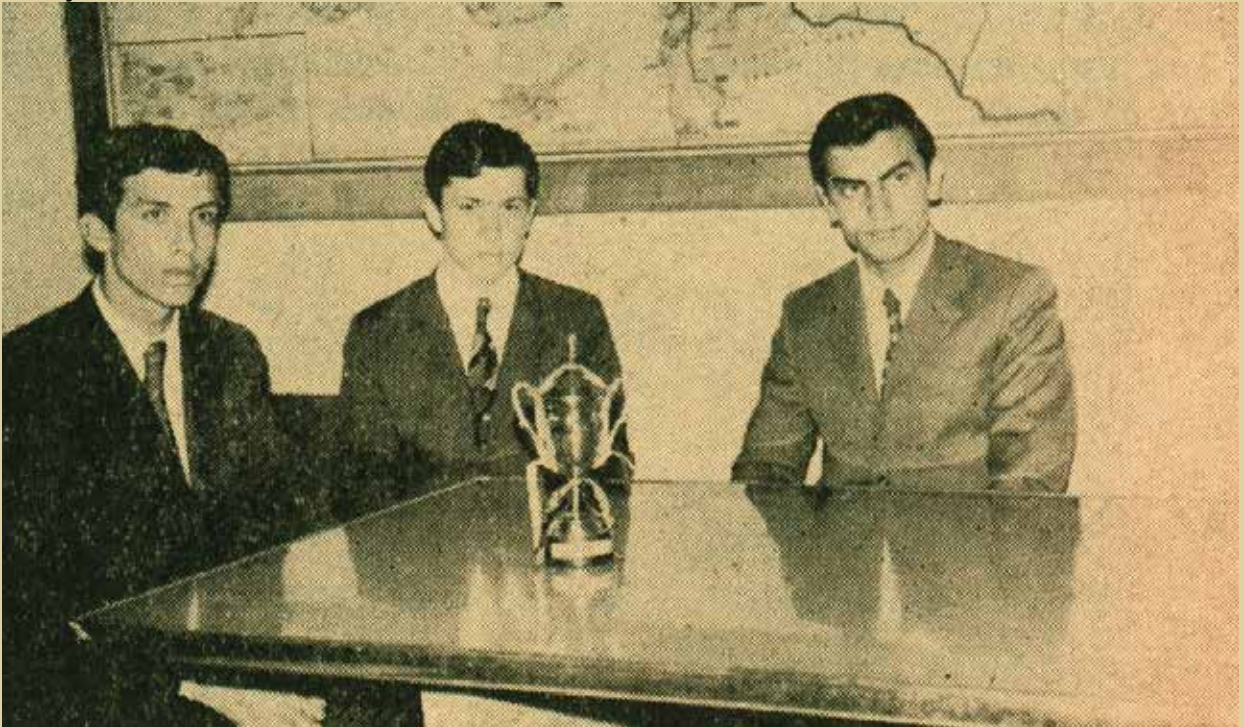

İSMİHAN ŞİMŞEK
BASIN DANIŞMANI

Kutlu Doğum Programı'nda yaptığı konuşmada ERDOĞAN: "Eğer şahsıma 12 yıllık Başbakanlığımda yaptıklarım, 'Nedir diye' sorulursa, 'Bunu söyle bakalım' derseler, öyle tahmin ediyorum ki İmam Hatip Okullarına yeniden can suyu vermiş olmak şerefi yetecektir" diyerek İmam Hatipler için yaptıklarını 12 yıllık Başbakanlık döneminin en şerefli hizmeti olarak tanımlamıştı. Yine 2010'da ÖNDER'İN 6. İmam Hatipliler Kurultayı'nda ERDOĞAN, İstanbul İmam Hatip Lisesi'nde okurken yatılı bölüm koğuşlarında, ranzaların arasında sessiz sessiz ağlayan arkadaşlarını gördüğünü, aylarca ailesinden harçlık alamayan, bir dilim ekmekle akşama kadar ayakta durmaya çalışan arkadaşlarının var olduğunu söylemiş ve ardından "İmam Hatip Lisesi mezunu olmayı hayatım boyunca büyük bir gurur vesilesi olarak yüreğimde taşıdım" demişti. 2014 yılı Ocak ayında ÖNDER'in "İmam Hatiplerin 100. Yıl Programı"nda konuşan ERDOĞAN bu cümleyi tekrarlayarak, İmam Hatip Okulu mezunu olmaktan her zaman gurur duyduğunu belirtip, bu gururu ve şerefi son nefesine kadar onurla taşıyacağını ifade etmişti.

Diriliş Neslinin İnşası

ERDOĞAN İmam Hatiplilerin haklarını iade etmenin yanı sıra, yeni İmam Hatip Okulları açarak, var olanların niteliklerini artırmaya yönelik çalışmaları yoğunlaştırarak 'diriliş neslinin inşası' için çalıştı. Konuşmalarında ayeti kerimeler ve hadis-i şeriflerin yanı sıra İmam Hatiplilerin duygu ve düşünce dünyasına yön veren Sezai KARAKOÇ, Nuri PAKDİL, Necip Fazıl KISAKÜREK, Mehmet Akif ERSOY, Erdem BAYAZIT gibi isimlerin eserlerinden de paylaşımlar yaparak, Türkiye'nin, özellikle de mütedeyyin insanların köklerini ve fikri duruşunu tekrar tekrar hatırlattı. Müslüman olan ülkede bir zamanlarnormalkarşılanmayanbukonuşma biçimi-bir anlamda İmam Hatipli jargonu-siyaset dünyasında yeni bir söylemin de yolunu açtı. Türkiye konuşmalarına besmele ile başlayan, ölülerinin ardından Kur'an okuyan, ne olursa olsun namaz vaktini kaçırmamaya çalışan bir Başbakana bu dönemde alıştı. ERDOĞAN "İmam Hatip Okulları bir direniştir, bir fikrin isyanıdır" derken devletın dayattığı resmi ideolojinin basmakalıp insan yetiştirme modeline karşı bir direnişten söz ediyordu.

İslam Dünyasının Umudu

Onun üslubunun ve dünya görüşünün Türkiye üzerinde olduğu gibi İslam Dünyası üzerinde de büyük etkileri oldu. Özellikle Ortadoğu'daki politikamız bu dönemde "ümme kardeşliği" ekseninde biçimlendirildi. Her koşulda Türkiye'nin çıkarlarını (çıkartlar zalim olmayı gerektirse bile) gözetmek anlayışının yerini, zalimin karşısında, mazlumun yanında olmak aldı. Seküler kaygılardan uzak, zalime "one minute!" deme cesaretini, İmam Hatipliler peygamberlerden kalan bir miras olarak hatırladı.

ERDOĞAN ne tekerfirci bağınazlığın, ne de ılımlılaştırma çabalarının, ümmeti yekvücut hale getirecek bir ufka sahip olmadığını gösterdi. Filin bütününü değil de sadece tuttuğu tarafını bilen ve tanıyan insanların karşısına bütünlükçü bir reçete ile çıktı. Asıl problemini unutmuş kitlelere zalimin karşısında durmanın ne büyük bir erdem olduğunu hatırlattı. İmam Hatiplileri ötekileştirilmekten, kendi yurdunda garip olmaktan çıkaran bu 12 yılın sonunda dünya

Müslümanlarının da onurları ve hakları için mücadeleye devam etti. Mavi Marmara Saldırısı sırası ve sonrasında sergilediği duruşla, Arakan, Somali, Filistin, Suriye, Irak ve Doğu Türkistan halklarına yapılan yardımlarla ve diplomatik görüşmelerle mustazafların yanında, müstebkirlerin karşısında bir dış politika izlemeye devam etti.

Sayın Cumhurbaşkanımızın bunca çabasından sonra İmam Hatiplilere düşen vazife O'nun getirdiği noktadan aldıkları bayrağı daha ileri saflara taşımaktır. Bugüne kadar Türkiye'deki siyasi tartışmalardan sıyrılmadıkları için kendilerini ister istemez siyaset sahnesinde bulan İmam Hatipliler bundan sonra bilim, sanat, akademi, kültür, ticaret gibi birçok alanda da tıpkı siyasetteki gibi örnek gösterilecek başarılarla imza atmalı ve yaptıkları her işte Türkiye'nin yakın tarihinde yaşadığı acı dolu günleri akıllarından asla çıkarmamalıdır.

www.ayid.org

DEĞERLİ KURUCU ÜYELİK İŞ ADAMLARIMIZ

ZORE ELEKTRONİK
İTH.İHR.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Kadir KARAPINAR

PİREL REKLAM
OTO PLAKA SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Serhat KAVLAK

ARİF HIRDAVAT
LTD.ŞTİ.
Fatih TURAN

AHSEN ALÜMİNYUM
DOĞRAMA SAN.LTD.ŞTİ.
Ferhat DÜNDAR

DELTA YAPI MALZ.
KOMP. PANEL İML.DEMİR ÇELİKLTD.ŞTİ.
Ali SARIKAYA

MAMAK BELEDİYESİ
DESTEK HİZ. MÜD.BAŞ ŞÖFÖR
Yusuf GÜLER

KARAGÖZ İNŞAAT
EMLAK OTO ALIM SATIM LTD.ŞTİ.
Ramazan KARAGÖZ

TALİA FUAR ORGANİZASYON
SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Ziya ÇELİK

ARMAĞAN İNŞAAT
LTD.ŞTİ.
Zekeriyya ARMAĞAN

MALİ DANIŞMANLIK
LTD.ŞTİ.
Yüksel KÖSE

FEZA SRC KURSU
LTD.ŞTİ.
Yakup YÜKSEL

MISIRLI ORMAN ÜRN.
SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Resul LÜLEÇİ

DOĞAN KARDEŞLER
KONFEKSİYON SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Nihat DOĞAN

ZORE AKSESUAR
ÇEYİZ TEKSTİL ELEK.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Mehmet AKKURT

ŞEHR-İ İSTANBUL İNŞAAT
OTOMOTİV LTD.ŞTİ.
Medet ÇELİK

CESUR MOBİLYA
LTD.ŞTİ.
Kemal CESUR

AKERPA EMLAK
GAYRİMENKUL YATIRIM EMLAK DANIŞMANLIĞI
İsmail EROĞLU

AYDINLAR ELEKTRİK
SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
İdris BAŞARAN

ORTHOİMPANT MEDİKAL
İNŞ.TUR.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
İsmet BULAT

TUĞCU İNŞAAT
LTD.ŞTİ.
Halit TUĞCU

ATLANTİK İLETİŞİM
TEKNOLOJİ LTD.ŞTİ.
Fatih ARSLAN

FATİH KUYUMCULUK
MÜCEVHER ALTIN HİZMETLERİ
Ali Fuat EVİRGEN

ASE GSM AKSESUAR
LTD.ŞTİ.
Ahmet Salih EVİRGEN

ATLANTİK TEKNOLOJİLERİ
İLETİŞİM LTD.ŞTİ.
Adem ÇAVUŞ

HAKSEVER TİCARET
LTD.ŞTİ.
Mehmet HAKSEVER

TEKNOER İLETİŞİM
HİZMETLERİ LTD.ŞTİ.
Muhammed ERDOĞAN

*Doğru Tacir; Kıyamet Günü
Arş'ın Gölgesindedir.*
Hz. MUHAMMED

**İmam Hatip Liselerinin
Dünü, Bugünü, Yarını...**

// Bütün engellemelere rağmen İmam Hatip Liseleri düş(ürül)müşler, kalkmışlar, doğruluğuna inandıkları istikamette yürümüşler ve ülkemizin bugünkü noktaya gelmesinde birincil rolü oynamışlardır. //

YRD. DOÇ. MUSTAFA ÖCAL

U. Ü. İlahiyat Fakültesi
Din Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Kuruluşlarının 101. Yılında İmam-Hatip Liseleri

İmam Hatip Liselerinin tarihçesi hakkında yeterince bilgi sahibi olamayan bazı okuyucular makalemizin başlığındaki "kuruluşlarının 101. yılında" ifadesi karşısında duraksayıp, düşünebilirler. Onlar, neden böyle bir başlık kullandığımızın cevabını ilerleyen satırlarda bulacaklardır. Ancak biz daha sözlerimizin başında ifade etmek isteriz ki; bu günün İmam-Türkiye'de bir zihniyet değişiminin, bir dönüşümün, bir oluşumun temel dinamiğini oluşturmuştur. Gerçekten de başka hangi eğitim kurumunun kuruluşundan günümüze kadar ortaya koyduğu hizmetler incelenirse incelensin, onlardan hiçbiri İmam Hatip Liseleri kadar ülkemizde bir kültür değişimine, zihniyet değişim ve dönüşümüne etki yapamamıştır. Bu bağlamda İmam Hatip Liselerinin eğitim sistemimiz içerisinde müstesna bir yeri olduğu kadar toplumun çok büyük kesiminin nezdinde de önemli yeri olduğunu ifade etmek isteriz. Bundan dolayıdır ki halkımız bu okulların kuruluş ve gelişmesine maddi manevi destek vererek bu günlere gelmesine yardımcı olmuştur.

Buna karşılık, resmi gayr-i resmi bazı kişi ve kesimler ise bidayetden itibaren İmam Hatip Liselerine karşı çıkmış ve olumsuz tavr almışlardır. Onlar fırsat buldukça bu okulları kapat(tır)maya çalışmışlar, buna güçlerinin yetmediği zamanlarda ise yeni okulların açılmasına mani olmak, önceden açılmış olanların farklı yol ve yöntemlerle önlerine engeller çıkarmak suretiyle işlevsiz hale

gelmelerini sağlama gayreti içerisinde olmuşlardır. Kısaca İmam Hatip Liseleri daha ilk açılış yıllarından başlayarak kendilerini bir mücadele ortamının içerisinde bulmuş, rahat ve sağlıklı bir eğitim ve öğretim yapabilme konusunda sıkıntılar yaşamışlardır.

Şurası da bir vakiadır ki, bütün engellemelere rağmen İmam Hatip Liseleri / İmam Hatipliler düş(ürül)müşler, kalkmışlar ve doğruluğuna inandıkları istikamette yürümüşler ve ülkemizin bugünkü noktaya gelmesinde birincil rolü oynamışlardır. İşte bu başarılarından dolayı yalnızca ülkemiz insanlarının değil, bütün dünyanın ilgisini çekmişlerdir. Çok sayıda ülke aynı isimde veya farklı isimler altında ama İmam Hatip Liselerinin programlarını uygulayan okullar açmışlardır. Şu satırların yazarının da içerisinde olduğu ve açılış konuşmasını yaptığı organizasyon komitesince 23-24 Kasım 2013 günlerinde, İstanbul'da düzenlenen "100.

Yılında İmam Hatip Liseleri Uluslararası

Sempozyumu"na Çin'den ABD'ye kadar dünyanın birçok ülkesinden gelerek bu okullar hakkında tebliğler sunmaları bu düşüncemizin bir kanıtıdır.¹

¹ "100. Yılında İmam Hatip Liseleri Uluslararası Sempozyumu" ÖNDER, İlim Yayma Cemiyeti, İlim Yayma Vakfı, Ensar Vakfı ve Türgev tarafından müştereken düzenlenmiştir.

Bu giriş cümlelerinden sonra şimdi, neden İmam Hatip Liselerinin 101. yüzyılı ifadesini kullandığımızın cevabını teşkil edecek açıklamayla başlayarak okulların bir asrı geride bırakan serüvenini özetlemeye çalışacağız.

MEDRESETÜ'L-EİMME VE'L-HUTEBA'DAN İMAM HATİP OKULLARINA (1913-1951)

Medresetü'l-Eimme ve'l-Huteba

İmam-Hatip Liselerinin ilk nüvesi; Devlet-i Âl-i Osman'ın son döneminde vâiz yetiştirmek amacıyla 28 Aralık 1912'de İstanbul Soğukçeşme Vanî Efendi Medresesi binasında açılan Medresetü'l-Vâizin ile imam ve hatip yetiştirmek üzere 1913'te açılan Medresetü'l-Eimme ve'l-Huteba'dır. Bu iki medrese 1919'da Medresetü'l-İrşad adıyla birleştirilmiştir. Ancak 3 Mart 1340/1924'te kabul edilip 6 Martta yürürlüğe giren Tevhid-i Tedrisat Kanunuyla hiçbir eğitim kurumunun kapatılmamasına, medreseler dâhil bütün eğitim kurumlarının Maarif Vekâletine bağlandığı ifade edilmesine rağmen Maarif Vekili Vasıf (Çınar)² tarafından hazırlanıp 11 Mart 1340/1924 tarihinde vilayetlere gönderilen tamim (telgraf emri) ile genel medreselerle birlikte Medresetü'l-İrşad da kapatılmıştır.³

İşte 1913'te açılan Medresetü'l-Eimme ve'l-Hutebanın (Hatipler ve İmamlar Medresesinin) kuruluş tarihini esas aldığımızda bugünkü İmam Hatip Liselerinin 101 yıllık bir maziye sahip olduğunu görüyoruz. Bundan dolayı makalemizin başlığını **"Kuruluşlarının 101. Yılında İmam Hatip Liseleri"** olarak belirledik.

İmam ve Hatip Mekteplerinin Açılıp Tekrar Kapatılışları

Yukarıda tarihi verilen Tevhid-i Tedrisat Kanununun 4. maddesi şöyledir:

² Maarif Vekili Hüseyin Vasıf (Çınar)'ın görev süresi 6 Mart 1924 - 22 Kasım 1924'tür.

³ Medreseleri kapatan tamam / telgraf emri için bk. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, 051.V 05 - 2 - 1 - 31.

"Maarif Vekâleti yüksek diniyat mütehasısları yetiştirmek üzere Dâru'l-Fünûn'da bir İlahiyat Fakültesi tesis ve imamet ve hitabet gibi hıdemât-ı diniyenin ifası vazifesiyle mükellef memurların yetişmesi için de ayrı mektepler küşad edecektir."⁴

Tevhid-i Tedrisat Kanununun aynen nakledilen bu (4.) maddesinin âmir hükmü gereği Mart 1924'te 29 yerleşim merkezinde, öğretim süresi dört yıl olan İmam ve Hatip Mektepleri açılmıştır. Ancak ertesi yıl açılanlarla toplam sayıları 34'e ulaşan bu mekteplere fazla hayat hakkı tanınmamış, bu makalenin sınırlarını zorlamamak adına burada ayrıntılı bilgi veremeyeceğimiz bazı tedbirler alınmak suretiyle kısa zamanda kapatılmışlardır.⁵ Neticede, daha 1925-1926 öğretim yılına gelindiğinde İstanbul ve Kütahya İmam ve Hatip Mektebi hariç hepsi kapatılmıştır. Söz konusu iki ilimizde açılanlar ise 1930'da resmen, 1932'de ise fiilen kapatılarak mekteplerin tamamı tarihe intikal ettirilmiştir.⁶

Tevhid-i Tedrisat Kanununun aynı (4.) maddesi gereği açılan Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesinin ise 1933 yılında faaliyetlerine son verilmiştir. Böylelikle orta ve yükseköğretimde dinî eğitim ve öğretim yaptıran hiçbir öğretim kurumu bırakılmamıştır.

⁴ Bk. 6.3.1340 (1924) tarihli Resmi Ceride; sayı 63; Düstur; Tertip 34, c.5, sayfa 322; Maarif Vekâleti Mecmuası; Matbaa-i Âmiri, İstanbul Mart 1341 (1925), sayı 1, s. 74.

⁵ Bk. Öcal, Mustafa; Medresetü'l-Eimme ve'l-Huteba'dan İmam Hatip Liselerine, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür AŞ., ÖNDER, İstanbul 2011, s. 56-66; Öcal Mustafa; 100. Yılında İmam Hatip Liseleri (1913-2013), Ensar Neşriyat, İstanbul 2013, s. 60-71.

⁶ İstanbul ve Kütahya İmam ve Hatip Mektepleri hakkında bilgi için bk. Öcal, Mustafa; Künye Defterleri'ne Göre İstanbul İmam ve Hatip Mektebi (1924-1930), Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, c. 17, sayı 2, yıl 2008, s. 175-232; Öcal, Mustafa; Kütahya (Eski) İmam-Hatip Mektebi Mezunlarından Ebezâde Şerif Ahmed Efendi İle Bir Mülakat ve Bazı Belgeler, Diyanet Dergisi, c. 27, sy. 4, Ekim-Kasım-Aralık, Ankara 1991, s. 125-146; Öcal, Mustafa; İmam ve Hatip Mektepleri, Mezunlarından Bazıları ile Yapılan Mülâkatlar ve Şehâdetname Örnekleri, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, c. 12, sayı 2, yıl 2003, s. 51-101.

Toplum Hayatının Dinden ve Dinî Unsurlardan Arındırılması

İmam ve Hatip Mekteplerinin ve Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesinin kapatılması, ayrıca daha 1930'lu yıllara varmadan her tür okulun programından dinî nitelikli derslerin çıkarılması, hukuk mevzuatında yapılan değişiklikler, din görevliliğinin devlet memuriyeti olmaktan çıkarılması, memurların Cuma namazına gitmelerinin yasaklanması vb. uygulamalarla din toplum hayatından tamamen dışlanmıştı.⁷ Ayrıca 1932'den itibaren din diline müdahale edilmiş, Türkçe Kur'an oku(t)ma denemeleri yapılmıştır. Aynı tarihten itibaren 18 yıl boyunca Ezan Türkçe okutulmuştur.⁸

1940'lı Yıllarda Dinî Hayata Yapılan Baskılar ve Ortaya Çıkan Vahim Durum

1940'lı yıllarda, Kur'an-ı Kerim dâhil her tür dinî yayın yasaklanmıştır. T. C. Başvekâlet Matbuat Umum Müdürlüğü İstanbul Bürosundan Matbuat Umum Müdürü Vekili İzzettin Tuğrul Nişbay imzasıyla 27.04.1942 tarihinde 651 sayılı "Çift Ay - gayet mahrem" olarak dönemin gazetelerine gönderilen yazıda; "... **Bundan sonra din mevzuu üzerinde gerek tarihi, gerek temsili ve gerek mütalaa kabilinden olan her türlü makale, bend, fıkra ve tefrikaların neşrinden vazgeçilmesi...**" istenmiştir.⁹

1943 yılında ise Ahmet Hamdi Akseki tarafından "*Peygamberimiz Hâtemü'l-Enbiya Hz. Muhammed ve Müslümanlık*" adıyla kaleme alınan kitap yayınlanır yayınlanmaz İçişleri Bakanlığı tarafından Matbuat Umum Müdürü Vedat Nedim Tör imzalı yazıyla

7 Bu konudaki bazı tespit ve açıklamalar için bk. Öcal, Mustafa; Medresetü'l-Eimme ve'l-Huteba'dan İmam Hatip Liselerine, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür AŞ., ÖNDER, İstanbul 2011; Öcal Mustafa; 100. Yılında İmam Hatip Liseleri (1913-2013), Ensar Neşriyat, İstanbul 2013.

8 Bk. Cündioğlu, Düccane; Bir Siyasi Proje Olarak Türkçe İbadet I. Kitabevi Yay. İstanbul 1999; Cündioğlu, Düccane; Türkçe Kur'an ve Cumhuriyet İdeolojisi, Kitabevi Yay, İstanbul 1998; Öcal, Mustafa; Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Din Eğitimi -Mukaddime Kitap-, Düşünce Kitabevi Yay. İstanbul 2011, s. 549 vd.

9 Bk. Öcal, Mustafa; 100. Yılında İmam Hatip Liseleri (1913-2013), Ensar Neşriyat, İstanbul 2013, s. 78.

derhal toplatılmıştır. Toplatma gerekçesinde ise;

"Biz her ne şekil ve sûrette olursa olsun memleket dâhilinde dinî neşriyat yapılarak dinî bir atmosfer yaratılmasına ve gençlik için dinî bir zihniyet fideliği vücuda getirilmesine taraftar değiliz"¹⁰ denilerek gerçek zihniyetleri ortaya konulmuştur.

Öte taraftan yasaklananlardan biri de Hac ibadetidir. Yasaklanış tarih ve gerekçesini tam tespit edememiş olmakla birlikte, bu yıllarda Hacca gidişin de kesin yasaklar arasında olduğunu belirtmeliyiz.

Komünizm gibi Din de Bir Zehir mi?

1946 yılında; "**gençliğin anaya babaya itaatsizliği ve komünizm tehlikesine karşı bir korunma tedbiri**" gibi iki gerekçe ile ilkokullara Din Bilgisi dersi konulması teklifi gündeme getirildiğinde, dönemin Başbakanı Recep Peker tarafından Meclis kürsüsünde yapılan konuşmada; "**komünizm tehlikesine karşı dini bir korunma tedbiri olarak düşünmek, bir zehiri bir başka zehirle tedavi etmekten ibaret**" olarak değerlendirilmiştir.¹¹ Zira O'na göre eğer komünizm bir zehir ise din de en az onun kadar bir başka zehirdir.(!) Takdir okuyucunun...

Ahmet Hamdi Akseki'nin Raporu

Üçüncü Diyanet İşleri Başkanımız merhum Ahmet Hamdi Akseki'nin 1950 yılında "**Din Tedrisatı ve Dinî Müesseseler Hakkında Rapor**" başlığıyla kaleme alıp Menderes hükümetine sunduğu raporunda ifade ettiği ve yerli yabancı daha birçok kaynakta da yer aldığı gibi, 1940'lı yıllarda mihraba geçip namaz kıldırabilecek imamlar, ölen insanların cenazelerinin tekfin ve defin işlemlerini yapabilecek görevliler dahi bulunamaz hale gelmiştir.

Akseki, raporunun bir yerinde, tek parti

10 Sebilürreşad, c. 8, sayı 284, yıl 1959, s. 144.

11 TBMM Tutanak Dergisi, Ankara 1946, c. III. s. 444.

döneminde dinî eğitimin yasaklanmasının ortaya çıkardığı acı gerçeği şöyle dile getirmektedir:

“Yirmialtı seneden beri çocuklarımız hakiki bir din ve ahlâk terbiyesinden mahrum olarak içi bomboş ve herhangi menfi bir tesiri kabule müsait bir halde yetişmiş, üstelik onlara bu süre zarfında gerek mekteplerde ve gerek başka vasıta ile din ve ahlâk aleyhinde söylenebilecek ne varsa hepsi söylenmiş, telkîn edilmiş ve kıpkızıl bir dinsiz olmaları için her şey yapılmıştır. Bu günkü gençler komünist olmamışlarsa, bunu ailelerindeki kuvvetli din terbiyesine borçludurlar.”¹²

Hamdullah Suphi Tanrıöver'in Verdiği Örnek

Eski Milli Eğitim Bakanı ve zamanın Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul Milletvekillerinden Hamdullah Suphi Tanrıöver, partisinin 1947'de toplanan 7. Kurultayında yaptığı konuşmasının bir yerinde, TBMM'de görevli 6 Meclis hademesinin yanına gelerek gözleri yaşlı olduğu halde şunları anlattığını ifade etmiştir:

“- Vallahi billahi altı köyümüzde bir tek imam kaldı. Ölülere nöbet bekletiyoruz. Ondan kalkıp bu köye geliyor ve boyuna köy değiştiriyor. Eğer bize İmam ve Hatip vermezseniz ölülerimizi köpek leşi gibi toprağa gömeceğiz”¹³.

Öte yandan, **Cumhuriyet Gazetesi'nin** başyazarı Nadir Nadi ise bir yazısında “Din rehberlerinin sayısı azala azala köylerin imamsız, camilerin müezzinsiz kalmasından” yakınmıştır.¹⁴ Dönemin etkili ve yetkili isimlerinden ve tek parti döneminin son **Millî Eğitim Bakanı Tahsin Banguoğlu**¹⁵

12 Akseki, Ahmet Hamdi; Din Tedrisatı ve Dinî Müesseseler Hakkında (Bir Rapor), Sebülürreşad, yıl 1950, c. I. sayı 100-105.

13 CHP Yedinci Kurultay Tutanağı, Ankara 1948, s. 457.

14 Nadir Nadi'nin “Din ve Devlet” başlıklı yazısı için bkz. Selâmet Mecmuası, sy. 10, 1948, s. 41; ayrıca aynı yazının yeniden yayını için bk. dem dergi, yıl 1, sayı 2, Ekim-Kasım-Aralık 2007, s. 89.

15 Banguoğlu, Tahsin; Kendimize Geleceğiz, Derya Dağıtım Yay, İstanbul 1984, s. 97.

ile Din Eğitimi eski Genel Müdürlerinden İsmet Parmaksızoğlu da benzer tespitlerde bulunmuşlardır.¹⁶ Kısaca, çok partili sisteme geçilinceye -kadar deyim yerinde ise- dinin “d”si bile bırakılmamıştır.

Göstermelik İmam Hatip Yetiştirme Kursları

1949 yılında, dönemin iktidar partisi CHP tarafından “adeta bir seçim yatırımı olarak” samimiyetten uzak bir anlayışla İmam Hatip Yetiştirme Kursları açılmıştır. Ancak kısa süreli, programı yetersiz ve devam etmeyi zorlaştıran bazı ön şartlar sebebiyle bu kurslarla hedeflenen amaca ulaşılması imkânsızdı, nitekim öyle olmuştur.¹⁷

İMAM HATİP OKULUNDAN İMAM HATİP LİSESİNE (1951-1973)

İmam Hatip Okullarının Açılış Kararnamesi

14 Mayıs 1950 tarihinde Demokrat Parti iktidara geldikten bir yıl sonra vatandaşların talebi dikkate alınarak, din görevlileri

16 Parmaksızoğlu; Türkiye’de Din Eğitimi, s. 4, 27-28.

17 Geniş bilgi için bk. Öcal, Mustafa; Medresetü'l-Eimme ve'l-Huteba’dan İmam Hatip Liselerine, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür AŞ., ÖNDER, İstanbul 2011, s. 87 vd.; Öcal Mustafa; 100. Yılında İmam Hatip Liseleri (1913-2013), Ensar Neşriyat, İstanbul 2013, s. 93 vd.

aslından öğretmişlerdir. Ama öğrenci karnelerine iki ayrı not verilmiştir. Bazı okullardaki hocalar ise -ani bir teftiş söz konusu olduğunda "Latin harfleriyle okutuyoruz" diyebilmek amacıyla- öğrenci defterlerine Eûzü-Besmele ve kısa bazı sûre ve duaları Latin harfleriyle yazdırıp, Kur'an'ı yine aslından öğretmeye devam etmişlerdir.

Celeddin Ökten Hocanın Gayreti ve Hizmetleri

Rum Patriği Athenagoras'ın bile tasvib etmediği²⁰ Türkçe Kur'an okutulma kararı, İstanbul İmam-Hatip Okulunun Müdürü

20 Sebilürreşad; c. VI. 1952, Sayı 27, Yıl s. 30-31. Sebilürreşad'da yer alan bir habere göre;

1952 yılında Rum Patriği Athenagoras, bir grup Metropolid, Papaz ve bir Rum Milletvekili ile "Ramazanı tebrik etmek üzere" Ankara'ya gelirler. Cumhurbaşkanı dâhil diğer devlet adamlarını ziyaretten sonra, Opera meydanındaki Diyanet İşleri Başkanlığı ve Başkan Eyüp Sabri Hayırlıoğlu'yu ziyaret ederler. Ziyaret esnasında Patrik, Başkanlık tarafından kullanılan binanın bodrum katında öğrenime başlamış olan Ankara İmam-Hatip Okulu hakkında bilgi ister. Bu istek üzerine Reis çok sıkılır, kızarır.

"Memleketimizde bozuk bir zihniyetin tesiriyle bir çeyrek asır büyük ihmale uğrayan İslâm din müesseselerinin yeni açılmaya başladığını, bu sene ancak beş-altı kadar okul açılabilirdiğini, fakat gelecek sene bütün memlekete şamil teşkilat yapılacağını" söyler.

Patrik Ankara'daki İmam-Hatip Okulunun nerede olduğunu sorunca, Diyanet Reisi yerlerin dibine geçer gibi ter döküp sakalını sıvazlayarak:

"- Evet Efendim, der. Acele karar verildi. Millî Eğitim Bakanlığı henüz bir yer tedarik edemedi. Muvakkaten bizim dairenin alt katına aldık.

Sonra Patrik Okulu görmek ister. Reis büsbütün şaşırır, söyleyecek söz bulamaz. Yutkunarak;

"- Buyurunuz efendim!" der.

Fakat Reis kendisi onlarla çıkmaz, görevli bazı memurlar Patrik'le birlikte İmam-Hatip Okulunun olduğu bodrum kata inerler. Patrik ve maiyeti hayret ve dehşet içerisinde kalırlar. Çünkü yerler çamurludur. Geceleri Reisin otomobiline garaj vazifesi görmekte, gündüzleri ise İmam-Hatip Okulu olmaktadır. Duvarları delik-deşik ve her tarafından sefalet akmaktadır. Sıralar kırık-döküktür. Rutubet ve yemek kokusu her tarafa sinmiştir. Çocukların üzerleri lime limedir. Yarım papuçlar, yırtık ve yağlı kasketler, yamalı poturlar, topukları soyulmuş çoraplar... Mektep Müdürü yerlerin dibine geçer. Nefesi tutulmuş, ne diyeceğini bilememektedir. Patrik sorar:

"- Efendiler Kur'an okuyorlar mı, Ezan okuyorlar mı?"

"- Okuyorlar efendim, Arzu ederseniz bir parça okutalım."

"- Hacet yok efendim. Hangi harflerle okutuyorsunuz?"

"- Arap harfleri ile efendim"

"- Güzel, doğrusu da budur. Başka türlü Kur'an okunmaz."

Patrik Cenapları, çocukların arkasını sığar:

"- Evlatlar, der. Siz din adamı olacaksınız. Ahlâklı, îmanlı ve şuurlu olunuz. Bilhassa maneviyata ehemmiyet veriniz, derslerinize güzel çalışınız.."

Merhum Celeddin Ökten Hoca efendinin gayretiyle birkaç yıl sonra kaldırılmıştır. Ayrıca ilk açılışta tıpkı 1924'te açılanlar gibi 4 yıllık ortaokul seviyesinde olan bu okullara, yine Celeddin Ökten Hocanın gayretiyle 3 yıllık lise kısımları da ilave edilmiş, böylece 4+3=7 yıllık ortaöğretim kurumu haline gelmiştir.²¹

Demokrat Parti / Adnan Menderes hükümetlerinin 1950-1960 yılları arasındaki on yıllık iktidarları döneminde toplam 19 İmam-Hatip Okulu açılmıştır. İlk 7 İHO'da toplam 27 öğretmen ve 876 öğrenci ile öğretime başlanmış, 1958'de 193 kişi mezun olabilmıştır.²²

27 Mayıs 1960 İhtilali ve İmam Hatip Okulları

27 Mayıs 1960 ihtilalinin akabinde, halk deyimiyle bulanık suda balık avlamaktan hoşlanan bazı kişi ve çevreler fırsattan istifade hemen harekete geçmiş İmam-Hatip Okulları ile henüz açılmış ve ilk öğrencileri birinci sınıftan ikinci sınıfa geçmiş olan İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsünü kapattırmak istemişlerdir. Fakat dönemin askerleri söz konusu dinî eğitim kurumlarına dokunmamıştır. Üstelik koalisyon hükümetinin başında bulunan İsmet İnönü'ye rağmen Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Şevket Raşit Hatipoğlu 1962-1963 öğretim yılında 7 İmam-Hatip Okulu açmıştır. Bu dönemde açılan İmam-Hatip Okulları ve açılış tarihleri şöyledir: 11.10.1962 tarihli kararla: Düzce, Gaziantep, Mardin, Samsun, Sivas, Urfa; 01.12.1962 tarihli kararla; Bursa. Böylelikle İHO sayısı 26'ya ulaşmıştır.

Bazı Komisyon Raporlarında İmam Hatip Okulları

İmam Hatip Okulları, daha ilk mezunlarını vermeye başladığı yıldan itibaren bürokratların ayak oyunlarının hedefi

21 Milli Eğitim Planının Hazırlığı İle Görevli Komisyon Raporu, MEB 1960, s. 43.

22 Bk. Öcal, Mustafa; Kuruluşundan Günümüze İmam-Hatip Liseleri, Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, Yıl 1999, sayı 6, s. 229, Tablo 8/A.

olmaktan kurtulamamıştır. Şöyle ki; 1958 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kurulan *Türkiye Eğitim Milli Komisyonu* tarafından; "İmam-Hatip Okulu mezunlarının kendi alanlarındaki göreve gitmedikleri" iddiası ortaya atılmıştır.²³ Oysa ilk mezunların verildiği bu yılda (1958'de) mezunların gidebilecekleri herhangi bir yüksek öğretim kurumu olmadığı gibi başka işlere yönelme şansları da yoktu. Onlardan bir kısmı Diyanet İşleri Başkanlığında görev alırken bir kısmı da askere gitmiştir.

1960'da kurulan *Milli Eğitim Planının Hazırlığı İle Görevli Komisyon Raporunda* İHO'nun ortaokula dayalı olması, devrimlerle uygulamadan kaldırıldığı iddiasıyla Fıkıh dersinin okutulmaması gibi kararlar alınmıştır.²⁴

1961 yılında kurulan *Din İle İlgili Eğitim ve Öğretim Komitesi Raporunda* o dönemde mevcut 19 İmam-Hatip Okulundan 4'ünün açık kalması, 15'inin ise ya kapatılması veya askerliğini yapmış yahut 16 yaşını doldurmuş ilkokul mezunlarının alınabileceği "*Köy Dinî Müessesesi Memuru Okulları*" haline getirilmesi teklifine yer verilmiştir.²⁵ Ancak karar uygulamaya konulamamıştır.

1963 yılında "*Din Eğitimi Problemlerini İncelemekle Görevli Komisyon*" toplanmış, bu komisyon da bir rapor hazırlamıştır. Raporda; İHO mezunlarının nüfusu 5.000 (beşbin)'den az olan yerleşim merkezlerinde görevlendirilmemeleri tavsiye edilmiştir.²⁶ Bu tavsiye, bir bakıma "*Din İle İlgili Eğitim ve Öğretim Komitesi Raporu*"nun destekçisi niteliğindedir. Çünkü bu tavsiyenin arka planında mezunların istihdam alanı

23 Bk. Türkiye Eğitim Milli Komisyonu Raporu, MEB. İstanbul 1960, s. 112-113.

24 Milli Eğitim Planının Hazırlığı İle Görevli Komisyon Raporu, MEB 1960, s. 43.

25 Bk. Din İle İlgili Eğitim ve Öğretim Komitesi Raporu, MEB Ankara 1961, s. 10-16.

26 Bk. MEB Tebliğler Dergisi, 23 Mart 1964, sayı 1296, s.83. Raporu hazırlayan komisyon üyeleri: Prof. Dr. Hilmi Ziya Ülken, Prof. Dr. Adnan Erzi, Prof. Dr. Feridun N. Uzluk, Prof. Tayyip Okıç, Sadettin Evrin, Hamdi Kasapoğlu, Dr. Ali Arslan Aydın, Ahmet Davudoğlu, İsmet Parmaksızoğlu. (Bk. Din Eğitimi Çalışma Grubu Raporu, Ankara 6 Şubat 1981, s. 78.)

sınırlandırılarak yeni İHO'nun açılmasının engellenmesi düşüncesi yatmaktaydı. Ancak bu karar da pek hüs-ü kabul görmemiştir.

Orta Dereceli Okulların Açılma Esasları Hakkında Yönetmelik

1965 yılında yapılan siyasi genel seçimleri kazanan Süleyman Demirel liderliğindeki Adalet Partisi (AP) 1969 seçimlerini de kazanarak 12 Mart 1971 tarihine kadar iktidarda kalmıştır. Adalet Partisi hükümetleri döneminde 46 yeni İHO açılmış ve toplam okul sayısı 72'ye ulaşmış olmakla birlikte 1967 yılında alınan bir kararla daha fazla okul açılmasına da mani olunmak istenmiştir. Şöyle ki; Dönemin Milli Eğitim Bakanı İlhami Ertem zamanında; "*Orta Dereceli Okulların Açılma Esasları Hakkında Yönetmelik*" hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Yönetmelikle yeni açılacak ortaokul ile lise ve dengi okullar için yerleşim merkezlerinin belli oranlarda nüfusa sahip olma ön şartı getirilmiştir. Buna göre;

3 yıllık yeni ortaokul açılabilmesi için yerleşim merkezi nüfusunun 2-3 bin, liseler için merkez nüfusunun 10-15, Sanat Enstitüsü (Endüstri Meslek Lisesi) veya Kız Sanat Enstitüsü (Kız Meslek Lisesi) açılması için 15, Ticaret Lisesi için 20 bin nüfus yeterli görülmüştür. İmam-Hatip Okulunun açılabilmesi için ilçe merkezi nüfusunun 60 binden fazla, lise kısmının açılabilmesi için 50 binden fazla nüfus olması şartı getirilmiştir.²⁷ O yıllarda il merkezlerinin önemli bir kısmında İHO zaten açılmış olduğu için veya illerde açılmasına fazla engel çıkaramayacakları düşüncesiyle olsa gerek il nüfusu konusunda herhangi bir ön şart konulmamıştır. Yönetmeliğin yayınlandığı tarihte merkez nüfusu 50-60 binin üzerinde birkaç tane ilçe vardı. Onlardan bazılarında zaten İHO açılmıştı. Bu nüfus şartına göre artık ilçe merkezlerinde yeni İHO açılması kolay kolay mümkün olamayacaktı.

27 Resmi Gazete, 8.8.1967, sayı 12668; MEB Tebliğler Dergisi, 11 Eylül 1967 sayı 1469, s. 313-314.

12 Mart 1971 Muhtırası ve İmam Hatip Okulları

12 Mart 1971 günü dönemin askerleri, gençlik hareketlerinin önüne geçemediği ve ülkede huzuru sağlayamadığı gerekçesiyle başında Süleyman Demirel bulunan AP hükümetine bir muhtıra vermişti. Bunun üzerine Demirel başbakanlıktan istifa etmişti. Bu gelişme sonrasında emekli asker + bürokratlarca kurulan koalisyon hükümetleri dönemi başlamış oldu. Önce Nihat Erim'e 26 Mart 1971 günü başlayıp 22 Mayıs 1972 tarihine kadar devam edecek peş peşe iki hükümet kurduruldu. İkinci Nihat Erim Hükümeti döneminde 1972'de hazırlanıp Milli Eğitim Bakanı İsmail Arar'ın imzasıyla yürürlüğe konulan İmam-Hatip Okulları İdare Yönetmeliği ile okulların 4 yıl olan orta kısımları 3 yıla indirilirken, lise kısımları 4 yıl çıkarılmıştır. Orta kısımlarının ismi "**İmam-Hatip Ortaokulu**" olarak muhafaza edilmekle birlikte programları arasından meslekî / dinî derslerin tamamı çıkarılmış ve genel eğitim yaptıran ortaokul haline dönüştürülmüştür.²⁸

Söz konusu yönetmeliğin uygulamaya konulmasından sonra; 72 adet 3 yıllık İmam-Hatip Ortaokulu ortaya çıkmıştır. Ancak, yapılan tespitlere göre; bunlardan 2'si 1971-1972 öğretim yılında, 12'si de 1972-1973 öğretim yılında kapatılmışlar ve 1973-1974 öğretim yılına geldiğinde 58 İmam-Hatip Ortaokulu kalmıştır.²⁹

İmam-Hatipli Kızlar

İmam-Hatip Okulları, ismi ve ilk dönemdeki açılış amacı sebebiyle yıllarca kız öğrencilere bünyesinde yer verememişti. Fakat toplumun giderek ahlâken yozlaştırılması, dinen cahilleştirilmesi, ortaokullara 1956'da, liselere 1967'de haftada bir saat ve isteğe bağlı olarak

konulan Din Bilgisi dersinin yetersizliği, velileri kız çocuklarını da İmam-Hatip Okullarında okutabilme konusunda arayışa yöneltmiştir. Hukuken bir mani olmamasına rağmen bürokratların zihniyetlerinin ortaya koyduğu engeller, velilerle bazı İmam-Hatip Okulu yöneticilerinin sağduyulu yaklaşımı ile aşılmış ve kızların da bu okullarda okuyabilmeleri için 1960'lı yıllarda kapılar aralanmaya başlamıştır. Bunun üzerine bazı okullara sınırlı sayıda da olsa kız öğrenci kaydı yapılmıştır.

1972'de hazırlanıp yürürlüğe konulan İmam-Hatip Okulları İdare Yönetmeliğinin 117. maddesinde öğrencilik şartları sıralanırken (d) fıkrasında; "Erkek olmak" ifadesine yer verilmiştir.³⁰ Bu şart gereği o yıla kadar birkaç İmam-Hatip Okuluna alınmış olan kız öğrencilerin öğrenimlerini sürdürmelerine mani olunmamış olmakla birlikte yeni kız öğrenci kaydının yapılması engellenmiştir. Sonradan bir öğrenci velisinin Danıştay'a dava açması üzerine ilgili yönetmelik maddesinin anayasadaki; "eğitimde fırsat eşitliği ilkesine aykırı" bulunarak 1976'da iptal edilmesi üzerine kız öğrenciler de 1976'dan itibaren yeniden bu okullarda öğrenim görme hakkını elde etmişlerdir.

Sonraki yıllarda kız öğrenci sayısı oransal olarak giderek artmıştır. İstatistiklere göre 2008-2009 öğretim yılında ülke genelinde İmam Hatipli kızlar %54'lük bir çoğunluğa ulaşmıştır. Ancak sonraki yıllarda bu oranda biraz düşüş kaydedilmiş olmakla birlikte 2013-2014 öğretim yılında %52'lik çoğunluktaadır.

İMAM HATİP LİSESİNDEN ANADOLU İMAM HATİP LİSESİNE (1973-1985)

İmam-Hatip Okulu İsminin "İmam Hatip Lisesi"ne Dönüştürülmesi

1973 yılında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu yürürlüğe konulmuştur.³¹ Kanunla, 30 Bk. MEB Tebliğler Dergisi, 29 Mayıs 1972, sayı 1700, s.185. 31 Resmi Gazete, 24.6.1973, sayı 14574; MEB Tebliğler Dergisi, 2 Temmuz 1973, sayı 1750, s. 285; ayrıca Milli Eğitim Temel Kanununda değişiklik yapan 16.6.1983 tarih ve 2842 sayılı

28 MEB Tebliğler Dergisi, 22 Mayıs 1972, sayı 1699, s. 175; MEB Tebliğler Dergisi, 31 Temmuz 1972, sayı 1708, s. 247.

29 Öcal, Mustafa; Kuruluşundan Günümüze İmam-Hatip Liseleri, Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, sayı 6, Yıl 1999, s. 229-231'deki Tablo 8/A.

bütün meslek okullarıyla birlikte İmam-Hatip Okulları da "Lise"ye (İmam-Hatip Lisesi'ne) dönüştürülmüştür. Halen yürürlükte olan kanunun 32. maddesinde İmam-Hatip Liseleri şu şekilde tanımlanmaktadır:

"İmam-Hatip Liseleri, imamlık, hatiplik ve Kur'an Kursu öğreticiliği gibi dinî hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli elemanları yetiştirmek üzere Milli Eğitim Bakanlığınca açılan ortaöğretim sistemi içinde hem mesleğe, hem yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumlarıdır."

Önceki yıllarda mezun olanların üniversiteye girebilmeleri için bir de lise diploması alması gerekiyordu. Milli Eğitim Temel Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra mezunlarına "Lise ve İmam-Hatip Lisesi" diploması verilmiş³² ve diğer bütün meslek lisesi mezunlarıyla birlikte bu okul mezunlarına da üniversitelerin tamamına değilse de bazı bölümlerine giriş hakkı tanınmıştır.³³ Ancak buna rağmen İHL mezunları üniversiteye girebilmek için birkaç daha yıl beklemek durumunda kalmışlardır. Çünkü Milli Eğitim Bakanlığında yapılan bir açıklamada; İmam-Hatip Okulu iken kayıt yaptıranlar eski haklarına, İmam-Hatip Lisesine dönüştürülmesinden sonra kayıt yaptıranların yeni haklara sahip oldukları ifade edilmiştir. Bu sebeple mezunlar ancak 1976-1977 öğretim yılından itibaren

kanun için bk. Resmi Gazete, 18.6.1983, sayı 18081.

32 "Lise ve İmam-Hatip Lisesi Diploması" örnekleri için bk. Öcal; Medresetül-Eimme ve'l-Hutebadan İmam-Hatip Liselerine, Önder Yay. İstanbul 2011, s. 161; Öcal; Osmanlıdan Günümüze Türkiye'de Din Eğitimi, s. 245.

33 O dönemde genel liselerde; Edebiyat Kolu ve Fen Kolu olmak üzere öğrenciler iki kola ayrılıp öğrenim görmekte idiler. Edebiyat Kolu mezunları o zamanki deyimle "sosyal puanla", (son yıllardaki deyimle sözel puanla) girilebilen; Edebiyat, Tarih, Coğrafya, Felsefe, Sosyoloji, Psikoloji, Hukuk, Siyasal Bilgiler gibi fakülte ve bölümlere, Fen Kolu mezunları ise "Fen puanıyla", (son yıllardaki deyimle sayısal puanla) girilebilen teknik üniversiteler / mühendislikler, tıp, eczacılık, diş hekimliği gibi fakülte veya bölümlerine girebiliyorlardı. Mesleki ve teknik liselerden hangisinin programı genel liselerin hangi kolunun programına uygun ise o kol mezunlarının girebildikleri fakülte veya bölümlerine girebilecekleri kararlaştırıldı. İmam-Hatip Lisesi, liselerin Edebiyat Kolu programına benzer program uyguladıkları için mezunlarına "sosyal" puanla girilebilen fakülte girme hakkı verilmişti.

üniversiteye girmeye başlamışlardır.

1970'li Yıllarda İHL'de Sayısal Gelişmeler

1973'te Milli Eğitim Temel Kanununun yürürlüğe konulup, meslek okullarının "lise"ye dönüştürülmesi ve mezunlarına üniversiteye giriş hakkının tanınması bütün meslek okullarına ilgiyi artırmıştır. Her ne kadar -yukarıda açıklandığı gibi- kanuna rağmen mezunların 1976-1977 öğretim yılına kadar üniversiteye girmelerine izin verilmemiş olsa da bu yıllarda en fazla ilgi İHL'ye olmuştur. Diğer taraftan 1976 yılından itibaren kız öğrencilerin İHL'de öğrenim görme hakkı elde etmiş olmaları da bu okullarda öğrenci artışını bir başka koldan hızlandırmıştır. Bu gelişmeye paralel 1974-1980 arasında kurulan koalisyon hükümetleri döneminde çok sayıda yeni İHL açılması, hem okul ve hem de öğrenci sayısında bir patlamaya sebep olmuştur. 1980 yılına kadar kurulan hükümetler döneminde okul ve öğrenci sayılarındaki artışlar şöyledir:

14 Ekim 1973 tarihinde yapılan siyasi partiler genel seçimi sonunda hiçbir parti tek başına iktidara gelememişti. Aylar sonra, 26 Ocak 1974 günü Cumhuriyet Halk Partisi + Milli Selamet Partisi (CHP+MSP) koalisyon hükümeti kurulmuştur. Milli Eğitim Bakanlığında CHP'den Mustafa Üstündağ getirilmiştir. Bu ilk koalisyon hükümeti döneminde; İmam-Hatip Ortaokullarının seçmeli dersleri arasına Kur'an-ı Kerim, Arapça ve Din Bilgisi dersleri de konularak orta kısmıyla lise kısmının yeniden bütünleşmesi sağlanmıştır.³⁴ Önceki hükümetler döneminde ortaokul halinde bırakılan İmam-Hatip Ortaokullarının lise kısmına geçişleri sağlanmış, ayrıca 29 yeni İmam-Hatip Lisesi öğretime başlatılmıştır.

31 Mart 1975 tarihinde AP lideri Süleyman Demirel'in Başbakanlığında AP + MSP + MHP + CGP koalisyon hükümeti kurulmuştu. Bu hükümetin Milli Eğitim Bakanı AP'li Ali

34 Bk. MEB Tebliğler Dergisi, 19 Ağustos 1974, sayı 1802, s. 329-330.

Naili Erdem'in imzasıyla 150 İHL açılmıştır.

21 Temmuz 1977'de S. Demirel'in Başbakanlığında bu sefer AP + MSP + MHP koalisyon hükümeti kuruldu. Milli Eğitim Bakanlığı görevi AP'den Nahit Menteşe'ye verildi. Bakan Nahit Menteşe'nin imzasıyla 83 İHL daha öğretime başlatılmıştır.

5 Ocak 1978'de Bülent Ecevit'in kurduğu CHP + Bağımsızlar hükümetinin Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur olmuştur. Bu hükümet döneminde 4 yeni İHL öğretime açılmıştır.

12 Kasım 1979 günü MSP, MGP ve MHP tarafından dışarıdan destek verilerek S. Demirel tarafından kurulmuş olan AP azınlık hükümeti döneminde Orhan Cemal Fer soy Milli Eğitim Bakanı olarak görevlendirilmiştir. Fer soy'un imzasıyla 36 İHL daha açılmıştır. Netice olarak; 12 Eylül 1980 ihtilali dönemine geldiğinde toplam İHL sayısı 374 olmuştur.³⁵

1970'li Yıllarda Öğrenci Sayısındaki Gelişmeler

Aynı dönemdeki öğrenci artışı ise; Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından 1979-1983 yılları arasını kapsayacak olan Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlanırken yapılan tespitlere göre; "Ortaokul ve lise düzeyinde öğretim yapan okullardan oluşan örgün mesleki ve teknik ortaöğretimin I. devresinde 1973-1974 öğretim yılında 48.880 olan öğrenci sayısı toplamı %201.7'lik bir artışla 1977-1978'de 147.490 olarak gerçekleşmiştir. Ancak bu sayısal gelişme içinde en büyük pay İmam-Hatip Okullarına aittir. 1973-1974'te İmam-Hatip Okullarındaki öğrenci sayısı toplamı 10.785 iken, %904.5'lik artışla 1977-1978'de 108.345'e ulaşmıştır."³⁶

Dördüncü Planın bir başka yerinde ise,

35 Koalisyon hükümetleri dönemindeki gelişmeler hakkında geniş bilgi için bk. Öcal, Mustafa; İmam-Hatip Liseleri ve İlköğretim Okulları, Ensar Neşriyat, İstanbul 1994, s. 59 vd. Öcal, Medresetü'l-Eimme ve'l-Huteba'dan İmam-Hatip Liselerine, s. 165-172.

36 Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı 1979-1983, DPT Ankara 1979, s. 441.

İmam-Hatip Liselerindeki gelişmelerle ilgili şu açıklamalar yapılmıştır: "Mezunlarının istihdamında belli bir doygunluğa ulaşılmış olan bu okullarda sayısal gelişme hızlı olmuş ve plan hedefleri aşılmıştır. Eğitim araç ve gereçlerine gereksinimin azlığı, tahsisli binalarda yatırım ve organizasyon bakımından okul açma kolaylığı bu sayısal gelişmeyi hızlandıran nedenler olmuşlardır."

"Plan dönemi başında 71 olan okul sayısı (bağımsız+bağımlı) plan dönemi sonunda 334'e ulaşmış olup, ilk kayıtlar %1311'8, öğrenci sayısı toplamı ise %904.6 oranında artmıştır."

"İmam-Hatip Ortaokulları + İmam-Hatip Liselerinde öğrenci / öğretmen oranı 1973-1974'te 24 iken, 1977-1978'de 35.3 olmuştur."³⁷

1980 yılında 374 İHL'nin orta kısmına 51.901 yeni kayıt gerçekleşmiştir. 3 yıllık orta kısmında toplam 138.798 öğrenci öğrenim görmekte idi. **İlk mezunlardan bu tarihe kadar mezunlar toplamı 130.473'e ulaşmıştır.**

1980 yılında lise kısmına geçiş yapmış olan İHL sayısı 333'tür. Lise kısmına yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı 23.137 olarak gerçekleşirken, aynı yıl 4 yıllık lise kısmında öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 62.206'dır. Orta+lise kısmında görev yapan öğretmen sayısı; 7.574'tür. 1980 yılına kadar lise kısmından mezun olanların toplamı ise; 52.413 olarak gerçekleşmiştir.³⁸

12 Eylül 1980 İhtilali ve Mesleğe(!) Yönelik Zorunlu Seçmeli Dersler

12 Eylül 1980 günü dönemin komutanları ihtilal yaparak siyasi parti liderlerini tutukladılar. TBMM'yi, anayasayı ve bütün siyasi partileri feshettiler. Emekli Oramiral Bülent Ulusu'nun Başbakanlığında emekli

37 Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı 1979-1983, DPT Ankara 1979, s. 447.

38 Bk. Öcal, Mustafa; Kuruluşundan Günümüze İmam-Hatip Liseleri, Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, Yıl 1999, sayı 6, s. 229-232'deki Tablo 8/A ve 8/B.

asker ve bürokratlardan oluşan hükümet kurdurdular. Milli Eğitim Bakanlığını emekli Korgeneral Hasan Sağlam'a verdiler. Bu hükümet döneminde İmam-Hatip Liselerine etkili ve yetkili bazı kişi veya kesimlerce olumsuz anlamda bazı müdahaleler yapılmak ve hatta kapatılmak istenmişse de mevcutlar korunmuştur. Fakat ihtilalden bir-iki yıl önce açılan ve henüz lise kısmına geçiş yapamamış olan okulların lise kısmına geçişine izin verilmeyerek ortaokul halinde bırakılmıştır.

Dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Sağlam'ın onayı ile 1982-1983 öğretim yılından başlamak üzere 10 (on) pilot İmam-Hatip Lisesinin lise birinci sınıflarında uygulanacak mesleğe yönelik(!) zorunlu seçmeli olarak; a) Elektrikçilik, b) Elektronik, c) Metal İşleri, d) Ağaç İşleri, e) Sıhhi Tesisatçılık, f) Halıcılık, g) Giyim, h) El Sanatları, ı) Nakış, j) Aile Ekonomisi ve Beslenme, k) Çocuk Gelişimi, ve Eğitimi, l) Muhasebe ve Kooperatifçilik, m) Tarım dersleri konulmuştur.³⁹

Üniversiteye Girişte Sınırların Kaldırılması

Yukarıda, 1973 yılında yürürlüğe konulan 1739 sayılı Milli Eğitim Kanunu ile; Meslek Liseleri ile İHL'de, genel liselerde uygulanmakta olan Fen Kolu veya Edebiyat Kolundan hangisinin programı uygulanıyorsa o koldan mezun olanların puan türüne göre üniversiteye giriş hakkının tanındığı anlatılmıştı. İHL'de, Edebiyat Kolu ders programına uygun program uygulandığı için bu koldan mezun olanların girebildikleri üniversite bölümlerine girebilme hakkı tanınmıştı. 1983 yılında Milli Eğitim Temel Kanunu revize edilip 2842 sayılı kanun haline getirilince genel lise mezunlarıyla birlikte İHL ve her tür mesleki ve teknik lise mezunlarına üniversitelerin istisnasız bütün bölümlerine giriş hakkı tanınmıştır.

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİNDEN 28 ŞUBAT SÜRECİNE (1985-1997)

ANAP Hükümetleri Döneminde 28 Şubat Sürecine Kadar Sayısal Gelişmeler

1983 yılında yapılan siyasi genel seçimler sonucunda Turgut Özal'ın genel başkanı olduğu Anavatan Partisi (ANAP) tek başına iktidara geldi. Askerlerin etkisinin devam ettiği bir dönemde Özal ilk hükümetini kurdu. Bu hükümet döneminde 1970'li yıllarda olduğu gibi çok sayıda yeni İHL açılmamıştır. Tek istisnası, ihtilal döneminde asker kökenli vali olarak görev yapan Kenan Güven'in tavsiyesi üzerine 1984'te Tunceli'de açılan İHL olmuştur. 1987'de yapılan seçimde daha da güçlenerek iktidarını koruyan ANAP adına Turgut Özal'ın kurduğu ikinci hükümet döneminde 7 İHL açılmıştır. Tunceli'de açılanla birlikte İHL sayısı toplam 382'ye ulaşmıştır. Bu arada 1980 ihtilali sonrasında lise kısmına geçiş imkanı verilmeyen 38 İHL'nin 1988 ve 1989 yıllarında lise kısımları da açılmıştır.

ANAP hükümetleri döneminde her ne kadar fazla sayıda İHL açılmamış ise de, mevcut okullar buldukları il veya ilçe merkezlerinin farklı semtlerinde veya mahallelerinde şubeler açmak suretiyle çok sayıdaki öğrenci talebine cevap vermeye çalışmışlardır.

1982-1983 öğretim yılında 10 pilot İHL'de uygulanmak üzere mesleğe yönelik(!) olduğu iddiasıyla konulan ve yukarıda nakledilen Elektrikçilik, Elektronik, Metal İşleri... vb. dersler yerine 1984 yılında Dinî Müzik, Tezhib, Hattatlık, Ciltçilik, Çinicilik vb. dersler konulmuştur.

Anadolu İmam Hatip Liselerinin Eğitim Sistemimize Girişi

Turgut Özal'ın kurduğu ilk ANAP hükümeti döneminde İHL adına en önemli adım ise, bir Anadolu İmam-Hatip Lisesinin (AİHL) açılmasıyla atılmıştır. Almanya'daki işçi çocuklarının Türkiye'ye getirilip, Alman

39 Bk. MEB Tebliğler Dergisi, 7 Kasım 1983, sayı 2151, s. 502.

diliyle din eğitimi ve öğretimi yaptırıp, oradaki işçilerimize din görevlisi olarak gönderilmesi düşüncesiyle 4 Ekim 1985 tarihinde İstanbul Beykoz'da bir Anadolu İHL öğretime başlatılmıştır. 1989-1990 öğretim yılında İngilizce şubesi de açılan bu ilk AİHL 1990 yılında Kartal'a taşınmış ve ismi Kartal AİHL olarak değiştirilmiştir. AİHL'ye ilk açılış yılında önceden tasarlandığı gibi Almanya'daki işçi çocukları öğrenci olarak alınmasına rağmen sonraki yıllarda oradan öğrenci ilgisinin azalması üzerine Türkiye'den öğrenciler alınmıştır. 1993'te ilk mezunlarını veren Kartal AİHL 1994'te kısa adı ÖSYM olan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince düzenlenen üniversiteye giriş sınavında Türkiye birincisi çıkarmayı başarmıştır. Sonraki yıllarda da Türkiye birincileri, ikincileri çıkarması üzerine herkesin dikkatleri bu okul üzerinde toplanmıştır. Kartal AİHL mezunlarının üniversite sınavlarındaki başarıları sebebiyle -bu okullara soğuk bakan kesimler dâhil- farklı kesimlerden insanların çocuklarını bu okullara vermelerine vesile teşkil etmiştir.

*

31 Ekim 1989 Turgut Özal Cumhurbaşkanı seçildi. Özal'ın yerine önce Yıldırım Akbulut, sonra Mesut Yılmaz ANAP lideri olarak hükümet kurdular. Her iki hükümet döneminde de Avni Akyol Milli Eğitim Bakanı olarak görev yapmıştır. 1991 seçimlerine kadar devam eden bu hükümetler döneminde daha önce şubeler halinde açılan bazı bölgelerdeki İHL'lere müdür ataması yapılarak müstakil okullar haline getirilmişlerdir. Ayrıca bazı İHL'lerin

bünyesinde AİHL şubeleri açılmıştır.

Ayrıca Mesut Yılmaz hükümeti döneminde ilk defa ortaya çıkan bir gelişme, 2 yerleşim merkezinde bulunan Çok Programlı Liselerin (ÇPL) çatısı altında İHL açılmıştır. Netice olarak 1991 yılında 388 İHL, 2 ÇPL İHL olmak üzere toplam 390'a ulaşmıştır. Bünyede açılan AİHL sayısı ise 16 olmuştur.

1990'lı Yılların Koalisyon Hükümetleri Döneminde İmam Hatip Liseleri

1991 yılında yapılan siyasi genel seçimler sonrasında hiçbir partinin iktidara gelememesi üzerine lideri Süleyman Demirel olan Doğru Yol Partisi (DYP) ile lideri Erdal İnönü olan Sosyal Demokrat Halkçı Parti (SHP) koalisyon hükümeti kurulmuştur. Hükümetin Milli Eğitim Bakanlığını Köksal Toptan üstlenmiştir. 1993 yılında Bursa ve Konya İHL'nin bünyesindeki AİHL'ler müstakil müdürlük haline getirilmiştir. Ayrıca bazı İHL'lerin bünyesinde yeni AİHL açılmıştır. İHL toplamı 390, AİHL sayısı 31 olmuştur.

*

17 Nisan 1993 Cumartesi günü Cumhurbaşkanı Turgut Özal vefat etti. 16 Mayıs 1993 günü TBMM'de Süleyman Demirel yeni Cumhurbaşkanı olarak seçildi ve bu makama oturdu. Demirel'den boşalan DYP Genel Başkanlığına ise Prof. Dr. Tansu Çiller getirildi.

Mayıs 1993'te Tansu Çiller'in Başbakanlığında DYP + SHP koalisyon hükümeti kuruldu ve 5 Ekim 1995 tarihine kadar göreve devam etti. Hükümetin Milli Eğitim Bakanlığı görevini

önce DYP'den Nahit Menteşe, arkasından aynı partiden Nevzat Ayaz üstlendi. Nevzat Ayaz döneminde 2 yeni İHL açılmış, Isparta İHL'nin bünyesindeki AİHL müstakil müdürlük haline dönüştürülmüş, İstanbul Güngören'de bir AİHL açılmıştır.

16.11.1993 tarihli bir kararla ise, **İçel-Bozyazı'da** öncelikle ve özellikle Hollanda'daki Türk işçi çocuklarının okuyacakları ve İngilizce eğitim yaptıracak bağımsız bir AİHL açılmıştır.⁴⁰ Ayrıca; Nahit Menteşe'nin Bakanlığı döneminde 23, Nevzat Ayaz'ın Bakanlığı döneminde 20 olmak üzere **İHL'nin müdürlüklerinin bünyesinde toplam 43 AİHL açılmıştır.**⁴¹

Kezâ; 2'si Nahit Menteşe'nin, içlerinden 1 (bir)'i ÇPL **AİHL olmak üzere toplam 27'si** de Nevzat Ayaz'ın Bakanlığı döneminde olmak üzere 29 ÇPL İHL açılmıştır.⁴² Bu dönemin sonunda; 390 İHL, 31 ÇPL İHL olmak üzere 421'e ulaşmış, İHL bünyesindeki AİHL sayısı 74 olmuştur.

*

Tansu Çiller 5 Ekim 1995 – 30 Ekim 1995 tarihleri arasında kısa süreli bir *azınlık hükümeti* kurmuş, Milli Eğitim Bakanlığına DYP'den Turhan Tayan'ı getirmiş, fakat güvenoyu alamamıştır. Tansu Çiller'in üçüncü defa Başbakanlık görevini üstlenerek kurduğu DYP + CHP koalisyon hükümetinin süresi ise; 30 Ekim 1995 - 6 Mart 1996 arasındır. Milli Eğitim Bakanı yine DYP'den Turhan Tayan'dır. Bu hükümet döneminde yeni İHL açılmamıştır. Ancak; 24 Aralık 1995 tarihinde yapılan siyasi genel seçimleri öncesinde önceki yıllarda şubeler halinde açılan **İHL'lerden** 71'ine daha müdür ataması yapılarak müstakil birer okul haline dönüştürülmüştür. İHL bünyesinde 16 AİHL açılmıştır. Çiller'in bu son hükümetinin sonunda: **İHL sayısı 461, ÇPL İHL sayısı 31 olmak üzere toplam 492 olmuştur. AİHL sayısı ise 90'a ulaşmıştır.**

40 Öcal, a.g.m. s. 223.

41 Öcal, a.g.m. s. 224'teki Tablo 5

42 Öcal, a.g.m. s.225-226'daki Tablo 6.

*

24 Aralık 1995 tarihinde yeni bir siyasi genel seçim yapılmıştır. Seçim sonrasında yine hiçbir parti tek başına iktidara gelip hükümet kurabilecek çoğunluğu sağlayamamıştır. 6 Mart 1996 tarihinde Anavatan Partisi (ANAP) Genel Başkanı Mesut Yılmaz'ın Başbakanlığı ve Doğruiyol Partisi (DYP) Genel Başkanı Tansu Çiller'in Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı görevini üstlendikleri yeni bir azınlık koalisyon hükümeti kurulmuştur. Milli Eğitim Bakanı ise, yine (seçimler öncesi DYP'den istifa ederek Anavatan Partisine geçen ve bu partiden milletvekili seçilen) Turhan Tayan olmuştur. Ancak bu hükümetin ömrü fazla olmamıştır. Çünkü TBMM'de yapılan güven oylamasının usulsüz olduğuna dair Refah Partisi (RP) Anayasa Mahkemesine başvurmuş, mahkeme başvuruyu ve gerekçelerini haklı bularak güven oylamasını geçersiz saymıştır. Bunun üzerine 28.6.1996 tarihinde hükümet istifa etmek zorunda kalmıştır.

Bu hükümet döneminde; daha önce **İHL müdürlüklerine** bağlı olarak açılmış olan **şubelerden 3'üne daha müdür ataması yapılarak bağımsızlaştırılmıştır.** Yeni AİHL açılmamış olmakla birlikte Kayseri Ali Rıza Özderici AİHL'ne 29.05.1996 tarihinde müstakil müdür ataması yapılarak bağımsız bir okul haline getirilmiştir. Böylelikle bağımsız AİHL sayısı 7 olmuştur. Sonuç olarak; **İHL sayısı 464, ÇPL İHL sayısı 31 olmak suretiyle toplam 495 İHL, AİHL 90 olmuştur.**

*

Mesut Yılmaz hükümetinin istifası üzerine; 7 Haziran 1996 tarihinde yeni hükümeti kurma görevi Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından Refah Partisi (RP) Genel Başkanı Prof. Dr. Necmettin Erbakan'a verilmiştir.⁴³ Erbakan, 28 Haziran 1996 günü, kendisinin Başbakanlığı, Doğruiyol Partisi (DYP) Genel Başkanı Prof. Dr. Tansu Çiller'in Devlet

43 Prof. Dr. Necmettin Erbakan, 27 Şubat 2011 Pazar günü Ankara'da vefat etmiştir.

Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı ile Dışişleri Bakanlığı görevini üstlendiği koalisyon hükümetini kurmuştur. Bu hükümetin Milli Eğitim Bakanı DYP'den (YÖK eski Başkanı) Prof. Dr. Mehmet Sağlam olmuştur.

İki parti arasında daha önce imzalanan koalisyon protokolü gereği bir yıllık görevden sonra Erbakan, 18 Haziran 1997 günü istifa etmiştir. Protokol şartlarına göre Cumhurbaşkanı Demirel'in yeni hükümeti kurma görevini Tansu Çiller'e vermesi beklenirken 20 Haziran 1997'de ANAP Genel başkanı Mesut Yılmaz'a vermiştir.

Erbakan Hükümeti döneminde; **İHL Müdürlüklerinin yönetiminde 17 Anadolu İHL, 8 de ÇPL İHL açılmıştır.** Neticede; 1996-1997 öğretim yılı itibariyle İHL'lerin genel toplamı şöyle olmuştur:

İHL 464, ÇPL İHL 39 = 503, bağımsız müdürlük halindeki 7 AİHL ile okul sayısı toplam 510'a ulaşmıştır. İHL müdürlüklerinin bünyesinde eğitim ve öğretime devam eden 100 AİHL'nin ayrı birer okul gibi mütalaa edilmesi halinde ise tamamı 610'a ulaşmıştır.

Diplomada Yapılan Değişiklikle Üniversiteye Girişi Engelleme Çabası

Nevzat Ayaz'ın Milli Eğitim Bakanlığı döneminde 1994 yılında İmam-Hatip Lisesi mezunları için düzenlenen diplomalardaki ifadeler değiştirilerek mezunların üniversiteye girişleri engellenmek istenmiştir. *Önceki yıllarda İmam-Hatip Lisesi mezunlarına verilen diplomalarda şu ifadeler yer almaktaydı:*

..... oğlu / kızı
İmam-Hatip Lisesi öğrenimi sonunda lise sosyal bilimler, edebiyat kolu ve imam-hatiplik programlarını başarı ile tamamladığından bu diplomayı almaya hak kazanmıştır.

1994'te hazırlanan yeni diplomada ise şu ifadeler yer almıştır:

.....oğlu/kızı
İmam-Hatip Lisesi öğrenimi sonunda imam hatiplik programını başarı ile tamamladığından bu diplomayı almaya hak kazanmıştır.

Buradaki ifadeye göre İHL mezunları yalnızca imam-hatiplik belgesi olarak mezun olabilecek, üniversitenin muhtelif bölümleri bir yana İlahiyat Fakültesine bile giremeyeceklerdi. Bu değişiklik erkenden fark edilip, önce Bursa'da faaliyet gösteren bazı Sivil Toplum Kuruluşları (STK) harekete geçirilerek olay kamuoyuna mal edilmiştir. Akabinde yapılan bir basın toplantısı ile diplomalarda yapılan değişiklik yazılı basına intikal ettirilmiştir.⁴⁴ Ayrıca bir taraftan

44 İHL diplomaları için yapılan değişiklik ilk defa tarafımızdan fark edilmiş ve yanlışlığın düzeltilmesi için hemen faaliyete geçilmiştir. Şöyle ki;

Öğretmenlik uygulaması yaptırdığımız 1994 yılının Mayıs ayında bir gün Bursa İmam-Hatip Lisesine gittiğimizde eski bir öğrencimiz olan Müdür Mustafa Karaca ile odasında sohbet ederken;

"- Hocam yeni diplomamızı gördünüz mü?.." diye sordu. "Hayır" şeklindeki cevabım üzerine kalktı dosyadan yeni diploma örneğini çıkarıp verdi.

"- Geçen hafta Aksaray'daki İHL Müdürleri toplantısında Sayın Genel Müdürümüz Ahmet Gül Bey bizlere birer örnek verdi. Bundan sonra mezunlarımız için diplomaları bu örneğe göre düzenleyip vereceğiz" diye ekledi.

Diplomayı incelediğimizde ifadede bir noksanlık olduğunu fark ettik. Daha önceki diplomalardan bir örnek çıkarttırarak ikisini karşılaştırdığımızda gerçekten çok ciddi farklılık olduğunu gördük ve birden;

"- Yahu okulunuz elden gidiyor, Sayın Genel Müdür böyle bir diploma örneğini sizlere nasıl dağıtır? Ayrıca sizler, o kadar müdür, bu durumun farkına varamadınız mı?.." diye sorduk. Müdür;

"- Valla Hocam, birer örnek aldık, çantamıza koyduk, okullarımıza döndük. Doğrusu biz diplomayı sizin gibi incelemedik," dedi.

Eski ve yeni diploma örneklerinin birer fotokopisini aldık, doğru kısa adı BİHMED olan Bursa İmam-Hatip Lisesi Mezunları ve Mensupları Derneğine geldik. Yönetim Kurulu Başkanını arayıp bulduk. Sonra diğer üyeleri konudan haberdar ettik. Onlar da Bursa'da faaliyet gösteren toplam 31 vakıf ve derneği konudan haberdar ettiler. Söz konusu kuruluşların temsilcileriyle yapılan ön görüşme sonunda bu konuda bir yazı kaleme alınıp basın toplantısı düzenlenerek kamuoyunun harekete geçirilmesine karar verildi. Temsilcilerin ortak kararıyla bizden, düzenlenecek basın bildirisinde okunabilecek bir metin kaleme almamız istendi. Biz de gereğini yaptık. 6 Haziran 1994 Pazartesi günü BİHMED Başkanı Mutlu Keskin, yönetim kurulu üyelerinden Murat Yurtsever ve şahsımdan oluşan üç kişilik temsilci olarak Birlik Vakfı Merkezinde basın toplantısı düzenledik. Hazırlayıp okuduğumuz metnin birer nüshasını basın mensuplarına

siyasiler harekete geçirilmek diğer taraftan bazı gazete köşe yazarlarının konuyu ele alıp değerlendirmelerini sağlamak suretiyle diplomadaki ifadeler değiştirilerek;

..... oğlu / kızı
İmam-Hatip Lisesi öğrenimini başarı ile tamamladığından bu diplomayı almaya hak kazanmıştır.

şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Bu şekilde İHL ve AİHL mezunları üniversiteye girme haklarını korumuşlardır.⁴⁵

28 Şubat (1997) Sürecine Kadar İHL Hakkında Ortaya Atılan İddialar

Siyasi tarihimizde “28 Şubat (1997) Süreci” olarak yer alacak olan döneme nasıl gelindi? 28 Şubatın genelde her tür din eğitimi ve öğretimine özelde ise İHL’ye yansımaları ne veya nasıl oldu?

Türkiye’de her tür ve seviyedeki din eğitimi ve öğretimi lâiklikle ilişkilendirilerek ele alınmıştır. Bir kesim, lâik ülkede devlet eliyle din eğitimi ve öğretimi yaptırılmayacağı iddiasıyla karşı çıkarken, din eğitime taraftar olanlar; “Neden olmasın? Üstelik lâik Avrupa ülkelerinde de din eğitimi ve öğretimi yaptırılmaktadır” teziyle savunmada bulunmuşlardır. Bu bağlamda en fazla tartışılan İmam-Hatip Okulları olmuştur. Yukarıda yeri geldikçe bazı

verdik ve gazetelerinde haber yapmalarını sağladık. Ayrıca yazılı metni çoğaltarak muhtelif gazetelerin köşe yazarlarına gönderdik. Onlardan bazıları konuyu köşelerinde anlatarak kamuoyu oluşmasına yardımcı oldular. Ayrıca Ankara’ya temsilciler gönderildi ve basın bildirisi ve konu hakkındaki düşünce ve tavrımız dönemin siyasetçilerine de iletildi.

Elbette ki, bu konuda faaliyet gösteren yalnızca biz olmadık. Olayı ilk defa gündeme biz getirmiş olmakla birlikte kısa zamanda Türkiye’nin muhtelif bölgelerinden benzer tepkiler yükseldi. Neticede muhtelif kollardan ve bölgelerden faaliyet göstererek uzun süren bir çabanın sonunda diplomadaki ifade yukarıda verdiğimiz şekilde değiştirildi.

45 Bu konuda geniş açıklamalar ve diploma örnekleri için bk. Öcal; Medresetü’l-Eimme ve’l-Hutebadan İmam-Hatip Liselerine, Önder Yay. İstanbul 2011, s. 217-221; Öcal, Mustafa; 100. Yılında İmam Hatip Liseleri (1913-2013), Ensar Neşriyat, İstanbul 2013, s. 229-259; Öcal, Mustafa; Osmanlıdan Günümüze Türkiye’de Din Eğitimi, s. 292-296; Öcal; Bursa İmam ve Hatip Mektebinden İmam-Hatip Liselerine, Bursa Büyükşehir Belediyesi Bursa Araştırmaları Merkezi Yay. Bursa 2013, s. 131-139.

örnekler verildiği gibi, 1960’lı ve 1970’li yıllarda bu okulların önlerinin kesilmesi ve hatta kapatılması için zaman zaman teşebbüsler olmuş ama sonuç alınmamıştı.

1958’de kurulan Türkiye Eğitim Milli Komisyonundan başlayarak İHO mezunlarının din hizmetlerine ve dinî yüksek öğretime bir başka ifadeyle kendi alanlarına ilgi duymadıkları iddiası ortaya atılmış ve hep tartışıla gelmiştir. Aynı iddia TBMM’de de tartışma konusu olmuştur. TBMM’deki iddialara 1966 yılında dönemin Milli Eğitim Bakanı Orhan Dengiz Meclis kürsüsünden rakamlarla cevap vermiştir. İHO’dan o tarihe kadar 2400 mezun alındığını, bunlardan 1200’ünün imamet ve hitabet hizmetlerinde, 974’ünün Yüksek İslâm Enstitülerinde öğrenci, 196’sının ise, (dinî) yüksek tahsillerini tamamlayarak öğretmenlik yaptığını belirtmiştir.⁴⁶ Verilen rakamlara göre yalnızca 30 mezunun nerede ve ne yaptığı tespit edilememiştir.

1971 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan bir rapora göre; İHO mezunlarının %66’sı Yüksek İslâm Enstitülerine girmiş, %27’si Diyanet İşleri Başkanlığında görev almıştır. Geri kalan %7’lik bir oran ise, ya özel işlerinde çalışmış veya başka işlere yönelmiştir.⁴⁷

Milli Eğitim Bakanlığı Din Eğitimi Genel Müdürlüğünün 1974 yılı verilerine dayanarak, “Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı Eğitim Özel İhtisas Komisyonu Raporu”nda verilen bilgilere göre, İmam-Hatip Lisesi mezunlarının %41’inin mesleklerine uygun işlerde çalıştıkları, %36’sının bir üst öğrenime (Yüksek İslâm Enstitüsüne) devam ettikleri ve %23’ünün ise meslekleri dışında bir işte çalıştıkları tespit edilmiştir.⁴⁸ Bu rakamlara göre o dönemdeki İHL mezunlarının %77’si

46 TBMM Tutanak Dergisi, B. 50, O. 4, 19.2.1966, c. III. s. 638.

47 Okutan, Ömer; Din Eğitimi Okulları Planlaması İle İlgili Rapor, MEB Planlama-Araştırma ve Koordinasyon Dairesi, Ankara 1071 (Yayınlanmamış Rapor), s. 10-12, 17, 30-32.

48 Bk. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı Eğitim Özel İhtisas Komisyonu Raporu, DPT. Haziran 1977, s. 43.

mesleğe veya kendi alanlarındaki yüksek öğrenime yönelmişler demektir.

Öte yandan, *Milli Eğitim Bakanlığı Etüd ve Programlama Dairesince* yayımlanan verilere göre; 1980-1981 öğretim yılında dört mesleki ve teknik liseden mezun olan öğrencilerin kendi mesleklerine ve yükseköğrenime yönelme durumlarına baktığımızda; Kız Meslek Lisesi mezunlarının %24.2'si, Ticaret Lisesi mezunlarının % 34.6'sı, Endüstri Meslek Lisesi mezunlarının %42.3'ü ve Teknik Lise mezunlarının %61'i kendi mesleklerine uygun iş bulabilmiş veya yüksek öğrenime gidebilmişlerdir.⁴⁹

Diğer okul mezunları ile ilgili bu rakamlar hiç gündeme getirilip tartışma konusu yapılmamış hep İHL mezunları öne çıkarılmıştır. Aynı konudaki iddialar tamamen tahminlere dayalı olarak kesintisiz sürdürülmüştür.

*

Necmettin Erbakan'ın Milli Selâmet Partisi (MSP) ile siyaset sahnesinde yerini alması, parti olarak siyasi anlayışlarını "Milli Görüş" olarak nitelmesi, 1974, 1975 ve 1977'de kurulan ve ortağı olduğu koalisyon hükümetleri döneminde çok sayıda İHL açılmasına öncülük etmesi sebebiyle bazı kesimler bu siyasi görüşle İHL'yi özdeşleştirerek birlikte düşünmeye başlamıştır. 12 Eylül 1980 ihtilali sonrasında söz konusu siyasi partinin kapatılmasına rağmen onun yerini alacak Refah Partisinin (RP) kurulması, bu partinin kapatılmasından sonra Fazilet Partisi (FP) daha sonra Saadet Partisi (SP) adıyla her defasında yeniden teşkilatlanması farklı kesimlerin dikkatlerini üzerine çekmiştir.

Her ne kadar diğer okullar gibi İHL'ler de birer devlet okulu olarak açılmış ve müdür ve öğretmenler siyasetten uzak eğitim ve

49 Bk. Âdem, Mahmut; İstihdam-İş ve Eğitim Plânlaması, EBF Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1983, c. 16, sayı 1, s. 507-509; Aynı bilgiler için bk. (aynı yazar); Türk Eğitim Sisteminde Niteliğin Ekonomik Yönleri, Eğitim ve Bilim Dergisi; Temmuz 1984, c. 9, sayı 50, s.32-33.

öğretim yaptırma gayreti içerisinde olmuş olsalar da Milli Görüş mensubu partilerin bu okullara yakın duruş sergilemesi farklı düşünce ve görüşlere sahip kesimlerin dikkatlerinden kaçmamıştır. Bilhassa 1980'li yılların sonlarından başlayarak 1990'lı yıllarda İHL'ler giderek daha fazla tartışma konusu yapılmıştır. Muhafız konumundaki siyasi partiler RP ve mensuplarını eleştirirken İHL'yi de bu partiyle birlikte gündemde tutup eleştirdiler. Kısa adı TÜSİAD olan Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği, kısa adı TİSK olan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu hazırladıkları raporlarda,⁵⁰ İHL mezunlarının kendi ilgi alanlarında göreve gitmedikleri, farklı maksatlarla(!) başka bazı fakültelere gittikleri vb. birtakım iddialara yer ver(dir) diler. Bu şekilde bazı kesimlerin bu okullar hakkında olumsuz kanaat oluşturarak karşı tavır almalarını sağladılar. Oysa yukarıda örneklerini verdiğimiz gibi Milli Eğitim Bakanları tarafından yapılan açıklamalar, farklı zamanlarda, farklı düşüncelere mensup araştırmacılar tarafından yapılan tespitler ortaya koymuştur ki; diğer meslek liseleri mezunlarına göre en fazla oranda kendi mesleğine ilgi duyanlar İmam-Hatip Lisesi mezunları olmuştur.

Kezâ; TBMM'de yapılan konuşmalarda,⁵¹ muhtelif gazetelerin köşe yazarları tarafından,⁵²TV'lerde yapılan tartışmalarda⁵³

50 Baloğlu, Zekai; Türkiye'de Eğitim, (TÜSİAD Eğitim Raporu), İstanbul 1990; Türkiye'de Mesleki Eğitim, (TİSK Eğitim Raporu), Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, İstanbul 1991.

51 Sosyal Demokrat Halkçı Parti (SHP) Edirne Milletvekili Erdal Kalkan'ın açıklamaları için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisinde Milli Eğitim, MEB 1990, s. 60-61. (TBMM Kütüphanesi).

52 Mumcu, Uğur; Uyum Sağlıyor, Milliyet 2 Mayıs 1992; Mumcu, Uğur; İmam-Subay, Cumhuriyet 22 Ocak 1993.

Gazeteci Nazlı Ilıcak'ın 15 Ocak 1987 tarihli Tercüman Gazetesinde "Abartılan Tehlike ve Sahte Gerekeç" başlıklı yazısı. (Aslında Sayın Ilıcak bu yazısında İmam-Hatip Liseleri için çok olumlu şeyler yazarak okulları savunmasına rağmen, -öyle tahmin ediyoruz ki- bir art niyet olmaksızın o dönemde 374 olan okul sayısını 715 olarak vermiştir.)

53 20 Şubat 1994 Pazar akşamı saat 22.30'da 'atv'de Ali Kirca'nın yönettiği 'Siyaset Meydanı' adlı tartışma programı. (Bu programa konuşmacı ve tartışmacı olarak Demokratik Sol Parti (DSP) Genel Başkanı Bülent Ecevit, Gazeteci-Yazar Oktay Ekşi, Prof. Dr. Toktamış Ateş, Gazeteci-Yazar Fehmi Kuru ve Ali Bulaç katılmıştı.) 10 Ekim 1994'de SHOW TV'de saat 23.30'da yayına giren '32. Gün' adlı programda program sunucusu Mehmet

veya siyasi seçim propagandası amaçlı TRT TV'de yapılan konuşmalarda⁵⁴ çok abartılı rakamlar kullanılıp, maksatlı yorumlar yapılarak aslı esas olmayan ve hatta iftiraya varan iddialarla İHL'ler adeta mahkûm edilmiştir. Bu şekilde devletin etkili ve yetkili kişi, kurum ve kuruluşlarının İHL'ler hakkında olumsuz kanaate sahip olmaları sağlanmıştır. Hatta üretilen birtakım senaryolarla sahte şeyhler türetilmiş, sözde irtica tehlikesine dikkat çekilmiş, bütün bunlar bir şekilde İHL'leri irtibatlandırılmıştır.

Bazı kesimler tarafından İmam-Hatip Liseleri ile ilgili devamlı korku senaryoları üretilmiş, kamuoyuna bu okullar sanki birer yeraltı örgütü gibi lanse edilmiş, lâikliğe aykırı eğitim yaptırıldığı iddiası dillendirilmiştir. Oysa bu okullar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bir inkılâp kanunu olan Tevhid-i Tedrisat Kanununun -yukarıda nakledilen- âmir 4. maddesinin hükmü gereği açılmıştır. Tıpkı diğer okullarda olduğu gibi, İmam-Hatip Liselerinin de müdürlerini, öğretmenlerini atayan, programını hazırlayan, kitabını yazdıran, teftişini yapan Milli Eğitim Bakanlığıdır.

28 ŞUBAT SÜRECİ VE İMAM-HATİP LİSELERİ (1997-2002)

28 Şubat 1997 Günü Alınan Milli Güvenlik Kurulu Kararları ve Kararlara Tepkiler

Kısaca özetlenmeye çalışıldığı gibi, İHL aleyhindeki propagandalar çok yoğun olarak devam ederken Necmettin Erbakan'ın başbakanlığındaki RP + DYP iktidarı döneminde, 28 Şubat 1997 günü Milli Güvenlik Kurulunda (MGK) birtakım kararlar alınmıştır. Alınan kararların bazı maddeleriyle İmam-Hatip Liselerine ağır

Ali Birand'ın açıklaması; 26 Nisan 1992 tarihinde TRT TV 1'de yayınlanan "Söz Meclisten İçeri" adlı programda 'İslâm ve Demokrasi' konusunun tartışıldığı program. Programı Gazeteci-Yazar Nazlı Ilıcak takdim etmiş ve açık oturumu yönetmiştir. Konuşmacılar ise; Gazeteci-Yazar Uğur Mumcu, Gazeteci-Yazar Taha Akyol, Doğru Yol Partisi (DYP) Milletvekili Coşkun Kırca ile Refah Partisi (RP) Milletvekili Oğuzhan Asiltürk idi. 54 20 Mart 1994 Pazar akşamı TRT TV 1'de saat 21.10 - 21.20 arasında Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Deniz Baykal'ın yaptığı propaganda konuşması.

bir darbe indirilmesinin yolu açılmıştır. Sonradan "post-modern darbe" olarak nitelendirilecek olan 28 Şubat kararlarının hedefinde, bir taraftan Necmettin Erbakan'ın başında olduğu Refah Partisi + Doğru Yol Partisi (RP+DYP) hükümeti diğer taraftan İmam-Hatip Liseleri vardı.

İmam-Hatip Lisesi öğrenci ve mezunlarıyla bu dinî eğitim kurumlarına maddi ve manevi destek sağlayan halk, durumun farkına varmış ve tepkisini demokratik yollarla yazılı ve sözlü olarak ortaya koymaya başlamıştır. İstanbul'da, Cumhuriyet tarihi boyunca görülmemiş yoğunluktaki bir halk kitlesi "İmam-Hatibime Dokunma!" sloganıyla miting yapmıştır. Mitingle; genel başkanı Mesut Yılmaz olan Anavatan Partisi (ANAP), genel başkanı Bülent Ecevit olan Demokratik Sol Parti (DSP) ve genel başkanı Hüsametdin Cindoruk olan Demokrat Türkiye Partisi (DTP) ile bağımsızlardan oluşan koalisyon hükümeti ile ilgili ve yetkililer uyarılmıştır. Ancak bunca insanın tepkisine hükümet ve diğer ilgili ve yetkililer kulak tıkamıştır.

15. Milli Eğitim Şûrası ve 8 Yıllık Kesintisiz Zorunlu Eğitim Kararı

13-17 Mayıs 1996 günlerinde Ankara'da toplanan 15. Milli Eğitim Şûrasında baskı ile 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim kararı aldırılmıştır. Şûra kararının üzerinden 14 aylık bir süre geçtikten sonra; Başbakan Mesut Yılmaz'la birlikte başbakan yardımcılarını konumundaki Bülent Ecevit ve Hüsametdin Cindoruk'un da katıldığı Bakanlar Kurulu toplantısı, 21 Temmuz 1997 Pazartesi akşamı saat 18.15'te başlayıp, 22 Temmuz 1997 Salı sabahı saat 05.00'e kadar devam etmiştir. TV'ler aracılığı ile kamuoyuna yapılan açıklamaya göre, aslında bu toplantının gündeminde 8 yıllık kesintisiz eğitimle ilgili bir madde yok iken son anda bu konu da gündem maddeleri arasına alınmış ve neticede teklifin, "*Bakanlar Kurulu Kararı olarak ivedilikle görüşülmek üzere*" TBMM'ye sevkine karar verilmiştir.

TBMM'ye sevkinden sonra tasarı, doğal olarak önce Milli Eğitim Komisyonunda ele alınmıştır. Komisyonda 9 gün boyunca 95 saat -ki o günlerin TV haberlerine göre bir kanun tasarısı üzerinde rekor sayılan süre ile- çalışıldıktan sonra Meclis Genel Kuruluna sevk edilmiştir. Meclis Genel Kurulunda da kanun tasarısı üzerinde çok ciddi tartışmalar yapılmıştır. Neticede, 16 Ağustos 1997 Cumartesi günü oylama yapılmış; 242 ret oyuna karşılık, 277 kabul oyu kullanılarak tasarı Meclis Genel Kurulundan da geçirilmiştir. Oylama günü 29 milletvekili ise Meclise ge(tiri)lmemiştir.

17 Ağustos 1997 Pazartesi günü Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel kanunu onaylamıştır. Kamuoyunda kısaca "8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim yasası" olarak adlandırılacak olan kanun, 18 Ağustos 1997 Pazartesi günü Resmi Gazetede 4306 sayılı kanun olarak yayınlanarak yürürlüğe konulmuştur.⁵⁵

TBMM'den baskı ile geçirilen 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim kanunu ile bir taraftan Kur'an Kurslarına darbe vurulurken diğer taraftan İmam-Hatip Lisesi dâhil bütün meslek liselerinin orta kısımları kapatılmıştır.

Meslek Liseleriyle İHL Mezunlarını Üniversiteye Girişlerinin Engellenmesi

Yukarıda da ifade edildiği gibi; 1973'te yürürlüğe konulan Milli Eğitim Temel Kanunu ile bütün meslek okulları "lise" haline dönüştürülüp mezunlarına üniversiteye giriş hakkı tanındığında kademeli uygulama yapılmış ve önceden "okul" olarak öğrenime başlamış olanlar eski haklarına sahip oldukları gerekçesiyle üniversiteye girişleri engellenirken, 'lise'ye dönüştürüldükten sonra kayıt yaptıranlar öğrenimlerini tamamladıktan sonra

55 TBMM'nde 16.08.1997 günü kabul edilerek, 18.08.1997 gün ve 23084 sayılı Resmi Gazetede (s.2-6) yayınlanan 4306 sayılı; "İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Milli Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu, Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.03.1988 tarihli ve 3418 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kağıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun."

üniversiteye girebilmişlerdi. Bu uygulama hukuk kuralı bakımından mantıklı idi. Ancak, 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim yasası yürürlüğe girdikten sonra aynı hukuk kuralı uygulanmamış ve bütün meslek lisesi mezunlarının hakları bir çırpıda ellerinden alınmıştır. Özellikle İHL'nin lise kısmında öğrenim gören öğrencilerin -sırf üniversitelere girişlerini engellemek için- başka liselere geçişleri de engellenmiştir.⁵⁶ İHL'nden tasdiknamesini alarak müracaat eden öğrencileri her türlü riski göze alarak kendi okuluna kabul eden liselerin yöneticileri ise soruşturmaya tabi tutularak cezalandırılmış, hatta müdürlük görevine son verilenler bile olduğu o dönem basınına haber konusu olmuştur.

Öte yandan, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından 1998 yılında alınan bir kararla üniversite adayı öğrencilerin ortaöğretim başarı puanları hesaplanırken lise mezunlarınıninki 0.5, meslek liseleri mezunlarınıninki 0.2 ile çarpılarak hesaplanmıştır. Bu hesaplama ile liselilerle meslek liseliler arasında yaklaşık 30 puanlık fark oluşturulmuştur. Buna rağmen İmam-Hatip Lisesi mezunu bazı gençlerin bu barajı dahi aşma başarısını gösterdiklerini fark eden dönemin yetkilileri tarafından bu sefer 2003 yılından itibaren lise mezunlarının ortaöğretim başarı puanlarını hesaplarırken 0.8, meslek lisesi çıkışlılarınıninki 0.3 ile çarpım şartı getirilmiştir. Bu uygulama ile iki okul grubunun ortaöğretim başarı puan farkı meslek liselilerin aleyhine olmak üzere yaklaşık 50'ye çıkmıştır.⁵⁷

Ocak 2009'da internet'e düşen "Gizli" ve

56 Bu konuda MEB Din Öğretimi Genel Müdürü Ahmet Gül imzalı Valiliklere (Milli Eğitim Müdürlüklerine) gönderilen 29.09.1997 tarih ve 3822 sayılı resmi yazı için bk. Öcal, Mustafa; Bursa İmam ve Hatip Mektebinden İmam-Hatip Liselerine (1924-2012), Bursa Büyükşehir Belediyesi Bursa Araştırmaları Merkezi Yay. Bursa 2013, s. 146-147.

57 Geniş açıklama için bk. Öcal; Medresetü'l-Eimme ve'l-Hutebadan İmam-Hatip Liselerine, Önder Yay. İstanbul 2011, s. 265-270; Öcal; Osmanlıdan Günümüze Türkiye'de Din Eğitimi, Düşünce Kitabevi Yay. İstanbul 2011, s. 334-339; Öcal; Bursa İmam ve Hatip Mektebinden İmam-Hatip Liselerine (1924-2012), Bursa Büyükşehir Belediyesi Bursa Araştırmaları Merkezi Yay. Bursa 2013, s. 149-151.

“Kişiy e Özel” olarak kaleme alınan yazıdan anlaşıl an o ki; katsayı uygulaması, Genel Kurmay II. Başkanı Org. Çevik Bir imzasıyla YÖK Başkanı Prof. Dr. Kemal Gürüz’e gönderilen 14 Temmuz 1998 tarihli emirname ile yapılmıştır.

Ne yazık ki Orta Öğretim Başarı Puanının hesaplanmasında uygulanan yöntem yalnızca İmam-Hatip Liselilerin aleyhine değil, bütün meslek liselilerin ve dolayısıyla ülkemizin aleyhine bir sonuç ortaya koymuştur. Bu şekilde yapılan puan hesaplamasıyla -anayasadaki eğitimde

gizli gizli

T.C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
ANKARA

HRK 01 0306
OSY'de Uygulanan Ortaöğretim Başarı Puanı.

KİŞİYE ÖZEL
14 TEMMUZ 1998

YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA

1. Genelkurmay Başkanlığı'na şayan bilgilerden, Yüksek Öğretim Kurumlarına öğrenci seçimine etkil olan Ortaöğretim Başarı Puanı (OBP) uygulamasının ilgili gruplara istisna edilmiş olduğunu bildirilmektedir.

2. Bilindiği gibi, söz konusu seçimde etkil olan:

a. Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS),
b. Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS),
c. Ortaöğretim Başarı Puanı (OBP)

a. 2547 sayılı kanunun değiştirilerek 1999 yılı ve takip eden yıllar için Ortaöğretim Başarı Puanı uygulamasının kaldırılmasını,

b. Kanun hükmünün gerçekleştirilmesinde gerekirse söz konusu olduğu takdirde, 2547 sayılı kanunun Yüksek Öğretim Kurulu'na sunduğu "Ayarlama yapma" yetkisinin kullanarak katsayıların minimize edilmesini ve böylece bence konu iddialarının edisim azaltılmasını,

GENELKURMAY BAŞKANI NAMINA

DAĞITIM
Genelkurmay Başkanlığı
Milli Eğitim Bakanlığı
Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı

Bilgel
K.K.K.İğine
Dz.K.K.İğine
Hv.K.K.İğine
J.Gen.K.İğine
MCK Genelkurmay Başkanlığı

Çevik BİR
Orgeneral
İlinci Başkan

fırsat eşitliği ilkesine ve Milli Eğitim Temel Kanununa rağmen- meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin kendi ilgi alanı dışındaki bir bölümde yükseköğrenim yapmaları engellenmiştir. Uygulanan yöntemle İmam-Hatip Liselerinin kendiliğinden kapanır vaziyete gelmeleri sağlanmak istenmiştir. Nitekim 67 İHL'de öğrencisizlik(!) gerekçesiyle kapatılmıştır. Okulların çoğunluğu ise fedakâr müdür ve öğretmenlerle onlara maddi-manevi destek sağlayan halkın çabalarıyla az sayıda öğrenci ile de olsa eğitim ve öğretime devam etmiştir.

İmam-Hatip sevdalısı Anadolu insanı,

okulları hakkında alınan bazı kararlar karşısında çaresiz kalınca, taşkınlık yapmadan, kavga-gürültü çıkarmadan, ülkenin her bölgesindeki önemli bazı camilerde özellikle Cuma ve sabah namazı çıkışlarında uzun süre yanlış ve haksız uygulamaları dualarla tel'in etmeye başlamıştır. Neticede, *müminin silahlı olan dualar* hedefini bulmuş olacak ki; 2002 yılında yapılan siyasi genel seçimler sonrasında halkın sesine kulak tıkayıp, söz konusu kararları alıp uygulamaya koyan siyasi partilerden hiçbiri TBMM'ye girememiş, hepsi Meclis dışı kalmıştır.

AK PARTİ HÜKÜMETLERİ DÖNEMİNDE (2002-2014)

Üniversiteye Giriş Engellen Kararın Kaldırılması

2002 yılında yapılan siyasi genel seçimleri sonrasında iktidara gelen Adalet ve Kalkınma Partisinin (AK Parti) kurucusu ve genel başkanı olan Recep Tayyip Erdoğan “siyasi yasaklı” olmasından dolayı seçimlere katılıp milletvekili seçilememiştir. Onun için AK Parti adına Abdullah Gül Türkiye Cumhuriyeti'nin 58. Hükümetini kurmuştur. Ancak bir müddet sonra Erdoğan'ın siyasi yasağının sona erip Siirt'te yapılan ara seçimde milletvekili seçilerek Parlamenteoya girmesi üzerine Abdullah Gül Başbakanlıktan istifa etti. Dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer hükümeti kurma görevini Recep Tayyip Erdoğan'a verdi. Erdoğan kendisinin ilk, Cumhuriyet döneminin 59. hükümetini kurarak göreve başladı. 2007 ve 2011 yıllarında yapılan siyasi genel seçimlerini de kazanan AK Parti adına Recep Tayyip Erdoğan'ın kurduğu 60. ve 61. hükümetler göreve devam etti. Ancak AK Parti iktidarının ilk yıllarında gerek Parlametodan kanun çıkartılarak gerek Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından 28 Şubat sürecinde alınan ve uygulanan meslek liseleri ve İmam Hatip Lisesi mezunlarının üniversiteye girişlerini engelleyen karar kaldırılmadı.

Aradan yıllar geçtikten sonra YÖK, 21 Temmuz 2009 günkü toplantısında, üniversiteye giriş sınavlarında uygulanan liselerle meslek liseleri arasındaki farklı puanlama sisteminin kaldırdığını açıkladı. Ancak, YÖK'ün kararına karşı İstanbul Barosu adına Başkan Muammer Aydın kararın iptali için Danıştay'a dava açtı. Dava, Danıştay'ın 8. Dairesinin 25 Kasım 2009 Çarşamba günü açıklanan kararıyla, YÖK'ün üniversiteye girişte uygulanan katsayı problemini kaldırdığına dair kararını iptal ettiğini açıkladı. Kararın açıklanmasından sonra basın mensuplarının konu ile ilgili sorularını cevaplarken Baro Başkanı Muammer Aydın;

"İmam-Hatip Liselilerin avukat olmaması gerektiğini" iddia etmiş, "Hukuk Fakültelerinin Türkçe-Matematik ortalaması olan 'Eşit Ağırlıklı' (eşit ağırlıklı puan türüyle) öğrenci aldığını, oysa İmam-Hatip Liselerinde Matematik okunmadığını(!)" söyleyebilmiştir. Anlaşılan o ki; Baro Başkanı ömründe bir kere olsun İHL'nin önünden bile geçmediği gibi, zahmet edip internete girip bu okullarda neler okutulduğuna bile bakmamıştır.

Açıklamasında, katsayının kaldırılmış olmasının düz liseye gidenler için haksızlığa yol açtığını da savunan Aydın, "Yeni düzenleme fırsat eşitliği getirmiyor mu?" sorusuna karşılık, bir hukuk adamına yakışmayacak, hele hele İstanbul Barosu gibi dünyanın en büyük barolarından birinin başkanı ve üstelik soyadı da "Aydın (!)" olan birine hiç yakışmayacak şekilde; "Eşitlik, eşit insanlar arasında olur"⁵⁸ diyebilmiştir.

2010 yılında ise bütün meslek liseleri ile İHL öğrenci ve mezunlarının beklediği katsayı uygulaması kaldırılmış ve söz konusu okullardan mezun olmaları genel lise mezunlarıyla birlikte eşit şartlarda üniversite sınavlarına girme ve aldığı puanla istediği fakültelerde öğrenim görme hakkı elde ederek rahat nefes almışlardır.

58 Bk. 4 Ağustos 2009 Salı gününün Bugün ve Zaman Gazeteleri.

Son yıllardaki İHL ve öğrenci sayısı

Yukarıda da ifade edildiği gibi; 28 Şubat 1997 sürecine gelindiğinde; İHL + AİHL = 510 (bünyede açılan AİHL'lerinin ayrı kabul edilmesi halinde 610) okul faaliyette idi. Ancak bu dönemde yürürlüğe konulan 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim ve mezunların üniversiteye girişlerinin engellenmesi neticesinde öğrencisiz bırakılan 67 İHL kapatılmıştır.

2002 yılında iktidara gelen Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) iktidarı döneminin ilk yıllarında (Recep Tayyip Erdoğan Hükümetleri döneminde) az sayıda da olsa yeni İHL ve AİHL açılmaya başlanmıştır. 2011-2012 öğretim yılında okul sayısı şöyle idi:⁵⁹

İHL TÜRÜ	Sayı
İHL	143
Bünyesinde AİHL olan İHL	378
Bağımsız Müd. Halindeki AİHL	17
TOPLAM	538

11 Nisan 2012 Çarşamba günü Resmi Gazetede yayımlanıp, 6287 sayılı kanun olarak yürürlüğe giren "İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" sonrasında ise; 4+4+4= 12 yıllık zorunlu eğitim sistemine geçilmesi ile hem yeniden İmam-Hatip Ortaokulları açılmaya başlanmış, hem de İHL ve AİHL'de büyük oranda artış gözlenmiştir.

2014-2015 öğretim yılında (10 Ekim 2014 günü itibariyle) Türkiye genelinde mevcut; İmam Hatip Ortaokulu, İHL + AİHL ve bu okullardaki toplam öğrenci sayısı şöyledir:⁶⁰

OKUL İSMİ	Okul sayısı	Öğrenci sayısı
İ.H.O.O.	1626	377.802
İHL + AİHL	1001	575.518
TOPLAM	2627	953.320

SÖZÜN ÖZÜ

Baştan beri yapılan açıklamalardan

59 Kaynak; MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü.

60 Kaynak; MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü.

anlaşılacağı gibi; bir taraftan sağduyu sahibi politikacı ve devlet adamlarınca İmam Hatip Okulları açılırken diğer taraftan resmi, gayr-i resmi bazı kişi, kurum ve kuruluşlarca ilk açılış döneminden itibaren bu okullara karşı soğuk bakılmış ve her fırsatta önlerine birtakım engeller çıkarılmıştır. Buna mukabil Anadolu insanı bu okullara kucak açmış ve sahiplenmiştir. Kimi duasıyla, kimi arsa bağışlayarak, kimi alın teri ve ekmeğinden aşından keserek sağladığı maddi destekle, aralarında okul öğretmen ve yöneticileri de olmak üzere kimileri ise fiilen inşaatında çalışıp, araç ve gerecini temin ederek İmam Hatip Liselerinin gelişmesine yardımcı olmuşlardır. Hatta bazı okulların yapımında bölgede görevli komutanların emri ile askerler de fiilen çalışarak bina yapımına katkıda bulunmuşlardır.⁶¹ Çünkü onlara göre İmam Hatip Okulları ülke geleceğinin umudu idi ve nitekim öyle olmuştur.

İmam-Hatip camiası önlerine çıkarılan her tür engele karşı asırlık tarihi boyunca bir asil duruş sergilemiş, kavga etmeden, fikren mücadele ederek faaliyetlerini sürdürüp bugünlere gelmeyi başarmıştır. Öğrencisi, mezunu, mensupları ve sevenleri bir taraftan muhalif konumdaki kesimlerle mücadele ederken, diğer taraftan dinî hayatımıza canlılık kazandırmayı, ülkemizin ilmi, sosyo-kültürel ve siyasi yapısına, fikir dünyasına damgalarını vurmaya da başarmışlardır. Neticede İmam-Hatip Liseleri artık eğitim sistemimiz içerisindeki vazgeçilemez yerini almış ve olmazsa olmaz parçasını oluşturmuştur. Üstelik uygulanan ders programı ve yetiştirdiği insan modeliyle yalnız Türkiye için değil bütün İslâm âlemi için model olmuştur. Son yıllarda Balkanlarda, Kafkaslarda, Ortadoğu ve Afrika kıtası ülkelerinde aynı veya benzer isim ve programlarla okullar açılmaya başlanmış, açılmaya devam edilmektedir.

2012 yılında TBMM’de kabul edilen 6287

61 Bu konuda açıklamalar ve örnekler için bk. Öcal, Mustafa; Tanıkların Dilinden Cumhuriyet Dönemi Din Eğitimi ve Dinî Hayat, Ensar Vakfı Yay. İstanbul 2008, c. I.II.III.

sayılı “İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Tevhid-i Tedrisat Kanunu ve Milli Eğitim Temel Kanunundan sonra İmam-Hatip Liseleri için yeni bir hukuki temel oluşturulmuştur. Aksine bir kanun hazırlanıp yürürlüğe konulmadığı sürece konunun hukuki boyutu çözümlenmiştir. Bu vesile ile camia mensuplarının; ellerinden zoraki alınan haklarının iade edilmesine ve okulların orta kısımlarının açılmasına öncülük eden başta kendisi de bir İmam-Hatipli olan dönemin Başbakanı, şimdi Cumhurbaşkanımız olan Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Parlamentoda görevli bütün Bakan ve Milletvekillerine şükran borçlu olduklarını unutmamaları gerektiğini ifade etmek istiyoruz. Artık yöneticisi, öğretmeni, öğrencisi, mezunları veya mensuplarından kimse; “önümüzde engeller var, bir şey yapamıyoruz...” gibi çalışma ve gayret gösterme bakımından mazeret ileri süremez, sürmemelidir.

Bundan sonra bu okulların öğrencileri, mezunları, mensupları ve sevenlerine önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir. Öğrencinin görevi; dersine iyi çalışmak ve bir İmam-Hatiplilik bilincine sahip olma gayreti içerisine girmektir. Öğrenciyi bu bilince ulaştıracak olanlar ise öğretmen ve idarecilerdir. Şayet öğretmen ve idareciler gerek eğitim ve öğretim bakımından, gerek öğrenciyi bilinçlendirmek için bihakkın görevini yaparsa insanlarımızın ve ülkemizin geleceği daha parlak olacak demektir. Aksi takdirde bir gün gelir elde edilen bunca haklar elden çıkar. Ama biz biliyor ve inanıyoruz ki, bu camia mensupları kendi üzerlerine düşen görevleri hakkıyla ifa edecekler ve bunun huzur ve mutluluğunu yaşayacaklardır...

// Bu büyük sorumluluğun üstesinden gelebilmek için inanç değerlerimizi kişisel olarak yaşamak, eğitim-öğretimini yapmak, yaptırmak yani peygamber varisi olacak âlimler, beyin ve yürekler yetiştirmek, hizmet bilinci ve çizgisi olarak ise, din kardeşliğini öncelemeyi benimseyip ihlasla sürdürmek ve bunu asla bir takım özel küçük mensubiyetler adına ihmal etmemek, ötelememek lâzımdır. //

Prof. Dr. İsmail Lütfi ÇAKAN

İmam-Hatip Liselerinin Çağdaş Misyonu

M. Ü. İlahiyat Fakültesi
Hadis Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Ülkemizin son 60 yıldır eğitim sisteminde yer almış, değişik açılardan sürekli tartışılmış ve fakat bir şekilde sayısal olarak hep gelişme göstermiş eğitim-öğretim kurumu İmam-Hatip Liseleri'nin "çağdaş misyonu" konusunda düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. "Mesleğe ve yüksek öğretime eleman yetiştiren eğitim kurumu" olan İmam Hatip Liselerinin temel niteliği ve hatta esas misyonu bu tanımda ifadesini bulmuştur. Bu misyonun "çağdaş" kelimesiyle nitelendirilmesi, yöresel ve küresel gelişmeler çerçevesinde söz konusu okullar ve bilhassa yetiştirdiği öğrencilere yönelik yeni bir sorumluluk ve hizmet çerçevesi belirleme düşüncesinin sonucu olmalıdır. Bana teklif edildiğinde konuyu böyle algıladım ve buna göre bir değerlendirme yapmayı düşündüm.

İnançlı ya da dindar nesiller merkezli eğitim öğretim kurumlarının "çağdaş misyonu"nu belirleyebilmek için "çağlar üstü misyon"dan söze başlamak gereklidir. Bu noktada Tevhid inancına endeksli olarak toplumları dönüştürmek ve geliştirmekle görevli Peygamberlerin ortak iki uygulamasına ya da sünnetine işaret etmek istiyorum.

İnananlardan yana tavır almak Muvahhid nesiller yetiştirmek

Hz. Nuh'un şu sözleri peygamberlerin inananlardan yana aldıkları tavır yansıtmaktadır: "Ey milletim! Allah'ın emirlerini bildirmeye karşılık sizden herhangi bir mal istemiyorum. Benim mükâfatım ancak Allah'a aittir. Ben iman edenleri kovacak değilim; çünkü onlar Rablerine kavuşacaklardır. Fakat ben sizi cahil bir topluluk olarak görüyorum. Ey milletim! Ben onları kovarsam, beni Allah'ın azabından kim korur? Düşünmüyor musunuz? Ben size 'Allah'ın hazineleri benim yanımdadır' demiyorum, gaybı da bilmem. 'Ben bir meleğim' de demiyorum. Sizin gözlerinizin hor gördüğü kimseler için, 'Allah onlara asla bir hayır vermeye-cektir'

diyemem. Onların kalplerinde olanı, Allah daha iyi bilir. Onları kovduğum takdirde ben gerçekten zalimlerden olurum!"

Muvahhid Nesil Dileği

Allah katında büyük cürüm sayılan Allah yolundan insanları (Allah'ın kullarını-müslümanları) alıkoyma girişimlerini (saddün an sebilillah) önlemek için bütün peygamberlerin ve dolayısıyla Peygamber Efendimizin de seçtiği yol, engelleyicilerin toptan helâkini istemek değil; onların soyundan muvahhid bir nesil yaratmasını Allah'tan dilemek ve bu uğurda sabırla çalışmak ve gerektiğinde hicreti göze almak olmuştur. Olay çok dikkat çekicidir: Allah kendisinden râzî olsun Âişe vâlidemiz, bir keresinde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e; -Uhud savaşından daha fazla sıkıntıya düştüğünüz bir gününüz oldu mu? diye sormuş. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem de şöyle buyurmuştur: "Ey Âişe! Hayatımda Kureyş'in sebep olduğu sayısız zorluklarla karşılaştım. Fakat Akabe günü karşılaştığım durum hepsinden zordu. Kureyş'ten gördüğüm baskı üzerine Tâif'e gitmiş, korunmamı İbnu Abdi Yalil'e teklif etmiştim. O buna yanaşmadı. Ben de elemli, kederli, nereye gideceğimi ne yapacağımı bilemez bir halde Mekke'ye dönüyordum. Karn-ı Seâlib denilen yere gelince, başımı kaldırıp gökyüzüne baktım. Bir bulutun beni gölgelendirdiğini gördüm. Dikkatlice baktığımda bulutun içinde Cebrâil'in bulunduğunu farkettim. Cebrâil bana; "Ey Muhammed! Allah, milletinin senin hakkında söylediklerini duydu. Seni korumaktan kaçındıklarını gördü. O, sana şu dağlar meleğini gönderdi. Onlar hakkında ne yapılmasını dilerse, emret" dedi. Bunun üzerine dağlar meleği, seslenip selâm verdi ve sonra; "Ey Muhammed! Cebrail doğru söyledi. Ne emredersen, yerine getirmeye hazırım. Eğer şu iki yalçın dağın (Ebû Kubeys ve Kayakan) Mekkeliler üzerine çökerek birbirine kavuşmasını (ve müşrikleri topluca mahvetmesini) istersen

(onu da) emret (yerine getireyim)”, dedi. Bunun üzerine şöyle dedim: “Hayır! Ben, Allah’ın, o müşriklerin soyundan, hiçbir şeyi ortak koşmayıp yalnızca Allah’a kulluk edecek (muvahhid) nesiller yaratmasını dilerim.”

Allah elçilerinin bu iki ortak sünneti, inananlara her yöre ve her devirde geçerli soylu bir duruş ve problemlere köklü bir çözüm yolu göstermektedir. Şah Veliyullah ed-Dihlevi de Peygamberlerin aslında iki temel konu ile ilgilendiklerini, diğer mevzularla bu iki ana konuyla olan alakaları kadar meşgul olduklarını söyler:

Bireyin yetiştirilmesi yani nefsin terbiyesi & Toplumun yönetimi

Bu iki temel tavır ve de ortak sünnet öyle zannediyorum İmam-Hatiplilerin olmazsa olmaz iki niteliğine kaynaklık etmektedir:

Vasıflı olmak-Tavırlı olmak

Bu iki nitelik de müştereken bir başka özelliği gerektirir: Hem vasıflı olmanın güçlüklerine hem de tavırlı olmanın sonuçlarına göğüs germek, yani sabırlı olmak. Unutulmamalıdır ki vasıflı olmayanın, tavırlı davranmaya kalkışması da vasıflı olanın tavırlı olmaması da çekilmez. O halde hem vasıflı hem de gerektiğinde tavırlı olmasını bilmek ve becermek, saygın ve etkili olabilmenin, kişilikli hizmet sunabilmenin ya da “çağdaş misyon” sahibi olmanın vazgeçilmez şartıdır.

Kazanlı âlim Musa Carullah Bigiyef, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden sonra “ümmetin risaleti/elçiliği” döneminin başlamış olduğunu vurgular. O halde çağlar

üstü misyon çağdaş imkan ve araçlardan istifade edip çağın idrakine hitap etmesini becerebilen tebliğ ve irşat kadrolarına sahip olmaktır. Nitekim bu görev ümmetin asli sorumluluğudur. Yüce Rabbimiz, “İçinizden hayra çağıran, iyiliği teşvik eden, kötülükten sakındıran bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erecek olanlar onlardır” buyurmuştur.

On beşinci hicrî asırda yaşayan müslümanlar olarak genelde hepimize, özelde İmam-Hatip Liselilerden itibaren tüm dini tahsil görenlere, günümüzde hem geçmiş birikimi ve tecrübeyi bütün yönleriyle mümkün olduğunca öğrenmek hem de dünya ufuk ve ülkelerine, insanlarına İslâm’ı, peygamber örneğiyle ulaştırmak/tebliğ görevi düşmektedir. Bir başka ifade ile, ümmetin risâleti/elçiliği görev ve hizmetine -imkanlar ölçüsünde- bilinçli olarak soyunmak, sahip çıkmak gerekmektedir.

Bu büyük sorumluluğun üstesinden gelebilmek için inanç değerlerimizi, kişisel olarak yaşamak, kurumlaşmak eğitim-öğretimini yapmak, yaptırmak yani peygamber varisi olacak âlimler, beyin ve yürekler yetiştirmek, hizmet bilinci ve çizgisi olarak ise, din kardeşliğini öncelemeyi benimseyip ihlasla sürdürmek ve bunu asla bir takım özel küçük mensubiyetler adına ihmal etmemek, ötelememek lâzımdır. Söz konusu büyük yükümlülüğün altından kalkmak için içte ve dışta gösterilecek her türlü faaliyetin mümkünse öncüsü, değilse destekçisi ve duacısı olacak bireyleri yetiştirmek, hiç kuşkusuz “çağdaş misyon”un boyutları olarak İmam-Hatip Liselerinin önünde durmaktadır. Eğitim

görmüş insanların önde gelen nitelikleri arasında, ana dilini doğru kullanmak, nazik tavırlı olmak, tefekkür ve değerlendirme gücüne sahip bulunmak, sürekli gelişmeye açık ve verimli olmak yer almaktadır. Asla unutulmaması gerekli bir gerçek vardır; tarih boyunca bozulan her yapı, inançlı ve eğitilmiş kadrolar eliyle düzeltilmiştir. Peygamberler ve onlara inananların geliştirdikleri güzellikler, onlara karşı çıkanların ve hatta hayat hakkı tanımak istemeyenlerin bile sonuçta yararlandıkları gelişmeler olmuştur.

Belli bir süreden beri İmam-Hatiplerin kemiyet ve keyfiyetine, öğrencilerin kimlik ve kişiliğine, öğrenim ve istihdam haklarına ve aslında da inanç değerlerine karşı, inatla sürdürülen kısıtlama ve dayatmalar gibi ilkeliliklerle bundan sonra da karşılaşılabilir. Böylesiolumsuzluklarveherçeşityıkıcı,moral bozucu propaganda ortamlarında çıkış yolu ararken, müşriklerin Hz. Peygamber'e yönelttikleri tenkitler karşısında onun nasıl davranması gerektiğini bildiren Hicr Sûresi'nin son âyetleri hatırlanmalıdır: "Onların söyledikleri yüzünden canının sıkıldığını elbette biliyoruz. Sen Rabbini hamd ile tesbih et ve secde edenlerden ol! Ve sana ölüm gelinceye dek Rabbinde kulluğa devam et!"

Bu âyetler, her Müslüman bireyin dolayısıyla İmam Hatiplilerin de temel misyonu olan Allah'a kulluğa devam etmesini, yani ısrarla kendi işini yapmasını istemektedir. Ayrıca Mısır'da Firavun zulmünden iyice bunalmış olan İsrailoğulları'nın; "Ey Rabbimiz! Bizi bu zâlimler topluluğuyla sına! Bizi rahmetinle şu kâfirler topluluğunun elinden kurtar!" dualarına, yüce Rabbimizin verdiği cevabı bildiren şu âyet-i kerimenin gösterdiği yöntem de -toplumda yaygınlaştırılacak en köklü tedbir olarak- uygulama alanında tutulmalıdır: "Biz de Musa

ve kardeşine şöyle vahyettik: Mısır'da milletiniz için evler hazırlayın ve evlerinizi mescid haline yapın; namazlarınızı da dosdoğru kılın. (Ey Musa, böyle yaparsanız) mü'minleri (kurtuluşla) müjdele!"

İsrailoğullarının kurtuluş yolu, nasıl ailede başlayan yaygın eğitim ve Allah'a kullukta devamlılık olarak bildirilmiş ise, sıkıntılı ortamlardan toplumların çıkış yolu ve o toplumlara öncülük edecek nesillerin asli ve çağdaş misyonu da aynıdır.

Son devrin ünlü müfessiri merhum Elmalılı Hamdi Yazır der ki; Biz Müslümanlar, Bakara Sûresi'nin son âyetinde Rabbimize yalvarıyor ve "Sen bizim Rabbimizsin. Bizi kafirlere karşı muzaffer kıl!" diyoruz. O da bize Âl-i İmran sûresinin son âyetinde şöyle cevap veriyor: "Ey mü'minler! Sabredin, (düşmanlarınıza karşı) sebat gösterip (onlarla sabır yarışında bulunun), (maddi-manevi) sınırlarınızı koruyun ve Allah'a karşı gelmekten de sakının ki kurtuluşa eresiniz!" Burada Medinelilerin Akabe görüşmelerinde Hz. Peygamber'e verdikleri ilk sözü de hatırlamak yerinde olacaktır: Ubâde b. Sâmit radiyallahu anh diyor ki; "Biz Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e, hem neşeli ve hem de kederli zamanlarımızda emirlerini dinleyip itaat etmek, yönetim konusunda (açık küfürlerini görmedikçe) yöneticilere karşı çıkmamak, nerede (nasıl)

bulunursak bulunalım orada hakkı ayakta tutmak (veya hakkı söylemek) ve Allah uğrunda hiçbir kınayıcının kınamasından da asla çekinmemek üzere söz verip bey'at ettik."

Medine'de ilk İslâm toplumunun kurulmasının temelinde yer alan bu sözleşme, aynı zamanda tüm Müslümanların, dünyanın neresinde ve hangi şartlar altında bulunurlarsa bulunsunlar takınmaları gerekli tavrın çerçevesini aslî misyonlarını belirlemektedir: İnançlı, bilinçli,

sabırlı, vasıflı, tavırlı, duyarlı, kaygılı, ilkeli, ölçülü, sorumlu, iradeli, olumlu, gayretli, erdemli ve şefkatli bir çizgiyi takip etmek.

İnanç değerlerini ve aynı inancı paylaşan din kardeşlerini öncelemek prensibinden hareketle, aslî görevini, sadece ülke değil küresel çapta, olabildiğince yerine getirme gayreti içinde olmak, herkesten çok bu işin eğitimini almış olanlara düşer.

Yüksek malumlarınız olduğu üzere güzel dinimiz İslâm, ilkelerini Kur'an-ı Kerim'in belirlediği, uygulamasını/pratiğini Sünnet-i Seniyye'nin şekillendirdiği, Tevhid inancını merkeze alan vahiy öncelikli bir düşünce, duygu ve davranış sahibi, kendisiyle barışık, çevresine duyarlı, İslâm tebliğini en soylu ve kutlu hizmet bilen, ufku ve sorumluluk bilinci dünya ile sınırlı olmayıp âhirete de uzanan, bilgili, yetişkin/kâmil bir insan/kul tipini geliştirmek ister. Bütün eğitim-öğretim, tebliğ ve irşat etkinliklerinin amacı, bu kimlik ve kişiliğe sahip bireylerin oluşturduğu mutlu toplumları inşa edebilmektir.

Biz Müslüman kimliğinin ya da şahsiyetinin en özünü tanımasını şu âyet-i kerimede buluruz: "(İnsanları) Allah'a çağıran, iyi işler yapan (eylemi, söylemine uygun olan) ve 'ben müslümanlardanım' diyen kimseden sözü/çağrısı daha güzel kim vardır?" Bu âyet-i kerime'de tanımlanan kimliğin açılımını şöylece ifade etmemiz mümkündür

sanıyorum: Müslümanlığını en büyük şeref ve izzet kaynağı bilen, bunu açıklamaktan, duruşunu belirtmekten asla çekinmeyen, insanlığa derin bir şefkat duyan, tüm insanlığın İslâm ile tanışmasını arzulayan ve bunun için çalışan, güzel işler ve hizmetler ortaya koyma gayreti peşinde olan, hayat modelini Sünnet'ten alan, konjonktürü değil, İslâmî ve insanî gerçekleri kollayan, hak ve haklıdan yana, mu'tedil, muvahhid, müstakim, müstekarr, muhsin, muhlis bir kimlik ve kişilik... Buna biz, kısaca Hz. Peygamber ve ashâbının yaşayışına uygun yaşamayı amaç edinen bir şahsiyet de diyebiliriz.

Sözünü ettiğiniz insan modeli ile İmam Hatip Liselerinin amaçları, öğretmen kadrosu, mezunları ve öğrencileri arasında bir paralellik, ya da örtüşme var mıdır? diye sorulacak olursa, herhalde şöyle cevap verebilirim diye düşünüyorum: Mevzuat açısından değil ama bu okulların açılışına vesile olan toplumsal düşünce ve ihtiyaç bakımından bir paralellik ve örtüşme bulunmaktadır. Zira çerçevesini çizmeye çalıştığımız müslüman kimlik ve kişiliği, takdir edersiniz ki o kimliğe sahip yetişmiş elemanların öncülüğüne, rehberliğine ihtiyaç duyar. İlmin ve bilginlerin öncülük etmediği hiçbir hareket hedefe ulaşamaz. Ülkemiz insanlarının müslüman kimliği ve yaşayışının sorumluluğu ve dünya insanlığının İslâm ile tanışma şansı ve mutluluğu, günümüz şartlarında bu okullardan başlamak üzere yetişecek müslüman beyin ve yüreklerin hizmet, himmet ve sorumluluklarıyla yakından ilgilidir.

Öğretmen kadrosu açısından bir tespit ve bir teklif de bulunmakla yetinmek istiyorum: "Salah olmadan ıslah olmaz" diye eski bir deyim vardır: Öğretmen bilgi, duygu ve davranış bakımından belli bir kıvam düzeyini yakalamış olmalı ki, çevresindekilere örnek olabilsin, onları olumlu yönde etkileyebilsin. "Kendisi himmete muhtaç

bir dede, nerde kaldı gayra himmet ede!" cinsinden bir durum elbette arzu edilmez. Günün şartları özellikle de büyükşehir ortamları, öğretmenler için ilave sıkıntılar odağı durumundadır. Buna rağmen, özveri sınırlarını zorlayarak da olsa, öğrencilere "benzemeye çalışacakları bir kişilik" örneği gösterebilmek herhalde en gerekli işlemdir. Öğretim ağırlıklı yürütülen öğretmenliğin eğitim ağırlıklı hale getirilmesi, yetişen nesillerin karakter sağlığı açısından oldukça önemlidir. Doğrusunu söylemek gerekirse, bizim İmam-Hatip yıllarımızda (ki ben 1959-1966 yıllarında İ. H. öğrencisiydim) kimi yaşlı hoca efendiler, belki öğretim usulleri bakımından değil ama insan ilişkileri, öğrenciye yaklaşımları, ilgileri bakımından gerçekten örnek nitelikte idiler. Onların bu sıcak tavırlarında belki kendi yetişme dönemlerindeki olağan dışı sıkıntıların, öğrenci bulma zorluklarının etkisi olabilirdi. Bizler için o hocaların olgun tavırları, onlar gibi olabilme düşünce ve temennilerine konu olurdu. Allah hepsine rahmet eylesin.

Teklifim ise şudur: Özellikle büyük şehirlerde görev yapan İmam Hatip Lisesi öğretmenlerinin hiç değilse ev kiralarını üstlenecek bir vakfın oluşturulmasıdır. Şimdiye dek bazı vakıflarımıza bu yönde şahsen çağrıda bulunmuş olmama rağmen, herhangi bir olumlu gelişme olmamıştır. Geçim derdindeki öğretmen kadrosundan "kendilerini öğrencilerine adamalarını" beklemek, sadece iyi niyete dayalı bir beklentiden ibaret kalacaktır.

Konuya bir de İmam-Hatip Liselerinin yetiştirdikleri açısından bakacak olursak, bu noktada geçmiş yıllara, özellikle (1951-1970 arası) ilk yıllara dönük olarak olumlu konuşmak, son senelere yönelik olarak da "yetersizlik" odaklı kimi yakınmalarda bulunmak kaçınılmaz olacaktır. Kemiyet-keyfiyet, adet-nitelik açılarından "dışı seni yakar içi beni" diye özetlenebilecek ciddi tartışmaların önüne geçilemez gibi gelmektedir bana. Gelecek yıllar bakımından ise, 4 yıla indirilen eğitim

süreci, ve değişen öğrenci profili (kız-erkek dengesi ya da dengesizliği) üzerinde durulması, düşünülmesi, misyona yönelik tedbirler geliştirilmesi gerekli ciddi bir sorun gibi gözükmektedir.

Burada şu noktayı vurgulamakta fayda vardır: İslâm hizmeti, cinsiyet anlamında erkek işidir diye bir söz söylemek mümkün değildir. Ama İslâm hizmeti, yetişmişlik ve himmet anlamında gerçekten erkek işidir. Bu niteliğe kim sahipse, cinsiyetine bakılmaksızın hizmet kapıları ona açıktır, açık olmalıdır.

İmam Hatip Liseleri'nin orta okuldan sonra 4 yıllık bir öğretimden ibaret hale getirilmiş olması, bu okullarda yetişenler için özellikle meslekî formasyon bakımından çok büyük şanssızlıktır. Bu olumsuz durum, genelde üniversite özelde İlahiyat tahsilini ve sonrasını da ne yazık ki etkilemektedir.

Netice: Geleceğinin parlak olmasını temenni ettiğimiz ülkemizin en büyük şanslarından birinin, hatta birincisinin vasıflı, tavırlı, sabırlı ve gayretli dindar kadrolar olacağını, bunun kaynağının da mevcut şartlarda -her şeye rağmen- başta kızılı/erkekli İmam-Hatipliler olmak üzere din eğitimi alan gençler olduğunu düşünüyor, onlara bu vadede üstün başarılar diliyorum.

// Sahih İslam'ı benimseyen; bunu yaşamayı, yaşatmayı ve yaymayı gaye edinen bütün müminler İmam Hatiplerin hem kardeşleri hem de yoldaşlarıdır. //

HAYRETTİN KARAMAN

İSLAM HUKUKU PROFESÖRÜ

İmam Hatiplerin Yoldaş, Kardeş ve Hizmet Anlayışı

Daha önceki yazılarımda ifade ettiğim üzere “sahih İslam’ı benimseyen; bunu yaşamayı, yaşatmayı ve yaymayı gaye edinen” bütün müminler “İmam Hatiplerin hem kardeşleri hem de yoldaşlarıdır.” İslam dairesinden çıkmamakla beraber sahih İslam’ın dışında kalanlar ise “din kardeşleridir”; “ama yoldaşlar” değildir.

İmam Hatipler (Bu adı taşıyan okullardan mezun olanlar) ırkçı ve kavmiyetçi değil, ümmetçidirler. Elbette akrabaya, komşuya, aynı kaderi paylaşmış olan insanlara, eşe ve dosta karşı İslam’ın müminlere yüklediği farklı vazifeler vardır ve bu sebeple aynı dili konuşan, aynı kaderi paylaşmış olan, aynı coğrafyada yaşayan müminleri daha fazla sevmek, İslam’a hizmet yarışında onların birinci gelmeleri için çaba göstermek (eğer buna milliyetçilik demek caiz ise bu manada bir milliyetçilik) İslam’a aykırı değildir. Ama milliyetçilik deyince anlaşılan manadaki yapı ümmet birliğine ve “müminlerin kardeşliğine” ters düşer ve bu sebeple İmam Hatipler kavmiyetçi değil, ümmetçidirler.

İmam Hatipler hizmet yarışına taliptirler, ama tekçi ve tekelci değildirler. Onlar

“İslami hizmeti ancak İmam Hatipler yapar, başkalarına itibar etmeyin” demezler. Onların, Hz. Peygamber’den başka “tek ve eşsiz” bir imamları, lideri, önderleri yoktur. Allah Resulü’nün (s. a.) izinden giden, O’nu ve örnek ashabını rehber edinen, ilmi, fazileti ve hizmeti ile temayüz etmiş bulunan bütün alimlere, İslam büyüklerine sevgi ve saygıları vardır; her çiçekten bal alan arı misali her alimden istifade eder, dağarcıklarını doldurur, erdem karnelerini tekstile gayret ederler.

İmam Hatipler, farklı okullarda okumuş, farklı üstadlardan feyiz almış veya ilimden ve irfandan mahrum kalmış insanlara tepeden bakmaz, onları dışlamaz, ayrımcılık yapmazlar. “Allah madem ki bize bu büyük nimeti lütfetmiş, bunun şükrü paylaşmaktır” anlayışı içinde ilmi ve değerleri paylaşmak ve yaygınlaştırmak için kucaklarını alabildiğine açarlar.

Yukarıdaki paragrafların son kelimelerini “yapmalıdırlar, etmelidirler” anlamında söylüyorum; hedefimiz budur ve inşaallah camia olarak bu hedefe ulaşacağız.

Gençliğe yapılan
yardım *geleceğe yapılan*
yatırımdır.

Her ay 50 tl. bağış yapmak için Mihvak50, Her ay 30 tl. bağış yapmak için Mihvak30, Her ay 20 tl. bağış yapmak için Mihvak20, Her ay 10 tl. bağış yapmak için Mihvak10, Her ay 5 tl. bağış yapmak için Mihvak5 yaz 8071'e gönder.
*İhtiyaç sahibi İmam-Hatip Okulu öğrencileri ve ailelerine bağışlarınız Mihvak Vakfı aracılığıyla ulaştırılacaktır.
* Bir kez yaptığımız yardım her ay faturanıza yansıtacaktır. * Yaptığınız bağışı istediğiniz takdirde iptal edebilirsiniz.*

// Barış ve istikrar söylemini geliştirecek ve sürdürecektir nesillerin bölge haklarını var eden ortak tarih ve medeniyet mirasının kıymetini anlayan ve buna sahip çıkmayı bir ölkü kabul eden bir eğitim yaklaşımıyla yetiştirilmesi ancak İmam Hatip modelinde mümkündür. //

DR. HÜSEYİN KORKUT

ÖNDER GENEL BAŞKANI

Gelecek Ufkumuzda İmam Hatipler

İslam dünyası olarak kritik bir eşikten geçtiğimiz şu günlerde coğrafyamızın geleceğine yönelik ekonomik, sosyal ve siyasal gelişmelerin tam merkezinde bulunuyoruz. Yüzyıllık bir zihinsel ve kültürel travmayı geride bırakmak isteyen özgürleşme akımlarının küresel güç odakları tarafından baskılanmaya ve yeni güç denkleminin kurulmaya çalışıldığı bir zeminde, sahip olduğumuz tarih ve medeniyet mirasımızın temel referansları önemli dayanak ve güven noktamızı teşkil etmektedir. Tarihin doğal seyrinin bir sonucu olarak gelişen yeni bir sıçramanın ve açılımın arefesinde değerlere ve ilkelere dayalı sağlam bir referans çerçevesinin kurulması ve sürdürülmesi kaçınılmazdır. Yeni bir çağa uyanırken idrak ve tahayyülümüzün zenginleşmesi, şuur ve irademizin kuvvetlenmesi köklerimiz ve asıllarımızı yeniden okumak ve yorumlamakla mümkündür.

Binlerce yıldır bu bölgede yaşayan halkların istisna kriz ve kaoslara bir tarafa bırakarak bu topraklarda değer merkezli bir barış ve istikrar ortamı oluşturması ancak zengin tarih ve medeniyet mirasına yeniden sahip çıkmakla sağlanabilir. Özgürlük her şeyden önce zihinlerin vesayetinden kurtulmakla başlar. Özgürce varolmak ve geleceğe güvenle yürüyebilmek için ayrılık, farklılık ve çatışma algısına dayalı bir projeksiyon yerine bizleri biz yapan ortak insani değerlere dayalı bir dünya tasavvuru geliştirmek zorundayız.

Tarihin etkin ve kurucu bir öznesi olmak istiyorsak zihin dünyamız üzerinde bize dayatılan her türlü vesayetçi prangayı çözmeli, özgüvenle köklerimize bağlanarak geleceğe kulaç atmamızdır.

Türkiye'nin her türlü vesayet odağının baskısından kurtularak zihni ve kültürel anlamda özgürleşmesinde bugüne kadar İmam Hatip nesli öncü rol üstlenmiştir. Vesayetçi anlayışların öteden beri siyasal girişimlerinde İmam Hatipleri değişik

ba h a n e l e r l e değersizleştirme ve ötekileştirme çabalarına kadim milletimiz gereken cevabı vererek her dönemde bu okullara sahip çıkmış ve onları baştacı etmiştir. Anadolu'nun bağrında yüzlerce yıldır barış içinde yaşayan halklar İmam Hatiplerin temsil ettiği tarihi misyonu benimsyerek geleceğe yürüyüşünde bütün zorluklara rağmen bunları kurmuş, yaşatmış ve cansiperane müdafaa etmiştir. İmam Hatip okulları milletimizin teveccüh

ve himmetleriyle tarihi muvazenede varoluşunun bir ümidi ve güvencesi olmuştur.

Yüzyıllık tarihine bakıldığında İmam Hatiplerin ilk dönemi, medrese geleneğinden evrilerek/dönüşerek Osmanlı Devleti'nin son devrindeki "Medresetü'l-Eimme ve'l-Huteba" şeklinde ortaya çıktığı 'mayalanma dönemi' olarak görülecektir. Cumhuriyet ideologları tarafından bir

türlü benimsenmediğinden filen pek yaşatılmamakla birlikte fikren tartışmaların sürdüğü bu dönemden sonra Merhum Mahmud Celaledin Ökten Hocaefendi ile Merhum Tefk İleri'nin öncülüğünde İmam Hatip Liselerinin birçok sıkıntı ve risk altında açılmasıyla başlayan, ancak birçok engellerle de karşılaşılan 'kuruluş ve varoluş dönemi' gelmektedir. Türkiye'nin batıcı seçkinleri tarafından sürekli sorun olarak algılanmasına, vesayetçi siyasilerin kapatma ve pasifize etme girişimlerine rağmen bu dönemde okullar beklenenin ötesinde başarılar elde etmiş ve maarif dünyamıza büyük katkılar sağlamıştır. Halen içinde olduğumuz henüz daha taze olan dönem ise İmam Hatiplerin önündeki hukuki ve siyasi engellemelerin kalktığı, milletin hür teşebbüsü olarak ortaya çıkan bu projenin devlet aklı tarafından da kabullenildiği ve sahiplenildiği, diğer İslam ülkeleri tarafından da bir eğitim modeli olarak takdir ve kabul gördüğü 'hizmet ve yaygınlaşma dönemi'dir.

İçinde bulunduğumuz dönem, milletimizin derin irfanından süzülen himmet ve

gayretlerle binbir emek ve çabayla, fedakârlıklarla, neredeyse tamamen sivil olarak vücuda getirilen bu okulların yine aynı aşk ve heyecanla mahiyet ve keyfiyet itibarıyla geliştirildiği bir dönem olacaktır. Böylesi bir ortamda âlimlerimizin, akademisyenlerimizin ve aydınlarımızın İmam Hatipler üzerine soğukkanlı, tarafsız, ilmi analiz ve kritiklerine son derece büyük ihtiyaç vardır. Bugüne kadar millet namına dinine, kültürüne, medeniyetine, tarihine sahip çıkma uğrunda yürütülen mücadelenin hakiki bir kazanıma dönüşmesi için sürdürülebilir somut eylem planlarına ve projelere eğilmek zorunluluğu vardır. Bu zamana kadar üzerinde mühendislik oyunları oynanan ve büyük zorluklarla mücadele etmek zorunda kalan İmam Hatipler bundan böyle daha çok niteliğe odaklanmalıdır.

İmam Hatip hareketi bize özgü yerli aydınlanma arayışının bir sonucudur. Bölgemizdeki travmatik kasılmaları, siyasi krizleri aşmanın yolu bölge halklarının değer ve zihin dünyalarına sahip, onların gönül dilini iyi bilen taze, genç nesiller

yetiştirmekten geçmektedir. Barış ve istikrar sylenimini geliştirecek ve sürdürecek nesillerin bölge haklarını var eden ortak tarih ve medeniyet mirasının kıymetini anlayan ve buna sahip çıkmayı bir lk kabul eden bir eğitim yaklaşımıyla yetiştirilmesi ancak İmam Hatip modelinde mümkündür. Rönesans aydınlanmasına dayalı pozitivist modernleşmenin zihni ve kültürel hayatımıza getirdiği arızaların onarılması ve yeni bir bilinç ve idrak inşa edilmesi aslında bütün eğitim sistemimizin felsefi ve yöntemsel olarak yeniden kurgulanması ve uygulanmasıyla mümkündür.

Tarih ve medeniyetimizin bizlere miras bıraktığı en önemli değer 'silm' yani 'barış'tır. Kendini bilen kişinin herşeyden önce onu var eden yaratıcısıyla, bütün varlık ve özellikleriyle özüyle, içinde yaşadığı doğal evrenle ve sosyal çevresiyle bir uyum/harmoni içerisinde birlikte varolma idealinin kendisi olarak 'silm', İslam'ın en büyük ve yegâne tarihsel iddiasıdır. İmam Hatip neslinin ğrencisi olduğu İslam, kişiye bütün mahlkatın varlığını ve varoluş hakkını kendisi kadar aziz bilmeyi ve onu korumayı emreder. İslam'ın bütün maslahat ilkeleri varlığın yaratılış amacına uygun varolması, yaşaması ve sürmesi amacını güder. İnsanın görevi, ilahi hikmetin varlığın yaratılışına yüklediği anlamı araması, yani Allah'a kulluk etmesidir. İşte bu ilahi, tabii ve evrensel 'silm' anlayışı toplumsal barışın, küresel istikrarın yegâne güvencesidir. Bu yüzden bugün için İmam Hatiplerin temsil ettiği bu barışı insanı yaklaşıma bütün bir maarif sistemimiz kadar topyekn

insanlığın ihtiyaı vardır.

Türkiye'nin toplumsal barış ve istikrar çabalarında, sosyo-ekonomik ve insani kalkınmasında, bölgesel ve küresel açılımlarında İmam Hatip okullarının yetiştireceği, 'silm' bilgisini ve ahlakını kuşanmış yeni nesil âlim ve aydınlara dnden daha çok ihtiyaç duyulmaktadır. Türkiye'nin refah ve istikrar dağıtın, mazlum halklara umut aşılayan, coğrafyanın özgürleşme çabalarını destekleyen karakteriyle bölgesinde ve dünyada daha gcl ve etkili bir ülke olması böyle bir neslin varlığına bağlıdır. Rabbiyle, kendisiyle, doğası ve çevresiyle uyumlu; yapıp ettiklerinde sadece Allah rızasını gözeten; dünya kadar ahirete de inanan; halka hizmeti Hakka hizmet bilen; gnl diğer insanlar için çarpan; kendi için istediğini başkası için de isteyen yeni bir bilgi ve erdem neslini gerçekleştirmenin yolu bu okulların daha çok sahiplenilmesi ve geliştirilmesinden geçer. Tamamen objektif bir bakışla ifade etmek gerekirse dne kadar milletin d e r t l e n m e s i n e karşılık devletin ksz ocuk muamelesi yaptığı bu okullarımız milletimizin geleceğinin şekillenmesi, devletin ve milletin bekası, ümmetin ve insanlığın huzur ve refahı için bundan sonra hak ettiği maddi ve manevi desteği kamudan görmeyi ziyadesiyle hak etmektedir.

İnanıyorum ki tarihsel iddialarımızı gerçeğe dönüştürmede, bölgemizde ve dünyada yeni bir barış atlası oluşturmada bu okulların yetiştirdiği genç nesiller nc rolü üstlenecekler, ardından gelenlere sağlam bir miras bırakacaklardır.

İmam Hatip Liseleri ile İlgili Gelişmeler

1913'te Medreset'ül-Eimme ve'l-Huteba olarak tarih sahnesine çıkan ve Milli Eğitim sistemimiz içerisinde sırasıyla İmam ve Hatip Mektepleri, Okulları ve Liseleri olarak yer alan İmam Hatip Liseleri yüz yıllık bir eğitim tecrübesiyle yoluna devam etmektedir. İmam Hatip Liseleri, Milli Eğitim Bakanlığınca açılan ve hem mesleğe hem de yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan, ülkemize özgü resmi kurumlardır. Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak devam eden okullarımızda eğitim ve öğretimle ilgili birbirinden güzel gelişmeler olmaktadır. Bunları kısaca özetleyelim:

Münazara Etkinlikleri Geleneği Başladı

İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin bilgi ve birikimlerini arttırmak, özgüvenlerini, düşünce ve tefekkür yönlerini geliştirmek için ülkemizdeki bütün İmam Hatip Liselerinde münazara etkinlikleri başlatıldı. Bu etkinliklere her sınıf düzeyinden 16 öğrenci katılmaktadır. Önceki yıl münazaraların konusu şöyleydi:

9. sınıflarda: "İnternet ve sosyal medya fert ve toplum için faydalıdır/zararlıdır."

10. sınıflarda: "Kuşak farklılığı bağlamında anne-babalar çocuklarını anlamıyor/ çocuklar anne-babalarını anlamıyor."

11. sınıflarda: "Küreselleşme ve teknoloji insanlık için faydalıdır/zararlıdır."

Geleceğin Hatipleri Yetiştiriyor

İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin mesleki bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek için geçen iller bazında 2013 yılında başlatılan "Hutbe Okuma Yarışmaları" bütün okullarda geleneksel hâle getirilmiştir. Yarışmalarda dereceye giren öğrenciler şehirlerimizin merkezi camilerinde de Cuma Hutbeleri okuyarak halkımızın takdirini kazanmıştır.

Mesleki Uygulamalara İlgisi Artıyor

İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin mesleki alanda daha iyi yetişmelerini sağlamak için müftülüklerle işbirliği halinde gerçekleştirilen "Hutbe Okuma, Namaz Kıldırma, Vaaz Verme, Kur'an Kurslarında Ders Anlatma" gibi faaliyetlerin planlı ve programlı olarak yürütülmesi amacıyla "Mesleki Uygulama Esasları" belirlenmiştir. Okullarımız ve Müftülüklerle işbirliği halinde "mesleki uygulama esasları" çerçevesinde

yürütülen bu çalışmalarda İmam Hatip Lisesi öğrencileri mesleki açıdan kendilerini geliştirmeye devam etmektedirler.

İnteraktif Kur'an Öğretim Materyali Bütün Okullarda ve İmam Hatip Liselerinde

FATİH Projesi kapsamında etkileşimli tahtalar ve bilgisayar ortamında kullanılmak üzere interaktif Kur'an öğretim materyali hazırlanmıştır. Öğretim programına uygun olarak her tür okulda ve her sınıf düzeyine göre, ayrı ayrı, sınıf ortamında ve bireysel çalışmalarda öğretmen ve öğrencilerin yararlanması için tasarlanan Kur'an-ı Kerim dersi interaktif öğretim materyali, gerek örgün eğitimde gerekse yaygın eğitimde kullanılabilir. Millî Eğitim Bakanlığının eğitim bilişim ağı 'www.eba.gov.tr/kuranuygulamasi' web adresinden erişime açılan materyalde Kur'an öğretimi, farklı hafızların özgün okuyuşları, tecvit bilgileri gibi bölümler bulunuyor.

İmam Hatip Liselerinde Yeni Seçmeli Dersler

İmam Hatip Liselerinde, öğrencilerin ilgi ve istekleri, çağımızın değişen ve gelişen şartları çerçevesinde kendilerine kazandırılması gereken temel düşünce ve kültür birikimi ön planda tutularak "Temel İslam Bilimleri" alanında seçmeli dersler konulmuştur. Bu yıldan itibaren "İslam Bilim ve Düşünce Tarihi, Fıkıh Okumaları, Tefsir Okumaları, Hadis Metinleri, Mesleki

Uygulama, Arapça (Metin-Mükâleme), İslam Ahlâkı, Kur'an Okuma Teknikleri ve İslam Tarihi" derslerini isteyen öğrenciler 11. veya 12. sınıfta okuyabilecektir.

"Türk İslam Sanatları" Meraklılarını Bekliyor

İmam Hatip Liselerinde ilgi ve kabiliyeti olan, Türk İslam Sanatlarında kendisini geliştirmek ve bu alanlara kapı aralamak isteyen öğrencilere lise 1. sınıftan son sınıfa kadar alabilecekleri seçmeli yeni dersler konulmuş ve kitapları yayınlanmıştır. Öğrenciler, Dînî Mûsikî, Hüsni Hat, Ebru, Tezhib derslerini alarak bu alanda kendilerini geliştirebileceklerdir.

İmam Hatip Liselerinde Yeni Bir Ders: "İslam Kültür ve Medeniyeti"

Ülkemizde ortak kültür ve medeniyet değerlerinin oluşmasına katkı sağlamak, medeniyetimizin temel değerlerine dair farkındalık oluşturmak; öğrencilerimize tarih, kültür ve medeniyetimize dair özgüven kazandırmak, onların bu alandaki bilgi ve birikimlerini arttırmak amacıyla 12. sınıftaki zorunlu meslek dersleri arasına yeni bir ders olarak "İslam Kültür ve Medeniyeti" dersi eklenmiştir.

İmam Hatip Liselerinde "Hafız Öğrencilere" Özgün Eğitim

İlahiyat İlimleri, Din Eğitimi ve Din Hizmetleri alanında nitelikli ilim adamları ve din görevlilerinin yetişmesi amacıyla

Türkiye Diyanet Vakfı ile ortak yürütülen bir proje ile hafız öğrencilere yönelik başlatılan çalışmalar önem kazanıyor. Öğrencilerinin tamamı hafızlardan oluşan İstanbul-Abdurrahman Gürses ve Trabzon-Mehmet Rüştü Aşıkkutlu Anadolu İmam Hatip liselerinin yanısıra Denizli, Bursa, İstanbul, Ordu, Erzurum, Ankara (Tevfik İleri), Bursa ve Amasya illerimizde hafızların eğitim gördüğü sınıflar bulunmaktadır. Bu okullarımızda hafız öğrencilerin mesleki, akademik ve sosyal-kültürel gelişimlerine yönelik özgün çalışmalar planlanmaktadır.

İmam Hatip Öğretmenleri Mesleki Çalışmalarla Bir İlki Gerçekleştirdi

İmam Hatip Liselerinde ve ortaokullarında görev yapan kültür ve meslek dersleri öğretmenleri ders yılı sonu ve başında (Haziran ve Eylül ayında) mesleki çalışmalar kapsamında özgün bir mesleki çalışma programı ile bir ilki gerçekleştirdiler. Öğretmenlerimizin bilgi ve tecrübelerini paylaşmaları, eğitimde ülke genelinde birlikteliğin sağlanması ve farklılıkların yaygınlaştırılması amacıyla her ilimizde yapılan çalıştaylarda "Öğretim Programları ve Kazanımları, Öğretim Yöntem-Teknikleri, Öğretim Materyalleri, Sınıf Yönetimi ve Akademik Başarı, Sosyal Kültürel Etkinlikler, Ölçme Değerlendirme ve Mesleki Gelişim" konuları bağlamında kültür ve meslek dersleri müzakere edildi. Ayrıca, "Gencin psikolojisini anlamak, gençlik dili oluşturmak, Kur'an ve Arapça öğretimi, büyüme ve gelişim evrelerine göre din eğitimi, öğretmenlik misyonu ve vizyonu" gibi konularda bütün öğretmenlere seminerler verildi.

Uluslararası Anadolu İmam Hatip Liseleri Önem Kazanıyor

Halkı Müslüman olan ya da Müslümanların yaşadığı ülkelerden gelen yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim gördüğü uluslararası İmam hatip Liseleri, İslam dünyasında ülkemizin din eğitimi alanındaki tecrübelerine ihtiyaç duyan toplulukların talebine cevap vermekte, o ülkeler için din eğitimi ve din hizmetleri personelinin yetişmesine katkı sağlamaktadır. Hâ l e n üç ilimizde (İstanbul, Kayseri ve Konya)'da bulunan ve Diyanet Vakfı ile ortak yürütülen proje kapsamında dünyanın farklı bölgelerinden getirilen öğrenciler, Uluslararası Anadolu İmam Hatip Liselerinde eğitim görmektedir.

Geleneksel Mimarimizden İzler Taşıyan Okullar: İmam Hatip Liseleri

Son dönemde inşa edilen İmam Hatip Okulları, geleneksel mimarimizden izler taşımaya başladı. Özellikle Selçuklu-Osmanlı mimarisinden yansımaların gözlemlendiği, mimari sanatımızın özelliklerini taşıyan, estetik yönden çeşitli motiflerle süslenmiş tasarımları içeren okullarımız, velilerimiz ve öğrencilerimiz tarafından çok beğenilmektedir. İmam Hatip Liselerinin konsept projesi hazırlanırken Selçuklu ve Osmanlı geleneğindeki mimari detay ve kütle özellikleri çağdaş mimari ile harmanlanarak yeni bir yorum getirilmiştir. Binalarda, dışa açıklık, içinde yer aldığı coğrafya ile ahenk ve işlevsellik ön plana çıkmaktadır. Okulumuz Tevfik İleri Anadolu İmam Hatip Lisesi bu anlamda özel bir mimari tasarıma sahiptir.

*Cevherin
Mücevhere Dönüştüğü Yer...*

Ulus Merkez, Anafartalar Cad.
Hanif Çarşısı Girişi 24/C Ulus/ANKARA
T/E. 0(312) 311 29 30

Kızılay Şube, Atatürk Bulv. No.107/32
Kızılay/ANKARA
T/E. 0(312) 417 00 61

www.marifetkuyumcu.com

[f](#) [t](#) [v](#) [p](#) /marifetkuyumcu

MARİFET MÜCEVHERAT

// İmam Hatip Liselerinde 'nitelik arttırma dönemi' üç gerekçeyle önemlidir. İlk gerekçe, 28 Şubat sürecinin sebep olduğu kayıpları telafi edecek olması. İkinci gerekçe, halk dindarlığının şekillenmesinde İmam Hatip mezunlarının güçlü pay sahibi olması. Üçüncü gerekçe ise İmam Hatiplerin bazı ülkeler için model okul olması. //

ERDOĞAN DOĞAN

İLAHİYATÇI - SOSYOLOG

İmam Hatipler İçin Yeni Hedef: Nitelik ve Başarı

Katsayı farkının kaldırılması ile eğitimde 4+4+4 modeline geçilmesinden sonra İmam Hatip Liseleri için yeni bir dönem başladı. 28 Şubat sonrası başlangıç kabul ederek İmam Hatiplerin durumunu Hukuk, Fizik ve Nitelik olarak üç aşamada tahlil edebiliriz.

ÜÇ AŞAMA: HUKUK, FİZİK, NİTELİK

28 Şubat sonrasında başlamak üzere geride kalan 10–15 yıl, İmam Hatipler için hak arama ve haksızlığı önleme çabalarıyla geçti. Sonuçta üç konudaki yanlış uygulamadan vazgeçilmiş oldu. Bunları, İmam Hatip Lisesi mezunlarına üniversite sınavında uygulanan düşük katsayı, okullardaki başörtüsü yasağı, İmam Hatiplerin orta kısımlarının kapatılması olarak sayabiliriz. Üç sorunu bir çırpıda yazdığımıza bakmayın, söz konusu haksızlıkların her biri dev sorunlara sebep oldu ve bir kuşağın yetenekleri, hakları, fırsatları çarçur edildi. Bu, 10–15 yıllık çalışmaları içeren dönemi 'hukuk' aşaması olarak tanımlıyorum.

Üç sorunun giderilmesiyle birlikte İmam Hatipliler için fiziken çoğalma aşaması başladı. Fiziken çoğalmayı, İmam Hatip Ortaokullarının açılması, İmam Hatip Liselerinin sayısının artırılması, yeni yurtlar ve dersliklerin açılması gibi öğrencinin sayıca çoğaltılmasını hedefleyen çalışmalar olarak düşünebiliriz. Bu aşama birkaç yıl daha sürecektir. Çünkü 28 Şubat ve sonrasında okulların sayısı ciddi oranda azalmıştı.

Önümüzdeki yıllarda İmam Hatipler için üçüncü aşama başlayacaktır. Bu aşamayı "nitelik arttırma dönemi" şeklinde tanımlayabiliriz. Fiziken çoğalma ve nitelik arttırma aşamaları, bir ölçüde, iç içe gerçekleşecektir. İmam Hatiplilere hizmet eden sivil ve resmi kurumların çalışmalarına baktığımızda, fiziken çoğalmanın şu anda daha fazla önemsendiğini söyleyebiliriz. Doksan-yüz kontenjanı olan bir okula beş yüz öğrenci kayıt için başvuruyorsa yeni

okul, derslik ve yurtların açılmasına dönük çabaların doğal zorunluluk olduğunu kabul etmeliyiz.

1970'lerde, 1980'lerde olduğu gibi hayırseverler, mezun dernekleri, sivil toplum kuruluşları, halk ve velilerin sürecin içinde olması fiziki çoğalmayı kolaylaştırmaktadır. Bu durum, sadece İmam Hatipler için değil tüm eğitim sistemimiz adına sevindiricidir. Çünkü halkımız eğitimi devletin sorumluluğu olmanın ötesinde millet işi olarak görmektedir.

NİTELİK ARTIRMA DÖNEMİ NİÇİN ÖNEMLİ?

İmam Hatip Liselerinde 'nitelik arttırma dönemi' üç gerekçeyle önemlidir. İlk gerekçe, 28 Şubat sürecinin sebep olduğu kayıpları telafi edecek olması. İkinci gerekçe, halk dindarlığının şekillenmesinde İmam Hatip mezunlarının güçlü pay sahibi olması. Üçüncü gerekçe ise İmam Hatiplerin bazı ülkeler için model okul olması. Üç gerekçeyi detaylandıralım.

1) 28 Şubat Sonuçlarının Telafisi Açısından: 28 Şubat süreci İmam Hatip Liselerini sadece sayı olarak azaltmadı aynı zamanda nitelik olarak gerilemesine sebep oldu. İmam Hatip camiası üzerine uygulanan baskılar, orta kısımlarının kapatılması, dini grupların öğrencilere yönelik çalışmalarını azaltması, üniversite tercihlerinin bazı bölümlerle sınırlandırılması, okulların ruhuna muhalif öğretmenlerin atanması, sosyal-kültürel faaliyetlerin azalması gibi pek çok etken İmam Hatip Liselerinde nitelik sorunu doğurdu. İmam Hatiplerin sayı olarak çoğalması, nitelik kayıplarının bir kısmını telafi edecek şartları sağlayacak olsa da, keyfiyet arttırmaya dönük yapılacak çalışmalar önemlidir, hayatidir.

2) Halkın Dindarlığının Şekillenmesine Katkısı Bir başkasının rehberliğine ihtiyaç duymaksızın İslam'ı yaşama ve anlatma konusunda yetkin olan az sayıda insanın

dışındaki halk kitlelerinin inancının şekillenmesinde ve gündelik konularla ilgili dini hassasiyetinin oluşmasında İmam Hatip Liselilerin payı büyüktür. Şimdi sayacaklarımın çoğu, halkın dini inancının şekillenmesinde pay sahibi olan kişilerdir ve bunlar temel dini eğitimini İmam Hatip Liselerinde almaktadır. İmam, müezzin, müftü, vaiz gibi din görevlileri, okullardaki Din Kültürü ve benzeri derslerin öğretmenleri, yaz kurslarındaki Kur'an öğreticileri, yerel gazetelerin dini sohbet yazarları, dernek ve vakıf gibi kuruluşların dini sohbet ve eğitim sorumluları, dini amaçla kurulmuş organizasyonların yetkilileri.

Hepimiz biliriz ki, görevi olmasa bile, İmam Hatip Lisesi mezunu biri, yakın çevresinde dini konularda görüşüne başvurulabilir ilk kişi kabul edilmektedir. Meslek, sektör, mahalle, arkadaş buluşmalarında veya aile ortamlarında dini bir mesele çıktığı zaman, bakışlar ve sorular orada bulunan İmam Hatipliye yöneltilmektedir.

Rahatlıkla şunu ifade edebiliriz; Geçmiş dönemde olduğu gibi bundan sonra da ülkemiz dindarlığının alacağı merhalelerde İmam Hatiplilerin etkinliği sürecektir. Bu durumda, İmam Hatiplilerin dini

konulara vukûfiyeti, İslam'ı yaşamada sergileyeceği örneklik ve tebliğdeki başarısı için okullardaki nitelik-keyfiyet önem arz etmektedir.

Herkesin dinini İmam Hatiplerden öğrendiğini iddia ettiğim zannedilmesin. İnsanlar, başta aileleri olmak üzere Kur'an Kursları ve İlahiyat Fakülteleri, özellikle doğuda medreseler, tekke ve tasavvuf ekolleri gibi pek çok yerde dini eğitim almaktadır. İmam Hatiplerin varlık gerekçelerinden biri "din eğitimi" olmasının yanı sıra dini alanda yaygın bir etkiye sahip olduğu için bu okullar özel analizi hak etmektedir.

3) Dünyaya Model Okul Olması Açısından: Bazı İmam Hatip Liselerinde, Türk Dünyasından ve başka ülkelerden gelmiş gençler eğitim alıyor. Sadece misafir öğrenciler için açılmış olan "Uluslararası İmam Hatip Lisesi" adıyla model bir okul var. Konya, İstanbul, Kayseri'deki üç model okula yenilerinin ekleneceğini söyleyebiliriz. Bu okullarda 70'den fazla ülkeden 1000'e yakın öğrencimiz var. Misafir öğrencilerimizin sayısı her geçen yıl artacak. Ayrıca ABD, Bulgaristan, Kırgızistan, Belçika, KTTC, Suudi Arabistan, Romanya, Danimarka, Hollanda, Pakistan, Somali gibi ülkelerde İmam

Hatiplerin model alındığı okullar açıldı veya açılması için çalışılıyor. Dolayısıyla, Türkiye'deki İmam Hatip Liselerinde niteliği arttıracak çalışmalar ve bu amaçla ortaya konulacak model uygulamalar, ilgili ülkelerdeki din eğitimi çalışmalarını bir ölçüde etkileme potansiyeline sahiptir. İmam Hatiplerin başarısı arttıkça başka ülkelerin de bu okulları daha yakından takip edeceğini de rahatlıkla söyleyebiliriz.

NİTELİĞİ ARTTIRMAK KİMİN GÖREVİ?

Mesele eğitimse MEB ilgilensin diyemeyiz. 'Nitelik arttırmadönemi' için İmam Hatiplerle ilgili herkese ve pek çok kuruma görev düşmektedir. Öncelikle MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne, okul idarecileri ile öğretmenlere, okul aile birliklerine; sonra yerel mezun dernekleri ile ÖNDER, ENSAR, İlim Yayma Cemiyeti gibi kuruluşlara, ayrıca bu okulları önemseyen dernek ve vakıflara, hayırseverlere ve ailelere düşen farklı farklı sorumluluklar bulunmaktadır. Bu alanda atılacak ilk adım, okullardaki nitelik arttırıcı sürecin öne çekilmesi olmalıdır. Yeni okulların yapılması ile okullardaki niteliğin arttırılması birlikte yürütülebilir.

Niteliğin müfredat ile doğrudan ilişkisi vardır. Bakanlık, müfredatın yenilenmesine

dönük bazı çalışmalar yaptı. Nitelik arttırmakla ilgili hazırlıklarda, müfredat dışında, şu maddelerin üzerinde çalışılması gerekir: Okul yöneticileri, öğretmen, öğrenci, okulun sosyal-kültürel mekânları, yurt ve zaman geçirilen diğer yerler, yetenek geliştirici faaliyetler, eğitim sürecindeki aktörlerin birbiriyle ilişkileri, öğrencilerin birbiriyle olan iletişimleri, spor faaliyetleri, iletişim faaliyetleri, dini örneklik, üniversiteye hazırlık, uluslararası faaliyetler vb.

Bunları planlarken şu husus aklımızda ayrıca olmalıdır: Esas olan iklimdir. İklim insanın huyunu, suyunu, sesini, bakışını, edasını, kentlerin kimliğini ve ruhunu, nebatatın tadını ve kokusunu belirleyen en önemli etkidir. Okullarda, nitelik arttırıcı somut çalışmaların yanı sıra 'İmam Hatiplilik ruhu'nu tesis etmeliyiz. O ortam, o ruh, o iklim öğrencisi ve öğretmeniyle İmam Hatipleri başarıdan başarıya götürecektir.

İmam Hatiplerin tarihinde spordan sanata, üniversite sınavlarından kültür yarışmalarına, bürokrasiden siyasete, akademiden medyaya sayısız başarı hikâyeleri var. Yeni dönemde daha fazlasına ve daha iyi örneklerine şahit olacağız.

Sen Ey İmam Hatiplim!

Tarık TORUN

İlim irfan yolunda "ikra" diyen vahiyle
Bir sevdanın özüne mayalanmış görevin
Eşref-i mahkukatsın yüce Kur'an diliyle
Dünyada ve ukbada budur senin ödevin
Muhammedi ahlakın başlasın nefse akın
Sen ey İmam Hatiplim! Beklenen zafer yakın

Edep ve imanla çağlarüstü fikrinle
Zalimin karşısında mazlumunsa yanında
İbadet ahlakınla gece gündüz zikrinle
Kutlu yolun yolcusu dik duruşun şanında
Dua yüklü hitabın kalpte yüce kitabın
Sen ey İmam Hatiplim! Tüm âlem muhatabın

Elest Bezminden beri bu dava kutlu dava
Ey peygamber varisi! Bil ki sana emanet
Nasıl vazgeçilmezse toprak, su, ateş hava
Öyle sarılmalısın yoksa olur hıyanet
Karanlığa çakmak çak tüm hurafeleri yık
Sen ey İmam Hatiplim! İlim ateşini yak

Bulutlar arasından güneş ol doğ vatana
Yayı Anadolu'ya aydınlat tüm dünyayı
Uzan Asr-ı Saadet vaktindeki zamana
Tekrar aşkla dirilip kucakla o sevdayı
Nur aksın ellerinden seslen kalp tellerinden
Sen ey İmam Hatiplim! Dualar dillerinden

Sakin yolundan kalma durma yürü ileri
Bu yol hakkın yolundur unutma delikanlım!
Hedef uzak olsa da geçersin melekleri
Tut mazlumun elinden çağlarüstü vicdanlım
Sevindir yürekleri birleştir bilekleri
Sen ey İmam Hatiplim! İnlet kara gökleri

Sen sarsılmaz azminle Hak batıl savaşında
Sen devlet milletle bayrağınla bin yaşa
Sen varsın delikanlım başarının başında
Sen şahadet şerbeti cennete ki temaşa
Sen ol Hakk'ın feryadı kutlu davanın adı
Sen ey İmam Hatiplim! Bu vatanın evladı

İmam Hatipli Olmanın Faturasası

Benden on sene sonra mezun olmuş başka bir İmam Hatipli ile konuşurken Kalam Dersine hangi hocanın girdiğini sormuşum. İtiraf etmeliyim ki, ne onun okulundan içeri girdim, ne de hocaları hocam oldu. Verdiği cevap yeni bir soru doğurdu oysa, sonra yeni bir tane daha... Farkına vardığımda meslek dersleri üzerine uzunca ve keyifli bir sohbeti geride bıraktığımı anladım.

Aynı dili konuşmak, dersem, çok mu abartılı olur, bilmiyorum; ama hakkında konuşulan hususlara tüm mensuplarının bu kadar hızlı intibak ettiği kaç eğitim kurumu vardır dünyada? Kim bilir, aynı havayı solumuş, aynı tozu yutmuş, belki tıpatıp aynı azarı işitmişsinizdir kendinizden bir nesil önce mezun olanlarla... Ortak paydanız sadece meslek dersleriyle de sınırlı kalmaz elbet, öyle ya da böyle girmiş olduğunuz o çatı altında yemekhane veya yatakhane maceranızda bile diğer zamanların ve mekanların İmam Hatiplisiyle kendinizi çabucak özdeşleştirebilirsiniz.

Evet, öyle ya da böyle başladık İmam Hatip'e hepimiz. Kaçımıza soruldu başlarken, kaçımız farkındaydık yolun başında İmam Hatip'in ne olduğunun, hangimiz seçeneklere sahiptik? Benim pek alternatifim yoktu açıkçası, itiraz da etmedim hiç. Elbet vardır ama, her zorluğa, her baskıya ve her imkansızlığa rağmen okulunu bitirip de "keşke gelmeseydim, bu okulda bulunmasaydım" diyen bir arkadaşım olmadı.

Bazıları görev yapan hocaların İran'dan, Suud'dan ithal edilmiş yabancılar olduğunu farz ederek yargıladı İmam Hatipleri... Bilmiyorlardı veya bilmezden geliyorlardı: inançlı, inançsız her rengiyle hocalarımız Cumhuriyet'in liselerinde, yüksek okullarında okuyup gelmiş insanlar; kitaplarımız devletin onayından geçmiş eserlerdi ve müfredatımız Bakanlığın çizdiği sınırlarla bağlıydı. Herkes İmam Hatiplerin hem mesleğe ve hem de yükseköğretime insan yetiştirmek amacından

haberdardı ama İmam Hatipleri topluma öcü göstermeyi vazife edinenler, yine de "sadece İmam Hatip olabilirler, fazlası da gereksiz" lakırtısını dillerinden hiç düşürmediler. Duymadık, duymazdangeldikarkamızdanlafyetiştirenleri. Hanım arkadaşlarımız örtülerinden dolayı horlanırken bir kere olsun "keşke..." duymadım desem, inanır mısınız? "Mezun olduğun veya devam ettiğin okul" sorusuna verilen cevap sonrası çatılan kaşlara, alaycı bakışlara rastlamayanınız var mı? Yanıtımızla utandığımız, sıkıldığımız, belki kovulduğumuz zamanlar oldu, yine de yılmadık. Yaşıtlarımız 130 küsur kredi ile mezun olabilirken 192 kredi almayı (bizden sonraki dönemlerde 140 küsura 208 oldu durum) ızdırap görmedik de, sanki hiç matematik, hiç edebiyat, hiç inkılap tarihi almamışız muamelesi görmek hangimize ağır gelmedi? "Biz, başka okullardaki yaşitlarımızın gördüğü derslerin nerdeyse tamamını aldık" diye boğaz patlatan arkadaşlarımızı duymuyordu hakkımızda önyargı besleyenler, ama umursamadık...

Hepimiz zamanı gelince öğreniyorduk: İmam Hatipli olmanın bir faturası vardı. Her nesil, farklı oranlarla çarpılmış bir faturayı ödemek zorunda kaldı. Kimisi yüksek tahsil için ikinci bir liseyi bitirmeye mecbur bırakılırken, kimilerine bu fırsat bile tanınmadı. "Artık polis bile olamazlar" dendiğinde, İmam Hatiplilerin gözlerinden süzülen yaşları herhalde bir tek Allah bilir. Ya halkın aşkıyla, bağışıyla yapılan binalar bir bir kapatılırken sızlayan yüreklerden yükselen "âh"lar... Öğrenmiştik her vesileyle ve hepimiz biliyorduk: İmam Hatipli olmanın bir faturası vardır! Aynı duygu derinliğinde buluşan, aynı fırtınalara on yıldır göğüs geren İmam Hatip nesline asalet veren de işte bu faturayı ödemiş ya da ödemeye her dem hazır olmasıdır.

Dr. HASAN DOĞAN

“ Yeni çağın nesline öncülük eden İmam Hatip hareketinin emanetinde bulunan medeniyet mirasını geleceğe taşıırken aşması öncelikli ve önünde duran en büyük zorluk değişen toplumsal şartlara göre hareketin ‘toplumsal benliğinin’ yeniden inşası olarak görünüyor. ”

MEHMET FATİH SERENLİ

ÖNDER ANKARA TEMSİLCİSİ

Yeni Altın Çağın Eşiğinde İmam-Hatip Hareketi

İmam Hatip; asırlardır bu topraklarda toplumsal barış ve istikrarın güvencesi olan evrensel insani değerleri içeriden ve dışarıdan gelen bütün mütecaviz baskılara ve saldırılara rağmen koruyan ve sürdüren aziz bir milletin sahip olduğu tarihi ve kültürel mirası yeni bir idrak ve şuurla yeniden yorumlayarak çağa kazandırdığı en büyük sivil eğitim hareketinin adıdır. Bu hareket, dinamiğini ve etkinliğini hariçten dayatılan totaliter toplumsal mühendislik kurgularına dayanmaksızın Anadolu'da yaşayan halkların nesillere sirayet etmiş yerleşik değerlerinin kendiliğinden ve saflığından almaktadır. Öyle inanıyoruz ki, dayandığı yegane unsur olan bu asil milletin kolektif şuuru, halis niyeti, sarsılmaz iradesi, kararlı azmi ve gayreti sayesinde İmam Hatip hareketi, neşet ettiği ve içinde yaşadığı hususi toplumsal ve siyasi şartlardan bağımsız olarak bu hareket, gerekirse kendini yeni formlarda sürekli yenileyerek varlığını her daim taze ve gür bir biçimde sürdürecektir, milletin ve ümmetin ümidi olmaya devam edecektir.

Bütün vechesiyle bu topraklara ait milli ve yerli bir dava olarak İmam Hatip hareketi, insanlığı farklı isimler ve kalıplar altında köleleştirmeye çalışan ideolojilerin, bhusus tüketim kulluğunu dayatan kapitalizmin sınır aşan kitlesel popüler-kültür silahları karşısında insanlığın bu çağdaki en müstahkem direnç noktalarından birini teşkil etmektedir. Liberal popüler kültürün kimliksizleştirme ve değersizleştirme siyasetine dayalı toplumsal yaşam felsefelerine ve kültürlerine karşı yürütülen onurlu medeniyet mücadelesinde bu hareket, merkezi bir rol oynamaktadır. Hegemonik güçlerin asimetrik saldırıları karşısında birçok kalesi zaptedilmiş insanlığın adalet ve özgürlük arayışlarına şahitlik eden yeni altın çağın öncü fikir ve aksiyon liderleri de, inşaAllah, bu hareketin içinden yetiştirilecektir.

Toplumsal Benliğin Yeniden İnşası

Bin yıllık tarihi mirasımızı kökten reddeden, medeniyetimizin zengin kazanımlarını yok sayan pozitivist aydınlanmacı zihniyetin eğitim ve kültür hayatımızda sebep olduğu travmatik kasılmalar dönemi devrini kapatıyor. Yeni nesil, anlam arayışını ait olmadığı kültür ve medeniyet havzalarının köhnemiş zihniyetlerinde değil; kökleriyle bağlı bulunduğu kadim geleneğinde sürdürmek istiyor. Böylesi bir ortamda yeni çağın nesline öncülük eden İmam Hatip hareketinin emanetinde bulunan medeniyet mirasını geleceğe taşıırken aşması öncelikli ve önünde duran en büyük zorluk ise değişen toplumsal şartlara göre hareketin 'toplumsal benliğinin' yeniden inşası olarak görünüyor. Zorla koparıldığı ve ayrı düşürüldüğü kamışlığa nice bir aradan sonra geri dönen bir kamış misali tarihsel benliğini yeniden keşfeden hareketin amacına ulaşması bu toplumsal benliğin sağlıklı dönüşümüne dayalıdır. Bu bağlamda hareketin önderlerinin ve taşıyıcı aktörlerinin vizyoner yön göstericiliği ve rehberliği bu geçişte önemli rol oynayacaktır.

Geçmişin Yüklerinden Arınmak

İmam Hatip hareketinin geleceğini belirleyecek olan vizyoner liderliğin birinci gereği herşeyden önce geride kalan istisna çağın, hareketin toplumsal benliğinde bıraktığı arizi kurumsal özellikleri terk etmesi, bunlardan kendini sıyırmasıdır. Bunun tabii neticesi hareketin istikametini tamamıyla gelecek ufkuna dönerek geçmişin baskılarından zihnini arındırması, kararlı bir şekilde benliğinde oluşan hasarları onarmaya yönelmesidir. Tabiatıyla bu, geçmişini tamamen unutmayı veya redd-i miras yapmayı gerektirmez; bilakis hareketin kendi toplumsal benliğine olan özgüveni yeniden kazanmasına, benliğinin farkına varmasına ve sağlıklı bir benlik dönüşümü için manevi bir coşku ve motivasyon kazanmasına yardım eder.

Tarihsel eşiklerden geçerken kendini kritik etmeyen, geçmişin yüklerinden kurtulmak hususunda kararlılık göstermeyen hareketler, geleceğin inşasında etkili olamazlar. İmam Hatip hareketi de Türkiye'nin değişen politik ve kültürel şartları ve yeni neslin beklentileri karşısında durumunu gözden geçirdiği oranda emaneti salimen geleceğe taşıyabilecektir.

Bu çerçevede yakın tarihimizde İmam Hatipler özelinde yürütülen eğitim ve kültür mücadelesini inceleyen kritik tarihi çalışmaların yapılması ve tecrübenin belgelendirilmesi hareketin kendine bakışını derinleştirecektir. Toplumsal benliğin yeniden inşasında yakın tecrübenin içinden süzülen derslerin ibretle okunması ve yorumlanması gelecek için yeni bir projeksiyon sağlayacaktır. Türkiye'nin ve coğrafyanın kurumsal ve sistemik dönüşüm sürecinde İmam Hatip hareketinin öğretici hikayesinin katkısı büyük olacaktır. Kolektif şuurun uyarılmasında bu hikayenin kilometre taşlarına ihtiyaç vardır.

Yeni Risklere Karşı Uyanıklık

Söz konusu liderliğin diğer bir gereği ise, geçmişe yönelik kritik bakışın ışığında her hal ve şartta hareketin özüne sadakatle bağlı kalması, her türlü ayartıcı ve dikkat dağıtıcı unsurdan yüz çevirmesi, benliğini abartılı özgüvene düşme ve arzulara esir olma gibi tehlikelerden sakındırması ve korumasıdır. Bunun tabii neticesi dünyevi mal, makam ve baş olma sevdası uğruna hareketin hiçbir çıkara feda edilmemesi, bunlara yol açacak her türlü girişimden özenle uzak durulmasıdır. Bunun için elde edilen başarılar ve kazanımlar tamamıyla Allah'ın bir lütfu ve ihsanı olarak görülmeli, böyle inanılmalı; vesile olan kulların emekleri ve çabaları takdir edilirken aşırıya gidilmemeli, maddi veya manevi bir beklenti içine girilmemelidir. Bu noktada içinde bulunduğumuz şartların sağladığı fırsat ve imkanlar karşısında aşırı ümide kapılıp önceliklerin yitirilmemesi,

ortaya çıkabilecek yeni beklentilere ilgi gösterilmemesi önemlidir. Bunun diğer bir gereği de idealin kemmiyetten çok keyfiyete bağlı olduğu hususunu hatırdan uzak tutmayarak dikkati daha rafine girişim ve projelere odaklamaktır.

Hareketin halen ve yakın gelecekte karşılaşılabileceği en büyük tehlike onun yapısını yeterli görmesi ve yanılıcı bir rehavete kapılmasıdır. Tarihsel gelişiminin zirvesinde olduğu zannı hareketi ayakta tutan toplumsal sinerjinin, Allah korusun, çözülmesine veya zayıflamasına neden olabilir. Geçmişteki beklentilerin tatmin olduğu hissiyatı benliği tembelliğe ve konfor arayışına sürükleyebilir. Bu yüzden toplumsal hareketlerin doğasında olan yenilenme ihtiyacının sağlıklı bir şekilde karşılanması yeni hedeflemelerin isabetli yapılmasına ve ortak beklentilerin yeniden oluşturulmasına bağlıdır. Bunun için hareketin kolektif zihnindeki yerleşik ölçeklerin yeniden tanımlanması, ölçeğin genişletilmesi lazımdır.

Manevi Enerjinin Kaynağı: Sabır

Diğer taraftan hizmetlerde ortaya çıkan görece zorluk ve sıkıntılar karşısında gevşemeden, ümitsizliğe düşmeden, azmi elden bırakmadan hareketi sürdürme ısrarına ve inadına sahip bir kolektif sabır iradesi, hareketin ihtiyacı olan manevi enerjiyi sağlar. İçinde yaşadığımız şartları ve olayları dönüştürmenin ve ortak iyiyi gerçekleştirmenin uzun vadeli bir yatırıma ve takibe bağlı olduğu bilinciyle her daim mensupların sabır hususunda birbirlerini yoklamaları ve kollamaları gereklidir. Tarih boyu başarı, inanç ve azimle davasında sabır ve sebat eden topluluklarla birlikte olmuştur. Hazret-i Cenab-ı Peygamberin, Mekke'de yaşadığı onca işkence, ambargo, dışlama ve etkisizleştirme kampanyasına karşılık Medine'de hicretle gelen hareket ve yapılanma ne kadar ibret vericidir. Normal şartlar altında böyle bir zorlamadan bir insanın veya gurubun çıkması ve muvaffak

olması imkânsız iken Allah'a olan üstün inanç ve bağlılıkları, Peygambere olan sadakatleri sayesinde müminler kısa zamanda tahmin edilemeyecek, tarihte de tekrar etmeyecek büyük bir dönüşüme imza atmışlardır.

İçinde yaşadığımız şartlara bakınca birçok ufuk karartıcı, üzücü, düşündürücü durumla karşı karşıya geldiğimizi görüyoruz. Bunların çoğu bizim kontrol alanımızın dışında gelişen, kaderin bir cilvesi olarak cereyan etmekteyse de arkasındaki hikmetleri bilemediğimiz, madalyonun öbür tarafını okuyamadığımız için hadisat karşısında ruhumuz daralmakta, zihinlerimiz bulanabilmektedir. Hareketin yapması gereken bu gibi durumlarda kendini yoklamak, iman ve bağlılığını tazelemektir. Böylelikle Allah'ın izniyle zihin ufku bir anda aydınlanır, kalplere sekinet iner.

Sabrin Anahtarı: Allah'a Güven

İmam Hatip hareketinin toplumsal benlik inşasında sabır enerjisinin en büyük kaynağı Allah Teala'ya olan güven yani tevekküldür. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonraki dönemde de hareketin liderliği varlıkta ve yoklukta sadece Allah'ın desteğine güvenmeli ve O'na her yönüyle teslim olmalıdır. En sıkıntılı şartlar altında hareket, mücadele ederken devamlı sabrı ve tevekkülü kuşanmalı, tam güven duygusu içerisinde yılmadan yoluna devam etmelidir. Bu bir yönüyle harekete mensup birey ve kurumların yekdiğerine güven duymasını da gerektirir ve gerek hareketin kendi iç bünyesinden gerekse sosyal şartlardan kaynaklanan zorluklara, güçlüklerle ve engellere karşı hareketin manevi bünyesini daha dayanıklı kılar.

İdeale giden yol üzerinde bir takım sürçmelerin, kaymaların, sarsılmaların olması gayet doğaldır. Aynı idealin peşinde gidenlerin yapması gereken bu nevi durumlarda güven duygusunu yitirmeden birbirlerine yardımcı olmak, eksiklerini tamamlamaktır. Önemli olan uzun

vadede aynı amaç etrafındaki istikametini bozmadan devam etmek, anlık sıkıntılara, daralmalara takılmamaktır. Hareketin hayat enerjisinin kaynağı olan sabrı ve tevekkülü sürekli kılmak için bireyler ve kurumlar birbirine daha çok kenetlenmeli, ayrılığı gayrılığı bir tarafa bırakıp safları sıkılaştırmalıdır. Her gün beş kez cemaat namazlarında uyguladığımız saf rüknünü hayatın her safhasında yerine getirmeli, aralarda oluşan boşlukları kapatmalı, mesafeleri yaklaştırarak omuz omuza vermelidir. Hareketin maneviyatında kötü zan, kin ve husumet gibi duygular yaşam alanı bulamamalı, gıl-u gış tamamıyla terkedilmeli, toplumsal yapılarımız şeffaf olmalı, faaliyetlerimiz geniş kitlelere açılabilmelidir. İdeal kardeşlikte herkes birbirine karşı açık ve şeffaf davranıp ilişkilerde hesap ve siyaset gütmese o manevi ortamda zararlı virüslerin yaşama imkânı son derece zorlaşır, hemen hemen imkânsızlaşır.

Milletin ve Ümmetin Ümidi

Son yüzyılda yaşadığı medeniyet ve değerler çıkmazına karşı milletin ve ümmetin ümidi olan İmam Hatip hareketinin kurmay zekası geçmişteki tecrübeyi yeniden harmanlayarak yeni bir toplumsal benlik inşasının altyapısını bugünden oluşturmak durumundadır. Hareketi taşıyan müesseselerin kurumsal iradesi bu yönde keskinleştirilerek yeni duruma göre bir hareket tarzı belirlenmelidir. Emanet aldığımız mirası muhafaza ederken onu geliştirip gelecek nesillere daha zengin olarak devredebilmek için kurumsal yapılar güçlendirilmeli ve çeşitlendirilmelidir. Daha geniş bir hizmet alanına kavuşabilmek için kendi içinde toplumsal istişare ve müzakerelere dayalı bir sistem restorasyonuna gidilmelidir. Böylelikle hareket kendini yeni altın çağın gereklerine göre yenileyerek gelecek nesillere manevi rehberliğini sürdürecektir, bir ümit olmaya devam edecektir.

HADİ ENSAR CEYLAN
A.Ü. İLAHİYAT FAKÜLTESİ,
ARAŞTIRMA GÖREVLİSİ

İmam Hatip'e Mensup Olmak

İmam-Hatip ifadesi, belli bir meslek grubuna işaret etse de Türkiye tarihinde bu kavramın çok daha özel bir delâleti vardır;

İmam-Hatip, bir okula ve o okuldan yetişen nesle delâlet eder.

Meşhur olan okullarımız vardır. O okullarda yetişen insanlar için bir övünç kaynağıdır oraya mensup olmak. Okullar bir açıdan insanların nesebidir çünkü. İmam-Hatip de İmam-Hatipliler için bir neseptir. Akrabalık bağları vardır İmam-Hatip'te. Üst dönemler neseben abimiz, alt dönemler neseben kardeşimiz olur. Hocalarımız da ailenin atası konumundadırlar. İmam-Hatip ailesine girdi mi insan, bir daha kopamaz oradan. Bu bakımdan İmam-Hatipli olmak gerçekten bir ayrıcalıktır; ama bunun kıymetini bilenler için ayrıcalıktır. Zira malumdur, bize İmam-Hatip'te öğretilen ahlaka göre neseb, insanı kurtarmaz. İnsanın şerefli bir nesebi olabilir; ama o nesebine layık olacak eylemler ortaya koymadıktan sonra tek başına mensubiyet fayda vermez.

İmam-Hatip hep şanlı bir neseb olarak görüldü. 28 Şubat olana kadar... Ne zaman ki İmam-Hatip'lerin orta kısımları kapatıldı, mezun olanlara iş imkanı verilmedi, işte o zaman gözden düştü İmam-Hatip'ler. Birer birer boşaldı sınıflar. Öğrenci kalmayınca çatı da çöktü. Çünkü İmam-Hatip'leri imar eden, orada okuyan öğrencilerdi. Öğrenciler gidince harap oldu okullar.

Çok şükür şimdi yeniden mamur ediliyor İmam-Hatip'ler. Her yerde yeni bir çatı inşa ediliyor. İnsanlar akın akın İmam-Hatip'lere koşuyorlar. Onları mecbur eden sebepler olmasaydı çocuklarını İmam-Hatip ahlakından zaten mahrum etmeyeceklerdi belki de. Şimdi engeller kalktı, imkânlar verildi. Sıra geldi İmam-Hatip neslini yetiştirmeye. Eğer

Peygamber ahlakıyla donanmış bir nesil yetiştiremezsek bunca binalar, bunca okullar imar edilmiş olmayacak. Mescitleri imar eden nasıl ki müminlerdir, İmam-Hatip'leri imar eden de Peygamber ahlakına sahip nesiller olacaktır. O nesiller tüm Müslümanlara kardeş gözüyle bakmalı, mümin kardeşine karşı merhametli, kâfire karşı onurlu olmalı. Bir mücadelenin, bir davanın takipçisi olmalılar. Sıradan insan olamaz İmam-Hatipliler. Onların bir ideali olmalı. Çölde yolunu kaybetmiş bir deve değil; hedefine dörtnala koşan bir at gibi olmalı onlar. İyilikte yarışan, kötülüğün önüne geçen insanlardır onlar. Sadece Rabb'lerinin önünde boyun eğen istikamet sahibi insanlardır. Oruçla iradelerine söz geçirmeyi öğrenmişler onlar. Sabrın ne olduğunu bildikleri kadar, şükürü eda etmenin önemini de kavramışlardır. Emaneti alabilmek için ehil olmanın, liyakat sahibi olmanın gerekliliğini bilirler. Emaneti bir kez aldı mı ihanet etmemek için canını verir onlar. Doğruluktur sermayeleri. Helal haram mefhumuna sahip, Allah'ın çizdiği sınırları aşmaktan korkan kalpleri vardır onların. Allah'tan korktukları kadar, ümit de taşımayı akıllarından çıkarmazlar. "En son ümit ölür" onlar için. Yeis nedir bilmezler. Farkındadırlar yeis, sadece inkâr edenlere yaraşır. Hazırı tüketerek bir yere varılamayacağını bilirler. İki günü bir olmak, ziyandır onlara. Her gün yeni bir kitap okurlar, her gün yeni bir şey öğrenirler. Dünyayı takip ederler. Mehmet Akif, Necip Fazıl, Sezai Karakoç, Nuri Pakdil, Nurettin Topçu, Rasim Özdenören, İsmet Özel okumaya tutkun oldukları kadar başka dünyaların insanlarıyla yüzleşmekten de çekinmezler. Ufku geniştir çünkü onların. "Kadirşinas ama isyankar" bir duruşları vardır.

Kısacası İmam-Hatip'ler, İmam-Hatipliler olmadıkça bir anlam ifade etmez. Tıpkı İmam-Hatib'e mensup olmanın, İmam-Hatip ahlakına sahip olmadıkça bir anlam ifade etmediği gibi.

AS HALI TEKSTİL GIDA DAY. TÜK. MAD. PAZ. ve DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.

Karacakaya Caddesi No: 160 Siteler/ANKARA

Tel: + 90 312 350 76 76 Faks: + 90 312 350 14 15

www.ashali.com.tr

// İmam Hatipler niçin bu kadar tartışma konusu oldu? Muarızları tarafından niçin bu kadar üzerine gidilerek engellenmek istendi? Ve niçin muhatapları tarafından da bu kadar sahiplenildi? Bu ülkede başka okullar da vardı. Normal devlet okulları ile yerli ve yabancı kolejler de vardı. Onlarla ilgili bu kadar hararetli tartışmalar yapılmadı da imam hatiplerle ilgili tartışmalar yapıldı. İmam hatip davasına sahip çıkanların yaptıkları yalnızca kuru bir "okul taassubu" mu idi? //

Yusuf GÜNEY

Gümrük ve Ticaret
Bakanlık Müşaviri

İmam Hatipler: Dini Değerleri Muhafaza Mücadelesi

Eğitim hayatına girdikleri günden, özellikle 1951'den bu yana, 63 yıldır imam hatipler üzerine çok şeyler yazıldı, söylendi. Hatta dahası, belki de, imam ve hatip ifadesinin ilk kullanıldığı 1913'lü yıllar olmasa bile, imam ve hatip mektebi adıyla bir okul olarak açıldıkları 1924 yılından bu yana din adına konuşulan konuların başında yer aldı.

Niçin bu kadar tartışma konusu oldu? Muarızları tarafından niçin bu kadar üzerine gidilerek engellenmek istendi? Ve niçin muhatapları tarafından da bu kadar sahiplenildi? Bu ülkede başka okullar da vardı. Normal devlet okulları ile yerli ve yabancı kolejler de vardı. Onlarla ilgili bu kadar hararetli tartışmalar yapılmadı da imam hatiplerle ilgili tartışmalar yapıldı. İmam hatip davasına sahip çıkanların yaptıkları yalnızca kuru bir "okul taassubu" mu idi?

Bütün bu soruların cevabını bir tek cümleyle özetlemek mümkün: İmam hatipler üzerinden yürütülen bir "dini değerleri muhafaza mücadelesi".

Cumhuriyetin kurulduğu günden bu güne, bu ülkenin dindar insanları ile şu veya bu sebeple yeni devletimizin idare şekli olan Cumhuriyetin temel ilkelerinden biri olarak belirlenen "laiklik" ilkesini bilerek veya bilmeyerek din aleyhine yorumlayan/tatbik eden kesimler arasındaki mücadele. Neden böyle olmuştu? Niçin böyle olmuştu? Bu kesimler Osmanlı gibi koskoca bir devletin çöküşünün nedenini dinde, din adamlarında ve dini kurumlarda mı görmüşlerdi? Onlara göre geri kalmışlığımızın nedeni din miydi? Bundan mı bu ülkede din adına ne varsa ona karşı mücadele ediyorlardı? Ya da bu ülkenin insanlarını dinden uzaklaştırmak gerektiğini düşünen yabancı devletler, bize bu konuda Lozan'da bir dayatmada mı bulunmuşlardı? Böyle bir dayatma tatbik sahasına mı konulmak isteniyordu?

Ama her ne olmuşsa olmuş, bu iki kesim arasında yüz yıla yaklaşan bir mücadele

başlamıştı. Bir tarafta manevi değerlerimiz kaybolmasın diye, Allah kelamı unutulmasın diye, 'evladım hiç olmazsa imanını korusun' diye her türlü çileye, yokluğa, ızdıraba, zulme katlanan bir kesim, diğer tarafta dini değerlere mesafeli ya da karşı olan ve bu çabaları engellemek için her yolu deneyen, onca hile ve desiseye, zulme başvuran bir kesim. Geriye doğru tarihin yapraklarını çevirdiğinizde buram buram bunu hissedersiniz, bunu görürsünüz. Onca yaşanmışlıklar içinde onca hatıralar da bunu teyid eder. Bu bakımdan hatıralar çok büyük önem arz eder. Ancak ne yazık ki; biz Türk toplumu olarak, okuma alışkanlığımız olmadığı gibi yazma alışkanlığı da olmayan bir toplumuz. Halbuki biz, hem çok okumalı hem de her yaşanılanı yazmak durumundayız. Birileri tarafından sık sık slogan halinde tekrarlandığı gibi, "Unutmamalı ve unutturmamalıyız." Aksi halde tarih tekerrüretmeye devam edecektir. Ve yazılmayan, yalnızca sözde kalan, sadece kulaktan kulağa aktarılanlar da gün be gün asıl oluş şeklindeki orijinalliğini kaybedecek, gün gelecek tümünden kaybolup, unutulup gidecektir.

Biz de bu yazımızda bu konuya dikkat çekmek istedik. Naçizane deryada damla misali, yaşanmış onca hatıraları bir araya getirmeye, bizzat yaşayanların dilinden yaşadıklarını yazmaya çalıştık. Ortaya öyle bir tablo çıktı ki, yukarıda bahsettiklerimizi aynıyla teyid eden bir tablo.

Diğer taraftan imam hatipli öğrencilerin gerek meslek gerekse özel yaşamlarında nasıl birer örnek insanlar olduklarına, hangi çilelerle bugünlere gelindiğine dair onlarca örneklerden oluşan bir tablo da ortaya çıktı. Bütün bu yaşananlardan da bir nebze olsun kısa kesitleri bir araya topladık.

Şimdi isterseniz, Mihvak'ın bu ilk sayısına özel olmak üzere birkaç hatıra nakledelim.

İşte, çekilen onca sıkıntılara ilişkin bir örnek. Hem de çok yakından tanıdığınız kişilere ait:

Hangisi Daha Şanslıymış?

6. İmam Hatipliler Kurultayı. Tarih: 05 Aralık 2010. Başbakan Recep Tayyip ERDOĞAN kürsüde konuşmasını yapıyor, okul hatıralarını anlatıyordu. Konuşmasının bir yerinde aynen şunları söyledi:

“Ben İstanbul İmam Hatibin yatılı bölüm koşullarında, ranzaların arasında, tabi şimdiki ranzalar yok, o zaman farklı ranzalar var. Ranzaların arasında, sessiz sedasız ağladığımız geceleri hatırlıyorum. Arkadaşlarımızın birlikte o hıçkırıklarını duyduğumuz gecelerini hatırlıyorum. Aylardır ailesinden harçlık gelmeyen bir dilimekmekleakşamadarayaktadurmaya çalışan nice arkadaşlarımız vardı. Yüreği evlat hasretiyle yanan anaların gönderdiği yufkaları dürüm yaparak ona adeta göz yaşını katık ederek yedi yılı tamamlayan nice kardeşlerim oldu. Anadolu'nun Trakya'nın hiç bilmediğimiz hanelerinden gelen yardımları. Oralardan elmalar gelirdi, oralardan fasulyeler gelirdi, oralardan pirinçler, bulgurlar gelirdi, onlarla yemeklerimizi hazırlardık. Ve bununla ayakta kalan bir yapıydı. Bir tek evini, bir tek arsasını, imam

hatip yapılınsın diye başlayan seksen bir vilayetin tamamında nice gönlü cömert insanlar gördük, gönlü cömert insanlar dinledik. Ama yoksulluğa pesetmedik.”

Salondaki dinleyiciler de etkilenmişti. Duygusal bir tablo oluşmuştu.

Konuşmasını tamamladı. Kürsüden indi. Bu defa konuşma sırası yine bir imam hatip sevdalısı Yasin HATİBOĞLU'ndaydı. Biraz önceki Başbakan'ın konuşmasını atfen;

“Başbakan yine şanslıymış, kuru ekmek yiyormuş, biz onu da bulamıyorduk. Ben ve arkadaşlarım unu memleketten getiriyor, akşam hamurunu yoğuruyor, sabah ekmek yapılmak üzere fırına veriyorduk.”

Bir de İmam Hatip Okullarının banisi ve Ankara Merkez İmam Hatip Okuluna ismi verilen Merhum Milli Eğitim Bakanımız Tefvik İLERİ'ye ilişkin bir hatıra nakledelim. Bir zerafet örneği, bir Kur'an sevdalısı.

“Bize Bir Ziyafet Yok mu?”

Dönemin Maarif Vekili (Milli Eğitim Bakanı) Merhum Tefvik İLERİ Kayseri İmam Hatip Okulu'nu ziyarete gelir. Okulu gezdikten sonra müdüre;

- Müdür Bey!
Bize bir ziyafetin

olmayacak mı?, deyince Müdür Bey bir an şaşkınlık geçirir, telaşlanır "Ne ziyafeti, lokantaya mı götürmem gerek, nereden ne yemek getireyim diye düşünürken Bakan Bey:

- Bize bir aşr-i şerif dinletmeyecek misin? deyince; Müdür beyin şaşkınlığı geçer ve;

- Hay hay Efendim, der. Öğrencilerden Abdullah BAKIR bir aşır okur. Bakan ve yanındakiler Abdullah BAKIR'ın Kur'an-ı Kerim okumasını çok beğenir ve mest olur.

Bakan Bey geceyi Şeker Fabrikası'nın misafirhanesinde geçirir. Misafirhane de beraber kaldığı eşine; "Müthiş bir aşır dinledim" deyince, eşi; "Ben de dinlemek isterim." der. Bunun üzerine Bakanın isteği ile aynı gece polisler Taşcıoğlu Kur'an Kursu'nda kalmakta olan Abdullah BAKIR'ı Şeker Fabrikası'na götürürler. Abdullah BAKIR oradaki misafirler huzurunda da uzun tilavette bulunur. Onun okuyuşundan çok etkilenen Bakan Tevfik İLERİ, Abdullah BAKIR'a, yaz tatilinde, Ankara'da kendi evinde kalmasını teklif eder. Abdullah BAKIR bu teklifi kabul eder ve Bakan Beyin eşi hanımefendi, milletvekillerinin, bakanların eşlerini cumartesi günleri toplar, böylece yaz boyunca evde Kur'an okunup Kur'an dinlerler.

Şimdi de; Eski adı Ankara İmam Hatip Okulu olan okulumuza ilişkin bir hatıra nakledeyim. Bakınız okulumuz hangi şartlarda eğitim-öğretime başlamış. Ya bugünkü hali. Yüce Allah (C. C)'a ne kadar şükretsek az değil mi?

Garajda Eğitim - Ankara İmam Hatip Okulu

1952 yılında Rum Patriği Athenagoras, bir grup Metropolid, Papaz ve bir Milletvekili ile Ramazanı tebrik etmek üzere Ankara'ya gelir. Cumhurbaşkanı dahil diğer devlet adamlarını ziyaret ettikten sonra -Opera meydanındaki Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından kullanılan binaya- Diyanet İşleri Reisi Eyüp Sabri (HAYIRLIOĞLU) Efendi'yi de

ziyarete giderler. Sonra Patrik, henüz 1 yıl önce, 18 Aralık 1951 tarihinde açılmış olan Ankara İmam Hatip Okulu hakkında bilgi ister. Bu istek üzerine Reis çok sıkılır, kızarır ve;

"- Memleketimizde bozuk bir zihniyetin tesiriyle bir çeyrek asır büyük ihmale uğrayan

İslam din müesseselerinin yeni açılmaya başladığını, bu sene ancak beş-altı kadar okul

açılabilirdiğini, fakat gelecek sene bütün memlekete şamil teşkilat yapılacağını" söyler.

Patrik Ankara'daki İmam-Hatip Okulunun nerede olduğunu sorunca, Diyanet Reisi

yerlerin dibine geçer gibi ter döküp sakalını sıvazlayarak:

"- Evet Efendim, der. Acele karar verildi. Milli Eğitim Bakanlığı henüz bir yer tedarik

edemedi. Muvakkaten bizim dairenin alt katına aldık."

Sonra Patrik Okulu görmek ister. Reis büsbütün şaşırır, söyleyecek söz bulamaz. Yutkunarak.

"- Buyurunuz efendim!" der.

Fakat Reis kendisi onlarla çıkmaz. Görevli bazı memurlar Patrik'le birlikte İmam-Hatip Okulunun olduğu bodrum kata inerler. Patrik ve maiyeti hayret ve dehşet içerisinde

kalırlar. Çünkü yerler çamurludur. Burası geceleri Reisin otomobiline garaj vazifesi görmekte, gündüzleri ise İmam-Hatip Okulu olmaktadır. Duvarları delik-deşik ve her tarafından sefalet akmaktadır. Sıralar kırık-döküktür. Rutubet ve yemek kokusu her tarafa sinmiştir. Çocukların üzerleri lime limedir. Yarım papuçlar, yırtık ve yağlı kasketler, yamalı poturlar, topukları soyulmuş çoraplar. Mektep Müdürü'nün

nefesi tutulmuş, ne diyeceğini bilememektedir. Patrik sorar:

“- Efendiler Kur’an okuyorlar mı, Ezan okuyorlar mı?”

“- Okuyorlar efendim, Arzu ederseniz bir parça okutalım.”

“- Hacet yok efendim. Hangi harflerle okutuyorsunuz?”

“- Arap harfleri ile efendim”

“- Güzel. Doğrusu da budur. Başka türlü Kur’an okunmaz.”

Patrik cenapları çocukların arkasını sıvar:

“- Evlatlar, der. Siz din adamı olacaksınız. Ahlaklı, imanlı ve şuurlu olunuz. Bilhassa

maneviyata ehemmiyet veriniz, derslerinize güzel çalışınız. ;”

Ya imam hatipli gençler? Onlar nasıl yetişmişler, nasıl birer örnek insan olmuşlardı? Örnekler saymakla bitmez. Şurası bir gerçektir ki; elbette imam hatiplerden de yanlış insanlar çıkabilir. Ama emin olunuz ki; Yüzde bir değil, belki bin de bir, mesabesinde ancak yanlış insan çıkan bu okullardan kahir ekseriyetle, ana ve babasına saygılı, vatanını ve milletini seven, çalışkan, gayretli binlerce insan mezun olmuştur. İşte bu öğrencilerle ilgili bir ehli tasavvufun gözlemi ve onlardan bir kaçının yaşamından birkaç örnek:

“Bir Yıl Bile Okusa Farkediyor”

Hayatının 60 yılını irşatla geçiren, Nakşi ve Kadiri geleneğinden gelen, bugüne kadar yüzlerce talebe yetiştiren Kayseri’nin önde gelen âlimlerinden Hacı Ahmed İslamoğlu Hocaefendi, İmam Hatipli öğrencilerle ilgili tespitini şöyle ifade ediyor:

“Cenab-ı Hakk’ın inayeti, sonra da başta Rasül-i Kibriya Efendimizin ve bütün evliyallahın açık himmeti var. Bu imam hatiplerde dergah ruhu var. İmam hatipli olan yavrudaki yatkınlığa bakıyoruz. Onbinler de bir şaki ya çıkmıştır ya çıkmamıştır. İmam hatipliler manen hep derviş ruhlu gençler. Bir defasında arabanın üstünde, Kur’an okumayı bilen ve tarikata da girmiş olan liseli gençleri görmüştüm.

Liseli gençleri imam hatipli gençlerle karşılaştırdığımda birtakım hamlıklar görüyordum ... Halbuki o gençler hem tarikat ehli, hem Kur’an okuyor ve camide müezzinlik falan da yapıyorlardı. Fakat imam hatipte nasıl bir ruh varsa, ... Biiznillah tekke ruhu, dergah ruhu ile onlar okullarına ham giriyor, yetkin çıkıyorlar adeta...

Öyle hakikaten. Yeter ki bir sene imam hatibe gitsin. Temelini alıyor. İmam hatipli manen derviş canım... O bir sene çocuğun itikat ve imanının korunmasına vesile oluyor.”

“Bu Kadar Saygı Görmedim”

Ahmet Bey coğrafya öğretmeniydi. Kendisi imam hatip mezunu değildi. Ancak uzun yıllar imam hatip lisesinde öğretmenlik yaptıktan sonra nihayet emekli olmuştu. O anlatıyor;

- Ben bunca okulda görev yaptım, bu imam hatipli çocuklardaki kadar saygıyı hiçbir okulda görmedim.

- Nasıl hocam? diye soruldu.

Anlatmaya başladı:

- Bir gün öğle vakti bir cami önünde abdest almaya çalışıyorum. Gördüğünüz gibi artık yaşlandık. Yaşımız bir hayli ilerledi. Ayakkabı çıkarmakta bir hayli güçlük çekiyordum. Ayakkabımı bir türlü çıkaramadım. Bu arada beni izleyen bir delikanlı hızla yanıma yaklaştı. “Hocam müsaade edin lütfen” dedi. Hemen ayağıma sarıldı ve ayakkabılarımı çıkardı. Baktım, benim imam hatiplisinden bir öğrencim. Ben meslek hayatım boyunca imam hatiplerdeki çocuklar kadar saygılı olanlarını görmedim.

Evladın Hayırlısı

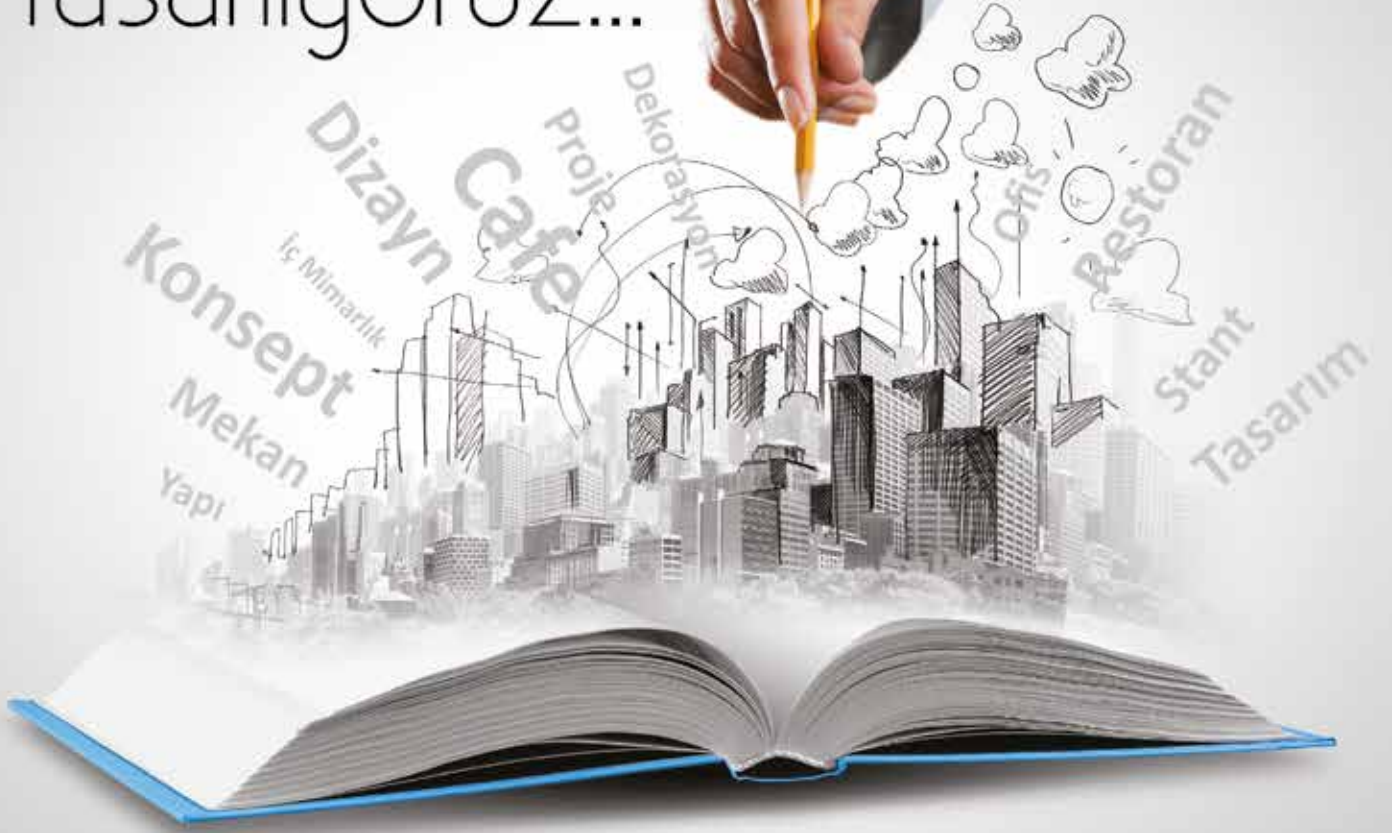
Babası geçirdiği bir hastalık neticesinde bakıma muhtaç duruma düşmüştü. Birilerinin yardımıyla bir yerlerden bir yerlere gidebiliyor, bir çok işini birilerinin yardımıyla yapıyordu. Bir Anadolu insanı olarak bu durumu gururuna yediremiyor, muhtaç duruma düşmeyi ve kendisine yardımla bakılıyor olmasını hazmedemiyordu. Sadece huysuzlanmakla kalmıyor, işi daha da ileri götürerek yardım etmek istediğinde kendisini tekmeliyor, vuruyordu. O ise babasının bu durumuna aldırış etmiyor, Allah'ın kendisine emrettiği ana babaya itaat ve yardıma son derece titizlikle riayet etme gayreti içinde çabalıyordu.

Günler aylar bu şekilde geçmişti. Nihayet ölüm vakti geldi. Oğlunu yanına çağırdı ve dedi ki;

“-Be evladım sen nasıl bir insansın. Seni dövdüm, tekmeledim, sen yine de bana hizmet ettin. Çok hakkın var bende. Hakkını helal et.”

Hayallerinizi Tasarlıyoruz...

İmam Hatipli Olmak

İmam Hatipli, henüz kendini tam bilmediği bir dönemde farkında olmadan bir misyon yüklenmektedir. Belki de başlangıçta dış etkenlerden dolayı hoşlanmadığı ancak sonraları yüklenmekten dolayı Allaha hamd ettiği bu misyon İslam'ın peygamberi ve ilk imamı olan Hz. Muhammed (S. A. V)'in misyonudur. İmam kelimesi, öne geçmek yani önder olmak demektir. İmam, sadece camide öne geçip arkasına saf saf dizilen insanlara namaz kıldırarak kimse değildir. İmam, sıradan boncuk tanelerini bir ipte toplayıp onları bir amaç için birleştiren tesbihin imamesi gibidir. İmam, toplumu oluşturan kişileri aynı inanç ilkeleri etrafında aynı amaç için bir araya getirme sorumluluğunu omuzlayan kimsedir. Önder olan, önde olan bu kişi, vazifesini icra ederken herkesin gözünün kendisinin üzerinde olduğunun farkında olmalı ve toplumun kendisinden birtakım beklentileri olduğunu unutmamalıdır. O makama uygun davranmanın bir İmam Hatipli için en büyük sorumluluk olduğu şuurunu taşımalıdır. İmam Hatipli olmak, bu şuurla hayatın içinde var olmaktır.

İmam Hatipte okumak, Peygamber mesleğini icra etmek için atılan en büyük adımdır. Dinini, kitabını anlamak, anlatmak, birikimlerini insanlığa aktarmak ve dünyanın en ulvi mesleğini icra etmek için paha biçilmez bir fırsattır. "Sizin en hayırlınız Kuranı-Kerimi öğrenen ve öğreteninizdir." Evet, İmam Hatiplinin Efendimizin bu güzel sözünü yerine getirebilme şerefine nail olma imkânı vardır. Bu eğitimin vasıl olacağı zirvede Peygamber efendimize meslektaş olmak vardır. İmam Hatipli O'nun gibi yaşayarak insanları cehalet batağından aydınlığa çıkarmayı hedefler. İmam hatipli en doğru ölçülerle yaşayarak çok daha fazla çalışır, kendisini bekleyen zor bir hayat ve aşması gereken pek çok engel olduğunu bilir.

İmam Hatip nesli, maddi ve manevi değerlerini bilerek madde ile manayı sinesinde m e z c e d e b i l e n , vatan ve millet aşkıyla hizmete koşmayı ibadet kabul eden, kendini muhabbet fedaisi olarak algılayabilen, başkalarını anlamaya çalışan, yardımsever, hoş görülüyü aynı zamanda ebedi saadeti kazanma ve kazandırma gibi ulvi gayeleri olan bir nesildir.

İmam Hatipli hangi işi yaparsa yapsın öncelikli görevi yaptığı işte örnek olmaktır. İşini sağlam, doğru ve bilinçle yapmalıdır. İşine hile-hurda katmamalıdır. Hele hele kul hakkına girecek durumlara çok dikkat etmelidir. İmam Hatipli yanlışlıkla bile olsa kötüye uymaktan, haksızlık yapmaktan ve yoldan çıkmaktan Allah'a sığınır. Mevla'nın hoşuna gitmeyecek kötü işlerden hayâ eder. İmam Hatipli önderdir, toplumun önündedir ve örnektir. İmam Hatip ruhlu yürekler, ailesine, milletin her ferdine ve devletine karşı saygılı ve faydalı olmak için çirpınırlar. Fazilet sahibi saygın bir fert olarak toplumda lider kişi olabilmek İmam Hatip gencinin temel gayesidir.

İmam Hatip nesli bu meziyetleri içinde barındıran bu yolda ilerleme gayreti içinde olan güzide bir nesildir. Allah sevgisini en derinden hissedip hayatının her anını buna göre şekillendirmek, bu nesil için temel esastır.

Bu neslin yetişmesine vesile olan İmam Hatip okullarının temelinde anaların, babaların ve çilekeş Anadolu insanının alınteri ve gözyaşı vardır. Bu düşünce ile sarf edilen emekleri boşa çıkarmadan belirlenen hedef doğrultusunda ilerlemek bu neslin boynunun borcudur.

MUHAMMED MEHDİ KASAÇOĞLU

MİHVAK GENÇLİK KOLLARI BAŞKANI

hortummarket

HORTUMLARI
AN EATON BRAND
İÇ ANADOLU BÖLGE BAĞLI

100. Yıl Bulvarı 41/A Sk.

No:18-20 (06370)

Ostim/ANKARA

Tel: 0(312) 385 25 11

Fax: 0(312) 385 09 77

info@hortummarket.com

www.hortummarket.com

Kesintisiz ve **Sızıntısız** Kontrol

Bize Kalan Sevdalar

Zor zamanlarmış, çok zor zamanlar... Darağaçları, seherlerin tanıdığı âlim bedenler, toprak altına gömülen kitaplar, ihanete uğrayan bir medeniyet, yitirmeye yüz tutmuş umutlar, ifsat edilmiş fikirler, yokuşa sürülmüş benlikler...

İmtihanın en çetin bağına düşmüş; atalarım, babamın babaları, adalet timsali ecdadın torunları. Kimisi meydan okumuş kalleşçe hesaplara, onurlu yaşamın karşılığı olarak vermiş canını kimisi. Önden gidenler hesaplarını en adil güne bırakıp gitmişler. Geride kalanların ağıtları asla boyun eğmemiş yılgınlığa. Gidenlerin ışıklarıyla yollar daha da aydınlanmış. Geride kalanlar bu aydınlıklarla ölümsüz sevdalara ulaşmayı düşlemişler. Biçildikçe daha da gürleşip ezildikçe daha da sertleşmişler. Bir hayalleri varmış. Evlatlarına, evlatlarının yavrularına ulaşmasını istedikleri bir hayal: "Gün gelecek karanlık odalarda okuduklarımız meydanlarda haykırılacak!"

Hayallerinin gerçekleşmesi için hep çabalamışlar. Mesela gelecek kaygısı gütmeyen varlıklarının büyük çoğunluğunu vermişler yapılan okullara. Çünkü biliyorlarmış eğitimin ve birlik içinde öğrenmenin gerekliliğini.

Bu hayalin ve güzel insanların nice düşlerinin gerçek olması için adeta çabalamış kâinat. Bir işaret beklemiş rüzgâr inşiraha erdiren havasını yüreklere salıvermek için, bir güneş beklemiş tomurcuklar filizlenmek için. Bir karayel beklemiş bulutlar, süzüle süzüle yağıp yeryüzünün halifelerini, inanmışları, ilmek ilmek birbirine bağlamak için.

Rüzgâr, güneş, karayel bizi beklemiş olmalı. Asr ile başlayıp Asr ile biten halleşmeler, bilincin yeniden kuşanılması için okunan kitaplar ve ecdadımın varlığını her an hissettiğim okulum ve okulumun kardeşi okullar ve okuyan kardeşlerim.

Ecdadımın emeği, alın teri, düşü; okulum... Şubatları, Eylülleri, prangaları her an başucunda duran, zincirlenemez yürek taşıyan insanların kabul olmuş duası benim için kocaman bir dünya barındırıyor. Allah'ı hatırlatmalarından ziyade koridorda gördüğümde sahabe görmüşüm hissi veren hocalarım, dostluklarına tutunup cennete ulaşmayı amaçladığım yoldaşlarım, kitaplarının satır aralarında bulduğum yön verici cümleler hepsi bir bahçeye girdiğimde çıkıveriyor karşıma.

Acılarla yoğrulmuş bir neslin sızıları elbette bitmez. Sızılarımızın sevdalara dönüşmesi ecdadın yegâne yadigarı değil mi bize? Bir sevda ki okulum koridorlarında an be an benimle.

Okulumun koridorları gibi olmak isterim mesela; gözyaşları ve "Açmam!" çığlıkları ile sığınılan koridorlar.

Okulumun sınıfları gibi olmak isterim sonra, heyecanla ve hayata alıntılama için dinlenen bir dersin duvarlarımda yankılanmasını, o tatlı afacanlıkları ve haylazlıkları içimde barındırmak isterim.

Okulumun mescitleri gibi olmak isterim. Senelerce kopmayan bağların ilk düşümünün atılmasına, namaza gelen kişi sayısınca mutlu olmamıza ya da öz eleştirilerimize şahit olan mescidimiz.

Okulumun bahçesi gibi olmak isterim. Herkesi kabul eden, içine alan, banklarında kalp kırmadan arkadaşı uyurma planları yapılan, yozlaşmaya meyilli öğrenciler görüldüğünde hüzünlenen bahçemiz gibi.

En önemlisi de okulumun benim talebem dediği bir öğrenci olmak

isterim. Öğrendiklerinin boş olmadığını bilen, öğrendiğini sınıfa hapsedmeden sokağa götürme çabasında olup "Bugün ne kadar insana ulaşabildim?" kaygısını iliklerine kadar hisseden, toplumun önder olarak kabul edeceği bir talebe. Geçen yılları, âlimlerin kolayca harcanabildiği bir yerden geldiğimizi, İskilipli Atıf'ı, Hamidiye'yi, Tefvik İleri'yi unutmadan, özeleştiriden korkmayan, duruşunu saklamayan bir talebe olmak isterim.

İsteklerim ve ecdadımın hayali doğrultusunda bir yaşam sürme gayretindeyken ecdada, davaya, sevdaya uzak yürekler gördüğümde kırılma da düşlerim henüz yenilmedik, ve yitirilmemiş umutların yeniden filizlenmesi için yeter bir besmele.

Okulum, sevdama ve sokakların kurtuluşuna; BİSMİLLAH!

AYŞE SÜMEYYE YAVUZ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ
GAZETECİLİK BÖLÜMÜ 2. SINIF ÖĞRENCİSİ

(Bu yazı 2012 yılında Genç Öncüler tarafından düzenlenen 'Sınıftan Sokağa İmam Hatip Sevdam' yarışmasında 2. olmuştur.)

İMAM HATİP KİTAPLIĞI

AYSEL YAŞA

İmam Hatipler neslin yetişmesinde çok önemli bir rol oynadılar. Başta ülkemizin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı yetiştiren bu okulların mezunları toplumsal hayatta her zaman farklılıklarını gösterdiler. Kaliteli dini eğitimin vazgeçilmez adresi İmam Hatipler deyince herkesin aklına sayısız anı gelir. Bir dönemin yetiştiricisi bu okulların önemli misyonunu aktaran kitaplar da yok değil. Okullarda okutulan kıymetli ders kitaplarının yanı sıra İmam Hatip Okullarını da anlatan sayısız kitap var. Bazılarının tarihi çok eski. 1975-76'ya tarihlenen de var, son değişikliklerle 2014 basımı olan da. Aslında bu kitaplar bir cevher olarak görülen bu okullar adına bizlere çok şey öğretiyor. Nasıl doğdu, nasıl gelişti? Geçen zamanda ne gibi değişiklikler yaşadı? Peki ya okuyanlar, sadece 'imam' olarak görülenler, neden hep okullarından gurur duydular. İşte bunların hepsinin cevabı İmam Hatip Kitaplığı'nda gizli. Bu güzide okulu daha yakından tanımak isteyenler için onlarca kitap arasından seçerek hazırladığımız liste şöyle...

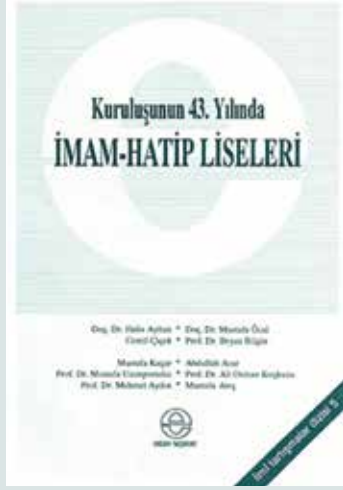
**1913'TEN GÜNÜMÜZE
İMAM HATİP OKULLARI MESELESİ
NAHİD DİNÇER**

Şule Yayınları tarafından basılan Nahid Dinçer ve M. Ertuğrul Düzdağ'ın kaleme aldığı 1913'ten Günümüze İmam Hatip Okulları Meselesi adlı kitap İmam Hatip okulları ne zaman kuruldu? Nasıl gelişti, çoğaldı, büyüdü? Kaç kere kapatıldı, sonra nasıl açıldı? Engel olmaya çalışanlar ne der, ne ister, asıl maksatları nedir? Neden hep aynı sıkıntıları çekiyoruz? İmam Hatip Okullarını halk neden sever, tutar ve destekler? Neden hep aynı sıkıntıları çekiyor? gibi başlıklar altında İHL'ler masaya yatırılıyor. Eğitimci ve fikir adamı Dinçer'in bakış açısıyla harmanlandığı kitap, kitaplığın özel eserlerinden biri.

**İMAM HATİP LİSELERİNDE EĞİTİM
VE ÖĞRETİM
MAHMUT ZENGİN**

Türk Eğitim Sistemi içerisinde örgün olarak eğitim öğretim yapan okullardan birisi olan İmam Hatip Liseleri, belki de üzerinde en çok konuşulan ve tartışılan kurum olma özelliği taşımaktadır. Ancak İHL konusundaki bu tartışmalar, genelde çok spekülatif, tek taraflı, ön yargılı, bilimsel olmayan özellikler taşımaktadır. İmam Hatip Liselerine ilişkin tartışmalar siyasal ve ideolojik bir boyut kazanmıştır. Aslında bu okulları masaya yatırma girişiminde bile, gerçekte hangi toplumsal güç ve taleplerden hareket edildiğini anlamak gerekir. Aksi takdirde bu tartışmalarla ulaşılabilecek elverişli bir nokta yoktur. Eğitim ve öğretime dair detayların işlendiği kitap, Dem Yayınları tarafından basılmıştır.

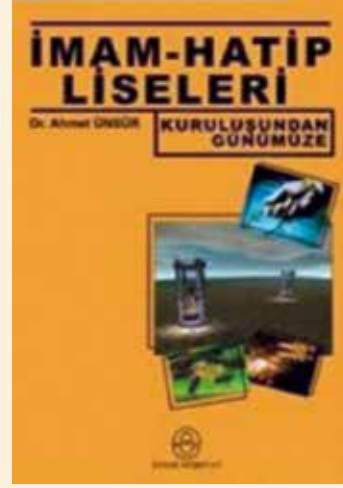

KURULUŞUNUN 43. YILINDA İMAM HATİP LİSELERİ

KOLEKTİF

İHL'lerle ilgili kolektif çalışmalardan biri de bu kitap. Abdullah ACAR, Ali Osman KOÇKUZU, Beyza BİLGİN, Cemil ÇİÇEK, Halis AYHAN, Mehmet AYDIN, Mustafa ATEŞ, Mustafa KAÇAR, Mustafa ÖCAL, MUSTAFA UZUNPASTALCI'nın imzasının olduğu çalışmada, din ve dünyayı birleştiren eğitim sisteminin İmam Hatip Liselerinde gerçekleşmesi amacına odaklanıyor.

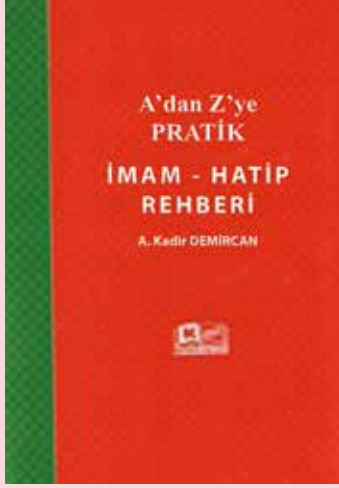
Cumhuriyet devrinde içine girdiğimiz eğitim sisteminde ve kültür hayatında akıl, doğa, deney bilgi kaynağı olarak asıl kabul edildiği için din eğitimi 1933'lerden itibaren nihayete erdirilmiş, sonra bunun yanlışlığı esas alınarak 1946'lardan itibaren kurslar, okullar ve ilahiyat fakülteleri şekliyle meseleye, vahye de bilgi kaynağı olarak yer vermeye lütfedilip başlanmıştır. İmam Hatip Liselerinin müfredatı sistem itibarıyla din ve dünya yani akıl, doğa, deney ve vahiy esasında bir eğitim vermektedir. Ensar Neşriyat'tan çıkan kitapta bu ikilemler de yer alıyor.

KURULUŞUNDAN GÜNÜMÜZE İMAM - HATİP LİSELERİ

AHMET ÜNSÜR

Türkiye'de din eğitiminin en sağlıklı yansımalarından biri olan İmam Hatipler toplumsal arz-talep dengesi çerçevesinde gelişimlerini devam ettirdiler. İmam Hatipler Liselerinin toplumu bütünleştirme noktasında gördüğü işlevlerini daha iyi yerine getirebilmesi için, sağduyu ile gerginliklere ve karışıklıklara yol açmadan objektif olarak ele alınması, eksik ve aksayan yönlerinin giderilmesi gerekmektedir. İmam Hatipler üzerinde yürütülen tartışmalar, bu okulların varlıkları ile ilgili değil de, verdiği eğitim-öğretimin nitelikleri noktasında olduğu taktirde son derece önemli bir açılım sağlanacaktır. İmam-Hatip Liseleri ile ilgili tartışmalar aslında Türkiye'de ciddi bir din eğitimi probleminin varlığını bize göstermektedir. İmam Hatipler açıldığı ilk günden itibaren gelişimini sürdürerek talep ve ihtiyaçları karşılama noktasında ciddi bir işlev görmüştür ve görmeye de devam etmektedir. İşte bu kitap gelişim sürecini ve gelecekte neler yapılması gerektiğini özetliyor.

**A'DAN Z'YE PRATİK
İMAM HATİP REHBERİ
A. KADIR DEMİRCAN**

Kitabın ismine bakıp yanılmayalım. Bu kitap her seviyede Müslüman'a hitap etmesi hedefiyle hazırlanmış. Unutmayınız ki her Müslüman bizzat dininin görevlisidir. Bu sebeple içindekiler ve konuları ele alış biçimleri oldukça farklı. İmam-Hatip Lisesi; öğrenci, öğretmen, görevli imam hatip ve tüm mensupları başta olmak üzere, inanan herkesin bizzat öğrenip tatbik etmesi icabeden önemli konuların, bilgi ve dokümanların, özetlenmiş, sadeleştirilerek pratik hale getirilmiş şekillerini topluca bu kitapta bulacaksınız. Belki, bildiğiniz veya bilmediğiniz çoğu konuların kaleme alınmış biçimlerine ilk kez bu kitapta rastlayacaksınız.

**4+4+4 İMAM HATİP
FARUK ÖZCAN**

Eğitim-öğretim bütün insanların dolayısıyla bütün devletlerin en temel meselesi. Bu durum tüm dünya için olduğu kadar, Türkiye için de aynı derecede önemli. En son yapılan düzenlemeyle zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasından sonra, yapılan tüm tartışmalar yine en çok İmam-Hatip Liseleri üzerine yoğunlaşmıştır. Yazar, İmam-Hatip Liseleri ve din öğretimini hem eleştirenlerin hem de savunuların düşüncelerini tarafsız bir şekilde ele alarak bilimsel metotlarla tahlil edip, makûl çözüm yolları sunmakla bu konuya önemli bir katkı sağlıyor. Toplumsal Dönüşüm Yayınları tarafından 2012'de basılan kitaba göz gezdirmekte fayda var.

ÇİĞLIK ALİ ERKAN KAVAKLI

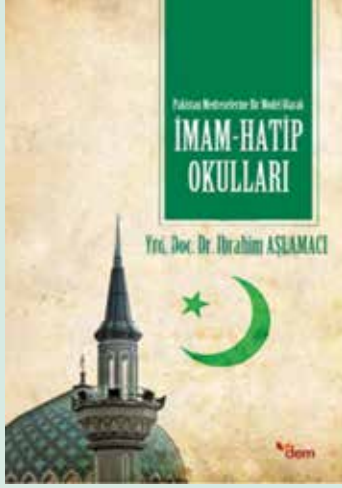
Hep akademik çalışmalardan söz etmeyeceğiz elbette. İmam Hatipler orada okuyan nice yazarın yazılarına, kitaplarına ve romanlarına konu oldular. İşte Çığlık bunlardan biri. Nesil Yayınları'ndan çıkan kitapla ilgili yazar "İçim kan ağlayarak yazdığım bu romanı okurken bilmem siz ne düşüneceksiniz? Ben hep o günü hatırlayacağım. Çevik kuvvetin okulumun önüne yığıldığı o talihsiz günü. Başörtülü kızlarımı okula almamak için, Eyüp İmam-Hatip Lisesi önüne yığıldığı o talihsiz günü. Başörtülü kızlarımı okula almamak için, Eyüp İmam-Hatip Lisesi önüne polis ordusu getirilmişti. Rabbim, kimseyi zalimler karşısında çaresiz bırakmasın. Kimseyi zalimlere boyun eğmeye mecbur etmesin. Yalnız ona güvenelim ve yalnız ona dayanalım. Boyun eğmeyelim, direnelim. Bu onurlu direnişin hikayesini okurken mendilinizle gözyaşlarınızı silecek, bu kadar zulme, dayatmaya, baskıya bu zavallı çocuklar nasıl dayanmış diye hayret edeceksiniz." diyor. O ızdıraplı günleri unutmamak için okunması gereken bir kitap.

KÖY ENSTİTÜLERİNDEN İMAM-HATİP OKULLARINA VEDAT SAĞLAM

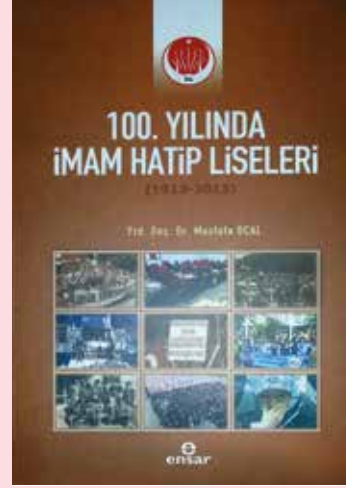
Cumhuriyet öncesi başlayan eğitimde yeniden yapılanma hareketleri, Cumhuriyet'le birlikte köy enstitülerinin açılmasını netice verdi. Halkın özüne ters, kültürüne yabancı bir uygulamaydı bu. Bu konuda öyle boyutlara varıldı ki, köy enstitülerinin amacının "dinsiz nesil" yetiştirmek olduğu düşünülüyor. Ve zaman içerisinde "Cenaze yıkayacak hoca bulamıyoruz" şikayetleri yükseldi. Dinin önü iyice kesilmiş, dini yaşamak suç olmuştu. İnsanlara dinini öğretecek hocalar da artık parmakla sayılır hala gelmişti.

Bu ihtiyacı gidermeye yönelik birkaç göstermelik imam-hatip okulu açıldı önce. Zamanla bu okullar halk tarafından öyle sevildi ve benimsendi ki, bir bir yeni imam-hatip okulları açılmaya başlandı ve sayıları yüzleri geçti. Derken geriye dönüş yeniden başladı. Bir sistem değişikliğiyle bu okullar neredeyse kapatılma noktasına geldi. Kitap tüm bunlarla orantılı olarak, Osmanlı'nın son döneminden, günümüze kadar olan eğitim sistemimizi ele alıyor, teşhisle birlikte çözüm önerileri de sunuyor.

PAKİSTAN MEDRESELERİNDE BİR MODEL OLARAK İMAM HATİP OKULLARI İBRAHİM AŞLAMACI

İmam Hatiplerin namının yurt dışlarına kadar yayıldığını Dem Yayınları'ndan çıkan İbrahim Aşlamacı'nın kitabından öğreniyoruz. İmam-Hatip modeli, İslam eğitim geleneğinin devlet himayesindeki Nizâmiye Medreseleriyle başlayan Selçuklu-Osmanlı-Türkiye tecrübesi çizgisinde gelinen noktayı temsil eden Türkiye'nin kendine özgü İslam eğitim modelidir. Bu modelin fikri temelinde "geleneksel" ve "modern" referanslar arasında bir uyum bulma çabası yer almaktadır. Bu model, özellikle 11 Eylül sonrasında uluslararası bir ilginin odağı haline gelmiştir. Türkiye'nin bu tecrübesi Pakistan, Afganistan, Endonezya gibi Müslüman ülkelerdeki medreselerin reform çabalarına bir model olarak gösteriliyor. Kitapta, İmam-Hatip modelinin bilimsel yaklaşımla ortaya konulması ve reform çalışmalarının yürütüldüğü ülkelerden ilginin üst düzeyde olduğu ve resmi makamlarıyla da İmam-Hatip modelini kendi sistemleri için talep eden Pakistan medrese eğitim sistemiyle karşılaştırılıp, uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi amaçlanıyor.

100. YILINDA İMAM HATİPLER YRD. DOÇ. DR. MUSTAFA ÖCAL

Ensar Neşriyat tarafından neşredilen belki de en önemli İmam Hatip kitaplarından biri de Mustafa Öcal'a ait. 100. Yılında İmam Hatipler kitabı, bizlere farklı bir perspektif sunuyor. Osmanlı Devleti'nin son dönemindeki iki medreseden biri ismen, diğeri programı itibarıyla İmam-Hatip Liselerinin ilk modellerini oluşturmuştu. Medresetü'l Eimme ve'l Huteba (İmamlar ve Hatipler Medresesi)'nin kuruluş tarihine baktığınızda İHL'ler 100. yıllarını çoktan tamamlamışlardır bile. İşte bu başlangıçtan yola çıkarak okullara dair detaylı bilgiler sunan kitapta, 100 yılda gelinen nokta değerlendiriliyor. Kendi tarihi boyunca önlerine konulan her tür engele karşı bir asil duruş sergilemiş olan İmam-Hatip camiasının, nasıl kavga etmeden fikren mücadele ederek faaliyetlerini sürdürdüğü de ele alınan bir başka başlık.

Mezunumuz Taekwondo Dünya Şampiyonu Hamide Bıçkın Çetiner:

// Hiçbir zaman doping belasına bulaşmadım. //
Benim dopingim hep ayetler ve dualar oldu.

Kısaca kendinizden bahsedebilir misiniz?

1978 yılında Ankara'da doğdum. İlköğrenime devam ederken 9 yaşında Taekwondo sporuna başladım. Hiperaktif bir çocuk olmam ve mahalledeki erkek çocuklarla sürekli kavga edip onları dövmemden dolayı babam enerjimi doğru yerlerde kullanmamı sağlamak için bu spora yönlendirdi. Ben de taekwandoyu ve spor salonunu sevince devam ettim ve performans sporcusu oldum. Ankara Merkez İmam Hatip Lisesi öğrencisi iken 16 yaşında Avrupa ve 17 yaşında Dünya

Şampiyonu oldum. Taekwondo sporunun 2000 yılında olimpik spor dalı olarak kabul edilmesi ile beraber olimpiyatlara katılma hakkı kazandım ve ülkeme bu spor dalında ilk olimpiyat madalyasını kazandırdım. İmam Hatip Lisesinden mezun olduktan sonra Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Spor Yöneticiliği bölümünde okudum ve aynı zamanda spor hayatına devam ettim. Bu süre zarfında Avrupa ve Dünya Şampiyonalarında birçok madalya kazandım. 2010 yılında aktif sporculuk hayatımı sonlandırdım. Spor

Genel Müdürlüğünde 2008 yılından bu yana görev yapmaktayım. ASKİ Spor Kulübü bayan Taekwondo Takımı Koordinatörü olarak tecrübelerimi genç sporcu kızlarımıza aktarıyorum. Bayan sporcularla ilgili değişik projeleri hazırlayarak hayata geçirmekteyim. Evliyim, 2 çocuk annesiyim.

Spor ve iş hayatınızda imam hatip mezunu olmanın size kazandırdıkları nedir?

Spor hayatımda ve kazandığım başarılarla, İmam Hatip Lisesi öğrencisi olma ve okulumun bana verdiği dini eğitimin, milli ve manevi değerlerin katkısı çok büyüktür. Normal ortaokul ve lise müfredatının yanında dini eğitim aldım. Bu sayede hiçbir zaman doping belasına bulaşmadım. Benim dopingim hep ayetler ve dualar oldu. Müslüman bir Türk kadınının başörtülü olarak uluslararası arenada olimpiyat, dünya ve avrupa çapında madalyalar kazanabileceğini ve şampiyon olabileceğini tüm dünyaya gösterdim. Bu süre zarfında başörtüsü takmamdan dolayı ülkemde bir sürü engellemeyle karşı karşıya kaldım. Bazı şampiyonalara ve organizasyonlara bu sebepten dolayı katılamadığım oldu. Ama bugün şükürler olsun ki; kadın sporcularımız

bir çok dalda artık bu sorunu yaşamıyorlar. Bunu sağlayan devlet büyüklerimize şükranlarımı sunuyorum. Hele hele bu imkanı sağlayan başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın bir İmam Hatip Lisesi mensubu olmasından da gurur duyuyorum.

Bugün imam hatip sıralarında oturan genç arkadaşlara tavsiyeleriniz nelerdir?

Öncelikle okullarıyla gurur duymalarını isterim. İmam Hatipli olmak bir ayrıcalıktır. Okul müfredatının diğer okullara göre daha yoğun olması bugün onlara zor geliyor gibi görünse de ileriki yıllarda bunun yararlarını daha iyi göreceklerdir. İmam Hatipli olmak sadece din görevlisi olmak değildir. Hayatın her alanında başarılı bir doktor, mühendis, iktisatçı, hukukçu, ticaret erbabı ve sporcu olarak da ülkelerine hizmet etmeleri gerektiğini unutmamalıdır. Aldıkları İmam Hatip eğitimi ve terbiyesi tüm mesleklerde daha başarılı olmalarını sağlayacaktır. Bizler onlara her zaman destek olmaya hazırız.

Son olarak da, tüm İmam Hatipli Kardeşlerimin spor yapmalarını, özellikle de bayan kardeşlerimin Taekwondo sporu yapmasını öneriyorum.

SPOR KARIYERİNDEKİ ÖNEMLİ BAŞARILARI:

- 1994 yılında Türkiye Gençler Şampiyonu olunca Milli Takıma girme başarısını gösterdi ve Avrupa Şampiyonasında Gençler Avrupa Şampiyonu oldu.
- 1995 yılında Ankara Merkez İmam Hatip Lisesinden mezun oldu ve henüz Gençler kategorisinde olmasına rağmen Dünya Büyükler Şampiyonasında, Hocası Cihat KUTLUCA ile birlikte aynı gün her ikisi de Dünya Şampiyonu oldu.
- 2000 Sydney Yaz Olimpiyat Oyunları programına Taekwondo sporu alanında, 1999 yılında Olimpiyat Oyunları kota müsabakası olan Dünya Taekwondo Kalsifikasyon müsabakasında Şampiyon oldu ve olimpiyatlara katılma hakkı kazandı. Olimpiyat Oyunları öncesinde Avrupa Taekwondo Şampiyonasında şampiyon oldu.
- 2000 yılında yapılan Sydney Yaz Olimpiyat Oyunlarında Taekwondo branşında ülkemize ilk Olimpiyat madalyasını üçüncü olarak getirme başarısı gösterdi.
- 2001 yılında Dünya Kupası Şampiyonu oldu.
- 2002 yılında Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencisi iken Üniversiteler Dünya Şampiyonu oldu.
- 2004 yılında Avrupa ikincisi, 2006 yılında ise Dünya Takımlar Şampiyonasında ikinci oldu.
- 2007 yılında Dünya Şampiyonasında Dünya ikincisi oldu.
- 2008 yılında Avrupa Üçüncüsü oldu.

Mezunumuz Emniyet Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Kadir YILMAZ:

“Bütün zorluklara rağmen okumamı, okulumuzdaki arkadaş ve hocalarımızın sıcak ilişkilerine ve içerisinde bulunduğumuz manevi ortama borçluyum...”

Bize kendinizden bahseder misiniz?

Çiftçi bir ailenin en büyük çocuğu olarak 1963 yılında Ankara'nın Kurusarı Köyü'nde dünyaya geldim. 1981 yılında Merkez-İmam Hatip Lisesinden mezun oldum ve aynı yıl Atatürk üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesini kazandım. 1985 yılında üniversite eğitimimi tamamladım ve aynı

yıl Polis Akademisi sınavlarını 2. olarak kazandım. 1 Yıl özel sınıfta eğitim aldıktan sonra Emniyet Genel Müdürlüğü İkmal Daire Başkanlığında Komiser Yardımcısı olarak göreve başladım. 2013 yılında ise uzun yıllar her rütbesinde hizmet ettiğim Emniyet Genel Müdürlüğü İkmal Daire Başkanlığına Daire Başkanı olarak atandım ve halen bu görevi yürütmekteyim.

Eğitim hayatınız nasıl geçti bizlere o günleri, yaşadıklarınızı anlatır mısınız?

Eğitim hayatımız o yıllarda biraz zordu. Yaz aylarında tarlada çalışıyor, sonbahar ve kiş aylarında eğitimime devam ediyordum. Büyüdüğüm köyden ilk defa İmam-Hatip Lisesinde okuyan ve ilk niversite mezunu olan bendim. Okula gitmek için her gnsabah namazından sonra yaklaşık 4 km yürüyerek Esenboğa - Ankara yoluna çıkardım. Saray Köyünden ubuk otobüslerine binerek Dışkapı'ya, oradan da yürüyerek okuluma giderdim. Akşamları da aynı yollarla tekrar evime gitmeye çalışır, yatsı namazından sonra ancak evde olabilirdim. Ders çalışmaya gece yarısında başlar, çoğu zaman da uyuyakalırdım. Bütün bu zorluklara rağmen okumamı, okulumdaki arkadaş ve hocalarımızın sıcak ilişkilerine ve içerisinde bulunduğumuz manevi ortamın ve edindiğimiz şuurun gücüne bağlıyorum. Başka bir okulda olsam okumazdım diye düşünüyorum.

Mesleki hayatınızda İmam-Hatipli olmanın size ne gibi katkıları oldu?

Mezunu ve mensubu olmaktan her zaman gurur duyduğum Okulumun hayatımın her kesitinde bana büyük katkıları olmuştur. O sıralarda aldığımız terbiye, dürüstlük ve imam-hatipli duruşu sayesinde yaptığımız her işte, attığımız her adımda hakkaniyetli davranmamız gerektiğini hiç aklımızdan ıkarmadık. Ve yaptığımız işin zirvesine de işte bu sayede geldik; bulunduğum kurumda benim gibi Okulumuz Mezunu çok sayıda üst düzey yönetici bulunmakta ve İmam-Hatip Camiasını en iyi şekilde temsil etmektedirler.

Öğrencilik yıllarınızdan unutamadığınız bir anınızı bizlerle paylaşır mısınız?

Beden eğitimi dersimize giren İsmail ER Hocamız ve Seyfettin FİDAN Hocalarımızın bize nasihatlerini unutamıyorum mesela! Bize, "Siz bu ülkenin geleceği olacaksınız,

hedefinizi yüksek tutun ve hep daha fazlası için mücadele edin" derlerdi. Bizlere okumamız için çok nasihatte bulunmuşlardı. Yıllar sonra Başkomiser olduğumda yine Okulumuz Mezunu bir başkomiser arkadaşım ile Seyfettin FİDAN Hocamızı ziyarete gittik (Tabi Resmi niformalarla). Bizleri görünce Hocamız çok duygulanmış ve bizlere sımsıkı sarılıp Koskoca Seyfettin Hocam hüngür hüngür ağlamıştı, daha sonra sınıf sınıf gezdirerek o günlerde ğrenci olan kardeşlerimize örnek olsun istiyordu. O gün "abi bizler de sizin gibi komiser olabilir miyiz" diye soran kardeşlerimiz ile bu gün aynı kurumda birlikte çalışmanın mutluluğuna da vesile olmuştu. Rabbim Rahmet eylesin, hakkını deyemeyiz.

Bugün sizin emanet ettiğiniz sıralarda okuyan kardeşlerimize tavsiyeleriniz nelerdir?

Biz çok zor şartlarda ve imkansızlıklar içerisinde okuyabildik. Meslek derslerimiz dolu dolu geçer, diğer branşlarda ise ğretmen olmadığı için sıkıntılar yaşardık, ama hep bir idealimiz, hedefimiz vardı ve hiç vazgeemedik. Öğrenci kardeşlerimiz çok şanslılar! Bir kaç defa (Aşure Günü ve İftar Programlarında) Okulumuzu ziyaret etmek nasip oldu; çok kaliteli mekanlarda eğitim görüyorlar. Okulumuzun ve İmam-Hatipli olmanın kıymetini bilsinler ve bu misyon ile hareket edip daha çok çalışarak Vatana Millete hizmet noktasında en üst düzeyde görevler almak için mücadele etsinler...

Bir Dava Adamının Hayatı Sahil Kenarında Okunabilir mi?

Yaşanmış bir olaydan...

"Çocuklar! Bugünkü halinize bakarak kendinizi küçük görmeyin. Yarının önemli insanları sizler olacaksınız. Sizden büyük hizmetler bekliyoruz. Bu okulları büyük ümitte açtık. Değerini bilin, çok çalışın, iyi bilgilerle ve geniş bir birikimle yetişin "

İmam Hatip Lisesi sıralarında beni en fazla etkileyen kitapların başında Tâlimü'l Müteallim kitabı geliyordu. İlim yolunda bir öğrencinin dikkat etmesi gerekli hususlara yer veren bu kitapta, hoca ile öğrenci, ilim taliplisi ile kitap arasındaki ilişki ile bir kitaptan en fazla istifade etmenin edep-adap kuralları dahil, usüle dair gözden kaçan pek çok ayrıntıya yer veriliyordu. Oldukça etkisinde kaldığım Tâlimü'l Müteallim benim okuma alışkanlıklarımı düzenlememde büyük etkisi olan bir eserdir ancak öğrencilik yılları bittiğinde öğrendiklerimi uygulamak konusunda titizliğim azalmaya başlamıştı.

Özellikle işe geliş gidişlerde otobüste yaptığım kitap okumalarını, zaman zaman, özensiz bulsam da, bu durumu bir mecburiyet olarak görüyordum ve okumalarıma devam ediyordum. Yakın zamanda okumaya başlayacağım kitapların arasında Merhum Tevfik İLERİ'nin hayatını anlatan kitaplar da girmişti. Lise yıllarımı geçirdiğim okula adı verilen Tevfik İLERİ kimdi, neler yapmıştı da ismi bir okula verilerek yaşatılıyordu. Kitapçı raflarına düştüğünde hemen satın aldığım bu kitabı, yine bir işe gidiş geliş saatinde, Ankara'da soğğun ve trafiğin yoğun olduğu bir vakitte, okumaya karar vermiştim.

TEVFİK İLERİ'nin Ruhunu İzin Vermiyor

Fakat o da ne? Kitap bir anı-romandan beklenmeyecek ciddi bir direnç ile açıyordu bana sayfalarını. Sanki bir kitap sayfasını değil demir bir yığına kaldırmaya çalışırcasına mücadele ediyordum kitap sayfaları ile. Kitap sayfalarında ilerleyemiyordum. Sayfaları açmak için uğraşan kollarımın dermanı kalmamıştı ve bir süre sonra bedenimin halsizleştiğini hissetmeye başladım. Kitabın sayfalarını açacak takati bulamıyordum kendimde. Neden sonra güç bela çevirdiğim sayfada 1961 tarihinde Kayseri Cezaevinden yazdığı "Allah var. Büyük Allah var. Her şeyi görüyor, biliyor. Gördüğüne ve bildiğine inanıyorum. Gerisi

laf-u güzaf. Yapılacak tek şey tebessüm etmektir." sözleri karşılıyor beni. İdam ile yargılanan bir dava adamının tevekkülü karşısında, bir kez daha sarsılıyordum ve kitaba karşı olan okuma isteğimin daha da şiddetlendiğini görüyordum. Son bir hamle ile kitabın sayfalarını açmaya çalışmam ile vücudumun şiddetli bir baş ağrısı ve mide bulantısı ile buluşması aynı zamana tekabül ediyordu. Anlam vermekte zorlanıyordum. Nereden ve niçin geldiğini anlayamadığım bu ağrıların eşliğinde ve yapacak bir şeylerin olmamasının aciziyeti içerisinde, kitabın kapağını kapatmıştım... Kafamı gün boyunca kurcalayan soruların eşliğinde, eve dönüş yolunda bir kez daha, büyük bir heyecan ve merak eşliğinde, yeniden kitaba uzanıyordum. Ama değişen bir şey olmuyor; kitabın sayfalarını açana kadar normal olan ben, kitabın sayfalarını açtığımda tarifi zor bir ağrı ile sarsılıyordum... Okuma girişimlerim evde, işyerinde, açık havada, kapalı mekanda bir türlü sonuca varmıyor, Tevfik İLERİ'nin hayatını okumaya dair tüm çabalarım bir şekilde sonuçsuz kalıyordu.

Sanki Tevfik İLERİ'nin hayatını anlatan bu kitap, üzerinde yazılı olan anı-roman başlığının ötesinde bir mesaj vermeye çalışıyordu bana. Ve sonunda kararımı verdim; bu kitabı tatilde, gündelik koşuşturmalardan uzak kaldığım, zihnimi sadece bu kitaba ayıracağım bir zaman diliminde, sahil kenarında, üstelik 1960 darbesinde yüzlerce haksızlık, hukuksuzluk ve çığlığa şahitlik etmiş Yassıada'yı üzerinde taşıyan Marmara Denizi kenarında okumaya karar verdim. Bu kitap sahil kenarında okunacak bir tatil kitabı mıydı peki? Öyle düşünmüyorum fakat yapacak bir şey kalmamasının verdiği aciziyet ile ve Tâlimü'l Müteallim'de öğrendiklerimi bir kenara

Mücahit CİVRİZ

Bu günkü halimize bakarak kendinizi

Sizden

Değer

S

mbli

oku

gen

ki gör

nik

ilin,

aliny

o

Yarının önemli insanları sizler ol

koyarak, bu meseleye kendimce bir çözüm buluyorum.

Ve zaman hızla akıp geçiyor, aylarca beklediğimiz tatil başlıyor; Marmara sahilindeyiz. Herkeste ayrı bir telaş ama benim heyecanım bambaşka. Çocuklar denize doğru koşarken ben de kendime kitap okumak için bir yer bulma telaşına giriyorum. Tam oturup en baştan kitabı okumaya başlıyorum ki, çocuklar ısrarla beni çağırmasınlar mı? Cevabım; "denize girmek istemiyorum" şeklinde olsa da, nafile, tatilin ilk gününün heyecanı içinde tüm aile kitabı bırakmaya ikna ediyor beni. Hazırlıksız indiğim sahilde, eşyalarımı koyacak yer bakıyorum ve yer bulamayanınca yanımda getirdiğim poşete Tevfik İLERİ'yi anlatan kitap ile birlikte, saatimi, gözlüğümü, cüzdanımı, cep telefonumu koyarak poşetin ağzını kapatıyor ve deniz kenarına geliyorum. Denize girmemle birlikte, 15 dakika önce yolcu alan İstanbul Deniz Otobüsünün dalgasının kıyıya ulaşması aynı anda gerçekleşiyor ve büyük bir dalga ile karşılaşıyorum. İnsanlar birer ikişer denizden çıkarken, bu kadar zorlama ile denize giren ben, kolay kolay çıkma niyetinde değilim! Dalgalar dakikalar geçtikçe şiddetini artırsa da denizden çıkmaya hiç niyetim yok. Ama bir süre sonra arkamda dalga seslerine karışan insan sesleri duyuyorum ve seslere duyarsız kalamayarak ardıma bakıyorum; bir grup insanın büyük bir panikle bazı eşyaların peşinde koştuğunu görüyorum. Bir anda kitap aklıma geliyor ve hızla sahile dönüyorum; birkaç dakika önce bıraktığım poşetin, yerinde olmadığına şahit oluyorum. Tam o esnada, yanı başımda oturan orta yaşta bir kadın ile kızları istiflerini hiç bozmadan bir yandan çekirdek çitliyor, diğer yandan "senin çanta gitti" diyorlar. Dalgaların o kadar uzağa ulaşmasının şaşkınlığından çıkamadan "Nasil yani?" diyorum, "neden bana seslenmediniz ya da elinizi uzatsanız çantayı kurtarabilirdiniz, neden yapmadınız?" diye soruyorum gayr-

ihtiyari. Kadın ve kızları gözlerimin içine bakıp, hiçbir şey söylemeden, umarsızca, çitledikleri son çekirdeğin kabuğunu sahile fırlatıp, annelerinin "kalkın kızlar gidelim" sözüyle aniden oradan uzaklaşıyorlar. Zihnim bir anda "ama biz idam edilirken, halkım sessiz mi kalacak" diyen Merhum Adnan Menderes'e ve sessizliğine şahit olunan halka gidiyor. "Onlar idam edilirken, hiç bir şey yapmayan yine bu halk değil miydi; aradan geçen 50 yılı aşkın süreye rağmen, yanı başında cereyan eden olaylara duyarsız halk anlamında, çok şey değişmemiş demek ki" diye düşünüyorum dalgın bir şekilde. Omzuma uzanan bir elle, çıkıyorum bu düşünce girdabından: "Merak etme arkadaşım. Dalgalar alır pek çok şeyi ama mutlaka geri getirir! Hele deniz bir sakinleşsin, giden her şeyini buluruz" diyor.

Kıyıya oturuyor ve dalgaların sakinleşmesini bekliyorum...

Kimdi Tevfik İLERİ? Merhum Adnan MENDERES döneminde çeşitli bakanlıklar yapmış, Milli Eğitim Bakanlığı döneminde önemli icraatlara imza atmış, imam hatipler içinse özel bir isim! Ankara Merkez İmam Hatipliler içinse, 1994 yılından itibaren, Okulumuzda ismini taşıdığımız bir dava insanı. Yakın döneme kadar salt bir siyasetçi kimlik ve kişiliğinin dışında çok da fazla tanımadığımız bir isim!

Tevfik İLERİ Hafız Celal Efendi'den olma, Fatma Hanım'dan doğma bir Anadolu evladı. Ailesi, doğumdan birkaç sene sonra İstanbul'a taşınıyor ve Merhum İLERİ, ilk ve orta öğrenimini İstanbul'da Gelenbevi Ortaokulu'nda yapıyor. 1933 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Yüksek Mühendislik Okulu'nu bitiriyor, öğrenciliği esnasında Milli Türk Talebe Birliği Başkanlığı yapıyor, okulunu bitirdiği yıl Vasfiye Hanımla evleniyor. Vatan sevgisiyle yoğrulmuş bu evlilikten Cahide, Cahit, Ayşe adlarında üç çocukları dünyaya geliyor.

'İnsan olan ağlar'

Merhum İLERİ'nin hayatı gençliğinden itibaren hep sert mücadeleler içinde geçmiş ve Yassıada'da yaşanan mizansende de hep başı dik. Ama bu kararlı ve başı dik duran insanın yoğun hisli ve gözyaşlarına hâkim olamayan bir insan olduğunu çocuklarından öğreniyoruz. Çocuklarının aktardığına göre, Türk Milli Takımının Macaristan Milli Takımını yenmesi sonrasında mutluluktan göz yaşlarına engel olamayan İLERİ, bir gün okuduğu Rahman Suresi sonrasında yine göz yaşlarına hakim olamıyor ve etrafında şaşkın gözlerle "erkekler ağlamaz" dercesine kendisine bakanlara "insan olan ağlar" diyordu.

Tevfik İleri 1933-1937 yılları arasında Erzurum'da, 1937-1947 yılları arasında Çanakkale'de karayolları mühendisliği, 1942-1950 yılları arasında Samsun'da Bayındırlık Müdürlüğü yapıyor. 1950 seçimlerinde Demokrat Parti Milletvekili olarak TBMM'ye giriyor. X. ve XI. Dönemlerde Samsun Milletvekili yapan Tevfik İLERİ, uzun süre bakanlık yapıyor; 1950 yılında kısa bir süre Ulaştırma Bakanlığı, 1950-53 yılları arasında ve 1957 yılında Milli Eğitim Bakanlığı, 1953-

1955 yılları arasında TBMM Başkanvekilliği, Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı (1957-1958) ile Bayındırlık Bakanlığı (1958-1960) görevlerinde bulunuyor.

"Yeter! Söz milletindir!"

Bu söz, tüm ülke sathında müthiş bir heyecana gark etmişti insanları. Ancak bu sevinç hengâmesi içerisinde iki güzel insan, Vasfiye ve Tevfik İLERİ gönül birlikteliği ile 'Allah'ım! Eğer biz bunda kendimiz için bir menfaat düşünüyorsak, bize bunu nasip etme. Memlekete yararı olacaksa yolumuzu açık et.' diye dua ediyorlardı. Merhum İLERİ, bakanlığı açıklandığında da; 'Allah'ım! Beni şaşırtma, yanıltma. Makamın cazibesine kapılıp kendimden geçirtme. Milletime, memleketime hizmet etmeyi nasip et...' diye ellerini Yüce Yaradana duaya açıyordu.

Hayatı büyük bir aşkla, kararlılık ve azimle dolu dolu yaşayan Merhum Tevfik İLERİ, inandığını bilen, bildiğine inanan ve bunları hayatına tatbik eden örnek bir şahsiyet ve kusursuzluğa yakın bir karakter olarak karşımıza çıkıyor! Tevfik İLERİ bakanlıkları sırasında, din derslerini ilkökul programlarına sokuyor, 1930

yılında kapatılan İmam Hatip Liseleri'nin yirmi yıl sonra yeniden açılmasına öncülük ediyor, İstanbul'da Yüksek İslam Enstitüsünü kuruyor, Köy Enstitüleri'ni yeniden düzenleyerek öğretmen okullarıyla birleştiriyor. Atatürk ve Orta Doğu Teknik Üniversitelerinin açılışını gerçekleştiriyor, ilk Boğaz Köprüsü projesi onun zamanında ihale seviyesine kadar geliyor ancak 60 ihtilali nedeniyle proje 10 yıl sonra gerçekleşebiliyor.

Demokrat Parti iktidarı ile milletin kanayan pek çok yarasına merhem olunmaya çalışılıyor; bunlardan bir tanesi de Köy Enstitüleri. Sıkıntılı bir konu olduğundan kimse bulaşmak istemiyor, Tefvîk İLERİ'den başka. Fakat O, okulların ıslahı konusunda cesaretle/i adımlar atıyor, Halk Partisi'nden şiddetli tepkiler geliyor, Ulus Gazetesinde her gün aleyhinde gerçek dışı haberler çıkıyor. Hatta sabahları hakkında olumsuz haberler çıkmayınca ev halkına, 'demek ki dün, milletimiz için hayırlı bir iş yapmamışız' diyordu.

Lügatinde 'ben' olmayan bir isim Tefvîk İLERİ. Bir olay eğer Türkiye lehine ise bu arada kendisinin zarara uğramasının, tenkit

edilmesinin hiçbir önemi yok! Ulaştığı makamları, hizmet için bir vasıta olarak gören 'Vekil olduğumu imza atarken hatırlıyorum' diyen bir isim.

Dolu dolu geçen bu hayatta elbette tarihçiler bu yüce insanın hayatını yazacaklardı. Ancak Merhum İLERİ tuttuğu günlüklerde, bizlere müthiş fikri ve tarihi bir zenginlik bırakıyor; o günleri daha iyi anlamamız, gereken dersleri çıkarmamız ve yaşanan hatalara yeniden düşmemek için, kendi tarihi vesikalarını bırakıyordu sonraki nesillere! Bu günlüklere yazmaya, tüm kısıtlamalara rağmen, cezaevinde de devam ediyor. Memleket sevdasıyla yanıp tutuşan bu insanların edatlar ve bağlaçlar dahil sadece ama sadece elli (50) kelime ile yazmalarına izin veriliyor. Üstelik bu yazılanlar memurlar eliyle kontrolden geçiriliyor ve çoğu zaman karalanarak, üstü çizilerek sansürleniyor. "Baba seninle iftihar ediyorum" cümlesine dahi tahammül edilemiyor ve 'çocukların neyinle iftihar ediyorlar, iftihar edilecek ne yaptın' diyerek işkence ediliyor.

Darbe sonrasında MENDERES ve arkadaşlarına isnad edilen suçlara inat; mütevazı bir hayat. Hatta parasal açıdan

zor bir hayat. O günlerde vekil maaşlarının düşük olması nedeniyle, ay sonunu zor getiren, çocukların okul taksitlerini ödemede zorlanan, mütevazı bir giyim kuşam tercih edilen ve çocuklarına okul kıyafetlerini birkaç sene giydirmek zorunda kalan bir ailenin babası Tefk İLERİ. Kızı Cahide Hanım: "Babamı tevkif ettikten sonra diğer Demokrat Parti mebuslarına olduğu gibi bizim eve de arama için bir ekip geldi. Birden içeri daldılar... Kütüphanede, raflarda, annemin yatak odasında, çekmecelerde arama yaptılar. Sonradan annemin mücevherlerini aradıkları anlaşıldı. Tabii hiçbir şey bulamadılar, çünkü annemin doğru dürüst bir mücevheri yoktu. İçlerinden biri, 'benim karımın bile daha fazla mücevheri var. Sizin de hiçbir şeyiniz yokmuş' diye aktarıyor bize. Devam ediyor Cahide Hanım; "Okul kıyafetlerimizi birkaç sene giyerdik. Ayşe'yle eteklerimizi annem biraz uzun tutardı, katlardı. Tabii boyumuz uzadığı için, her sene söker, biraz uzatırdı. Birkaç iz olurdu ne kadar ütülese de... Bir gün öğretmenimizin tahtaya kaldırdığında, rengi solmuş, birkaç dikiş izi olan eteğime bakıp, 'Bak sen, kızımızın boyu ne kadar da büyümüş...' diyerek beni teselli ettiğini hatırlıyorum. Bundan bir kompleks de duymazdık biliyor musunuz? Yani evde bu konuşulmazdı bile. O zaman lacivert bir forma giyerdik. Üç sene boyunca boyunu aç aç onu giydiğimizi hatırlıyorum. Kışın bir elbisemiz, yazın bir elbisemiz vardı. İkişyle idare ederdik. Babamız vekildi ama yaşantımız değişmemiştir."

Ve Darbe

Merhum MENDERES, "Ben muallak taşı gibiyim, ne altım var, ne üstüm. Bunlar memleketi ne hale getirdiler, bize 20 sene müsaade etsinler, memleketi eski haline getiririz" diyordu ama müsaade etmediler! Merhum İLERİ darbeden bir gece öncesinde, bir "hiss-i kablel vuku" olayı yaşıyor adeta. Notlarında; "26 Mayıs akşamı Çankaya'ya çıktık. Ankara'nın gece güzel görüldüğü noktada, epeyce zaman durduk, Ankara'yı seyrettik, gariptir, ben gayr-ı ihtiyari bir türkü tutturdum. 'Karakolda ayna var' ve sonra 'mahpushane çeşmesi, yandan akıyor yandan'. Seneler senesi aklıma gelmeyen bu türküleri, o gece birden niye söyledim, anlam verememiştir." diyor bizlere.

27 Mayıs sabahı... Demokrat Partili'liler Meclis'in karşısındaki Harp Okulu'na dolduruluyorlar. Bir şayia: Buldukları mekân bombalanacak. Herkes panik halinde. Tefk İLERİ namaz kılıyor bir köşede. Üniformalı bir albay içeri dalıyor. Ağzından köpükler saçarak, Tefk İLERİ nerde?' diye bağıyor. Gösteriyorlar. Küfrediyor. Kıyamda tekmeliyor. Rükûda tekmeliyor. Secdede tekmeliyor, küfürler ediyor. Tefk İLERİ namazını tamamlayınca yakasından tutup ayağa kaldırıyor. 'Seni öldürecekim. Senin belalınım' diyor. İLERİ sakın bir sesle, 'Asıl bela, kendisini bela olarak gönderenin kim olduğunu bilmemektir' diyor.

Merhum İLERİ, bugünlere de ışık tutacak mahiyette, darbe konusunda pek çok kişinin

MENDERES'i uyardığını ancak her defasında, 'Biz millete hizmet ediyoruz. Orduya ne zararımız var ki...' dediğini söylüyordu. Hasan POLATKAN ise, 'Bizi Etimesgut'ta, armut gibi topladılar' diyordu. 228 kişi idam talebiyle yargılanıyor, Merhum MENDERES hakkında onbeş davada, yedi idam istenirken, dönemin İçişleri Bakanı Namık GEDİK, çöp arabaları içinde taşınarak pencereden atılıyor, ölümüne intihar süsü veriliyordu. Genç subayların Cumhurbaşkanı, Başbakan demeden yüzlerine tükürdüğü, ayırt etmeden tüm sanıklara sille tokat giriştiği, kadın milletvekillerine küfür edilip eteklerinin indirilmeye çalışıldığı dehşete düşüren hadiseler yaşanıyor.

"Diktatörlük bizim aklımızın kenarından geçmemiştir"

Ve Yassıada komedyası! Savcının hakkındaki iddianameyi okumasından sonra, yargıç, 'Ne diyorsun?' diye mağrur ve kibirli bir şekilde sorduğunda, Merhum İLERİ 'Yalan söylüyor!' diye bağıyordu. Sesi salonda yankılanıyor, yargıç çılgına dönüyor, 'Bir Türk asla yalan

söylenmez!' diye bağıyordu. Komik değil mi?

Savunması sırasında, bugün tanıdık olduğumuz "diktatörlük" iddiaları ile karşı karşıya kalıyordu MENDERES ve arkadaşları. Merhum İLERİ; "Hadiseleri olduğu gibi, bütün açıklığı ile anlattım. Ve sonunda da bütün samimiyetimle şöyle dedim: "Diktatörlük bizim aklımızın kenarından geçmemiştir. Hem diktatörlük kim, biz kim? Biz 10 sene bu millete köleler gibi hizmet ettik." diye aktarıyordu bu mizansen. Ama yapılan tüm savunmalara rağmen "darbecilerin" kafası netti ve kalemler çok önceden kırılmıştı zaten. Ama Merhum İLERİ kendilerini ölümle korkutma ve sindirmeye çalışan bu mizah oyununun komedyenlerine; "Ölüm belki de kurtuluştur... Başsavcı başımızla oynamaktan hoşlanıyor. Varsın oynasın. Onun peşinde değiliz ama şeref ve namusumuzla oynamasına asla müsaade etmeyeceğiz. Son nefesimizde dahi namuslu olduğumuzu iddia ve ispat edeceğiz!" diye haykırıyordu.

Merhum İLERİ, kendisini en çok yaralayan hususun, "ihamet-i vataniyye ile suçlanmak" olduğunu ifade ediyordu. Siyasal iktidar, cüretkar biçimde anayasayı değiştirme girişiminde bulunmakla suçlanıyordu. Peki bu suça karşı darbe yapanlar ne yapmışlardı? İdamlar ve inanılmaz işkenceler eşliğinde anayasayı tümenden askıya almışlar ve askeri yönetim olarak yeni anayasa yazarak, "anayasa yazımını askerin tekeline alan" fikri butopraklara ekmişlerdi. Ondandahavahimi ise, "kraldan çok kralcı olanların" durumu idi. Hukuk profesörleri darbe yönetimine bağlılıklarını bildirmek için nerdeyse sıraya giriyor, gazeteler kışkırtıcı ve yalan haberlerde her gün birbirleri ile yarışıyorlardı. Hatta Merhum İLERİ, en çok zoruna giden hadisenin, Siddık Sami ONAR gibi hukuk profesörlerinin darbeyi davet edici beyanlarda bulunması olduğunu dile getiriyordu.

"Acı Çekmenin Tadını Çıkarın"

Merhum İLERİ mütevekkil bir eda içerisinde, Eşi ve Çocuklarına "Allah'a güvenin, teslim olun. Acı çekmenin büyük tadını çıkarın" diye telkinde bulunuyordu. Zengin ve açık bir muhayyileye sahip bu isim, bugün açtığı yolda yürüyen milyonlarca gencin kendisine sevgi beslediği gibi, o günlerde de, nezaketi, zekası ve izzeti ile kendisine hayran bırakan bir insan. Yazdığı bir mektupta; Hastanede yattığı günlerde, üşüdüğünü gören hemşirenin, kendisine battaniye vermesi üzerine, hemşireye bağırarak askeri görevliye hemşirenin; 'Ben mesaimle size bağlıyım, vicdanımla değil' diyebilme cesaretini de

yaşatan abide insan Merhum İLERİ!

İdamistenenler arasında O'nunda ismi vardı. Siyasi hayatında Merhum MENDERES'in arkadaşı, yoldaşı idi; Yassıada'da olduğu gibi. Darbeyi, kendilerine isnad edilen hiçbir suçu kabul etmedi. Darbecilerin insafına ihtiyacı yoktu. Hayatı boyunca olduğu gibi, hapis hayatında da hep mütevekkil bir mümin oldu. Ama kendilerine reva görülen bu durumu hiçbir zaman kabullenemedi ve muhtemel ki kahrından kanser oldu. Yassıada'dan Kayseri Cezaevine gönderdiler, hastalığının ilerlemesi sonrasında Ankara'ya gönderildi. Hastalığı boyunca hep iyileşmek için dua etti. Ama bu dua ailesine kavuşmanın yanında, hapiste olan dava arkadaşlarının yanına gitmek, onları bu haklı davalarında yalnız bırakmamak istemesinden idi. Yazdığı bir mektupta; "Ayın 6'sında komutanın müsaadesiyle Adnan Bey'le görüştüm... İyidir. Osmanlı Tarihi okuyor. Bir de Kur'an-ı Kerim. 'Dört günde hatmedeceğim' dedi. O da huzur-ı kalp içinde" diye bahsettiği Yoldaşı, Abisi MENDERES'in

idamına 3 ay dayanabildi. Sanki "MENDERES olmadan yeni bir yıla girmek istemem" dercesine, Hemşin'de başlayan dünya sürgünü, takvimler 31 Aralık'ı gösterirken, Ankara'da son buldu hayatı büyüleyici bu yüce insanın.

Merhum İLERİ Bizim Hep Tefvîk Abimiz Olarak Kalacak

Yüce şahsiyetli ve Müslüman bir devlet adamı imiş Merhum İLERİ. Kafası ve gönlüyle Türkiye için çalışmış, yıpranmış, çile çekmiş bir isim!

Merhum İLERİ'nin Başbakanından öte ağabeyi olan Merhum MENDERES darağacı yolunda: "Dirimden korkmayacaktınız. Ama şimdi milletle el ele vererek, Adnan MENDERES'in ölümü sizi ebediyete kadar takip edecek ve bir gün sizi silip süpürecek..." diyordu. Merhum MENDERES ve Siz haklıydınız Tefvîk Abimiz. Onlar hatırlanmıyor, hatırlananlar ise hayırla yad edilmiyor artık. Ama Siz hep hayırla, dua ile minnetle anılıyorsunuz. En hicranlı cümlelerinizden birinde; "pantolonumu saklayın, yıkamayın, orada tekme izleri var" diyordunuz. Bu ülkenin, bu toprakların evlatları, pantolonlarında, yüreklerinde çok tekme izi taşıdılar. Ancak bugün, Sizin ektiğiniz o tohumlar meyveye döndü artık. Sizleri seven ve açtığınız yolda ilerleyen insanlar yönetiyor bu ülkeyi artık, arkalarında ellerini semaya açmış milyonlarca müminin duasıyla...

"Çocuklar! Bugünkü halinize bakarak kendinizi küçük görmeyin. Yarının önemli insanları sizler olacaksınız. Sizden büyük hizmetler bekliyoruz. Bu okulları büyük ümitte açtık. Değerini bilin, çok çalışın, iyi bilgilerle ve geniş bir birikimle yetişin "

Dalgalar dindi, deniz duruldu. Beni teselli eden genç denize daldı ve bazı eşyaları denizin içinden geri getirirken, bazı eşyalar ise sahile vurdu. Peki ya kitap? Asıl beklediğim Tefvîk İLERİ'nin hayatını anlatan kitap nerede? Genç, gelen eşyalarımın sevinmediği ve şaşkın şaşkın denize

baktığımı görünce bir anlam veremedim durumuma, "iyi günler" diyerek uzaklaştı oradan. Sessiz bir şekilde "teşekkür ederim" dedim kendisine...

Evet Merhum İLERİ'nin "ruhu buna izin vermiyordu!" O yüce dava insanı, alelade zaman ve mekanlarda bu kitabın okunup geçilmesine müsaade etmiyordu.

"Bir dava adamının hayatı, bir dava adamı ciddiyetinde" okunmalıydı. Tefvîk İLERİ yaşadığı dönemde bu ülke için bir hazineydi. Fakat gördüm ki "cellatlar ölüp gidiyor ve unutuluyor, hazineler ise ölmüyordu". Ve zaman onların değerini daha da artırıyordu. Ve yüce ruhlu bu insanlar, her geçen gün artan bir şekilde yolumuzu aydınlatmaya devam ediyorlardı.

"Bir dava adamının hayatını okumak" sanki bana, gereken huşuyu ve özeni yakalayamadığı için, birkaç kez tekbir alma gereği duyan Fatih Sultan Mehmet gibi, gereken hassasiyeti ve ciddiyeti yakalayana

kadar bir nevi tekbirler aldırılmış, elif gibi dümdüz bir kıyama hazır olmadan müsaade etmemişti bu buluşmaya. Ve ben bu yüce ruhlu insanın hayatını okumak, anlamak için bir kez daha oturuyorum bu kitabın başına;günün tüm debdebelerinden arınmış en karanlık noktasında... gözyaşları içerisinde... hüznle ama her daim göğsüm kabara kabara okuyorum bu yüce insanın hayatını.

Ruhu şâd olsun.

Kadınların Diliyle 28 Şubat Hikayeleri

Dr. Hatice ÇELİK GÜLER

12 Eylül 1980. Türkiye. Kardeşin kardeşe kırıldığı uzun ve çetin günler, Silahlı Kuvvetler tarafından bir gece yarısı yapılan ihtilâlle durur. Meclis lağvedilir, anayasa iptal. Siyasi partiler, sendikalar ve dernekler kapatılır. Pek çok siyasi aktör yasaklı hâle gelir. Ülkede ihtilal yönetiminin hışmına uğramadık neredeyse hiçbir kesim kalmaz. Pek çok sağcı ve solcu, hapishanelerde onulmaz işkence hikâyelerinin kahramanlarıdır artık. Tabii bu arada başörtülü öğrenciler ve kamu çalışanları da hisselerine düşeni alır; okulları, öğrenimleri, çalışma hayatları ya da inançları arasında seçime zorlanırlar. Daha önceki yıllarda tek tük yaşanan yasaklar, kitlesele hâle dönüşür.

O güne kadar olduğu ve o günden sonra da olacağı gibi, başörtüsü yasağı ne anayasal ne de yasal bir temele dayanmaktadır. Ancak birkaç yıl sonra, “yönetmelik ve genelgeler” düzeyinde birtakım düzenlemeler, fiili yasağa kılıf sadedinde ve yasakçıların elini tahkim etmeye yarayacak şekilde, art arda yürürlüğe konmaya başlar.

İhtilalle birlikte, ülkeyi üç yıldan fazla bir süre yöneten MGK'nın görüşleri doğrultusunda, Bakanlar Kurulu tarafından, Resmî Gazete'nin 7 Aralık 1981 tarih ve 17537 sayılı nüshasında yayımlanan Yönetmelikle okullarda uygulanacak kılık ve kıyafet belirlenir. Yönetmelik, “Millî Eğitim Bakanlığı ile Diğer Bakanlıklara Bağlı Okullardaki Görevli ve Öğrencilerin Kılık Kıyafetine Dair Yönetmelik” adıyla yayımlanır. Yönetmeliğe göre, görevli ve öğrenciler Atatürk devrim ve ilkelerine uygun, uygar kıyafetle ilgili mahallerde bulunacaklardır. Yabancı öğrenciler de dâhil, kurumda baş daima açık olacak ve baş örtülmeyecektir. Böylece, ilk kez, öğretmen ve öğrencilerin -imam Hatip Lisesindeki kız öğrenciler de dâhil- başlarının açık olma zarureti bu kadar kesin bir dille ifade edilir. Yönetmelik, YÖK henüz kurulmadığı için üniversiteleri de kapsayacak şekilde yorumlanarak uygulanır.

16 Temmuz 1982 gün ve 8/5105 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla “Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetlerine Dair Yönetmelik” yayımlanır. Daha önce, 12 Mayıs 1982 tarih ve 2670 sayılı Kanuna eklenen 19. maddeyle âmir hüküm altına alınan devlet memurlarından, kanun, tüzük ve yönetmeliklerin öngördüğü kılık ve kıyafete uymaları istenir. İlgili Yönetmeliğin kadın çalışanlara ilişkin maddesindeki ifade de nettir: “... görev yerinde baş daima açık...”

Nihayet üniversitelerdeki başörtüsü yasağı da, YÖK'ün kurulmasının ardından, 20 Aralık 1982'de yayımlanan bir genelgeyle kendine bir dayanak bulur. Bu genelge, hukuksuz bir yorumla üniversiteleri kapsayacak şekilde

uygulanan ilk yönetmeliğin, YÖK tarafından adı değiştirilerek yeniden yayımlanmasından ibarettir.

Bu arada ülke 1982 yılında Anayasa'ya kavuşur. 1983 yılında yapılan genel seçimler sonunda Turgut Özal başkanlığındaki ANAP %45 oyu oranıyla iktidar olur. Ülkesiyasi hayatı, normalleşme sürecine girmiştir. Ancak “normalleşme” hiç kolay olmayacak, uzun yıllar alacaktır. Çünkü Türkiye siyasi tarihi dikkate alınır, bir Anayasa hukukçusunun da çok yerinde bir tespiti ve deyimiyile “olağan” dönemler sanıldığı aksine bir kural değil istisnadır. Dolayısıyla iktidar, hem bu sıra dışı normalleşme sürecini başarılı bir şekilde yürütecek, hem de ülkenin pek çok sorununun yanında başörtüsü yasağının kaldırılmasını da sağlayacaktır. Bu, toplumun, yeni Başbakan'ın muhafazakâr kimliğinden kaynaklanan bir beklentisidir.

Ancak o günlerde başörtüsü “türban” ismiyle anılmaya başlanır, gündem yeni bir tartışmaya kavuşur. Türban ya da başörtüsünün ne'liği üzerinden yapılan tartışmalar, kullanılan şey aynı olmasına rağmen, kullanıcısına göre farklılaşır; halktan biri -anneler/nineler- takıyorsa adı “başörtüsü”, öğrenci veya çalışan biri takıyorsa adı “türban” dır. Tartışmalar

olabildiğince basit, dışlayıcı ve yasakçı biçimde sürer gider. Başörtüsü takarken iğne kullanmak, değişen ve gelişen zevklere göre farklı tarzlar denemek gibi durumlar akla ziyan bir biçimde hep bir şeylerin (?) sembolü olarak nitelendirilir ve "türban" 90'lı yıllarda, artan ve şiddetlenen bir biçimde, yasaklar için gerekçe sayılır.

28 Şubat Süreci

Türkiye siyasal sistemi içinde egemen oluşlarını her fırsatta ve zeminde hissettiren güç odaklarının, sivil-asker bürokratin, yıllara dayanan siyasal alanı daraltma çalışmaları hız kazanır. Siyasal sistemin sahip olduğu yapısal ve ideolojik özelliğın elverişliliğıyla, iktidara gelen herhangi bir muhalif parti kuşatılabildiğı gibi REFAHYOL hükümeti de söz konusu güç odaklarınca kuşatılır. Artık gündemde 'iktidar olmak ama muktedir olamamak' tartışmaları vardır. Tarih 28 Şubat 1997'yi gösterdiğinde, siyasi literatüre bizzat mimarlarınca hediye edilen bir 'post modern darbe' ile hükümete 'muhtıra' niteliğında bir bildiri verilir. Tarihe '28 Şubat kararları' olarak geçecek olan bildiride, en doğal sivil talepler, temel hak ve özgürlükler, özellikle din ve vicdan özgürlüğü bağlamında değerlendirilen başörtüsüne özgürlük, İmam Hatipler ve Kur'ân Kurslarındaki

öğrenim hakkı, bir rejim sorunu ve öncelikli tehdit unsurları olarak değerlendirilir. Tehdidin adı bellidir; İRTİCA!

İrtica (!) ile mücadele için resmi kurumlarca yoğun çalışmalar yapılır. Başta İçişleri ve Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere hemen hemen her bakanlık, irtica (!) ile mücadele genelgesi yayınlar. Üzerinde "GİZLİ" yazısı yazan yazışmalar, en küçük devlet birimlerine, okullara kadar ulaştırılır. Bu genelge ve yazışmalarda, "Kılık kıyafet kanunu ile Atatürk ilke ve inkılâpları ve laiklik aleyhtarlığı" konusunda hassasiyet istenir; aykırı fiil ve sözleri olanların, her günü ayrı ayrı gösteren, aylık izleme raporlarıyla üstlere bildirilmesi ve haklarında gerekli işlemlerin yapılması emredilir. Türk Silahlı Kuvvetleri de kendi içinde bir takip ve gö-revlendirme emri çıkararak yalnızca personelini değil, eş ve çocuklarını da laiklik karşıtlarını ihbara davet eder.

Bütün bu çalışmalar yeterli görülmemiş olmalı ki, ordu içinde illegal bir biçimde oluşturulan Batı Çalışma Grubunun (BÇG) da bütün devlet memurlarını, vakıf-dernek-sendikalan, yüksek öğrenim kurumlarını, yurtları, dershaneleri, belediyeleri, yerel yayın gruplarını vs. takibe aldığı, irtica (!) ile ilgili olup olmadıkları yönünde fışlediğı haberleri basına yansır/yansıtılır. Basın bu konuda her zorlu zamanda olduğu gibi üzerine düşeni yapar. Star Gazetesi, manşetten büyük puntolarla verdiği haberle MEB'deki irticacı öğretmenlerin listesini yayımlar. Artık bütün bu yapılp edilenlerin sonunda halk bir tarafta, devlet bir taraftadır.

Başörtüsü Yasağı ve Kamu Çalışanları

1970'li yıllardan itibaren, nadir de olsa, kamu alanında başörtülü kadınlar görünmeye başlar. 1980'li yıllarda, ihtilal komitesinin atadığı hükümet tarafından yayımlanan Kılık Kıyafet Yönetmeliğı'ne rağmen başörtülü çalışanların sayısında, özellikle Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı'nda artış görülür. 1990'ların ortasına gelindiğinde kamu kurumlarında-başörtülü çalışıyor olmak artık

doğal bir hâl alır. Bu zaman zarfında, ihtilal sebebiyle kesintiler de olsa, filî bir rahatlık kendini gösterir. Başörtüsü yasağı, 1996 yılında yer yer kendini gösterse de, 28 Şubat kararlarının ardından dizginlenemez bir biçimde, başörtülü çalışanların hayatını alt üst et-meye başlar. Süreç kaçamayacakları bir kesiflikle üzerlerine çöker.

Çeşitli Bakanlıklarda çalışan başörtülü memurlar, Bakanına veya âmirine bağlı olarak ya başını açmaya zorlanır, ya daha pasif ve görünmez kılınacağı bir görevde istihdam edilir. Görevlendirme yerleri bodrum katları, arşiv odaları veya kütüphanelerdir; katlanırlar. Baskıların, önceki yıllarda olduğu gibi, kısa sürede sona ereceği düşüncesiyle, bazı kadın memurlar ücretsiz izin alır ya da buna teşvik edilir. Amaç, laikçilerin öfkesi geçinceye kadar, bir süre gözden irak olunmasıdır. Bu arada kurumlar arası geçişler de hesaba katılır. Diyanet İşleri Başkanlığı ve belediyeler gözde kurumlardır. Ancak geçişler hem çok zordur hem de fazla anlamlı değildir. Diyanet İşleri Başkanlığı çok sınırlı sayıda geçişe izin verir. Belediyeler ise yasağı uygulama yönünde yoğun baskı altındadır; başkanlar geçişleri onaylamazlar.

En büyük sorun Milli Eğitim Bakanlığı'nda yaşanır. Çünkü 1980'de yoğun olarak başlayan başörtüsü yasaklarına rağmen başörtüsü İlahiyat Fakültelerinde, arada kesintiler olsa da, serbesttir. Öyle ki başka fakültelerde başörtülü okuyamayan kız öğrenciler için zamanla burası bir sığınma yeri işlevi görür. İlahiyatların yanı sıra öğretmenlikler de kadınlar için cazip bölümlerdir. Mezunların yoğunluklu olarak İHL'lerde başörtülü çalışma imkânı bulması da öğretmenlik mesleğini tercihte önemli bir etken olur. 1990'ların ortasına gelindiğinde artık neredeyse her okulda başörtülü çalışan öğretmene rastlamak çok sıradan bir durumdur.

28 Şubat Kararlarının ilanıya beraber okullarda bir süre avı başlatılır. Okullara farklı zamanlarda il ya da ilçe Milli Eğitim

Müdürlüklerinden geldikleri söylenen (!) kişilerce baskınlar yapılır. Özellikle İHL'ler baskın merkezleridir. Mescitlere, tuvaletlere kadar kontrol edilir. Amaç, irticayla mücadele genelgelerine ve tabii ki Kılık Kıyafet Yönetmeliği'ne aykırı davranan -asında yalnızca başörtülü- biri var mıdır, tespit etmektir. Ne hikmetse bu denetime gelen kadınlar, mini etekli dekolte bluzludurlar (!) Asla Kılık Kıyafet Yönetmeliği'nin kendilerini de bağladığını hatırlamazlar. Üstelik yanlarında "evet efendimci" muhafazakâr (!) kimlikli âmirler ya da mesai arkadaşları da vardır. Baskınlar ve baskılar artar.

1998-99 eğitim ve öğretim yılının başlamasıyla beraber Ankara merkezindeki üç İmam Hatip Lisesinde çalışan toplam 195 öğretmen ve idareci farklı okullara atanır. Ayrıca ilköğretim okullarında çalışan pek çok öğretmenin de yerleri değiştirilir. Bu bir sürgün atamasıdır. Atamalar oldukça enteresandır; neredeyse ikametler esas alınarak olabildiğince uzak yerler ve okullar seçilmiştir. Üstelik sadece atamalarla yetinilmez; sıklıkla yapılan görevlendirmelerle, başörtülü öğretmenler görev yapamaz hâle getirildikleri gibi, okul-idareci-öğretmen-öğrenci farklılaşmasından kaynaklanan bir psikolojik yabancılaşmaya ve güvensizliğe de itilirler. Her gidilen okulda, tanışmanın - bazılarında o da olmaz- ardından derslere başörtülü girip girmeyeceği, bu şekilde bayrak törenlerine katılamayacağı, hakkında

yeni bir soruşturmanın açılacağı gibi konular yeniden gündeme gelir. Sürgün ataması yapılan bazı öğretmenler, düz memur muamelesi görür; ya kütüphanede ya da okul bürosunda görevlendirilir. Bazıları dersler boş geçtiği hâlde, program verilmeyerek öğretmenler odasında gün boyu oturtulur.

Kamusal Alanın Dayanılmaz Genişliği

Başörtüsü yasaklarıyla beraber gündemimize nur topu gibi bir kavram da yerleşir; kamusal alan. Üniversiteler, okullar, çeşitli eğitim-öğrenim kurumları ve devlet daireleri kamusal alan olarak başörtülülerin öğrenci ya da çalışan kimliğiyle asla adım atamayacakları yerlerdir. Bu durum, kamusal alanın felsefi, sosyolojik ya da hukuki bir kavram mı olduğu, tanımının nasıl yapılacağı, neyi içkin ya da neyi dışlayan olduğu tartışmalarını da beraberinde getirir. Yasaklı yıllar sürüp giderken, Cumhurbaşkanı, kamusal alana başörtülü girilemeyeceğini kesin bir dille ifade etme ihtiyacı duyar. Tartışmalar yeniden alevlenir. Ancak kamusal alanın ne olduğu, nerede başlayıp bittiği, halkı mı devleti mi ilgilendirdiği gibi pek çok soru cevaplanamazken, başörtülüler için yasaklar genişledikçe genişler. Başta Cumhurbaşkanı olmak üzere önüne gelenin kendince ihdas ettiği kamusal alanlar, başörtülü kadınların bireysel ve toplumsal kimliklerini gerçekleştirmelerinin önünde bir mezara, daha hafif bir ifadeyle birer kara

deliğe dönüşür.

Konu bazı iyi niyetli dostlar tarafından da kamusal alanda yer alma durumuna göre, başörtülü olabilirlik ya da olmazlık bağlamında tartışılır. Onlara göre, kamusal alanda hizmet alan durumunda olan öğrenciler başörtülü olabilirler; ancak hizmet veren kişi devleti temsil ediyor olması hasebiyle, tarafsızlığını gölgeleyecek görüntüden uzak olmalıdır. Aslında hizmet alan-veren ayrımıyla başörtüsüne özgürlük talebi kendi içinde kategorik bir sıralamaya tâbi kılınmak istenir. Bu çözüm (!) önerisi taraftar da bulur. Özellikle bazı mahcup siyasiler bu öneriye sıcak bakarlar. Kim bilir belki de bu yolla, yasakçıların uzlaşmaz tutumu biraz olsun yumuşatılabilir! Üstelik özgürlük öyle kolay elde edilir bir şey midir ki? Her şey hemen olmuyor; sırasıyla, adım adım!

Kamusal alanda başörtülü olunamayacağı, hizmet alanla veren arasında bir ayrımın yapılabileceği tartışmaları akla pek çok soruyu da getirir. Yapıla gelen felsefi, hukuki, sosyolojik tartışmalar bir tarafa, çok safiyane bir düşünüş de pekâlâ mümkündür. Öncelikle, başı açık olmak ne anlamda ve nasıl tarafsızlığın bir göstergesi olabilir ki? Üstelik başı açık olmak, 'çağdaşlık' ideolojisinin bir sembolü olarak kitlelere dayatılıp dururken! Başı açık olmanın ne tarihî bir geçmişi, ne müteâil bir temeli, ne de içinde bulunulan toplumun yerli değer dünyasında bir karşılığı vardır. Ayrıca, başörtülü veya dindar birine başı açık birinin tarafsız davranacağını kim garanti edebilir? Başı açık bir öğretmen başörtülü bir annenin çocuğuna nasıl bir örnek olacaktır? Acaba kadın erkeğe, beyaz siyaha karşı tarafsız olabilir mi? Tartışmayı bu şekilde tersinden yürütmek mümkündür; ancak bu durum, akla ziyan bir yasağa akla ziyan bir sorgu olmaktan öteye gitmez.

Başörtülü kadınlar, tercihlerini kendileri yapabilir bir bağımsızlıkta, donanımda yetişkin bireyler olarak ne kamusal alan, ne hizmet alan-hizmet veren tartışmalarını

tasvip ederler. Durum gayet nettir; yasak hiçbir alanda asla kabul edilemezdir. Ortada anlamsız, haksız bir yasak vardır ve yasakçılar yalnızca güce (!) dayanmaktadır. Oysa haklar güçlüye göre belirlenmeye başlarsa, bunun sonunun nereye varacağı meçhul olur ki gelinen durum bunun açık delilidir.

Genel Değerlendirme

Bu ülkede Müslüman/dindar insanlar, yıllar boyunca çeşitli biçimlerde rencide edilmiş, en temel dinî hakları dahi sanki bir bağışmış gibi sunularak hep bir minnet hissiyle yaşatılmışlardır. Öyle ki insanlar, mevcut iktidarların durumuna göre, dinî kimliklerini olabildiğince saklamak ya da görünür kılabilmek gibi bir ikilikle yaşamak durumunda kalmıştır. Bir yasak edilip bir serbest bırakılarak da başörtülülük, hep bireysel ve toplumsal kimliğini gerçekleştirmek, geliştirmek için didinip duran özelde başörtülü kadınlar, genelde dinî hassasiyete sahip insanların, özellikle devlet birimlerinde çalışanların başının üzerinde bir "Demokles'in kılıcı" işlevi görmüştür.

İdeolojik bir devlet olma algısına sahip odaklarca, siyasal yapının çeşitli zamanlarda kesintiye uğratılması, ülkenin geldiği son durumda fikir ve ifade, din ve vicdan özgürlüğü gibi temel hak ve özgürlüklerin içselleştirilememesi ve hayatiyet bulamamasının en önemli sebebi olmuştur.

Mevcut anayasada ve yasalarda Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğu sıklıkla belirtilmekle beraber, yönetmelikler düzeyine inildikçe, hukuk devleti olmanın gereği olan temel hak ve özgürlükler sınırlandırılmakta hatta geçersiz kılınabilmektedir. Başörtüsü yasağı da bir yönüyle böyledir. Mevcut durumda başörtüsü yasağının ne anayasal, ne de yasal bir dayanağı olmasına karşın, üstelik öğrenciler için kılık kıyafetin serbestiyetini teyit eden bir yasa da bulunmasına rağmen, başörtülü öğrenciler öğrenimlerini sürdürememektedir. Kamu çalışanlarına ise yönetmelik düzeyinde getirilen bir yasakla,

anayasal ve yasal güvence altında bulunan çalışma hakkı iptal edilmek istenmektedir. Artık herkes şunu bilmelidir ki, Türkiye'de dayatıla gelen başörtüsü yasağının hiçbir hukuki dayanağı olmamıştır

Olmayan bir kanun (!) uygulanarak binlerce öğrencinin öğrenim hayatı sona erdirilmiş, yok hükmünde olması gereken bir yönetmelik yüzünden de yüzlerce kamu çalışanı kadın çalışma hayatının dışına itilmiştir. Estirilen 'irtica' yaygarasıyla da dindar insanlar dahi başörtülü eşlerinden/ çocuklarından uzak durur olmuştur. Yasaklar, eşleri başörtülü subay ve astsubayları da işlerinden ederken, başörtülü eşi veya yakını sebebiyle bedel ödeyen erkekler, hemcinslerinin arasında yalnız kalmışlardır. Çünkü artık, dindar erkekler deşifre olmamak (!) için kızlarının başını örttürmez, başörtülü kızlarla evlenmez, işyerlerinde başörtülü birini çalıştırmaz olmuşlardır.

Başörtülü kadınlar bütün bu olanlar karşısında, ister peruk takarak, ister başını açarak ya da açmayarak yollarına devam etmiş olsunlar, yasakların ve yasakçılardan

haksızlığını en doğru biçimde ifade etmeye, yasaklar ve yasakçılarla mücadele etmeye kararlı idiler. Ne siyasilere ünkek tavırları, ne çevrelerindeki dindar erkeklerin makam ve zenginlik uğruna kimliksiz ve kişiliksiz tutumları, onları bu kararlılıklarından vazgeçirebildi. Acılarını dile getirmeleri, yaşadıklarından bahsetmeleri, ne yaptıkları tercihleri, ne de onurlu duruşlarını gölgeleyebilir.

İnsan eti-kemiği, acısı- kederi, umudu-sevinci, fikirleri-idealleri, hayalleri ve umutlarıyla insandır. Başörtülü kadınlar bütün bu insanlık hâlleriyle yaşadıkları topraklarda adaletin ikamesi ve özgürlüğün her cana yeniden nefes vermesinde katkıları olacağı bilinciyle tercihlerini yapmış ve onurlarına sahip çıkmışlardır.

Ve Bugün...

Son yıllarda Türkiye’de özgürlükler sahasında önemli adımlar atıldı. 12 Eylül darbesinin dokunulmazlarına dokunuldu. Bin yıl süreceği ifade edilen 28 Şubat Post-modern darbesi sorumluları adım adım

soruşturulmaya çalışılıyor. Başörtüsü yasakları tarihinin canlı mağdur tanıkları, bugün yasakçı mağrurlar (!) hakkında suç duyurusunda bulunmak üzere adliye koridorlarını dolduruyor.

Mevcut Ak Parti Hükümeti tarafından peş peşe çıkarılan birkaç Af Kanunu ile hem öğrencilere hem kamu çalışanlarına, üniversitelere ve kurumlarına dönme imkânı sağlandı. Or-dudan ihraç edilen subay ve astsubayların özlük haklarını iade eder nitelikte yeni düzenlemelerle, biraz olsun yaralar sarılmaya çalışıldı.

Ve Nihayet!..

Başörtülü kadınların toplumsal katılımı ve görünürlüğü olgusu Şule Yüksel Şenler’in 60’lı yılların ikinci yarısında gösterdiği dikkat çekici performansına atfen başlatılır. Başörtülülerin görünürlükleriyle beraber Türkiye’nin yasaklar tarihinde açılan yasak ve baskılara rağmen başörtülü kadınlar vazgeçmedi. Ve nihayet 8 Ekim 2013 tarih ve 28789 sayılı Resmi Gazete’de Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik’te değişikliğe gidilerek, kamu çalışanı kadınlara başörtüleriyle çalışmalarının yolu açılmış oldu. “Elbise, pantolon etek temiz, düzgün, ütülü ve sade, ayakkabılar ve/veya çizmeler sade ve normal topuklu, boyalı, görev mahallinde baş daima açık, saçlar düzgün taranmış veya toplanmış, tırnaklar normal kesilmiş olur” cümlesi Yönetmelikten çıkarıldı. Bilumum Devlet Memurlarının Kıyafetleri Hakkında Kararname’den de ‘Binalar dahilinde başı açık bulunmak kaidedir’ şeklindeki hüküm kaldırıldı. Ve bu sayede göz yaşları, acılar, kopuşların gölgesinde yeni bir dönem de Türkiye’de başlamış oldu.

Ancak bu olumlu gelişmeler, 28 Şubat sürecinde yaşanan onca sıkıntı ve trajedi komik hikayeleri unutturmamalı... Açılan derin yaralar kabuk bağlamış gibi görünse de, sahiplerine ince ince sızı vermeye devam ediyor, bugün yeniden benzeri sıkıntılar

BÜYÜK TEMİZLİK

SADECE star DA

Milli Eğitim'de "Yaz operasyonu" hızlandı... Sadece Ankara'da, çoğu irticai faaliyette bulunmak suçundan 600 öğretmen görevden alınıyor

HÜKÜMET, irticai de-
ğin mücadelesinde kararlı.
Geçen hafta İstanbul'da,
195 öğretmenin meslekten
atılması ile esmeye başla-
yan Milli Eğitim'deki te-
mizlik rüzgarları, başkent
Ankara'da fırtınaya dö-
nüştü. Bir kalende 600 öğ-
retmeni açığa alınıyor.

Star, 500'ü irticai faali-
yeten, 100'ü de PKK pro-
pagandası yapacak suçun-
dan görevden el çektiler
ya da ilk etapta kademe
hükümleri durdurulan öğ-
retmenlerin listesini ele ge-
çirdi. Türkiye genelindeki
büyük temizlik yaz bitme-
den tamamlanacak.

Bu amaçla 28 Subat'ın
ardından il ve ilçelerde
oluşturulan teleme komisio-
nları işlerlik kazandı.
Silahlı Kuvvetler, Emniyet,
Milli Eğitim ve Diyanet
temsilcileri her ay toplanı-
yor. Öğretmenlerin durum-
ları tek tek ele alınıyor. İş-
lemler başlatılıyor.

MOK'DA, irticai eylem-
de bulunanlar hakkında
uzun süreli işlem yapı-
lmasının eleştirilmesine de
meydana verdi. Kılık ki-
yafet yönetmeliğine uy-
mayan öğretmenlerin, uyari-
da bile bulunulmadığı atıl-
ması kararı alındı.

BAKAN Metin Bostancı-
oğlu, imzalı genelgeçerli tüm
okul müdürleri uyarıldı.
Genelgede özellikle "Sorum-
lulukunuz altındaki öğret-
menlerin işleyeceği tüm
soğurlardan siz de sorumlu-
sunuz. Halkınızda soru-
suzuma yapar" denildi.

**İRTİCAİ ÖĞRETMENLERİN
LİSTESİ ■ SAYFA 17'DE**

**NURAY
BAŞARAN**

Edebiyat sınavı kötü geçince dünyanın sonu
gibi geldi Salt'ın. Oysa, yazdığı son mektup,
biri edebiyat dersi olsa, hoppersden 10 alırdı...

ÇARESİZ KALDI Yapanen ba-
ğırdaydı Salt Göktas. İki karede vardı.
Önceki dersleri iyi, sonrasını ise be-
liydi. Ailesini üzdiğünü düşünüyordu.

HOŞÇAKALIN

Daha 15 yaşındaydı Salt. Lise 1'e gidiyordu.
Karnesinde zayıflar vardı. Bütünleme sınavına
girdi. Başaramadı. Sonra... 'Hoşçakalın' dedi

KARNESİNDEKİ kırık notlar
yüzünden tatile giremiyor Salt
Göktas'a. Mahcuptu... Ailesi,
Adana'nın sayfiyesi Karataş'taki
yazlıklarındaydı. O ise, edebiyat
dersinin bütünleme sınavı için
Adana'daydı. Sınav iyi geçmedi.
Büyük ihtimalle sınıfı kalacaktı.
Kafası iyice karıştı. Başı önde,
kimsenin olmadığı yerlere geldi.

SAATLERCE düşündü. Al-
bümündeki tüm aile fotoğrafla-
rını sakona tek tek dizdi. Kimini
öptü, kimini kokladı. Yüreği de-
li gibi çarpıyordu. Bir kağıt ka-
lâm aldı; yazdı son mektubunu...
Salt yazdığı dönemince, ailesi
arkadaşlarını aradı. Yoktu... Eve
koştular. Salt canına kıymıştı...
■ CEM DALMAZ'IN HABERİ 15 TE

**FATİH
ÇEKİRGE
(KUDÜS)**

SURİYE'YE DİKKAT!

GÖRÜŞMENİN en kri-
tik dakikalarında, İsrail
Cumhurbaşkanı Weiz-
man, Süleyman Demirel'e
şöyle diyor:

- Suriye'ye, "Bizim
Türkiye'ye olan işbirli-
ğimizin devam edeceği-
mizdir" diyeceğim...

Weizman, Cumhurbaşkanı Demirel'e böyle
bir garantiyi verme gere-
ğini niye hissetti?

Bu sorunun cevabını
bulabilmek için, Türki-
ye'yi hayali düzeyde il-
gileniren bir dizi senar-
yonun ayrıntılarına gir-
mek gerekiyor...

Nispetim Demirel'e
çaktığımız 3 günlük İsrail-
Füsten-Üden ya da
"Ortaoğu volkanı" di-
yebileceğimiz bu coğraf-
yada yeni kaynamalar,
aroyalara olduğunu gö-
rürüz...

İşte bu gözlem, bir
mihnetli tehlikelerin
ipuçlarını da veriyor...

Daha net bir deyişle,
şöyle ifade edebiliriz:

- Son Ocaklı krizi ne-
deniyle savanan eğitime
gelen Suriye, Türkiye
karpuzunda zayıf sığır-
cı oldu. Dahası hem
günümüzde İsrail'e, hem
kızgınlıkla Türkiye'ye uğ-
rayamayacağını anladı.
İşte bunun için, Moskova-
İstanbul ekseninde bir
yeni denge politikasına baş-
latılmak istedi. ■ 13 TE

yaşanmaması için tarihi birer vesika olarak yanı başımızda duruyor... Dileriz ki bu ülkede kadınların, eğitim, çalışma ve siyasi temsil haklarını engelleyen ayrımcılıklar birer birer ortadan kalkar...

İşte başörtülü kadın öğretmenlerin dilinden bazı 28 Şubat Hikayeleri:

Benim için peruk takmak çevreyle kendi gerçekliğim arasına perde çekmek gibi bir şeydi.

A. B. 1988 yılında Ankara Merkez İmam Hatip Lisesi'nde meslek dersleri öğretmeni olarak göreve başladı. 11 yıl aynı okulda görev yaptıktan sonra hakkında açılan başörtüsü soruşturması sonucu bir ilköğretim okuluna gönderildi. İlk zamanlar peruk takarak görevine devam etti. Ancak görev yaptığı ilçede peruk takan arkadaşlarının yeni soruşturmalara maruz kaldığını öğrenince, inanmadığı bir şeyin yani peruğun mücadelesini vermek istemediği için, başını açarak devam etmeye karar verdi. Sürgün tayini çıktığı zaman kendisine başını açması için öğretmen olan eşi üzerinden baskı yapılması sebebiyle ilişkilerinin boşanma aşamasına geldiğini anlattı. Bunları söylerken eşi bana "Hatice hanım, siz bu çalışmadan sonra başını açarak göreve devam eden öğretmenlerin kocalarıyla da bir söyleşi yapın" dedi. Okul dışında başörtülü olarak görüştüğü kişilerle veli toplantılarında ya da okul bahçesinde başı açık olarak karşılaşmanın kendisinde oluşturduğu rahatsızlığı dile getirdi. Hâlen Yenimahalle ilçesinde bir ilköğretim okulunda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni olarak görevine devam etmektedir.

Başımı açmakla peruk takmak arasında herhangi bir fark olduğunu düşünmedim. Bana göre dinî açıdan ikisi de aynıydı. Belki de peruk takarak duygusal yönden kendimi daha rahat hissetmek istedim. Ya da yıllardır baş örtmenin bir sonucu olarak eşarbımı

çıkarınca çıplak kalma gibi bir duyguyu bertaraf etmekte. Örtü gibi değildi ama direk baş açmayla karşılaşmamak için peruk takmayı seçtim diyebilirim. Neticede peruk takmak da benim için yapılan baskılara boyun eğmekti.

Benim için peruk takmak çevreyle kendi gerçekliğim arasına perde çekmek gibi bir şeydi. Okulda uğraşmamak için de evde takıp gidiyor, okul çıkışında hemen peruğu çıkarıp eşarbımı bağlıyordum.

Şöyle diyeyim ailesini tanıdığım çocukların sınıfına girerken kendimi tamamen dersime veriyordum, sanki onları görmüyor ya da beni tanıdıklarını düşünmüyordum. Asıl sıkıntı, sınıf kapısından çıkarken başlıyor benim için; çünkü dersim bitmiş oluyor. Öğrenci velisi olarak okula gelen bayan arkadaşlarımın eşleriyle okulda karşılaşmayı hiç istemedim. Onlarla görüşmemenin yollarını aradım, onların bulunduğu yere girmek istemedim. Ama her zaman başarılı olamadım. Bazen veli toplantılarında söz alarak soru soruyorlardı. Sonra düşündüğümde o soruları sormasalar da olurdu; sanki başka şeyler için soruyorlar gibi hissediyordum. Başım açık olarak katıldığım her veli toplantısı ya da bayram törenleri beni rahatsızlığın ötesinde hasta etmiştir. Ya tansiyonum düşmüş ya da başka bir şey olmuştur. Ne yazık ki bütün bu yaşadıklarım bana böyle acı bir şekilde dönmüştür.

Baskıdan ziyade başkası tarafından yönetilmem, kıyafetimin belirlenmesi beni çok rahatsız ediyor. Eşimin veya çevremın etkisi olsa da başımı açmam konusunda en son karar benden çıktı tabi ki. Ama o dönemde üç kez ciddi ciddi boşanmanın eşliğine geldim.

Mücadeleli bir başkasını etkilemeden, kendi başıma yürütmek istedim. Ne çocuklarımı etkilemeliydim ne de eşimi; "Kendi sorunumu kendim yüklenmeliyim." diyordum. Daha sonra boşanmanın çocuklarımı olumsuz etkileyeceğini düşündüm.

Anıtkabir'e gidinceye kadar öğrenciler otobüste bana tepki gösterdiler; beni protesto etmek için marşlar söylüyorlar, sloganlar atıyorlardı.

A. C. Yasak ve soruşturmaların kızıştığı dönemde, Çankaya ilçesinde bir ilköğretime sürgün tayini çıktı. Yeni okulunda ilk haftadan itibaren bazı öğrencilerin protestosu ile karşılaştı. Peşinden hakkında "Atatürk'e hakaret" suçlamasıyla yeni bir soruşturma açıldı. Yine Çankaya'da tekrar başka bir ilköğretime sürgün edildi. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramında tören için öğrencilerini götürdüğü Anıtkabir'de asker eşi bir kadın meslektaşının sözlü saldırısına maruz kaldı. Soruşturmalarının devam etmesi sonucu 25. 04. 2000 tarihinde devlet memurluğundan çıkarıldı. Evli ve üç çocuk annesi olup, 2006 sicil affı ile tekrar memuriyete döndü; halen DİB bünyesinde görev yapmaktadır.

Öğrenciler beni protesto etmek için elleriyle sıralara vuruyorlardı; daha sonra bana dersimle ilgili olmayan, özellikle Atatürk'le ilgili sorular sormaya başladılar. Ben de o soruları gerçekten mantıklı ve çocukları da hiç kırmadan yanıtladım. O gün öyle geçti. Pazartesi günü okula gittiğimde hiç ummadığım bir şeyle karşılaştım. Okul müdürü Atatürk'e hakaret ettiğim gerekçesiyle birçok dilekçe toplamıştı. Böylece göreve başladığımın ilk haftasında Atatürk'e hakareten hakkımda soruşturma açılmış oldu.

Derken 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı yaklaşmıştı. Okuldan bir grup öğrenci Anıtkabir'e götürülecekti. Öğrencilerimizi sıra yaptık, otobüslere bindik. Anıtkabir'e gidinceye kadar öğrenciler otobüste bana tepki gösterdiler; beni protesto etmek için marşlar söylüyorlar, sloganlar atıyorlardı. Bunları içlerinden bazıları organize

ediyordu. Onuncu Yıl Marşı'nı söylüyorlardı, beni eleştiren şeyler söylüyorlardı. Sonunda Anıtkabir'e vardık. Otobüsler bizi Anıtkabir'in dışında bırakmıştı. Aslanlı yoldan ilerleyerek tören mahalline vardık ve öğrencilerimizi sıra yaptık. Her öğretmen kendi sınıfının önünde duruyordu. Tabi benim başım örtülü. Törenin başlamasına az bir süre vardı, birden çalıştığım okuldan bir kadın branş öğretmeni yakamdan yapıştı. Bana "Senin burada başörtünle ne işin var geri zekalı, yüz­süz, defol git buradan!" diye bağırdı.

Çok şaşırıyordum, çünkü dinî cemaatlerle çok sıkı fıkı olan, sürekli zikirle, ibadetlere önem veren, devam eden insanlar bile "Neden devlete karşı geldin? Ekmek için başörtünü açıp çalışabilirdin, keşke açsaydın." dediler.

O dönemde benim üzümlerim çocukları çok etkiledi; büyük oğlumda hâlâ etkileri vardır, çok duygusal bir çocuk. Hâlâ sorarlar anne neden çalışmadın? Tabi okuldaki öğretmenleri onları İslam hakkında, başörtüsü hakkında bizim kanaatlerimize muhalif olarak işliyor. O yüzden bana "Niye başını açmadın anne, bizim öğretmenlerimizin başı açık, sen neden o şekilde çalışmadın?" diye sorarlardı.

Bazen ikilem yaşıyorum: Birileriyle tanışırken ya da bir ortama girerken öğretmen sıfatımı kullanayım mı kullanmayayım mı diye sıkıntı çekiyorum. Yani ben ev kadını mıyım yoksa öğretmen miyim? İster istemez bir çelişki yaşıyorsun. Ekonomik bağımsızlığımı yitirdim, bunun sıkıntısını çektim ve hâlâ çekiyorum. Bugün buraya görüşme için gelirken bile eşimden yol parası istemek durumunda kaldım... Bu bana çok zor geliyor. Paramız olmadığı zaman gideceğim yerlere bile gidemiyorum.

Okul müdürü bayrak töreni yapılacağı zaman mikrofonu eline alıyordu "İrticacı

öğretmen okul bahçesinin dışına çıkmadıkça tören başlamayacaktır; İstiklal Marşı'nı okutmayacağım." diyordu. Ben mecburen okul bahçesinin dışına çıkıyordum, tören yapılıyordu; sonra tekrar giriyordum.

İhraçedildikten sonracemaatokullarında hatırı sayılır bir beyle karşılaştım, bana ne yaptığımı sordu. Ben de iş aradığımı ama bulamadığımı hatta kendilerine da müracaat ettiğimi söyleyince "Bacı sen bizim gazeteye abone misin?" dedi!!!

D. A. 1998'de Pursaklar İlköğretim Okulunda çalışmaya başladı. Başörtüsü soruşturmaları sonucu 1999 yılında görevlendirmeye Ankara merkeze bağlı bir ilçede ilköğretim okuluna gönderildi. Sendikal faaliyetlerin güçlü olduğu bu okulda başörtülülere karşı bitmez tükenmez öfkesi olan bir müdür çıktı karşısına. Bayrak töreni yapılırken kendisini okul bahçesinin dışına çıkarıyordu. Ders vermediği gibi öğretmenler odasında okuduğu kitapları kontrol ediyor, teneffüslerde ihtiyaç için lavaboya gitmesinden bile rahatsız oluyordu. Öğrencilerin başörtülü öğretmen görmelerini istemiyordu. Sonuçta kendisine bir öğretim yılı boyunca ders verilmedi ve tekrar önceki okuluna gönderildi. 12 Aralık 2000 tarihinde hakkında açılan kılık kıyafet soruşturması sonucu devlet memurluğundan çıkarıldı. Evli ve üç erkek çocuk annesi. 2006 sicil affı ile görevine döndü. Halen Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesinde şube müdürü olarak çalışmaktadır.

Okul eğitime yeni açılmıştı ve öğretmen açığı vardı; buna rağmen başörtülü olduğum için okul idaresi tarafından bana ders verilmedi. Üstelik sınıflardan birinin öğretmeni yoktu; dersleri boş geçiyordu fakat dersler bana verilmiyordu. Ben öğretmenler odasında boş oturuyordum. Bir ay bu şekilde derslere girmeden boş oturdum. Sonunda görevlendirmeye başka bir ilçede yine bir ilköğretime gönderildim.

Tayininin çıktığı okulu araştırdığımda sendikal faaliyetlerin güçlü olduğu bir okul olduğunu öğrendim; bu yüzden daha özgür bir ortamla karşılaşacağımı umuyordum. Ama tam tersiyle karşılaştım.

Okula ilk gittiğimde müdür beni odasına çağırdı ve daha tanışmadan öfke içinde "Siz nasıl bu kıyafetle gelebilirsiniz, bu okula nasıl böyle girebilirsiniz; şimdi hemen gidiyorsunuz ve iki üç gün rapor alıyorsunuz; başınızı açmaya karar veriyorsunuz ve rapor bitiminde buraya başınız açık olarak geliyorsunuz." dedi. Müdür bey ilk zamanlar "Öğrenciler sizi görecektir, başörtülü olarak kötü örnek olacaksınız." diye nöbet tutmamı da istemedi. Hatta öğretmenler odasından lavaboya falan gitmem gerektiğinde koridora çıktığımı gördüğünde "Öğretmenler odasından nasıl çıkarsın?" diye bas bas bağıriyordu.

Benden başka beş tane başörtülü öğretmen arkadaş vardı, fakat onlar okulda başlarını açıyorlardı. Hem de nerede biliyor musunuz? Okulun dışında, caddenin karşısında. Müdür okula yakın oturuyordu ve sabahları okula gelen öğretmenlerin başlarını açıp açmadıklarını kontrol ediyordu. Okulda çalışan öğretmenlere sanki yanında çalışan işçilerymiş gibi davranıyordu.

Bir gün Falih Rifki Atay'ın kitabını hem okuyor hem de kendimce notlar tutuyordum. Birden müdür bey içeri girdi; benim bir şeyler yazdığımı görünce hışımla yanıma geldi ve "Bunları yazıp nereye rapor veriyorsun?" dedi. Hiçbir şey söylemedim, o anda kendisine sadece acıdım. Yine bir gün beni odasına çağırdı, her zamanki gibi tartışmaya başladı. O esnada telefon çaldı; "Bir dakika bekleyin!" dedi ve telefonu ahizesi açık bir şekilde masaya koydu. Bana hakaret etmeye devam etti. Tabi ben telefonun kimden geldiğini bilmiyorum. Akşam eve geldiğimde, o günlerde bende kalmakta olan kuzenim beni ağlayarak karşıladı. Meğer okula telefon eden o imiş; benimle görüşmek istemiş ve oradaki konuşmaların hepsini

ahize açık olduğu için dinlemiş. "Abla sen bu adama nasıl tahammül ediyorsun?" diyerek beni karşıladı. Çünkü müdür, "Bir dakika bekleyin!" deyip telefonu açık bıraktığında, bana yaptığı hakaretleri ailemden birine dinletmiş oldu.

Bayrak törenlerindeyse ilk zamanlar tören başlamadan önce mikrofonu eline alıyordu "İrticacı öğretmen okul bahçesinin dışına çıkmadıkça tören başlamayacaktır; İstiklal Marşı'nı okutmayacağım." diyordu. Bunun üzerine ben okul bahçesinin dışına çıkıyordum, tören yapılıyordu; sonra tekrar okul bahçesine giriyordum.

Teftişe gelen müfettişlere "Sayın müfettişim aslında bu arkadaş çok iyi bir insan, kendisi söylemiyor ama ben anlıyorum; bunu vaktiyle babası örtünmesi için çok zorlamış, şimdi de kocası zorluyor. Hem böyle soruşturmalar sebebiyle süründürüyorlar hem de parasını alıyorlar." diyordu. Yani lafı sen bir kadın olarak kendi iradenle çalışamazsın, başını örtemezsin demeye getiriyor. Müdürün bana karşı tutumundaki tek değişiklik bu oldu: acıma.

Okulda dik bir şekilde durmak için kendimi zorluyordum. Geceleri uyandığım zaman sanki dişlerim kenetlenmiş gibi oluyor çenemi açamıyordum. Ben eşimi gerçekten bu olaylar esnasında daha iyi tanıdım. Yeri geldi kendi annem babam dahi söz söyledi ama o söylemedi. Günlük hayatımda eşimin fedakârlıklarını daha iyi görüyorum. Belki onun tavırları sayesinde bugün iyi bir durumdayım.

Görevden alındıktan sonra kendimi fırtına sonrasında yaşanan sessizlikteki gibi hissettim; soruşturmalar, müfettişler, savunmalar, yaşadığım hakaretler sona ermişti.

Affedilmeyi de asla kabul edemiyorum, hazmedemiyorum. Suç işleyen insanlar affedilir, ben suç işlediğime inanmıyorum. Öğrencilerim bahçede top oynarlarken terlediler diye sırtlarına havlu koyardım:

"Anneleri bunları bize emanet ettiler." diye düşünürdüm. Bana bu düşünceleri kazandıran, sahip olduğum inançtı; ne okul idaresi, ne devlet, ne polis değildi.

İhraç edildikten sonra cemaat okullarında hatırı sayılır bir beyle karşılaştım, bana ne yaptığımı sordu. Ben de iş aradığımı ama bulamadığımı hatta kendilerine de müracaat ettiğimi söyleyince "Bacı sen bizim gazeteye abone misin?" dedi. "Değilim" deyince, "Olur mu bacım, sen önce bizim gazetemizi al, bizi bir destekle; seni hemen abonelik için yazıyorum." dedi. Ben de "Biz öğrenciyken başörtülü olduğumuz için fakültede yemekhaneye almıyorlardı ve biz akşama kadar bir simitle idare ediyorduk. Babamın verdiği harçlıkla da sizin o gazetenizi alırdım." dedim. Bunun üzerine "Aman bacı ne demek rica ederim, şaka yaptım." dedi ama ertesi gün gazete kapıma geldi. Gazeteyi dağıtana "Almıyorum, benim öyle bir müracaatım olmadı." dedim. Bu süreçte bu yüzleri gördük.

Okula gittiğimde müdire hanımın odasında beni bekleyen insanlarla karşılaşıyordum: kimisi tarikat ehli, kimisinin dedesi şeyh. Okulda adeta bir ikna odası kurulmuştu, bir iki saat orada tutuluyordum ve insanlar bana yaptığının yanlış olduğunu, başımı açmamamın bana vebal getireceğini söylüyorlardı.

A. S. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fizik Bölümü'nden mezun oldu. Üniversitede öğrenci iken başını örtmeye karar verdi, öğretmen olan anne ve babasının itirazlarına rağmen. Kayseri'de başladığı öğretmenliğe daha sonra Ankara'da devam etti. Başörtüsü soruşturmaları sebebiyle İmam Hatip Lisesinden Kız Meslek Lisesine görevlendirme ile gitti. Yeni okulundaki müdire hanım kendisi için tabiri caizse ikna odası kurdu. Farklı tasavvuf ehli ya da dindar kimlikli bazı kişileri okula çağırarak O'nu

başını açmaya ikna etmek için çabaladı. Sonuç alamayınca hakkında gerekli işlemleri yaptı. İki kez açığa alındıktan sonra hakkında açılan kılık kıyafet soruşturması sonucu 2001 yılı Mart ayında devlet memurluğundan çıkarıldı, 2006 sicil affı ile göreve döndü.

Okul müdiresi ile tanıştım, kendisi manevi değerlere sahip, namaz kılan, üç aylarda oruç tutan birisiydi. Yalnız kaldığımız ilk anda beni ne kadar sevdiğini, benim gibi bir öğretmene ihtiyaç duyduğunu, okulda satanist öğrencilerin olduğunu ve onlara birlikte yardım edebileceğimize dair şeyler söyledi.

Ben derslere başörtülü olarak girme konusunda ısrarlı olunca müdire hanımın tavırları değişti. Okula gidiyorum, bakıyorum müdire hanımın odasında birkaç insan var; kimisi tarikat ehli, kimisinin dedesi şeyh. Okulda adeta bir ikna odası kurulmuştu, bir iki saat orada tutuluyorum ve insanlar bana yaptığının yanlış olduğunu, başımı açmamamın da bana vebal getireceğini, bencillik ettiğimi, öğrencilerin bana ihtiyaçları olduğunu söyleyip duruyorlardı.

Birisi Mevlana Derneğine üye olan bir kadındı. Tarikat ya da tasavvuf ehli olduklarını söylüyorlardı. "Benim de dedem veya babam Nakşi şeyhi idi" diyen gelmişti sanki. Aralarında erkek da vardı kadın da.

Hiç unutmuyorum hakkımda tutulan tutanaklara gönüllü olarak imza atan bir öğretmen arkadaş babacan bir tavırla yanıma geldi ve "üzülme canım kabahat sende değil, seni o üniversitede okutan da" dedi. Önce ne demek istediğini anlayamadım sonra şok oldum.

Her şeyden önce baş örtmeyi dini bir sorumluluk olarak kabul ettiğim için günaha gireceğimi düşündüm. Sadece beni ilgilendiren bir günah değil, aynı zamanda toplumsal bir sorumluluk olduğunu da düşündüm. Bizim Orta Doğu Üniversitesinde başörtü yönünden öğrencilik hayatımız çok zordu. Bazı arkadaşlarımız vardı başlarını

örtterler, sonra açarlardı veya memleketten anneleri gelir zorla başlarını açtırırdı.

İhraç edildiğim dönemde annem çocuğuma bakmak için yanıma gelmişti. Çok kırıkcı konuşmalar geçti aramızda. Önce "istifa et" diye tutturdu, sonra "istifa edersen bizden maddi yönden bir şey bekleme" dedi. Öyle günlerim oldu ki... Sürgün gittiğim kız meslek lisesinde iken okuldan çıkıyordum ve eve geç gitmek için Kızılay'ı geziyordum, geziyordum... Çünkü evde de huzurum yoktu. Allah bir kapıyı kapatırsa kesinlikle başka bir kapıyı açar diyordum; başörtülü de bir şeyler yapılabilir diye düşünüyordum. Belki Allah kapı açtı da ben değerlendiremedim. Mesela o günlerde para konusunun bana batacağı hiç aklıma gelmemişti doğrusu.

Gece saat on birde telefon ettiğinde müdür bey bana "elimde tabanca var hoca hanım" dedi. Ben de "vallahi çekin vurun müdür bey, Siz de kurtulun, Ben de kurtulayım" dedim. O kadar çıkmazda idim ki şu ana kadar ailem bile bilmiyor; o gece intihar etmeyi düşündüm.

CANAN AYDIN BIÇAK 1968 Ankara doğumlu. 1990 yılında Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Fransız Filolojisi'nden mezun oldu. 1993 yılında Bitlis/Güroymak' da sınıf öğretmeni olarak göreve başladı. Sonra Ankara'da Mamak ilçesinde Yahya Kemal İlköğretim Okulu ve Mamak İmam Hatip Lisesi'nde görev yaptı. Yaklaşık 6, 5 yıl çalıştıktan sonra hakkında açılan kılık kıyafet soruşturması sonucu 2000 yılı Ekim ayında devlet memurluğundan çıkarıldı. Bu dönemde devletin otoritesine itaat etmediği için ailesi ile sorunlar yaşadı. Son görev yaptığı okulunda okul müdürü önce kendisine ceza vermek istemedi. Başörtüsü baskıları ve ihraçlar artınca okulunda başörtülü olarak çalışılmasına göz yumduğu gerekçesiyle kendisi hakkında soruşturma

açılan okul müdürü tarafından tehdit edildi. İhraç sonrası hastalığının tedavisinde üniversite hastanelerinde tedavi olma imkanı olmadığı için sorunlar yaşadı. İhraç edilme döneminde Ankara'daki öğretmenlerin bir araya gelerek organize olmalarında aktif görev aldı; sekreteryayı yürüttü. Daha sonra Başkent Kadın Platformu'nda genel sekreter olarak çalıştı. 2006 sicil affı sonrasında DİB'de çalışmaya başladı. Halen MEB 'da öğretmen olarak görevine devam etmektedir.

2000 yılı Şubat ayında beni açığa aldılar. Bu esnada okul müdürünün beni koruduğu, hakkımda işlem yapmadığı, bana göz yumduğu şeklinde bir şikayet oluyor. Çünkü okulumuzda bana karşı olan ve benim başörtülü olarak derslere girmemden rahatsız olan öğretmenler vardı. Bu şikayet üzerine hem müdür hem de benim hakkımda yeni bir soruşturma açıldı. İkimizi de- ki o zaman ben açığa alınmış idim- ifadelerimizi almak için çağırdılar. Bunun sonucu müdür hakkında işlem yapılmaya başlanmış. Müdür bey ağır bir ceza almaktan hatta memuriyetten men edilmekten korkunca beni sürekli telefonla arayarak rahatsız etmeye başladı.

Annemi babamı arayıp "ben bu zamana kadar kızınıza hep iyi davrandım, idare ettim. Fakat kızınız benim dediğim en ufak bir şeyi bile yapmadı. Kızınız yüzünden bana dava açıldı. Eğer memuriyetten men edilsem bütün sülalemi kapınıza yığarım, aldığım müdürlük maaşını söke söke sizden alırım. Başıma bir şey gelirse beni ve ailemi geçindirmek zorundasınız" diyor. İşte gece saat on birde telefon ettiğinde en son müdür bey bana "elimde tabanca var hoca hanım" dedi. Tabi bunun anlamı bana göre çok açıktı. Ben de "vallahi çekin vurun müdür bey, Siz de kurtulun, Ben de kurtulayım" dedim.

O kadar çıkmazda idim ki şu ana kadar ailem bile bilmiyor; o gece intihar etmeyi düşündüm. İntihar edenlerin psikolojisini anladım aslında. İntihar edenler sadece bu dünyadaki dertlerinden kurtulmak

için değil aynı zamanda geride kalanları cezalandırmak için de intiharı seçiyorlar. "Bak işte sizin yüzünüzden oldu" demek için; bıçak kemiğe dayanıyor ki hayata son veriliyor. Beni alıkoyan tek şey inancım oldu; "Allah'ın karşısına hangi yüzle gideceğim? Ya ebediyen cehennemde kalırsam?" diye düşündüm. Beni inancım engelledi; aksi taktirde beni tutan hiçbir şey yoktu.

Öğrencilerim benim her şeyimdi, onlar benim yaşama sevincimdi", sabahları kalktığımda bir amacım oluyordu, şimdi o amacım da yok. Demek büyük konuşmuşum ki Allah bana oradan da bir ders verdi. Yaşama sevincin elinden alınca geriye ne kalır? Şimdi amacım ne? Belki de böyle dememek lazım... bu dünyada her şey fani. Beni hayatta tutduğum, en çok sevdiğim şeyden mahrum ettiler. Bu acıları unutmam mümkün değil, bunları yapanları affetmiyorum... Yüreğim affetmiyor.

Ben emekliliğime bir yıl, eşim ise emekliliğine bir buçuk yıl kala ihraç edilmiştik. Komşularımız bizim için "devletin kabul etmediği kişiler, Hizbullahçılar" gibi şeyler dediler.

FATMA AKDOĞAN, Ordu, Kars, Edirne, Artvin-Hopa, Amasya, Van-Erciş ve Ankara'da çeşitli okullarda 19 yıl öğretmenlik yaptı. Öğretmenliğe başladığı ilk yıllarda okul içerisinde başını açıyordu. Daha sonra bu konuda bir esnekliğin oluşması sonucu derslere örtülü olarak girmeye başladı. Orduda görevli bir subayla evlenmesi hayatını derinden etkiledi. 28 Şubat sürecinde hem başörtülü öğretmen olmanın hem de asker eşi olmanın bedelini çok ağır bir şekilde yaşadı. Askeri lojman ortamında yaşamak, askeri servislere binmek... hep kontrol altındaydı. Eşinin terfi ve emeklisine engel olmama niyetiyle boşanmayı düşünürken son bir çare olarak peruk takmaya karar verdi. Batı Çalışma Grubundan

bir yüzbaşı tarafından başını açıp açmadığı konusunda kontrol ediliyordu. Emekliliğine bir yıl kala hakkında açılan kılık kıyafet soruşturması sonucu 2000 yılında Devlet Memurluğu'ndan çıkarıldı. Eşi de orduda çalıştığı 23, 5 yılın ardından YAŞ kararlarıyla ihraç edildi. Evli ve üç çocuk annesi olan Akdoğan özel Matematik dersi vermektedir.

Tayinimiz Van Erciş'e çıktı. Askeri lojmanda oturuyorduk... Eşim binbaşı olmuştu... Orada hem okulda hem lojmanda başımı açmam yönünde baskılar oldu. Lojmanda zannedersem Batı Çalışma Grubu'ndan olacak bir yüzbaşı vardı. Sürekli "eşin başını açsın" diye eşime baskı yapıyordu. Aslında o zaman Allah kalbimi biliyordu, ben başımı açmayı değil, eşimden boşanmayı düşünüyordum. Geçici bir süre ayrılırız belki sonra tekrar bir araya geliriz diye düşünüyordum. Çünkü onun emekli olmasına ya da terfisine engel olmak istemiyordum.

Lojmanda oturduğumuz için peruğu evde takıyordum, askeri servise binip okula gidiyordum. O bahsettiğim Batı çalışma Grubundan olan yüzbaşı benim başımı açıp açmadığımı kontrol etmek için servisin yanında bekliyordu; Allah onu bildiği gibi yapsın. Bir buçuk ay peruk taktım, sonra eşim yıllık izne ayrıldı, hep beraber Ankara'ya geldik. Peşimizden de eşimin ordu ile ilişkisinin kesildiği bildirildi.

Ben peruk taktım ama onlar alay eder gibi yine eşimi ordudan ihraç ettiler. Tam yirmi üç buçuk yıl orduda görev yapmıştı. Ben emekliliğime bir yıl, eşim ise emekliliğine bir buçuk yıl kala ihraç edilmiştik. Atılmamın üzerinden bir hafta geçti. İçim öyle bir yanıyor ki dayanılacak gibi değil. Gece kalktım namaz kıldım "Allahım ne olur şu sıkıntıyı kaldır" diye dua ettim; sıkıntım geçti.

Komşular benim ve bir binbaşı olarak eşimin başörtüsünden dolayı atıldığını öğrenince değişik tepkiler verdiler. Yeri gelince bizim için "devletin kabul etmedikleri, Hizbullahçılar" gibi şeyler dediler. Peruk

taktığım o bir buçuk ay boyunca evden dışarı çıkmadım, çıkamadım; evden okula, okuldan eve... Mahkum hayatı gibi bir şeydi. Peruğu ilk kez takıp askeri servise bindiğimde göz yaşlarımı tutamadım. Servisin şoförü olan asker bana "abla sen neden utanıyorsun, bu onların ayıbı" dedi. Oğlum hep çocukken "asker olayım da vatani bekleyim, düşmanları öldüreyim" derdi. Ben de ona "babam vatani bekledi de ne oldu?" diyorum.

Uzun süre kabus gibi rüyalar gördüm: Çalıştığım okula müfettişler gelmiş, ben hâlâ başörtülüyüm; sonra kavga ve karışıklık görüyorum. Hatta bir keresinde müfettiş gelmiş, ben Ayete'l-Kürsi'yi okumak istiyorum, müfettiş okutmuyor, ben "okuyacağım" diyorum.

MİHRİBAN ŞENTÜRK, Merkez İmam Hatip Lisesinde 1998 yılındaki toplu sürgün tayinler neticesinde, Sincan'da bir liseye gönderildi. Burada bir süre başörtülü olarak çalışarak ikinci kez maaş kesim cezası aldı. Başörtülü olarak görevlerine devam eden öğretmen arkadaşlarının devlet memurluğundan çıkarılma süreci başlayınca peruk takmaya karar verdi. Eşinin iş yerindeki sorunları ve özel eğitim alması gereken kızının sosyal güvencesine ihtiyacı, görevine devam etmesinde belirleyici oldu. Daha sonraki dönemde başka bir okula geçti ve derslerine başını açarak devam etmeye karar verdi. Hâlen Ankara'da görevine devam etmektedir. Yaptığımız görüşmede yaşadıklarını samimi bir şekilde anlattı: Sürgün tayini, peruk takmaya nasıl karar verdiğini, daha sonra peruk takmanın zorlukları neticesinde derslerine başını açarak devam etmesini ve hepsinden öte iç dünyasındaki çalkantı ve kırılmaları paylaştı.

İkinci bir okula tayinim çıkınca peruğu bırakıp başımı açtım. Çünkü peruğu kullanmak çok zor; başörtüsünün üzerine örtünce cadı gibi göründüğümü

düşünüyordum. Peruk taktığım döneme ilişkin bir olayı da anlatmak istiyorum: Okula gidip gelirken peruğumu bir poşet içinde taşıyordum. Okula gittiğim zaman lavaboya gidip peruğumu takıyordum. Bir gün evde poşetleri değiştirirken demek ki peruğumu koymayı unutmuşum. Okula gittim, poşetleri karıştırıyorum, çantamı karıştırıyorum peruk yok. Saçımı da açmam. O gün üç saat dersim var ve başörtülü olarak derslere girdim. O döneme ilişkin beni en çok üzen şey ikilem arasında kalmaktı; bir taraftan atılmak istemiyordum diğer taraftan da başımı açmak istemiyordum. Çünkü dinî yönden baş örtmenin gerekliliğine inanmış birisiyim.

Başörtüsünün üzerinde peruk; hoş olmayan bir görüntü ve bu hoş olmayan görüntü benim hoşuma gidiyordu. Ruh hâlinden bir çıkıntı; "Sen misin bana bunu yapan, ben de böyle bir şey yaparım" der gibi. Peruk taktığım zaman böyle bir sivrilik içimden geçiyordu.

Buna alışıp alışmadığımı iç dünyamda sorguladığım zaman... Geceleri birçok rüya görüyorum kâbus gibi, demek ki alışmamışım diyorum. Ben kendi adıma şunu söyleyebilirim, herhâlde geçmişi unutmaya çalışıyorum; unutmak kolay değil ama zorlayarak bir unutma. İlk zamanlarda daha sık görüyordum, şimdi daha seyrek. Mesela çalıştığım okula müfettişler gelmiş, ben hâlâ başörtülüym; sonra kavga ve karışıklık görüyorum. Hatta bir keresinde müfettiş gelmiş, ben Ayete'l-Kürsi'yi okumak istiyorum, müfettiş okutmuyor, ben "okuyacağım" diyorum. Böyle kavgalarla uyandığım zamanlar oluyordu, hâlâ da oluyor.

Bir de şunu öğrenmiş olduk: Sürgün gittiğimiz bölgedeki şube müdürlerinin, okullardaki idarecilerin neredeyse hepsinin anaları hacı, eşleri başörtülüydü. Ama bizi hep devlete başkaldıran kadınlar gibi görüp şüphelye baktılar.

Sürgün tayinimizin çıkarıldığı okuldan ikinci bir okula gönderildik. Bizi seven öğretmen ve öğrenciler bir veda programı düzenlemişler. Bundan haberdar olan okul müdürünün bir sözü geldi kulağımıza: "Onlar Sivas'ta insanları yaktı, siz onlara nasıl böyle yaklaşırsınız?" şeklindeydi.

NEJLA HACIOĞLU, 1965 doğumlu. Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya bölümünü kazandı; başörtüsü yasağı sebebiyle ancak bir dönem devam edebildi. Tekrar üniversite sınavlarına girdi ve Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni kazandı. Ankara'da çeşitli okullarda 10 yıl öğretmenlik yaptıktan sonra, hakkında açılan kılık kıyafet soruşturması sonucu 14.04.2000 tarihinde Devlet Memurluğundan çıkarıldı. Evli ve dört çocuk annesi. 2006 sicil affı ile döndü ve DİB'de çalıştı. Halen Kırıkkale Üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Sürgün tayinimizin çıkarıldığı okuldan ikinci bir okula gönderildik. Bizi seven öğretmen ve öğrenciler bir veda programı düzenlemişler. Bundan haberdar olan okul müdürünün bir sözü geldi kulağımıza: "Onlar Sivas'ta insanları yaktı, siz onlara nasıl böyle yaklaşırsınız?" şeklinde. Ben buna bir anlam veremedim; bir öğrencinin böyle bir lafı uydurması da mümkün değil. Çok tehlikeli ve akıl almaz bir şeydi bu.

İlçe Milli Eğitim Müdürü başımız örtülü olduğu için bizi odasına almadı: "Başlarını açıp öyle gelsinler!" demiş. Biz de kendisi ile görüşmedik, dilekçemizi verdik çıktık. Onunla daha sonraki bir görüşmemizde şöyle bir diyalog yaşadık: Ben kendisine "Öğrencilerin dersleri boş geçiyor, ben de öğretmenler odasında boş oturuyorum, daha mı iyi?" dediğimde; "Önemli değil, boş geçsin daha iyi. Önemli olan kurallara uygun derslere girmek!"

Bu dilekçemi okula götürdüğüm gün olan 02. 05. 2000 tarihinde, Devlet Memurluğu'ndan çıkarılma yazım tebellüğ ettirildi. Savunmamı yapmadan hakkımda karar verilmiş oldu, hem de ihraç...

Bir gün ders yaparken kapılarımıza falan vurulmadan sınıflarımıza girildi. Oysa sınıfın bir mahremiyeti vardır, kapının çalınması gerekir. Kapı sonuna kadar açıldı ve üst düzey bir subay, yanında da omzunda silahı olan bir er içeri girdiler.

NURAN KARADUMAN, İmam Hatip Liseleri'nde 6 yıl öğretmen ve idareci olarak görev yaptı. 1997 yılında başlayan süreçte, görev yaptığı okulda, belki de başka hiç bir yerde yaşanmayacak olaylarla karşılaştı: Ders esnasında kapısı çalınmadan açıldı ve bir subay beraberinde omuzunda silah taşıyan bir erle birlikte izinsiz ve habersiz bir biçimde sınıfına girdi; kimlik tespiti yaptı. Karaduman 15. 10. 2001 tarihinde Devlet Memurluğu'ndan çıkarıldı. 2006 sicil affı ile döndü ve halen DİB'de çalışıyor.

Bir gün ders yaparken kapılarımıza falan vurulmadan sınıflarımıza girildi. Oysa sınıfın bir mahremiyeti vardır, kapının çalınması gerekir. Kapı sonuna kadar açıldı ve üst düzey bir subay, yanında da omzunda silahı olan bir er içeri girdiler. Subay bana, dersimin ne olduğunu, adımlı soyadımı, nereden mezun olduğumu sordu.

"Kafamız zannedildiği gibi örümceklerle falan da dolu değil. Devletin bundan, yani okuduğumuz, başarılı olduğumuz için gurur duyması gerekir." dedim. Benim bu sözlerim üzerine müfettişlerden biri "Keşke okumasaydınız!" dedi. Ben de sözlerime devamla "Çalışmamızı engelleyerek bizleri dört duvarın arasına göndereceksiniz, bundan sonra kızlarımızı okutmada zorlanacağız "deyince müfettiş, soruşturma baskısıyla öyle bunalmış ki, tekrar "Keşke

okumasaydınız da bunları yaşamayaydık!.." dedi.

Ben uyarı cezasının olduğu zarfı memurun elinden aldım, öfkeden odada dönüyorum! Sonra müdürün yanına gitmeye karar vermiştim ki, baktım müdür bey dersten çıkmış koridorda geliyor. Ondan sonrasını hatırlamıyorum ama, yakasına yapıştığımı hatırlıyorum. Bütün öğrenciler dışarıda, şöyle kendisini duvara doğru ittim. Elini kolunu oynatamadı, ne yapacağını şaşırıldı; bir bayan öğretmen yakasına yapışmış!.. Erkek öğretmenler "Aman hoca hanım yapma, etme, eyleme!" diyorlar. Neyse bir şekilde elimden kurtarıp adamı odasına götürdüler... Ben kendisine küstüm, çok mecbur olmadıkça yanına gitmedim, aramızda epey bir sinir harbi oldu.

Ben şöyle düşünüyorum: 1997-2000 yıllarında yaşadığımız süreçte erkeklerin çoğunun korkak olduğunu gördüm, tutarlı davranmadılar. Kadınlar, sembol olarak algılanmalarına rağmen bu kıyafeti taşıdılar. Erkekler bunu tali bir mesele olarak gördüler. "Evlerinizde oturabilirsiniz!" dediler, ama sıra onların çocuklarına gelince farklı düşündüler.

İmam hatipte çalışırken Kur'an derslerine giren ve oğlu da benim öğrencim olan meslek dersleri öğretmeni bir beyin şikâyeti çok zoruma gitmişti. Bu bey okul idaresine "Oğlumun matematik öğretmeni derslere başörtülü olarak giriyormuş" diye hakkımda şikâyet dilekçesi vermiş. Okul müdürü bana "Bakın sizi gelip solcular şikâyet etmiyor, sizi sizin gibi düşünen insanlar şikâyet ediyor." dedi.

TÜRKAN BAKACAK, 16 yıl Merkez İmam Hatip Lisesi'nde Matematik öğretmeni olarak çalıştı. Daha sonra Mamak bölgesinde Vehbi Dinçerler İlköğretim Okulu'nda 1,5 yıl, Mamak İmam Hatip Lisesi'nde 2,5 yıl çalıştıktan

sonra 2000 yılında başörtüsü yasakları sebebiyle emekli olmak mecburiyetinde kaldı. 1980'li yılların başından itibaren başörtülü olarak çalışan ilk öğretmenlerden olup kendisi pek çok kişi tarafından "Türkan Abla" olarak tanınır. Kelimenin tam anlamıyla abladır: İhtiyacı olanlara el uzatır, evlenmek isteyenleri bulup bir araya getirir, kermes ve sosyal faaliyetlerin kepçesi bol ablasıdır. Öğretmenlik yaptığı okullarda teneffüs ve öğle aralarında öğrencilerine Matematik dersini sevdirmek için kendine özgü metotlarla gönüllü olarak ders verir, yoksul öğrencilere burs ve harçlık ayarlar, geziler düzenler, ücretsiz kitap temin eder. Fakat bütün bu örnek davranışları O'nu 28 Şubat'ın hışmından uzak tutamadı. Öyle ki hakkında açılan kılık kıyafet soruşturmaları ve baskıları sonucunda çok sevdiği öğrencilerinden ayrılarak emekli olmaya karar verdi. Fakat emekli olmasına rağmen dosyası kapatılmadı ve emekliliğinden iki yıl sonra sonuçlandırılarak meslekten ihraç edildi. Kendisi evli ve dört çocuk annesi olup hâlen başta Başkent Kadın Platformu olmak üzere sivil toplum kuruluşlarında çalışmakta ve gönüllü olarak matematik dersleri vermektedir.

İmam hatipte çalışırken Kur'an derslerine giren ve oğlu da benim öğrencim olan meslek dersleri öğretmeni bir beyin şikâyeti çok zoruma gitmişti. Bu bey okul idaresine "Oğlumun matematik öğretmeni derslere başörtülü olarak giriyormuş." diye hakkımda şikâyet dilekçesi vermiş. Okul müdürü bana "Bakin sizi gelip solcular şikâyet etmiyor, sizi sizin gibi düşünen insanlar şikâyet ediyor." dedi.

Sürgün tayininin çıktığı okula ilk gittiğim zamanlar çocuklar öğretmen olduğumu tahmin edemedikleri için "Teyze" diye sesleniyorlardı. Ben o okula çok üzülerek gittim ama hayatımda hiç olmadığım kadar mutlu oldum. İmam Hatip Lisesinde görev yaptığım 16 yılımı amel defterimde bir tarafa koysalar, diğer tarafa da o okuldaki iki senemi koysalar; inanın o iki sene ağır basar diye düşünüyorum. İmam Hatipte çalıştığım

yıllarda özellikle erkek öğretmenler tarafından başörtülü öğretmenlere hissettirilen "Başka yerde kapalı çalışamazsınız, bu okullara mahkûmsunuz." tarzındaki ikinci sınıf muameleyi asla unutamam. Sürgün gittiğim okulda başörtü soruşturmalarıyla uğraştım ama öğretmen saygınlığımı da yaşadım.

Bir öğretmen arkadaş öğretmenler odasının kapısında durarak "Burası Türkiye Cumhuriyeti, birileri kendisini nerede zannediyor?" derken, bir başkası "Ben ateistim arkadaş böyle birisini görmek sinirlerimi bozuyor." diyordu.

Üç müfettiş gelmişti; başmüfettiş olan diğerlerine "Siz dışarı çıkar mısınız?" dedi. Diğerleri çıkınca "Hoca hanım sizi gerçekten çok takdir ediyorum; inanmayacaksınız belki ama bende sabah namazımı kıldım geldim. Ben de dindar birisiyim, sizden sadece bir ders için başınızı açıp sınıfa girmenizi istiyorum, ondan sonra ne yaparsanız yapın. Okul müdürü sizden memnun; öğretmen arkadaşlarınızdan bir şikâyet yok; sadece biz dersinize girdiğimiz zaman başınızı açın." dedi. "Mümkün değil açamam; istediğiniz yere sürün. İkiyüzlü davranırsam kendime saygınlığımı yitiririm; biz akli ve vicdanı hür nesiller yetiştirmek için buradayız. Benden bunu istemeyin, yapmanız gerekeni yapın." dedim. "Bakin ben de namaz kılıyorum ama bunu hiç kimseye söylemiyorum. Allah'tan başka kimsenin bilmesine gerek yok." dedi. "Peki, bana niye söylüyorsunuz?" dedim. Bu konuşmadan sonra sınıfıma gelip dersimi dinlediler. Bu teftiş sonucunda otuzda bir maaş kesim cezası aldım. İnanır mısınız okul müdürüm o cezayı bir yıl bekletmiş; bir sene sonra "Hoca hanım okulumun en başarılı öğretmenine bu cezayı vermekten utanıyorum ama daha fazla bekletemeyeceğim. Ama sizin yıpranmanızı da istemiyorum, en iyisi sizi görevlendirmeye Mamak İmam Hatip Lisesi'ne aldırırım. Bana belki kızacaksınız ama sizi buraya sürenlerden Allah razı olsun diye dua ediyorum."

GÜLŞAH AKÇAY CIVRİZ

PSİKOLOG

Gençliğin Kayıp Kimliğini Mescid-i Aksa'da Bulmak

Hiç şüphesiz ki birçok ruh sağlığı uzmanının en zorlandığı vaka gruplarının başında ergenler gelir. Onların bu 'zor' oluşları aslında bir bakıma paradoksaldır çünkü sosyologların ve psikologların 'Ben Nesli' olarak adlandırdığı günümüz ergenleri, belki de geçmiş yüzyıllar içerisinde savaşın, açlığın ve travmanın en düşük oranda yaşandığı yıllarda doğup büyümüşlerdir. 70'li yıllarla 2000'li yıllar arasında doğmuş olan 'Ben Nesli', önceki jenerasyonlarınca önemli sayılan dürüstlük, çalışkanlık, vefakar ve başkalarına saygılı birer insan olmak gibi değerlerin yerine 'kendi olmak, birey olmak, mutlu olmak, başarılı olmak, kendi değerinin farkında olmak' gibi 'ben' odaklı hedeflerin peşinde koşmalarını öğütleyen bir dönemin çocukları olarak büyüdüler. 'Ben Nesli Ebeveynleri', aslında sadece kendilerinden daha mutlu ve daha başarılı hayatlara sahip olmaları için evlatlarına yemedi yedirdi, giymedi giydirdi. Elini sıcak sudan soğuk suya vurmadan, evden okula, okuldan eve bir çocukluğu oldu 'Ben Nesli'nin büyük bir kısmının. Ebeveynlerin beklentileri böyle bir çocukluktan sonra daha akli başında bir ergenlik ve daha başarılı bir yetişkinlikte elbette. Ama öyle olmadı. Yoğun korumacılıkla ve büyük fedakarlıklarla yetiştirilen ben nesli çocukları ergen olduğunda anne babayı bir çırpıda hiçe sayabilen, en ufak bir engelle karşılaştığında ya pes edip bırakan ya da öfkeden deliye dönen, her istediğini elde etmekle mutlu olmaya programlanmış, 'zombi' gençlere dönüştü. 'Sen yeter ki ye', 'sen yeter ki iç', 'sen yeter ki oku' denilen dönem artık onlar için 'önce ve daima benim isteklerim karşılanmalı'ya dönüştü. Somurtkan, mutsuz, bencil gençlerin yüzünü güldüren şeyler en son çıkan i-phone'a, en çok beğenilen gönderiye, en popüler sevgiliye, en marka kıyafetlere sahip olmaktan geçer oldu. Fakat bunları elde ederek yaşamının yolu da bir o kadar rekabet dolu idi. İyi bir okul ve iyi bir iş için

çok zor sınavlardan da 'iyi' olarak çıkmak gerekiyordu ki, bu onlar için gündelik hayatın hazlarını erteleyip kendilerini disipline etmeyi gerektiriyordu. İşte bu noktada keskin bir viraj vardı ve aslında bu virajdan dönenlerin de dönemeyenlerin de ruhlarında derin yaralar açılıyordu. Bu virajı kendilerini ders çalışmaya adanarak dönmeye çalışanlar çok yoğun bir kaygı ve eğlenceli arkadaşlardan mahrum olma nedeniyle güçlü bir depresyonun içinde bulabiliyorlardı kendilerini. Özellikle 'gelecekte en iyi maddi şartlara sahip olmak istiyorum' düşüncesine sahip olan bu gruptaki gençlerde çok yoğun kaygı bozuklukları ortaya çıkıyordu. Diğer gruptakiler için ise hız ve haz dolu hayat, üzeri örtülmeye çalışılan varoluşsal anlam sancısı ile gölgeleniyordu. Bu gölgeden kaçmak için düşünmemek lazımdı, bunun için de sürekli tüketmeleri gerekiyordu. Başta bedenleri olmak üzere 'Ben Nesli Gençleri' her şeyi; zamanı, parayı, hazzı, enerjilerini çok büyük bir hızla tüketerek bu sancıyı unutmak isterken, mutlu bir geleceğe dair ümitler de tükeniyordu zira bu tüketim bir süre sonra tolerans geliştirmeyle sonuçlanıyor ve çita hep yükseliyordu. Bu sürecin içindeki gençler, en ufak bir sorunda kendilerini derin bir varoluşsal krizin içinde buluyordu. Bu grupta madde bağımlılıkları ve depresyon daha fazla gözlemleniyordu. Aslında bu sorunların içindeki gençlerin çoğu bir şeyi kaybettiklerini, bir şeyleri yanlış yaptıklarını yaşadıkları huzursuzlukla hissediyorlardı fakat sorunların sebebini, istediklerine kolaylıkla ve tam olarak ulaşamamak şeklinde yorumladıkları için, kaybettiklerini yanlış yerde arıyorlardı. Onlara göre aslında huzursuzluklarının sebebi, gelen 'çıkma' tekliflerinin arasından seçim yapamamak, en son çıkan i-phone'u alamamak ya da evdekileri atlatıp arkadaşlarının takıldığı mekâna gidememekten kaynaklanmaktaydı. Ve işte bu nedenle de bir psikoloğa gitmek anlamsızdı. Bu düşüncelerle bize gelen

gencin karşısındaki terapist olarak, uyuyan ve uykusundan memnun olan birini uyandırmaya çalışan bir kara sinektik adeta. Onu 'uyanman gerekiyor' diye uyandırmak yerine 'uyanma ihtiyacını hissetmeye' götürmekti temel olan.

Peki ne yapmalı, nasıl yapmalı?

Gençleri bu öldürücü uykudan uyanma ihtiyacına ve uyandıktan sonra varoluşsal anlamlarını bulma yolculuğuna nasıl sevk etmeliydi? Bunlar, alıp gençleri vaaz verir gibi konuşmakla olmuyordu. Ben heyecanla anlatırken, biraz sonra telefonuna bakıyor ve bir sonraki seansa 'uyku devam ettiği için' gelmiyordu. İşte uzunca bir tasvirle giriş yaptığım bu yazıda bir terapist olarak yaşadığım fakat birçok anne-babanın, ülkemizin ve hatta dünyanın sorunu olan 'Ben Nesli'nin varoluşsal kimlik bunalımına kendimce bulabildiğim cevaplardan birini paylaşmak istiyorum.

Birçok bilimsel buluş, aklında 'bir soru' ile yatıp kalkan bilim insanını bir anda sonuca götüren bir farkındalık anı ile ilişkilendirilir.

Örneğin Newton'un başına elmanın düşmesi olayı, yerçekimi kuvvetinin bilimsel olarak ifade edilmesi adına herkesçe bilinen 'farkındalık anlarından' biridir sadece. İşte buna benzer bir şekilde, zihnim 'Ben Nesli'nin dertlerine nasıl deva bulacağımıza dair sorulara arka fonda cevaplar arayıp dururken, hayat da akıp gidiyordu. Açıkçası, ergenlerle çalışma sıklığım yetişkinlere göre düşük olduğu için de zihnim modern psikoterapi yöntemleriyle içinden çıkamadığım bu mevzuyu kolayca bir kenara itebiliyordu. Ta ki birkaç ay önce yaptığım Kudüs yolculuğuna, İlahi bir lütufla Mescid-i Aksa'yı ve kutsallıkla yoğrulmuş Filistin topraklarını ziyaret etme nimetine mazhar olana kadar. Gazze'deki soykırımın karşılıklı ateşkesle sonlandığı günlerin akabinde bir sivil toplum kuruluşunun düzenlediği Kudüs Gezisinde, zihnimin gafletle ve tembellikle örttüğü sorular ve cevapların üzerindeki perdeler birer birer kalkıverdi sanki. Kudüs'e, El Halil'e, Eriha'ya, Beytullahim'e uzanan bu ziyaretler bir turist gibi karşılandığımız ve bir turist gözlüğünden o topraklara baktığımız bir

süreçten ziyade, kim olduğumuzu ve 'neyi kaybettiğimizi' hatırlatan bir 'farkındalık zamanı' gibiydi adeta. Daha Mescid-i Aksa'ya ilk girişimizden son günümüze kadar karşılaştığımız ve tanıştığımız birçok kişi, kimi şeyh, kimi kendini Mescid-i Aksa'nın muhafızlığına adanmış kadın ve erkek, kimisi de çocuk, bize kim olduğumuzu ve neyi kaybettiğimizi hatırlatan tatlı birer tokat attı. 'Neredeydiniz, bu topraklar sizin, dedelerinizin, siz neredeydiniz bunca zamandır?' diye sitem ederken bile büyük bir muhabbetle, çok büyük bir özlemlerle bizi bağrına basan o insanlarla tanıştıkça, önce şaşkınlıkla karışık bir sevinç ve ardından yüzümü kızartan bir utanç yaşıyordum. Zihnimde garip şeyler oluyordu. Yolculuk esnasında gözlerim sık sık uzaklara dalıp gidiyordu, zihnim ise aradığı bir şeyi bulmaya çalışırcasına bakışlarımı ümitle ve heyecanla takip ediyordu.

Bir akşam namazı sonrası idi. Yatsı namazını bekliyor, tam o vakitlerde çıkan Süleyman Rüzgârının serinliğinde cennet bahçelerinde gölgeleniyor gibi

hissettiğimiz Kible Mescidinin avlusunda oturuyorduk. Kudüs'ü haçlılardan alan Hz. Ömer'in ilk iş olarak kaybolan Mescid-i Aksa'nın belirsizleşen sınırlarını netleştirip içine ahşap bir mescit olarak inşa ettirdiği bu mescit, birçoğumuzun Mescid-i Aksa olarak bildiği Kubbet-üs-Sahra kadar bilinmiyordu belki de fakat Biz namaz için buraya daha çok geliyorduk. Aslında hangi mescide gideceğimizi şaşırıyorduk. Kible Mescidi, Mervan Mescidi, Muallak Taşı'nın bulunduğu Kubbet-üs-Sahra, Mescid-i Aksa'nın içindeki mescitlerden bazısıydı sadece. Tek bir gerçek vardı Mescid-i Aksa'da: maneviyatla yoğrulmuş bu kutsal mescitler boştu, yalnızdı, mahsundu, kaderine terk edilmişti. Birine gitseniz diğeri boş kalıyor diye üzülyordunuz. İşte bu tereddüt içinde yine o akşam Kible Mescidine geçmiştik. Bu sırada gruptaki arkadaşlarımızdan biri, Bizi Kudüslü genç bir hanımefendiyle, Zeynep'le tanıştırdı. 24 yaşında bir tıp doktoruydu Zeynep. Tıp eğitimi sırasında gönlüne hafızlık yapma ateşi düşmüş ve kendi kendine başladığı hafızlığını tıp fakültesine devam ederken

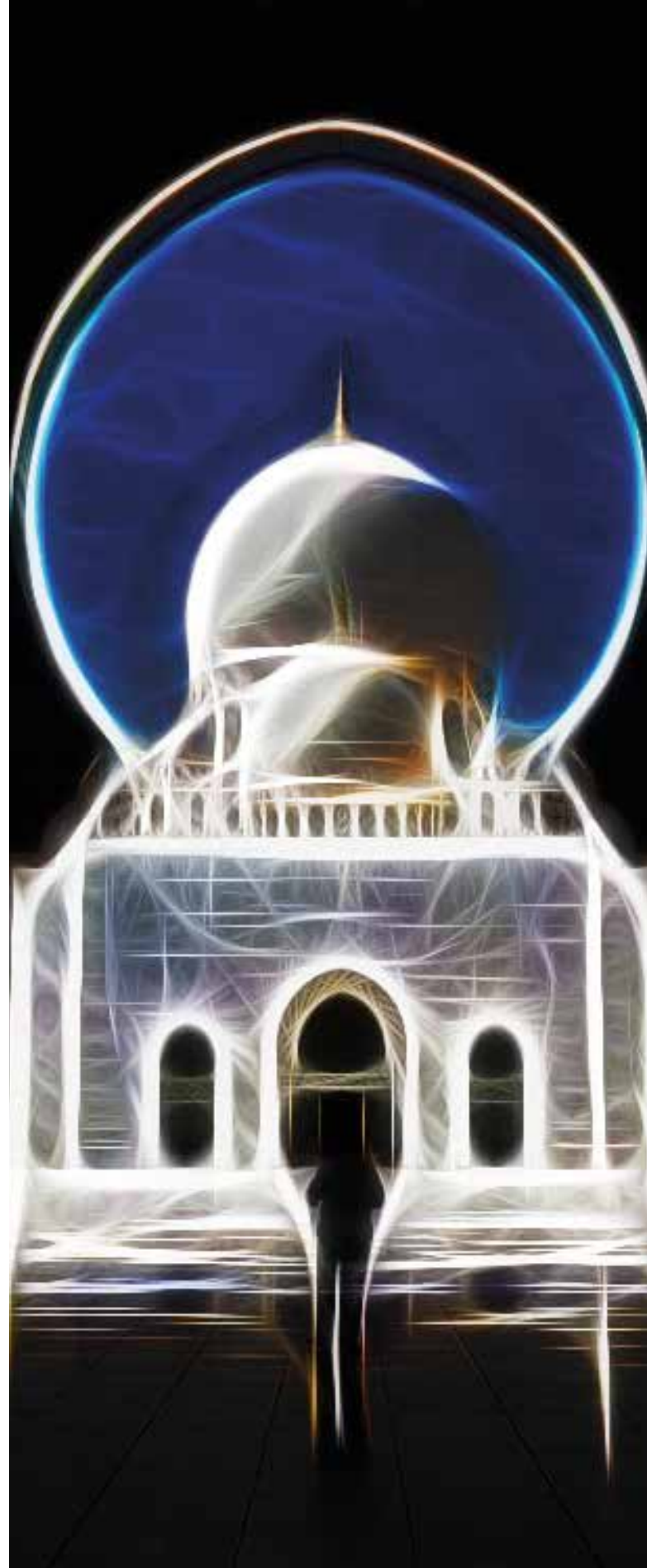

2.5 senede bitirmişti. Tabi bu süreç, evden okula bir hayattan ibaret değildi Zeynep için. Tıpkı diğer birçok Kudüslü gibi bulabildiği her fırsatta Mescid-i Aksa'ya gelerek, o mahsun mescitte saf tutmayı kendine bir görev edinmişti Zeynep. Hayatın, yeryüzünde en zor şartlar altında yaşandığı bir şehirde, Doğu Kudüs'te, sabah çıktığı evine hiç beklenmedik bir sebepten dolayı geri dönememe, gitmek istediği okuluna kapanmış yollardan dolayı gidememe ya da girmek istediği Mescidine keyfi bir engelleme nedeniyle girememe ve bu süreçlerde her türlü adaletsizliğe ve şiddete maruz kalabilme gibi olayların yaşanabildiği, Müslümanlarla ilgili canlı veya cansız herşeyin yok edilmek istendiği bir şehirde yaşıyordu Zeynep. Yani her yeni güne başlarken 'her an, her şey olabilir' ihtimalinin gerçeğe dönüştüğü bir şehirde tüm bunlara meydan okuyarak, hem tıp okuyup hem hafızlık yapıp, hem de Mescid-i Aksa'nın muhafızlığını yapıyordu Zeynep. Babasının, dedesinin, büyük dedesinin yaşadığı topraklarda soykırım tehdidi altında 'var olmak' için savaş veriyordu fakat öyle

sadece hayatta kalma savaşı da değildi bu. En üst seviyede, madden ve manen, kendini gerçekleştirmek için dünyayı arkasına alan İsrail'e yani dünyaya meydan okuyordu Zeynep. Fakat, henüz 24 yaşındayken tüm bunları yaşamış olan Zeynep'in, yüzünde bir tane hüznün çizgisi, ruhunda bir damla karamsarlık veya öfke, sesinde zerre kadar yılgınlık, davranışlarında tek bir korku ve kaygı emaresi görünmüyordu. Öylesine dingin, öylesine huzurlu, öylesine mutmain olmuş bir halet-i ruhiyesi vardı ki... Kur'an okurken onu hayran hayran izleyen bakışlarımızın karşısında Zeynep, mahcubiyet içinde başını önüne eğiyordu. Bu halleriyle Zeynep tam bir tevazu abidesiydi... Mescid-i Aksa'ya adanmış bir Meryem gibiydi Zeynep... Hayatı ne kadar anlamlı, duruşu ne kadar vakur, bakışı ne kadar feraset dolu idi. Enaniyetten, benmerkezcilikten ve başıboşluktan uzak, her anında ne için var edildiğine dair güçlü bir imanla ve idrakte dolu olduğu bir hayatı vardı Zeynep'in. O akşam geçirdiğimiz kısacık zaman dilimi içinde ne de çok şey söylemişti Zeynep'in hal dili bana. Ve işte

o akşam, Zeynep, zihnimdeki cevapsız sorulara ışık tutan bir fener olmuştu adeta. Evet, benim gözlerindeki nuru kaybetmiş genç danışanlarımın şifası Zeynep'i Zeynep yapan şeydi: İmanın anlamlandığı bir hayat. Gençlerin ihtiyacı imanın bir varlık amacı olarak taklitten öte tahkik edilerek ve bütüncül bir surette yaşanması idi. Sadece Allah'a kul olurken, kölesi oldukları tüm haz ve hırs metalarından özgürleşmeye ihtiyacı vardı gençlerin, tıpkı Zeynep gibi... İşte o zaman bir damla huzur için koştukları o dipsiz kuyu belki onları latif duygulara ve insan-ı kâmil olma yolculuğuna taşıyacak bir asansör olacaktı... Hem varoluşunun anlamı doğrultusunda yaşanan bir hayat gençlerin peşinden koştığı başarıyı da, mutluluğu da daha temiz, daha güvenli bir şekilde onlara getirebilirdi aslında. Ya da onların gelmesi ya da gelmemesi artık hayatın anlamı da olmazdı zaten. O akşam Zeynep'le karşılıklı konuşabildiğimiz 5-10 dakika içinde bu cevapların tohumları dökülmüştü zihnimin toprağına. Ve ne zaman o akşamı düşünsem o tohumlar bereketli meyveler veren ağaçlara dönüşüyor sanki... Ve Ben, kendi kendime diyorum ki, insanın hali yaşamış olduğu hayatı anlamla dolu olduğunda ne de çok şey söylüyor zaman ve mekânın da ötesine geçerek...

Evet, soruların cevabını bulmuştum: gençliğin Zeynep olmaya ihtiyacı vardı... Fakat Zeynep olamamalarının sorumlusu sadece kendileri de değildi. Anne-babalar 'hayat şartları zor, oğlumun/kızımın iyi bir işe girmesi, bunun için de çok iyi üniversitelerde eğitim görmesi lazım' formülünü daha ilkökula başlar başlamaz yürürlüğe koyunca, gençlerin yaşamında sınav notundan başka anlam, ellerinde 'öğrenci kimliğinden başka kimlik' kalmıyordu... 'Sen dersine çalış yeter' diyen anne-baba, evladının bu tek kimlikle varoluşunu nasıl anlamlandırabileceğini zaten hiç düşünmemişti. Maddeleşmiş bir hayatı kuşatan gelecek kaygısı ve kendilerinin gerçekleştiremedikleri hayallerini evlatlarının üzerinden gerçekleştirme

tutkusu ebeveynlerin gözlerini öylesine kör etmişti ki 'nerde hata yaptık' demeyi kızları evden kaçtığında, oğulları alkol almaya başladığında fark ettiler. Öğrenci kimliği eksenindeki hayatın boğduğu, 'sen mutlu ol' felsefesinin narsistleştirdiği gençler nefes almak için hedonist, egoist, maddeperest olmasın da ne olsun. Bu döngüyü kırmak adına, anne-babaların evlatlarına İslam'ın bayraktarlığıyla şereflenmiş atalarından, geçmişlerinden kopartılan maddi ve manevi bağlarını onarmak adına adımlar atması ve bu adımların teorik bilgi, dini vaaz şeklinde değil yaşantısal bir içerik taşıması gerekiyor.

Peki, bu koruma ve onarma yaklaşımı nasıl bir yaşantı içermeliydi? Yanıt Mescid-i Aksa'daki bir sabah namazı sonrası şöyle bir cümle olarak döküldü ağızdan: Gençleri Mescid-i Aksa'ya getirmeli...Evet, evet, gerçekten gençlere hiçbir şeyi anlatmaya gerek yok, onlar buraya gelmeli ve yaşamalı

bu toprakları... Evet bu topraklar onlar için terapi... Gençleri Mescid-i Aksa'ya getirmeli... Bu toprakların kendisi konuşuyor zaten. Mescidin bahçesindeki ağaç konuşuyor, Selahattin Eyyubi'nin şadırvanı konuşuyor, mescidin tuğlası, taşı konuşuyor, mescide girerken sevimli görünmeye çalışırken gözlerindeki işgalci ruhunun korkusu aşikar olan İsrail askeri konuşuyor aslında... Sana-bana, kim olduğumuzu ve ne için yaratıldığımızı hatırlatıyor... Gençlerin geçmişi madden ve manen bu topraklarda ve oralarda yazılmış tarihte saklı. ...Hz. Adem'den, Hz. Muhammed'e (as), Hz. Ömer'den Selahattin Eyyübi'ye ve Abdülhamit Han'a uzanan tarih ve o tarihin o topraklardaki enerjisi gençlerin gözüne fer, ruhuna derman olacak nitelikte...

Gençleri, gençlerimizi Kudüs'e, Mescid-i Aksa'ya getirmeli; gençlikleri, geçmişleri ve gelecekleri anlamını bulsun diye...

BEYZA GİZEM YILDIRIM

Bir Bilinmez Sefer

Hatice'nin fedâkârlığına, Ebu Bekir'in adakatine şahit topraklarda yım. Sümeyye'nin şehit düştüğü, Bilal'in işkence gördüğü yerdeyim. Zifri karanlık kuyunun dibine

düşmüşün de, Semanın en aydınlığına çıkmışın da, doğrunun ve yanlışın, iyinin ve kötünün de ev sahibi, zıddıyla kaim mekan Mekkedeyim. Şehirlerin annesi Mekke-i Mükerrermedeyim. Ritmi tutulamayacak şarkıların notaları kadar peşpeşe, karışık ve zor geçiyorum içinden zamanın. Arafat Dağının eteklerine toplanmış binlerce sahabenin arasına karışıyorum. Rahmet Peygamberinin dudaklarından dökülen "bugün size verdiğim nimetimi tamamladım" ayeti yankılanınca Arafat'ta, ashabin inci tanesi gözyaşları kurak çöl topraklarına yağıyor adeta. Sevgilinin vefatının yaklaştığını sezmiş sahabe. En çok da Ebu Bekir'in bağıri yanıyor. Biricik dostu Allah Resûlünü kaybetme korkusu sarmış içini. Peygamber kararlı, gözleri ufukta sabit devam ediyor hutbesine. Bin küsur yıl önceden bugün insanlığın yeni yeni benimsediği evrensel ilkeleri müminlerin toplumsal hayatına hakim kılıyor. Tüm cahiliye geleneklerini ayaklarının altına alıp kendi düşünce sistematiği ve prensipleri ile yükseliyor. Mutluluğu tam manasıyla hisseden deve kasvanın sırtından kıyamete kadar dünya üzerinde yaşamış yaşayacak tüm insanlığa hitab ediyor efendimiz; "Elbet bir gün Rabb'inize döneceksiniz ve o gün yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz." Okuduğum kıyamet sahneleri geliyor aklıma iliklerime kadar titremekten kendimi alamıyorum.

"Ey insanlar, muhakkak ki şeytan şu toprağınızda kendisine tapılmaktan ümidini kesmiştir. Fakat siz bunun dışında ufak tefek işlerinizde ona uyarsanız, bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız." Mekke'nin fethinden sonra Kâbe'de kırılan putları hatırlıyorum; bir de dönüp bakınca kendime, ne kadar çok put dikmişim yüreğime! Bugün işte şimdi tuz buz oluyor hepsi içimde bir yerlerde. Bir oluyorum gözlerini kırpmadan

dinleyen toplulukla. Herkesin ruhunu hüzün sarmış. Zihinlerde yığınlarca soru, kim bilir nasıl veda edilir Nur Yüzlü Sevgiliye? Onsuz öksüz yetim, yarım, onsuz kuşlar öter mi ki hala, gece güne döner mi? Allah Resûlü olmadan Rabb bize rahmet eder mi?

Peygamber bitirdi konuşmasını şimdi soruyor yeryüzüne: Yarın beni sizden soracaklar ne diyeceksiniz? Hep bir ağızdan "Elçiliğini yerine getirip, bize vasiyet ettiğine şahadet ederiz" diyoruz. Melekler de eşlik ediyor haykırışlarımıza. Hz Peygamber ellerini kaldırıp semaya "Şahid ol Yarab" diye dua ediyor. Hutbe bitip sevgili insanlığa, güneş Arap yarımadasına veda ediyor. Hava kararıyor, herkes Allah'a yol gösterici Efendimizi gönderdiği için şükrediyor. Ve toplulukların en hayırlısı dualarla dağılıyor. Bense hala titriyorum bir köşede. Yokluk aynasından geçip varlığım da hiç oluyorum. Gözlerinden kararlılık, görevini tamamlamış olmanın verdiği huzur, ümmeti için kaygı ve vuslata yaklaşmanın sevinci okunuyor Gül kokulu Peygamberin. Bense ruhumun yangınlarından hasretli mahcubiyetimi tütürüyorum.

Efendim şimdi sana zamansızlığın hazzıyla yazıyorum. Çünkü biliyorum ki ortak paydada buluşup kalpleri aynı sevda ile çakışmış insanlar için zaman ve mekan yoktur. Şimdi sana kalemsiz, kağıtsız, kör, sağır, dilsiz yazıyorum. Kalbimin derinliklerinden gelen hiç duyulmamış harflerle hiç bilinmedik bir dille sesleniyorum sana. Acizliğimi sırtıma almış, vav gibi eğilmiş iki büklüm yazıyorum. Çünkü samimiyetle, imanla sevgini satın almaya geldim. Mecnun oldum kokunu aradım sahrada, kevser'den su içtim seraplarda. Keşke sonbahar olup yaprak yaprak dökülsem yollarına ya da mum olup sana naadlar yazan şairi aydınlatsam. Ey adı Hüda'nın yanına yazılan örnek insan, kalplerin karardığı o gün bize şefaet et. Ey Rabbim insanlık ömrünün sonuna kadar Hz. Muhammedin (sav) şanına ve Senin de rahmetine yakışır şekilde efendimize ve onun bütün ashabına salât ve selam et.

Dilimizde sözlerini, hareketimizde sünnetini, kalbimizde sevgisini yaşatabilmek duası ile...

**MEHMET BAHADIR
EMİROĞLU**

En Son Teheccüdü Ne Zaman Kıldım?

Bugün Allah için ne yaptın" tarzında işneleyici ve alışılmış bir soru değil aslında bu. Ve tabii bu ibadetin liyakati, esasında

'en son'değil'dün kıldın mı?' diye sormayı gerektiriyor. Elbette başkasına hesap sormaya hakkımız yok ama kendi nefsimizi de sorgulamayacaksak kimi sorgulayacağız?!

Gecenin bir kısmında da sadece sana mahsus bir nafil olmak üzere uykudan kalk, Kur'ân ile teheccüd namazı kıl, yakındır ki Rabbin seni bir makam-ı mahmuda eriştire. (el-İsrâ/17, 79)

Ümmetin unutulmaya yüz tutmuş bir kâmil değeridir teheccüd. Teheccüd; İslâm ordusunu yüzyıllar boyunca muzaffer yapan ruh. Galiplerin miftahı, abidlerin duası O.

Sabah namazına dahi kalkmakta güçlük çeken biz 21. yy nesli, teheccüdün lügatlarımızda Ramazan oruçları gibi nostaljik mefhumlar olarak bile kalmasına müsaade edemedik. Peygamber özürsüz yere teheccüdü aksatmayın dedi ya, biz nefsimizin bayağılaşmış arzularını yıllar yılı özür saydık.

Şefaatinin, sünnetinin hayat tarzı yapmış olan ümmetine bolca dağıtacağını söyleyen Resûlün, alimlerin ittifakı ile en önemli sünnetlerindendir teheccüd. Öyle ki; peygamber bu ibadeti kendisine farz kılmış ve hayatı boyunca aksatmamıştır. Kısacası, bu namaza sadece şefaati ihtiyacı olanlar muhtaç!

Farz namazdan sonra en fazıl olan bu namaz da, asrın getirdiği bunalımlarla kendisini geceleyin evine konuk edip, hanesini şerefliendirecek kimseler bulamayarak filen bir çok evde, beldede ve hatta belki şehirlerde mevcudiyetini kaybetmek üzere.

Nefsimizin oldukça zoruna giden bu zahmetli rahmet ibadetini hiç olmazsa haftada birkaç defa, o da mümkün değilse Cuma geceleri yalnızca, eğer o da zorsa ayda bir ya da belirli mübarek gecelerde ifa etmek oldukça zaruri. Şüphesiz teheccüdün insanlığa değil, insanlığın teheccüde ihtiyacı var!

Hz. Peygamberin her sünnetinin asırlar sonra da olsa, sağlık-sihhat gibi birçok farklı yönlerde de faydalarının açığa çıkarılıp, ispatlandığına şahit oluyoruz. Bu mânâda, gece yarısında

uykuya bir miktar ara verip, soğuk suyla abdest uzuvlarının yıkanması ve namaz hareketlerinin tatbik edilmesinden müteşekkil olan bu ibadetin, tıbbi faydalarını anlatarak sünnete şeref katma çabasında olmayacağız! Bizi ilgilendiren husus, İsrâ Sûresi'nin isteği ve getirdiği müjdesi yalnızca. 'Gece ibadeti, Allah'a yakınlık, günahlara kefarete olup insanı bedeni hastalıklardan korur ve günahlardan uzaklaştırır' hadis-i şerif ile verilen hediyesi de yanımıza kalan diğer kârı. Yine, Allah'ın gece ibadet saatlerini kast ederek 'yok mu isteyen, vereyim' padişahlığı da bu namazın ihtişamı.

Kim bilir uykumuzu nefsimizin ne çeşit arzuları için kaç defalarla bölmüşüzdür de, teheccüde gelince zor gelmiştir uyanmak ve dirilmek! Bir İmam Hatip Lisesinde yaptığımız "hür irade ile en son teheccüdü ne zaman kıldınız" soruşturmasının nihayetinde gözükten tablo, bu fakir içinde onur verici olmaktan çok uzak olmakla beraber, %60 gibi ezici çoğunluğun son bir yılda gece namazı için hiç alınının secdeye değmemiş olması, %20'lik kısım için son 5 yılda bu ibadetle hiç müşerref olamaması ve en az %10'un da hayatında hiç teheccüd kılmamış olması mevcut tabloyu resmederken büyük ürpertiye sebep oluyor ki, bu soruşturma bir de genel lise yahut üniversitede yapılmış olsun! .

Bu hâlde klasik kıyaslama sistemi olan, 'bir kese altın dağıtılsa şu sokak başında, kimler uykusunu bölüp koşarak almaya gitmez ki!' gerçeğine mukabilen; geceleyin, sokak başında değil, evde Allah'ın müjdesi ile Makam-ı Mahmud vaad edilirken, kim elinin tersiyle öteleyebilir! Böyle bir müjde varken, uyuyacak vakit mi! Hiç olmazsa 'böyle bir namaz da varmış' diye hatırlatmak için, bu gece teheccüde kalkalım tüm ümmet gençliğiyle! Hem teheccüde kalkıp, riya katışığı olmaksızın, hanesinde başkalarının da bu rahmet sağanağının altına girebilmesi için bir kaç tane yağmur damlası serpenlere ne mutlu!

Geceleyin kalkıp namaz kılan, hanımını da kaldıran, kalkmazsa yüzüne su serpererek uyandıran kimseye Allah rahmet etsin. Aynı şekilde geceleyin kalkıp namaz kılan, kocasını da uyandıran, uyanmazsa yüzüne su serpererek uykusunu kaçıran kadına da Allah rahmet etsin. Onlar Allah'ı çok zikredenler arasına yazılır ve muhakkak karşılığı verilir!

(Hadis-i şerif)

*Her yardım,
cennete doğru
bir basamaktır.*

*Okulumuzda ihtiyaç sahibi öğrencilere,
vakfımız aracılığıyla burs, gıda, kırtasiye ve
ulaşım yardımı yapılmaktadır.*

*Zekat, fitre, sadaka ve kurbanlarınızı aynı ve
nakti yardım olarak vakfımıza ulaştırdığınız
taktirde ihtiyaç sahibi öğrencilerimize
dağıtım yapılacaktır.*

BANKA HESAP NUMARALARI

ALBARAKA ULUS ŞUBESİ

Hesap No: 2131523-2

IBAN: TR52 0020 3000 0213 1523 0000 02

Kudüs İnsanlığımıza Dahil

Kudüs; ilk kiblemiz, ikinci mescidimiz, üçüncü haremimiz.

Kudüs; mirac-ı Muhammedi hatırası.

Kudüs; belde-i salat.

Kudüs; asitane-i enbiya.

Kudüs; gök sofrası.

Kudüs; kutsal emanetler sandukası.

Kudüs; ümmetin hafızası.

Kudüs; mazimiz, bugünümüz, istikbalimiz.

Mescid-i Aksa, Kudüs ve Filistin, bereketlendirilmiş topraklar olarak vafedilir Kuran'da. Sonuçları görülebilir bir berekettir bu.

Kudüs, hangi ömre değşe yeşertir hayatı.

Miraç yolculuğu, Kudüs'ü Mekke'ye kardeş kılar.

Kudüs, göğe kurulan merdivene payanda olur.

Miraç dönüşü gök hediyesi namaz, Mescid-i Aksa'da insanlığın önderleri tarafından ikame edilir ilkin. Namazın arza değdiği yerdir, Kudüs.

Sevgili Peygamberimizin, kendini insanlığa tanıtırken; "ben, dedem İbrahim'in duası, kardeşim İsa'nın müjdesi, annemin duasıyım" sözünde adı geçen Hz. İbrahim ve Hz. İsa yurdu Kudüs. Ve daha nice Peygamber otağı.

Peygamberler Tarihi, aynı zamanda insanlık tarihiyle yaşıtısa; Kudüs, her bir Peygamberin şahsında insanlık serüvenini bağrında saklayan şehir. Kudüs, insanlığın hafızası.

Kuran'da adı geçen Peygamberlerin çok büyük bir kısmı Kudüs Peygamberi. Hz. İbrahim, İshak, Yakub, Yusuf, Davut, Süleyman, Zekeriya, Yahya, Musa ve İsa (as). Kuran'da anlatılan ve bir sureye ad olan İmran ve ailesi... Hepsi Kudüs'te yaşamış, Beyt'ül Makdis (Mescid-i Aksa)'da Allah'a ibadet etmiş güzel insanlar. Kudüs, imanımıza dahil.

Kudüs, gök şehri. Şair'in diliyle; "gökte kurulup yere indirilen şehir". Ve bir başka şair ifadesi; "yerin göğe en yakın avlusu".

Kudüs, adaletin mihenk taşı. İnsanlık tarihi, Kudüs'ü adaletle yönetebilenlerin

dünya hakimiyetine şahitlik eder. Adaletin, özgürlüğün, insanlığın yerküre çapında test alanıdır, Kudüs. Bu sebeple; "Kudüs sevilmenden insanlığa girilemez" der bir büyük usta. Kudüs, insanlığımıza dahil.

Kudüs, İslam medeniyetinin en müstesna medinesi. Kudüs'süz bir İslam Medeniyeti, tasavvur edilebilir değildir.

Biz müslümanlar, Kudüs'le koparılan, ifsat edilen ilişkimizi yeniden kurmak; Kudüs'le ahid tazelemek zorundayız. "Kudüs neyimiz olur?" sorusu ile yüzleşmek ve fert olarak, sahih bir cevap bulmak ihtiyacındayız.

Ey Kudüs!

Sen ayağımızda pranga değil, başımızda taçsın.

Sen imtihanımız değil, talihimizsin.

Yüreğimize yük değil, sevdamızsın.

Sen Ey Kudüs! Sen canımızdan aziz

Bugün Müslümanlar, Kudüs'le sıhhatli bir ilişki kurabilmiş değil. Kudüs, taşınması zor bir yük; çözümlü imkansız bir problem; geçilmesi gereken bir engel olarak algılanır ve kabul edilirse; ellerimizden kayıp giderken arkamızı dönüp yürüebiliriz demektir. Bu problem odaklı bakış açısı yanlış bir dili de beraberinde getirmektedir. Bu öğretilmiş dil sayesinde Kudüs, ya kan ve gözyaşının öznesi ya zulmün nesnesi haline getirilmiştir.

Yeni bir dile ihtiyacımız var bugün; Sanatın diline, Edebiyatın diline. Şiire söyletmeliyiz Kudüs'ü; romana, hikayeye; resme dökmeliyiz Kudüs'ü; tiyatroya, sinemaya. Çocuklarımıza Kudüs masalları anlatabilmeliyiz. Masaldan sinemaya sanatın her dalında birinci sınıf eserler ortaya koyabilmeliyiz. Evrensel dil olan sanatın diliyle konuştuğumuzda, Kudüs, evrensel bir remze dönüşecektir. Kudüs, aşkın, adaletin, estetiğin, erdemin sembolü haline geldiğinde; özgürleşecektir.

HİLAL SÖYLEMEZ

VAİZE

İntifada!

Ben Filistinli çocuk.
Kimilerinin terörist olarak, kimilerinin kahraman olarak gördüğü çocuk.
Hiçbir zaman oyuncak arabası olmayan oyuncuğu kurşunlar olan çocuk.
Anne sütünün tadını hiç bilmeyen, emziğine kan bulaşmış çocuk.
Dünyanın susturduğu ve ümmetin suskunluğunu Allah'a şikayet eden çocuk.
Unutulan fakat unutmayan.
Kahkahalarınızı yarıda kesilsin, rahat yatamayın yataklarınızda bu gece ve lokmalarınız dizilsin boğazlarınıza.
Sahi ne kadar rahat yaşıyorsunuz, sıcacık yataklarınızda ölümler gibi uyuyorsunuz.
Burada ölüm uyumaz. Ölümler de uyumaz.
Bizim sıcacık yataklarımız yoktur mesela, kafamızı koyduğumuz her taş parçası yatağımız olur.
Sıcak, merhametli ve sizden daha şefkatli.
Neden bizden bu kadar korktun İsrail...
Minarelerimizden mi korktun... Kundak da vurduğun Muhammed 'den mi? Yoksa annesinin yürek yakan feryatlarından mı?
Hayır dualarımız korkutuyor sizi. "Allah bize yeter" lerimiz korkutuyor.
Bilir misiniz?
Bizim resimlerimiz hep koyu kırmızı. Boyalarımız kan. Çünkü burada tek gerçek renk kan.
Gözyaşlarımız kan, sokaklarımız kan, sahurlarımız kan, oruçlarımız, iftarlarımız kan. Bayramlarımız bile kan. Burada hayat bizi kanla karşılar kanla uğurlar.
Filistin'de hiç eksik olmadı ki kan kokusu. Gökyüzü bile kan kokar burada.
Umutlarımız ey İsrail! Umutlarımız!
Ölüm kadar gerçek bir kuş kadar özgür. Sizin hiç olmadığınız ve olamayacağınız kadar özgür.
Sanmayın duvarları örünce set çektiniz geleceğimize, özgürlüğümüze. Hayır Billahi hayır. Umutlarımız; tanklarınızın, silahlarınızın arasında okumaya giden çocuklarımız kadar özgür ve cesur.
Sen cesaret nedir bilir misin Ey İsrail? Peki ya sen dünya. Kahramanlıkla kedileri ağaçtan kurtarmak mı? Amerika'nın Irak'a Afganistan'a attığı demokrasi kovanları mı? Yoksa İsrailin arkasına saklandığı füze kalkanları mı?

Cesaret bizim bakışlarımızdır ey İsrail.
Cesaret üç yaşındaki çocuğun elindeki taştır. Kalbimizde büyüttüğümüz özgür Filistin'dir cesaret.
Ümmetin suskunluğunda tek başına ilerlemektir... Seni sadece Allah'ın koruduğuna inanmaktır cesaret.
Zafer ey İsrail! Hiç tatmadığın ve tadamayacağın zafer!
Zafer bize Allah'ın vaadi. Size kim neyi vaad etti İsrail?
Bizim zaferlerimiz Destan olur. Ve Destanlarımız her zaman kanla yazılır. Şehadettir Destanlarımız.
Şehadet İsrail! Şehadet!
Savaşmak şereftir bizde. Hayattır, bayramdır. Üzerimde kanla öldüğüme bakma, bizi güllerle karşılıyorlar. Bize Cennet vadediyorlar. Annemin üzüldüğüne de bakma. O yeni aldığı ayakkabılarımı giyemediğime üzülyor.
Adalet ey siyonist! Adalet ey dünya!
Burada hukuk yoktur. Mazlumlar ölünce, haksızlar haklı görünür. İsrail vurur, Filistin tutuklanır.
Babam mesela; Adı Ahmet, Dini Müslüman, Memleketi Filistin olduğu için tutuklandı. Ondan haber de alamıyoruz. Cennette yerimizi tutmuştur belki kim bilir?
Allah Adildir İsrail ve her şeye Kadirdir.
Sen sabır nedir bilir misin ey İsrail! Sabır!
Bizim beklememizdir sabır. Bilesin ki bu suskunluğumuzdur sabır. Zelil olacağın günü beklememizdir sabır. Ve Kur'an da yok olacağının vaadidir sabır.
Kahhar İsrail! Kahhar!
Kahhar kimdir bilir misin ey İsrail? Rabbimizin üzerinize tecelli edeceği isimdir Kahhar. Sizi bekleyen sondur Kahhar. Kahrolasın ey İsrail kahrolasın. Ve bilesin ki o gün, bizim günümüzdür İsrail. Bizim!
Yok olacaksın İsrail, silineceksin ve bizim intikamımızı Allah alacak. Kork bizden İsrail!
Duamızdan kork! Suskunluğumuzdan, Rabbimizden kork!
Yaktığın kadar yanacaksın ve öldürdüğün kadar öleceksin ey İsrail.

ELİFSU ŞEN

**Bizi
TAKİP
EDİN**

Pan
çiğ köfte

444 6 726

www.pancigkofte.com

**Ağzının
tadını bilene...**

1 ALANA 1 BEDAVA

Her ayın 2'si Çiğ Köfte Partisi!

* 1 kg, 500 gr ve 250 gr satılmalarında geçerlidir.

Bayilik Başvuruları için aşağıdaki iletişim bilgilerinden bizlere ulaşabilirsiniz

Öz Ankara Toptancılar Sitesi
1.Blok No:43 Macunköy
Yenimahalle / ANKARA

[@pancigkofte](https://www.pancigkofte.com)
[/pancigkofte](https://www.pancigkofte.com)
www.pancigkofte.com

444 6 726